

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Lions-liiton www-sivuston kehittämistyö

Koskinen, Markku

2014 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Kerava

Lions-liiton www-sivuston kehittämistyö

Markku Koskinen
Yrittäjyyden ja liiketoiminta-
osaamisen koulutusohjelma,
Käyttäjäkeskeinen suunnittelu
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2014

Markku Koskinen

Lions-liiton www-sivuston kehittämistyö

Vuosi 2014 Sivumäärä 156

Tässä ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä tehtiin kehittämistyö Suomen Lions-liiton internet sivuston uudistamisesta. Kehittämistyö tehtiin projektimuotoisena ja tilaajana toimi Suomen Lions-liitto. Kehittämistyö saavuttaa kehittämistutkimuksen vaateet, kun kehittämistyössä lopputuotteena syntyy jotain konkreettista. Tämän kehittämistyön tavoitteeksi asetettiin se, että suunnittelutyön lopputuotteena tehdään Lions-liitolle uusi toimivampi konsepti internetsivustosta.

Kehittämistutkimuksessa oli kaksi kehittämisiongelmaa. Kehittämisiongelma 1:ssä etsittiin vastausta siihen, kuinka saadaan uusien internetsivujen käytettävyys paremmaksi ja kuinka rakennetaan rakenteeltaan loogisemmat ja toimivammat www-sivut. Kehittämisiongelma 2:ssa pyrittiin selvittämään ketkä ovat internetsivuston käyttäjät ja millaisella internetsivuston sisällöllä voidaan pitää yllä käyttäjien mielenkiinto internetsivustoon.

Kehittämisiongelmien ratkaisussa tehtiin ensiksi peruskartoitus Lions-toiminnasta ja analysointi nykyisistä internetsivustosta. Internetsivuston kehittämistyön teoreettinen pohja hankittiin kirjallisuudesta. Internetsivuston kehittämistyön teoreettiset työvaiheet antavat sen rungon, mitä onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi tulee kehittämistyössä tehdä. Kehittämistyö on luonteeltaan kuitenkin aika hektistä ja monesti edetään tilaajan tarpeiden mukaisesti. Tällöin kehittämistyön teoreettiset työvaiheet toimivat ikään kuin tarkistuslistoina, että kaikki työvaiheet tulivat tehtyä.

Vastausta siihen, ”millaiset ovat toimivat internetsivustot”, pyrittiin löytämään vertailemalla 5. eri yhdistyksen internetsivustoja. Näille internetsivustoille tehtiin vertailututkimus, jonka tulokset analysoitiin. Analysoinnista tehtiin johtopäätelmiä millaisia asioita tulisi olla uudistettavalla Lions-liiton internetsivustolla. Käyttäjäkyselyn avulla selvitettiin Lions-yhdistyksen jäsenistön tapaa käyttää internetsivustoa ja mitkä ovat heidän mieltymyksensä Lions-liiton internetsivustolla.

Kehittämistyön lopputuotteena valmistettiin konseptisuunnitelma, rautalankamalli ja rakennekaavio uudistettavista Lions-liiton internetsivustosta. Näiden suunnittelun tuloksena valmistettujen lopputuotteiden avulla Lions-liitto pystyy rakentamaan paremmin toimivan internet-sivuston. Suunnittelun avulla www-sivuston rakenteet ja loogisuus paranevat. Asetettu tavoite paremman käytettävyyden toteutumiselle tulee ottaa tutkittavaksi, kun uudet sivut on saatu rakennettua valmiiksi. Internetsivuston käyttäjistä kerättiin tietoa vain yhdistykseen kuuluvilta jäseniltä. Näin sekä sisällöllinen, että tapa käyttää internetsivustoa tutkittiin vain jäsenistön osalta. Tulevaisuudessa tulisi löytää soveltuva tapa tutkia myös muiden käyttäjien tapa ja mieltymykset, kun he vierailevat Lions-liiton internetsivustolla.

Asiasanat: internetsivusto, www-sivut, www-sivusto, www-sivuston kehittämistyö

Markku Koskinen

Development of the Finnish Lions Organisation's Website

Year	2014	Pages	156
------	------	-------	-----

The aim of this Master's thesis was to develop and renew the Finnish Lions Organisation's website. The development work was carried out as a project and the client was the Finnish Lions Organisation. A development work meets the requirements of a development research when the outcome of the development work is something concrete. The aim of this development work was that the final product is a more functional website concept for the Finnish Lions organisation.

The development research contained two tasks. The first development task was to seek an answer to how to improve the usability of the website and how to build a more logical and functional website structurally.

The second development task was to identify the users of the website and find out what kind of website content best maintains the user's interest.

The first step in the research was to do a basic mapping of the Lions Organisation's activities and an analysis of the existing website. The theoretical basis of website development was obtained from literature. The theoretical stages give the structure and body to what needs to be done in development work to achieve a successful outcome. Development work is by nature quite hectic and in many cases proceeds according to the client's needs. The theoretical stages function as kind of checklists from which to check that every operation has been done.

An answer to the question of what a functional website is like was sought by comparing the websites of five different associations. The results of a comparative study of these websites was used to make conclusions about what kinds of things should be renewed on the Finnish Lions Organisation's website. A user survey was used to determine the ways in which the members of the Lions Organisation use the website and what their preferences are for the website.

The final product of this development work was a concept plan, a wireframe model and a structural diagram of the renewed Finnish Lions Organisation website. These results enable the Lions Organisation to build a better functioning website. The development work improves the structure and logic of the website. Whether the usability of the website was improved or not needs to be examined when the new website is finished. The user survey in this research was conducted only on members of the Lions Organisation. In the future, a suitable way should be found to study other users' preferences and ways to use the Finnish Lions Organisation's website.

Keywords: website, website development work

Sisällys

1	Johdanto.....	10
2	Kehittämistyön taustaa	11
2.1	Kehittämistutkimus ja kehittämisiongelman esittelemine.....	12
2.2	Tavoitteet	14
3	Taustatyö Lions-toiminnasta	14
3.1	Lions-toiminta ja Suomen Lions-yhdistys	15
3.1.1	Suomen Lions-liitto	15
3.1.2	Piirit	16
3.1.3	Lionsklubit	16
3.2	Viestintästrategia, toimintaperiaatteet ja strategiset tavoitteet	17
3.3	Suomen Lions-liiton toiminta-ajatus ja visio	18
3.3.1	Pohdintaa toiminta-ajatuksesta ja visiosta	19
3.3.2	Toiminnan esittelemisehdotus Norjan karuselli-elementillä	21
3.3.3	Yhteenvedo toiminta-ajatuksesta ja visiosta	21
3.4	NET-työryhmä.....	25
3.5	Lions-liiton internetsivusto	26
3.5.1	Lions-liiton internetsivuston tuottaminen	26
3.5.2	Sisällönhallintajärjestelmä	29
4	Verkkosivuston kehittämistyön lähtökohdat	31
4.1	Verkkosivuston kehittämistyö tasojen ja elementtien avulla	32
4.2	Otsikkotasot.....	32
4.2.1	Strategia otsikkotaso	33
4.2.2	Rajaus/määrittely otsikkotaso	34
4.2.3	Rakenne otsikkotaso	34
4.2.4	Runko otsikkotaso	34
4.2.5	Ulkoasu otsikkotaso	35
4.3	Kahtiajako	35
4.3.1	WWW-käyttöliittymänäpuoli	37
4.3.2	Tehtäväsuuntautunut	37
4.3.3	WWW-hypertekstijärjestelmänä	38
4.3.4	Informaatiosuuntautunut	38
4.4	Sisältöelementit	38
4.4.1	Strategia otsikkotason sisältöelementti	38
4.4.2	Sivuston tavoitteet osio	39
4.4.3	Käyttäjien tarpeet osio.....	39
4.4.4	Loppuyhteenvedo elementin osioista	39
4.4.5	Rajaus/määrittely otsikkotason sisältöelementti	40

	4.4.6 Toiminnallisuus määrittely osio.....	40
	4.4.7 Sisältövaatimukset osio	41
	4.4.8 Rakenne otsikkotason sisältöelementti.....	42
	4.4.9 Vuorovaikutuksen suunnittelu osio	42
	4.4.10 Informaatio arkkitehtuuri osio	45
	4.4.11 Runko otsikkotason sisältöelementti.....	45
	4.4.12 Käyttöliittymän suunnittelu osio	46
	1.1.1	48
	4.4.16 Navigaation suunnittelu osio	48
	4.4.17 Informaation suunnittelu osio.....	49
	4.4.18 Ulkoasu otsikkotason sisältöelementti.....	49
	4.4.19 Visuaalisen suunnittelun sisältöelementti.....	49
	4.5 Suunnittelun laajuus ja rautalankamallin käyttö	52
	4.6 Löydä oikea reitti -menetelmä	53
5	Lions-liiton internetsivuston sisältöinventoinnista, sisältökatsaukseen	53
	5.1 Sisältöinventointi ja analyysi.....	54
	5.1.1 Sisältöinventoinnin ja analyysin toteutus	54
	5.1.2 Sisältöinventoinnin laajuus ja keskeyttäminen	55
6	Sisältökatsaus	56
	6.1 Lions-liiton etusivun kuvaus	56
	6.1.1 Yläosio.....	56
	6.1.2 Www-Sivun Pohja	57
	6.1.3 Artikkelien insertit	57
	6.1.4 Karttalinkki	57
	6.1.5 Alaosio.....	58
	6.1.6 Valikot.....	58
	6.1.7 Valikko 1 - Päävalikko	58
	6.1.8 Valikko 2 - Keskivalikko	59
	6.1.9 Valikko 3 - Vasen valikko.....	59
	6.2 Toimivat valikot ja navigointi www-sivustolla	61
	6.3 Katselmus valikoiden toiminnallisuuksista	62
	6.3.1 Tilamuutokset valikoissa	63
	6.3.2 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 1:n toiminnallisuudet ...	64
	6.3.3 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 2:n toiminnallisuudet ...	65
	6.3.4 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 3:n toiminnallisuudet ...	66
	6.3.5 Havainnot	68
	6.3.6 Näkyvyys ja palaute tilamuutoksissa.....	69
	6.4 Analysointia navigoinnista ja pohdintaa valikoista	70
	6.4.1 Analysointia navigoinnista	71

	6.4.2	Pohdintaa valikoista	71
6.5		Karttalinkki	72
	6.5.1	Karttalinkin otsikko Piirit ja Klubit	74
	6.5.2	Pohdintaa karttalinkistä	74
6.6		Internetsivustolla havaitut ongelmat ja puutteet	75
	6.6.1	Toimimattomat linkit	76
	6.6.2	Poistettuja www-sivuja	76
	6.6.3	Tyhjiä www-sivuja	77
	6.6.4	Päällekkäisiä www-sivuja	78
	6.6.5	Ajankohtaisuus	78
6.7		Internetsivuston rakenneongelmat ja epäloogisuudet	79
	6.7.1	Esimerkki 1. - LION-lehden www-sivulle siirtyminen	79
	6.7.2	Siirtyminen Etusivulta LION-lehti www-sivulle	79
	6.7.3	Alasivuston Yleistä lioneista kautta siirtyminen LION-lehti www-sivulle	80
	6.7.4	Alasivuston Yhteystiedot kautta siirtyminen LION-lehti www-sivulle ...	81
	6.7.5	Esimerkki 2. - epäyhtenäinen alasivustojen otsikointi	82
6.8		Havaintoja	82
6.9		Pohdintaa internetsivuston viestinnästä	83
6.10		Sisältökatsauksen yhteenveto	84
7		Verkkosivustojen vertailuanalyysi - Benchmarking	84
	7.1	Tunnistetaan vertailtavat verkkosivustot	85
	7.2	Kehitetään vertailuanalyysin mittarit	85
	7.3	Mittareiden soveltaminen	86
	7.4	Tulosten käyttäminen kehittämistyössä	87
8		Käyttäjäkysely	89
	8.1	Käyttäjäkyselyn toteutus ja otanta	89
	8.2	Käyttäjäkyselyn esittely	91
	8.3	Laadulliset ja määrälliset kokonaisuudet kyselyssä	93
9		Käyttäjätutkimuksen tulososio	95
	9.1	Vastaajien ikäryhmät	95
	9.2	Naisten ja miesten määrät	96
	9.3	ATK-taidot	97
	9.4	Internetsivuston käyntikertojen mukaan ryhmittely	99
	9.5	Vastaajien hakema internetsivuston sisältö	100
	9.6	Muu internetsivustolta haettu sisältö	103
	9.7	Toiveet internetsivuston asiakokonaisuuksien määristä	105
	9.8	Muut sisältötoiveet	106
	9.9	Internetsivustolla hyvin toimivat asiat	111
	9.10	Internetsivustolla huonosti toimivat asiat	114

9.10.1	Asiasisällön löytäminen ja etsi-toiminto	116
9.10.2	Ajantasaisuus.....	117
9.10.3	Jäsentieto	117
9.10.4	Linkit ja siirrot	118
9.10.5	Siirtyminen paikallisten lionsklubien internetsivustoille	119
9.10.6	Navigointi ja valikot	119
9.10.7	Rakenne ja sisältöongelmat	119
9.10.8	Infoähky	120
9.10.9	Muita vastauksia	120
9.10.10	Brändi ja rekrytointi vastaukset.....	121
9.11	Vastaajien terveiset	121
9.11.1	Kannustusviestit	123
9.11.2	Selkeyttäminen	123
9.11.3	Ajantasaisuus ja ulkoasu	124
9.11.4	Lionsklubien aktiviteetit ja toiminta	125
9.11.5	Asiasisällön löytäminen	126
9.11.6	Lyhenteet ja nimikkeistö	126
9.11.7	Mallisivustot	126
9.11.8	Ohjeet	127
9.11.9	Jäsenrekisterin päivitys ja sisältöongelmat	127
9.11.10	Esteettömyys	127
9.11.11	Ponnahdusikkunat	128
9.11.12	Yksi salasana.....	129
9.11.13	Loput tulokset	129
9.11.14	Arvio internetsivustosta	129
10	Internetsivuston sisällön jakaminen kahden pääkäyttäjäröhmän kesken	132
10.1	Uuden www-sivuston sisällön jakaminen käyttäjäröhmittäin	133
10.2	Sisällön jakamisesta konseptiksi.....	133
10.3	Internetsivuston konsepti	135
10.4	Konsepti internetsivuston kehittämisen työkaluna.....	136
11	Suunnitelmat ja mallit tulevasta internetsivustosta.....	136
11.1	Rautalankamalli	136
11.2	Rakennekaavio.....	138
12	Katselmus kehittämistutkimuksesta	140
12.1	Yhteenveto	142
12.2	Loppuarviot tehdystä kehittämistyöstä	143
	Lähteet	145
	Kuvat.....	147
	Taulukot	148

Liitteet.....	149
---------------	-----

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheena on Suomen Lions-liiton internetsivuston kehittämistyö, jossa suunnitellaan heidän internetsivuston uusiminen. Kehittämistyöstä tehtiin projektisuunnitelma, joka toimi tämän kehittämistyön runkona. Kehittämistyön tilaajan Suomen Lions-liiton tarpeiden pohjalta tehtiin joitakin muutoksia projektisuunnitelmaan. Yhteistyö Suomen Lions-liiton kanssa tapahtui positiivisessa hengessä ja yhteisymmärryksessä.

Omana osaprojektina voidaan pitää tätä kirjallista dokumenttia, johon kirjattiin kehittämistyön taustoja, teoriaa, tutkimuksellisten osioiden tulokset ja suunnittelun lopputuotteet. Seuraavassa käydään luku kerrallaan tämän dokumentin sisältö lävitse.

Luvuissa 2 ja 3 selvitetään tämän kehittämistyön taustoja. Ensiksi selvitetään koko kehittämistyön taustoja ja sitten on selvitys Lions-toiminnasta.

Luvussa 4 haetaan www-sivuston kehittämistyölle teoreettista pohjaa. Kehittämistyön vaiheiden esittelyyn käytetään tasoihin ja elementteihin pohjautuvaa kuvaustapaa.

Kehittämistyön kohteena on Lions-liiton toimiva internetsivusto, jonka ulkonäköä, sisältöä ja toiminnallisuuksia selvitettiin luvun 6 sisältökatsauksessa. Katsauksen avulla saatiin tietoa nykyisen internetsivuston rakenteista, sisällön ominaisuuksista ja puutteista. Sisältökatsaus pohjasi aloitettuun sisältöinventointiin, jonka keskeyttämisestä kertoo luku 5.

Vertailuanalyysin (*benchmarking*) avulla haettiin eri yhdistysten internetsivustoilta ominaisuuksia, jotka auttaisivat rakentamaan hyvät ja toimivat internetsivut Lions-liitolle. Vertailuanalyysin tekemisestä ja tuloksesta kerrotaan luvussa 7.

Lions-yhdistyksen jäsenistölle lähetettiin jäsenkirjeiden välityksellä käyttäjäkysely, jonka tulokset ja analysointi esitellään luvuissa 8 ja 9. Jäsenistölle kohdistetun käyttäjäkyselyn avulla saatiin tietoa internetsivuston käyttäjistä ja heidän tarpeistaan.

Karkealla jaolla nykyisten internetsivujen käyttäjäryhmät ovat yhdistyksen jäsenistö ja www-sivuilla satunnaisesti käyvät vierailijat. Nykyisen Lions-liiton internetsivuston sisältö jaettiin edellisten käyttäjäryhmien kesken. Käyttäjäryhmiin jakamisen pohjalta syntyi konseptisuunnitelma uudistettavasta internetsivustosta. Luvussa 10 esiteltiin kahtiajako ja konseptisuunnitelma.

Tämän kehittämistyön tavoitteena oli tehdä suunnitelma Lions-liiton internetsivuston uudistamisesta. Luonnollisesti näin laajan kehittämistyön loppusuunnitelma koostuu usean tasoisen-

ta ja erialaisista suunnitelmista. Näitä voidaan nimittää tämän kehittämistyön lopputuotoksina. Lopputuotoksina tässä kehittämistyössä tehtiin rautalankamalli ja rakennekaavio (*architecture diagram*), mitkä esitellään luvussa 11. Lopuksi luvussa 12 tehdään kokonaiskatselmus, yhteenveto ja loppuarviot tehdystä kehittämistyöstä.

2 Kehittämistyön taustaa

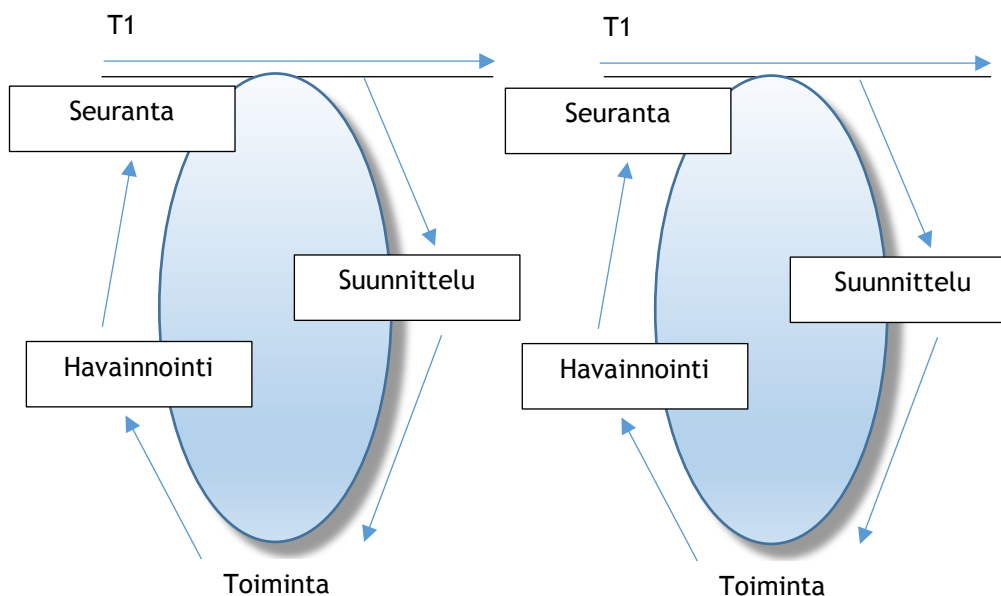
Kehittämistyön kohteena on Suomen Lions-liiton kaikille avoin internetsivusto. Kehittämistyön tavoitteena on tehdä suunnitelma Lions-liiton internetsivuston uusimisesta. Kehittämistyön dokumenttina toimii tämä opinnäytetyö. Lions-liiton internetsivuston käyttäjät huomioidaan www-sivuston uudistamistyössä tekemällä jäsenistölle kohdistettu käyttäjätutkimus, jollaista Lions-liitto ei ole koskaan aiemmin tehnyt omasta internetsivustostaan.

Suomen Lions-liiton ensimmäiset internetsivut julkaistiin vuonna 1994. Luonnollisesti tämän jälkeen internetsivuston sisältöä on muutettu, poistettu ja lisätty. Nykyisen ulkoasunsa ja sisältönsä internetsivusto sai vuonna 2009, jolloin tehtiin viimeisin suuri uudistus internetsivustolle. (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 2.)

Yhdistyksen toimijat ovat päivittäneet ja lisänneet sivustolle sisältöä aina tarvittaessa pikkuhiljaa, näin internetsivusto on saanut nykyisen sisältönsä. Internetsivuston kannalta suunnitelmattomuus näkyy sivuston rakenteiden heikkoutena. Www-sivujen pohjat on rakennettu Joomla sisällönhallintajärjestelmän avulla. Sisällönhallintajärjestelmä on ollut ainut tekijä, joka on tukenut internetsivuston rakenteiden toimivuutta. Tällä hetkellä laaja internetsivusto on vaikeasti hallittavissa oleva sekava kokonaisuus. Lions-liiton internetsivuston vähäinenkin selaaminen paljastaa sivuston ongelmat. Tarkemmat perustelut ja ongelmien esittelyt löytyvät jäljempänä sisältökatsaus luvusta. Jo tässä vaiheessa voidaan kuitenkin perustellusti todeta, että Lions-liiton internetsivuston uudistamiselle on selkeä tarve.

Kananen (2012, 54) kuvaa kehittämistyötä jatkuvana kehittämisenä, hän on kuvannut asiaa seuraavalla sivulla olevan kuvan avulla (kuva 1). Siinä kuvataan kuinka kehittämissyklit seuraavat toisiaan. Samalla tavoin voidaan ajatella tehtävän tässä kehittämistyössä. Ensiksi suunnitellaan ja sen pohjalta tapahtuu suorittava toiminta. Erona tässä kehittämistyössä on, että tekemisen jälkeen ei saavuteta mitään konkreettista, jota voitaisiin havainnoida. Kuitenkin jokaisen tehdyn tehtävän jälkeen suoritetun toiminnan kautta saadaan jotain tietoa lisää, jonka avulla suunnitelmat tarkentuvat ja hioutuvat. Tässä kehittämistyössä havainnointi sanan

voisi korvata analysointi sanalla. Toiminnan jälkeen meillä on uutta tietoa, jonka avulla kehittämistyötä viedään eteenpäin. Tämän kehittämistyön kohdalla Lions-liiton suorittama tarkistus vastaa kaaviossa esitettyä seuranta-sanaa, koska jokainen suoritettu tehtävä ja siitä saatu tulos esitellään Lions-liitolle. Tämän kehittämistyön viimeinen sykli vastaa tarkasti kaaviota. Viimeisessä syklissä kehittämistyön aiemmissa sykleissä hioutunut suunnitelma on pohjana Lions-liiton toiminnalle, kun he uudistavat internetsivustonsa. Tässä esiteltävän kehittämistyön kannalta viimeinen sykli jää vajaaksi, koska Lions-liiton toiminta, havainnointi ja seuranta eivät kuulu tähän kehittämistyöhön.

Kuva 1: Kanasen kuvaus kehityssykleistä, jotka seuraavat toisiaan (Kananen 2012, 54).

Kehittämistyö rajataan käsittämään Lions-liiton suomenkielisiä internetsivuja. Lisäksi kirjautumista vaativat osiot eivät lukeudu tämän työn piiriin. Sivuston uusimisesta tehdään suunnitelma, mutta itse sivuston sisällön tuottaminen jää kehittämistyön ulkopuolelle. Sivuston sisällön ja rakenteiden kartoitus kuuluu tähän työhön. Tekninen sivuston rakentaminen on rajattu kehittämistyön ulkopuolelle.

2.1 Kehittämistutkimus ja kehittämisiongelman esitleminen

Kehittämistutkimuksen tuloksena tulee saavuttaa jotain konkreettista, jottei tekeminen jää pelkästään kehittämistyö tasolle. Tässä kehittämistyössä täytetään kehittämistutkimuksen kriteerit tehtäessä lopputuotteena suunnitelma, miten Lions-liiton internetsivusto tullaan uudistamaan. Kanasella on esimerkki tuotteen kehittelystä, jonka lopputuotteena on uusi tuotekonsepti. Tässä internetsivuston kehittämistyössä pyritään saamaan Lions-liitolle uusi toimivampi konsepti internetsivustosta. (Kananen 2012, 43.)

Kehittämisiongelma termiä käytetään tässä tutkimusongelman sijasta, koska tässä on kyse kehittämistutkimuksesta. Kehittämisiongelman löytyminen saattaa olla vaikeampaa kuin tavanomaisen tutkimusongelman löytäminen. Sillä monesti tutkimuksissa tutkimisiongelma on juuri se syy, jonka vuoksi tutkimustyö on päätetty aloittaa. Kehittämistutkimuksen alkuvaiheessa ei välttämättä ole tiedossa mitä tullaan tekemään ja miksi ylipäätään kehittämistyö aloitetaan. Tässä kehittämistyössä on käyty keskusteluja liiton edustajien kanssa ja selattu kohteena olevaa internetsivustoa. Tällä tavoin on saatu käsitys siitä mitä tullaan tekemään internetsivuston kehittämistyössä ja millä perusteilla on päädytty kohde internetsivuston kehittämistyön tarpeeseen.

Kehittämisiongelman löytämistä on prosessoitu tutkimuskysymyksillä ja niiden avulla pyritään löytämään kehittämistyön kehittämisiongelma tai kehittämisiongelmat. Alustavasti tässä kehittämistyössä etsitään vastausta seuraaville tutkimuskysymyksille:

- Kuinka saadaan suunniteltua uudistettavasta internetsivustosta parempi ja toimivampi?
- Miten saataisiin uudistettavasta internetsivustosta selkeämpi ja kevyempi?
- Kuinka saadaan uudistettavan internetsivuston sisällön tietoaaineisto oikein kohdennettua?
- Kuinka saadaan houkutelua kävijöitä uudistetulle internetsivustolle?
- Mikä on www-sivuston funktio?
- Mikä tulisi olla www-sivuston ydinviesti?

Ensimmäinen tutkimuskysymys: ”Kuinka saadaan internetsivustosta parempi ja toimivampi?” Tätä voidaan pitää enemmän tavoitteena, kuin tutkimuskysymyksenä. Kaikki muut tutkimuskysymykset kuuluvat tähän kehittämistyöhön. Näitä tutkimuskysymyksiä analysoiden ja yhdistellen saadaan kehittämisiongelmat esille seuraavasti:

1. Kehittämisiongelma: Miten saadaan uusien internetsivujen käytettävyys paremmaksi ja kuinka rakennetaan rakenteeltaan loogisemmat ja toimivammat www-sivut. Lopputuloksena syntyy suunnitelma, jonka avulla voidaan toteuttaa selkeämmät ja kevyemmät internetsivut.
2. Kehittämisiongelma: Tulee selvittää ketkä ovat internetsivuston käyttäjät ja millaisella internetsivuston sisällöllä voidaan pitää yllä käyttäjien mielenkiinto internetsivustoon. Näin syntyy suunnitelma, jonka avulla pystytään tarjoamaan käyttäjien tarvitsema tietoaaineisto ja lisäksi saadaan luotua internetsivustolle houkuttelevuutta lisäävää aineistoa.

Edellisten kehittämisiongelmien löytämisessä on käytetty Kanasen (2012, 63-69) neuvoja ja menetelmiä.

2.2 Tavoitteet

Tavoitteena on tehdä suunnitelma Suomen Lions-liiton internetsivuston uudistamisesta. Suunnitelmassa luodaan uudenlainen rakenne internetsivustolle, pyritään suunnittelemaan valikoisista selkeämpiä ja www-sivujen määrää halutaan vähentää. Käyttäjätutkimuksen avulla hankitaan tietoa internetsivuston käyttäjistä, jota käytetään hyväksi tässä kehittämistyössä. Pyrkimyksenä on saada internetsivustosta paremmin käyttäjien tarpeita vastaava ja helppokäyttöisempi. Lisäksi kehittämistyössä tutkitaan miten internetsivuston sisältöaineisto tuotetaan ja saatetaan lopulliseen internetselaimella katsottavaan esitysmuotoonsa. Kehittämistyön kohteena on Lions-liiton internetsivusto ja sen uudistaminen. Kehittämistyön tavoitteiksi asetetaan:

1. Www-sivuston rakenteet pyritään uudistamaan niin, että käyttäjät löytävät helpommin haluamansa sisällön ja www-sivuston käyttämisestä tulee saada käyttäjäystävällisempää.
2. Suunnitellaan www-sivustojen rakenteiden uudistaminen ja navigoinnin selkeyttäminen
3. Suunnittelussa huomioidaan kaksi käyttäjäryhmää jäsenistö ja vierailijat. (Kolmantena käyttäjäryhmänä ovat liiton toimijat. Tämä ainoastaan kirjataan ylös tähän, sillä tämä tullaan huomioimaan tulevan ekstranetin suunnittelussa)
4. Sivustolle pyritään löytämään käyttäjien kannalta oleellinen asiasisältö. Tällä pyritään supistamaan internetsivujen kokonaismäärää.

Kehittämistyön toteuttaminen tapahtuu projektina. Jokainen kehittämistyöhön liittyvä tehtävä muodostavat oman osaprojektinsa. Tässä dokumentissa on kuvaukset näiden osaprojektien tehtävistä ja niiden tuloksista. Tätä dokumentointia voidaan pitää myös omana osaprojektina. Projektimuotoisuus on tämän kehittämistyön läpiviennin lähtökohtana.

3 Taustatyö Lions-toiminnasta

Taustatyön tavoitteena on saada käsitys, mitä on Lions-toiminta ja miten sen tulisi näkyä uudistetuilla internetsivuilla. Tässä kartoitetaan se toimintaympäristö, missä Lions-liiton internetsivusto toteutetaan. Lisäksi pohditaan Lions-liiton internetsivuston viestinnällistä tarkoitusta.

Pääasiallisina tietolähteinä käytetään Suomalaista Lions-toimintaa yli 60 vuotta- ja Suomen Lions-liitto ry:n viestintästrategia-vihkosia. Nämä tietolähteet ovat 6 - 10 sivun paksuisia ja ne on saatu Lions-liitosta tätä taustatyötä varten. Lisäksi on hyödynnetty internetistä löydetävissä olevaa materiaalia.

3.1 Lions-toiminta ja Suomen Lions-yhdistys

Lions-toiminta sai alkunsa Yhdysvalloissa vuonna 1917. Nykyään toimintaa harjoitetaan 206 maassa ja lionsklubien jäseniä on 1 340 000 henkilöä. Lionsklubien muodostamaan yhteisöön kuuluu Suomessa 950, Euroopassa 9 600 ja maailmassa 45 900 klubia. Toiminnan pääpaino on vapaaehtoistyössä, jonka kautta autetaan ihmisiä kaikkialla maailmassa. Vuositasolla Suomessa avustusten rahallinen arvo on 4-5 miljoonaa euroa. Koko maailman tasolla lionsklubit tekevät arviolta 100 miljoonaa tuntia vapaaehtoistyötä ja lahjoittavat noin 800 miljoonaa euroa vuodessa. (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1 - 6.)

Suomessa lionsklubien toiminta jakautuu paikallis-, piiri- ja liittotasolle. Virallisesti yhdistysrekisteriin on kirjattu Suomen Lions-liitto ry ja jokainen yksittäinen lionsklubi. Lions-liiton tarkoituksena on toimia Suomen lionsklubien yhdysiteenä ja keskuselimenä sekä tukea ja ohjata niiden toimintaa. Liiton varsinaisia jäseniä ovat kaikki Suomessa toimivat järjestön rekisteröimät oikeustoimikelpoiset lionsklubit. Lions-liitto on yhdistetty The International Association of Lions Clubs - järjestöön, liitto toimii järjestössä numeroituna 107 moninkertaispiirinä. Moninkertaispiiri-nimike lisätään, kun toimintaa harjoitetaan useamman piirin avulla. Suomessa jokainen piiri on 107 + piirin oma kirjain-tunnus. Suomessa toimii 14 Lions-piiriä (107 + kirjaimet A-O, J-kirjain ei ole käytössä). Eri puolella maata on noin 950 klubia, joissa on runsaat 27 000 jäsentä. Suomen Lions-toiminta on aktiivista. Esimerkiksi Ruotsissa on 500 klubia ja jäseniä vain 13 000. Lisäksi Suomen lionien avustusten rahallinen arvo on suurempi kuin ruotsalaisten. (SWEDISH LIONS 2012.)

3.1.1 Suomen Lions-liitto

Lions-liiton sääntöjen 3 §:n mukaan: ”Lions-liiton tarkoituksena on toimia Suomen lionsklubien yhdysiteenä ja keskuselimenä, sekä tukea ja ohjata niiden toimintaa” (Suomen Lions-liitto ry 2013, 1). Tätä pykälää noudattaen liitto toimittaa asiaan liittyvää kirjallisuutta ja julkaisuja, sekä järjestää kokouksia ja esitelmiä. Lisäksi järjestetään yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa muita vastaavia tilaisuuksia. Varainhankinta tapahtuu lionsklubien jäsenmaksuilla ja erilaisilla varojenkeräyksillä. Lisäksi sääntöjen 4. pykälässä mainitaan seuraavaa: ”liitto voi myös vastaanottaa lahjoituksia ja jälkisäädöksiä, omistaa ja hallita kiinteistöjä. Sillä on myös mahdollisuus harjoittaa elinkeinoa tai muuta ansiotoimintaa, joka oleellisesti liittyy liiton, lionsklubien ja järjestön säännöissä määrätyn tarkoituksen toteuttamiseen.” (Suomen Lions-

liitto ry 2013, 1.) Sääntöä noudattaen Lions-liitolla on omistuksessaan kiinteistö, jossa tapahtuu Lions-liiton toiminta.

3.1.2 Piirit

Piirin jäseniä ovat kaikki piirin alueella toimivat lionsklubit. Piirin tarkoituksena on toimia lionsklubien yhdyssiteenä ja neuvovana keskustelimenä. Piirit myös avustavat ja kannustavat lionsklubeja niiden palvelutyössä. Palvelutyöhön kuuluvat myös kansainväliset ja valtakunnalliset palveluaktiviteetit. Lisäksi piirien tehtävänä on toimia läheisessä yhteistyössä Suomen Lions-liitto ry:n ja Lions Clubs Internationalin kanssa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi piiri:

- Tukee ja ohjaa jäsenten (=lionsklubien) toimintaa.
- Hankkii ja levittää alan tietoutta, sekä järjestää jäsenkoulutusta.
- Koulutus kohdistuu lionsklubien virkailijoihin ja jäsenoimikuntiin.
- Henkilötasolla koulutetaan uusia lionsklubien jäseniä ja puolisoita.
- Piirit järjestävät kokouksia, esitelmätilaisuuksia, retkiä, juhlia ja muita vastaavia tilaisuuksia.
- Vähintään kerran toimikaudessa useimmat piirit julkaisevat piirilehden.

3.1.3 Lionsklubit

Lionsklubi toiminnan tarkoituksesta on sääntöihin kirjattu useita hyvän käytöksen edistämiseen tähtäviä kohtia. Lainataan esimerkkinä Helsingin Pihlajamäen säännöistä (2 §): ”Luoda ja ylläpitää hyvää toveruutta, keskinäistä yhteisymmärrystä ja kiinteitä ystävyyssiteitä klubin jäsenten samoin kuin kaikkien ihmisten kesken” (Lions Club Helsinki/Pihlajamäki ry 2013, 1). Edelleen sääntöjen saman pykälän 2 alakohdassa 4 on se keskeisin viesti yhdistyksen tarkoituksiperistä: ” Kannustaa palvelunhaluisia henkilöitä epäitsekäaseen toimintaan kansallisella ja kansain-välisellä tasolla ilman henkilökohtaista taloudellista hyötyä” (Lions Club Helsinki/Pihlajamäki 2013, 1). Eli yhdistystoiminnan tarkoituksena on palvella yhteisen hyvän nimissä kaikkia apua tarvitsevia. Tässä on se koko Lions-toiminnan perusajatus, jossa palvelemisella suoraan avustetaan ihmisiä tai palvelimisen avulla kerätään varoja. Tämä kiteytyy iskulauseessa: ”*We serve - Me palvelemme*”. Yhdistyksen perusajatuksena on vapaaehtoistyön avulla auttaa ja palvella yhteisöä. Paikalliset lionsklubit keskittyvät omalla paikkakunnalla tehtävään vapaaehtoistyöhön. Yhdessä muiden lionsklubien kanssa ne tekevät vapaaehtoistyötä omissa maakunnissa, kotimaassa ja koko maailmassa.

Yhdistysten toimintaan olennaisena osana kuuluu järjestää kokouksia, retkiä, esitelmiä ja muita tilaisuuksia. Varainhankintana lionsklubit ottavat vastaan lahjoituksia, jälkisäädöksiä ja

harjoittavat varojen keräystoimintaa. Lisäksi jokainen jäsen on velvoitettu maksamaan jäsenmaksun.

3.2 Viestintästrategia, toimintaperiaatteet ja strategiset tavoitteet

Lions-liiton viestintästrategia on koottu omaan vihkoseen, joka on otsikoitu Suomen Lions-liitto ry:n viestintästrategia. Uudistettavat nettisivut tulevat olemaan tärkeä osa Lions-liiton viestintästrategiaa. Tässä tarkastelussa pyritään löytämään se ajatus, millaisen viestin Lions-liitto haluaa antaa ja miten sen tulisi näkyä internetsivuilla.

Liiton viestintästrategia on kirjattu ohjeisto, johon viestinnälliset ohjeet on koottu ja sen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain.

Lions-toiminnan viestintää ohjeistavat toimintaperiaatteet ovat seuraavat:

- Avoimuus
- Luotettavuus
- Ajantasaisuus ja ajanmukaisuus
- Vuorovaikutteisuus
- Asiantuntevuus
- Viestintä yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa

(Suomen Lions-liitto ry 2012b, 2).

Näitä toimintaperiaatteita arvioitaessa voidaan todeta tulevien internetsivujen olevan tärkeässä asemassa. Niiden avulla pystytään toteuttamaan monia toimintaperiaatteisiin kirjoitettuja asioita. Internetsivujen avulla pystytään helposti viestimään avoimuutta ja luotettavuutta.

Teknisesti internetsivut pystyvät vastaamaan kolmeen toimintaperiaatteen haasteeseen. Nämä kolme toimintaperiaatetta ovat vuorovaikutteisuus, ajantasaisuus ja ajanmukaisuus.

Internetsivuille voidaan lisätä vuorovaikutteisia toiminnallisuuksia tai sivusto voi ohjata käyttäjät muihin vuorovaikutteisuutta tukeviin kanaviin. Näitä kanavia voisivat olla esimerkiksi sosiaaliset mediat. Tämä vuorovaikutteisuus voisi kuulua tulevaisuuden tavoitteisiin. Liitto voisi miettiä oman sosiaalisten medioiden hyödyntämisstrategiansa ja asettaa sen suhteen tavoitteet. Internetsivustolla voitaisiin mainostaa ja opastaa sosiaalisen median käyttöä.

Ajantasaisuus ja ajanmukaisuus ovat yhdessä haaste, johon internetsivujen uudistustyöllä pyritään vastaamaan. Teknisesti yksittäisen uuden internetsivun lisääminen ja vanhan sivun päivittäminen tapahtuu nopeasti. Tähän haasteeseen pystytään siis vastaamaan teknisesti. Ongelmana on asian jalkauttaminen klubeihin, miten saadaan ihmiset tekemään asioita ajantasaisuuden ja ajanmukaisuuden vaatimusten täyttämiseksi.

Asiantuntevuus ja viestintä asiantuntijoiden kanssa ovat asioita, joiden toteuttamista ei oikeastaan tarvitse miettiä, sillä lionstoimijoiden joukosta löytyy monenlaisia asiantuntijoita omasta takaa. Lisäksi monet jäsenet omaavat kyvyn tulla toimeen erilaisissa viestintätilanteissa, ja yleisesti jäsenillä on myös oma intressi uusien asioiden oppimiseen.

Viestinnän keskeiseksi tavoitteeksi viestintästrategia-vihkoseen on kirjattu: ”Olemme omassa toimintaympäristössämme nykyisille ja potentiaalisille sidosryhmillemme ensimmäiseksi mieleen tuleva asiantunteva ja kokenut palveluklubien järjestö, johon voi luottaa” (Suomen Lionsliitto ry 2012b, 2).

Luottamuksen tarve nousee tärkeäksi tekijäksi vapaaehtoistyötä ja avustustoimintaa tehtäessä, sillä tämän kaltaisen työn tekeminen olisi mahdotonta ilman ihmisten luottamusta. Tämä ilmenee kahdella tavalla. Ensinnäkin vapaaehtoistyön tekeminen ja suunnittelu vaatii luottamusta, koska se edellyttää yhteistyötä erilaisten ihmisten ja ryhmien kanssa.

Toiseksi luottamusta vaatii avustamistyössä käytettävien rahojen siirrot tai lahjoitusvirtojen ohjaaminen.

Internetsivustolla voitaisiin näyttää, miten vapaaehtoistyöllä kerätyillä avustuksilla autetaan avun tarpeessa olevia. Luotettavuutta voitaisiin tuoda esille internetsivustolla kertomalla millaisia vapaaehtoisia palvelutehtäviä ja avustustoimintaa yhdistys on harjoittanut. Lisäksi nettisivustoa voidaan hyödyntää luotaessa myönteistä kuvaa ja imagoa Lions-toiminnasta. Näitä asioita tarvitaan tehtäessä vapaaehtoistyötä ja hankittaessa jäsenkandidaatteja yhdistystoimintaan. Etenkin näiden jäsenkandidaattien hankkimisessa internetsivustolla on tärkeä rooli. Sivuston tulee luoda houkutteleva ja aktiivinen kuva Lions-toiminnasta. Lisäksi jäsenkandidaattien tulee voida lähettää jäsenhakemuksensa sivuston välityksellä. Tässä on käytetty sanaa jäsenkandidaatti potentiaalisista uusista jäsenehdokkaista. Yhdistykseen jäseneksi tuleminen ei tapahdu pelkällä ilmoittamisella, vaan klubikokouksen hyväksynnän jälkeen henkilö kutsutaan jäseneksi yhdistykseen.

3.3 Suomen Lions-liiton toiminta-ajatus ja visio

Lions-liiton toiminta-ajatus kertoo siitä, miksi liitto on yhteisönä olemassa. Www-sivuston tulee palvella jäsenkuntaa pitäen samalla mielessä tämän koko liiton olemassaolon tarkoituksen.

Liiton visio kertoo, millaista toiminnan pitäisi olla, ja mihin suuntaan pitäisi kehittyä. Vision avulla Lions-liitto pyrkii pitämään Lions-toiminnan vireänä ja houkuttelevana. Yhdistys toiminnassa kilpailu tapahtuu jäsenhankinnan onnistumisessa. Toiminnan tulee tavoitella jotain sellaista, mistä potentiaaliset uudet jäsenet olisivat kiinnostuneita. Tätä kuvattiin visiossa

vireällä ja houkuttelevalla toiminnalla. Toiminnan ollessa vireätä ja houkuttelevaa yhdistykset pärjäävät ja menestyvät kilpailtaessa uusien jäsenten saamisessa.

Seuraavissa luvuissa perehdytään näihin liiton pääprinsippeihin. Tarkoituksena on ymmärtää sitä ympäristöä, johon www-sivuston uudistustyö tehdään. Etsien samalla Lions-toiminnan ydinajatusta, joka tulisi siirtää www-sivustolle.

3.3.1 Pohdintaa toiminta-ajatuksista ja visiosta

Toiminta-ajatus on kirjattu Lions-liiton viestintästrategiassa kahteen kappaleeseen. Näiden kappaleiden sisältö käydään läpi tässä luvussa. Tämän jälkeen tehdään kevyt analyysi toiminta-ajatuksista. Analyysissä otetaan huomioon liitto toimijana, tukijana ja ohjaajana. Edelliset asiat kirjattiin aiemmin liiton toiminnassa pääasioiksi, jotka liitto suuntaa piirien ja klubien toimintaan. Analyysin tarkoituksena on löytää toiminta-ajatuksista asioita, joiden perusteella voitaisiin rakentaa www-sivuston sisällön viestintää.

Toiminta-ajatuksen ensimmäisen kappaleen sisältö on seuraava: ”Teemme yhdessä työtä paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla lasten ja nuorten terveen elämän ja kehityksen turvaamiseksi sekä ikääntyneiden, perheiden, vammaisten ja muiden apua tarvitsevien tukemiseksi. Toiminta tarjoaa jäsenelle mahdollisuuden toimia sosiaalisessa yhteisössä, kehittyä ihmisenä ja kehittää johtamistaitoja sekä solmia kontakteja kotimaassa ja ulkomailla.” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1.)

Toiminta-ajatuksia analysoitaessa tulee muistaa kolme tasoa liito-, piiri- ja klubi-taso. Eli rakennettaessa liiton sivustoa siellä tulee olla sisältöä liitosta itsestään, sekä piireistä ja klubeista.

Mietittäessä missä ovat ne resurssit, joilla tehdään tätä vapaaehtoistyötä, voidaan todeta resurssien olevan paikallisissa klubeissa. Tästä voidaan tehdä johtopäätös, että suurin vastuu toiminta-ajatuksen eteenpäin viemisessä lankeaa paikallisille klubeille. Liiton rooli on tukea ja ohjata paikallisten klubien toimintaa.

Liitto voisi tukea paikallisia klubeja huomioimalla heidän toimintansa ansiokkaita ponnisteluja. Tämä voisi tulla ilmi liiton www-sivustolla sisältönä paikallisten klubien toiminnasta. Kuu-kausittaisin voitaisiin esimerkiksi valita esittelyyn jonkin paikallisen lionsklubin ansiokas vapaaehtoistoiminta oman alueensa hyväksi. Lions-liiton internetsivustolla tulisi esitellä jotain konkreettista aineistoa siitä, mitä paikallisella tasolla tehdään esimerkiksi lasten ja nuorten hyväksi. Liiton rooli www-sivuston kautta olisi asioista tiedottaminen ja tarpeellisten materiaalien jakaminen.

Toiminta-ajatuksessa viitataan myös työhön kansallisella ja kansainvälisellä tasolla, nämä ovat luonnollisesti asioita, jotka kuuluvat liitolle. Näiden asioiden näkyminen liiton www-sivustolla tulee olla yksi palapelin paloista. Esitystapa ja sisältö tulee miettiä tarkasti, koska on olemassa Lions-toiminnasta kertovat kansainväliset internetsivut. Kansallisten ja kansainvälisten internetsivujen välillä päällekkäisen informaation esittämistä tulisi välttää. Liiton internetsivustolla tulisi lähinnä olla asioita, joita suomalainen Lions-toiminta on vienyt eteenpäin kansainvälisellä tasolla.

Toiminta-ajatuksen toinen kappale on ilmaistu seuraavasti: ”Lions-järjestön tarkoituksena on tehdä mahdolliseksi vapaaehtoisille palvella paikkakuntia ja yhteisöjään niiden humanitaaristen tarpeiden mukaan, sekä rohkaista rauhaan ja edistää kansainvälistä yhteisymmärrystä lionsklubien välityksellä” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1). Humanitaaristen tarpeiden mukainen palveleminen paikkakunnilla tarkoittaa paikallisten lionsklubien harjoittamaa hyväntekeväisyystoimintaa. Tämä eroaa ensimmäisen osan (ks. ylempänä oleva edellinen suora lainaus) toiminta-ajatuksesta ainoastaan sillä, että tässä on supistettu vapaaehtoisen avustustoiminnan aluetta vain paikalliselle tasolle. Liiton www-sivustolla tulisi myös huomioida ja esitellä ansiokkaasti toimivia paikallisia lionsklubeja. Lisäksi Lions-liiton www-sivustolta tulisi löytyä toiminnassa tarvittavaa tukimateriaalia ja mahdollisesti jotain keräystoimintaa ohjeistavaa aineistoa.

Arvioitaessa toiminta-ajatuksesta seuraavaa kohtaa ”rohkaista rauhaan ja edistää kansainvälistä yhteisymmärrystä lionsklubien välityksellä”. Kansainvälistä yhteisymmärrystä edistetään nuoriso-vaihdon avulla. Tästä löytyy materiaalia liiton www-sivustolta. Voidaan ajatella, että myös muut kansainväliset projektit edistävät tätä yhteisymmärryksen periaatetta. Näistäkin on ja tulee olemaan sisältöä internetsivustolla. Rauhan edistäminen on abstrakti ja aatteellinen käsite, että voi olettaa sen näkyvän lähinnä paikallisten lionsklubien toiminnassa.

Lainaus järjestön visiosta: ”Järjestön visio on, että olemme maailmanlaajuisesti johtavassa asemassa vapaaehtoisessa yhteisöllisessä ja humanitaarisessa palvelussa” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1). Lisäksi tulee muistaa kansainvälisen Lions-järjestön tunnuslause ”Me palvelemme” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1). Visio toteutuu tekemällä ja siksi sivustolla voisi olla asioita näistä teoista. Tunnuslause on sivuston yläpalkissa koko ajan näkyvillä. Tunnuslause on kansainvälisen määrityksen mukaan oltava sivustolla esillä juuri tässä muodossa. Selatessa neljän muun maan sivustoja (Ruotsi, Norja, Britannia ja Saksa), tunnuslause löytyi vain Saksan sivustolta. Tästä voi päätellä, että sen määrityksessä joustetaan.

Yhdessä vaiheessa kehittämistyötä mietittiin tunnuslauseen sisällön merkitystä ja viestinällisyyttä. Kertooko tunnuslause kiteyttäen todella jotain, esimerkiksi yhdistykseen kuulumatto-

mille. Yhtenä ajatuksena oli, että tunnuslauseeseen olisi lisätty jotain lisäinformaatiota. Tällöin tunnuslauseen kiteytys olisi kertonut enemmän ja se olisi kuvannut paremmin järjestön toimintaa. Tunnuslausetta ei voinut kuitenkaan muuttaa, koska se pohjaa kansainväliseen normistoon ja sen tulee olla normiston mukainen. Suunnitteluvaiheessa Lions-liitto halusi sen olevan yksi elementti www-sivustolla, joten se pysyy Lions-liiton internetsivustolla.

3.3.2 Toiminnan esittelemisehdotus Norjan karuselli-elementillä

Muiden maiden sivustoja selatessa huomio kiinnittyi Norjan internetsivustolla olevaan ”karuselli”- tyyppiseen elementtiin (Lions Norge 2013). Siihen oli selkeästi ja yksinkertaisesti koottu asiat, jotka kertovat hyvin heidän toimintansa kulmakivistä.

”Karusellissa” on kuusi automaattisesti vaihtuvaa kuvaa ja otsikot. Kuvissa on kerrottu esimerkiksi lionien kansainvälisestä ”Lions pelastaa näön” -projektista. Kuvaa klikatessa siirrytään asiasta tarkemmin kertovalle sivulle. Tällaiseen karuselliin voitaisiin koota muutama asia siitä, mistä Lions-toiminnassa on kysymys. ”Karusellin” avulla saadaan etusivulle nostettua monia tärkeitä asioita. Karuselliin voidaan etsiä vaihtoehtoisia teknisiä ratkaisuja, näitä esitellään esimerkiksi Tidwellin kirjassa *Designing Interfaces* (2011, 215). Lisäksi ”karusellissa” esitelty asia ja siitä linkitettyinä aukeavalle sivulle voitaisiin upottaa videoleike. Videoleikkeen avulla pystyttäisiin kompaktisti kertomaan tarina Lions-toiminnasta.

Paljon sivutilaa vaativien asioiden houkutteleva esittäminen sivustolla on haastavaa. Videoiden avulla säästyy sivutilaa ja asioista saadaan houkuttelevampia. Lisäksi hyvien ja vaikuttavien videoesitysten avulla saadaan vietyä haluttua viestiä eteenpäin. Videoleikkeet voisivat toimia esimerkiksi avustuskohteiden esittelyssä. Näiden vaikuttavien videoleikkeiden avulla saatettaisiin saada lisävauhtia myös avustustoimintaan.

3.3.3 Yhteenveto toiminta-ajatuksesta ja visiosta

Yhteenveto Suomen Lions-liiton toiminta-ajatuksesta ja visiosta esitetään yhteenvetokaaviossa (kuva 2). Liiton internetsivusto on yhtenä elementtinä kaaviossa, koska tässä analyysissä haettiin vastausta siihen, mikä voisi olla internetsivuston ydinviesti. Kaavion avulla saadaan analyysiin lisää syvyyttä ja nähdään se kokonaisuus mihin www-sivusto tullaan perustamaan. Piirien roolina on koordinoita ja auttaa alueen lionsklubien toimintaa. Piirien toiminta suuntautuu selkeästi kohti alueen lionsklubien toimintaa. Liiton www-sivustolla piirien osuuden tulee jäädä määrältään vähäiseksi. Liiton www-sivustolla voisi olla lyhyitä teksti-osioita ja sitten linkkejä esimerkiksi piirien internetsivustoille.

Paikallisten lionsklubien vapaaehtoistoiminnasta ja niissä toimivien yksilöiden asioista tulee olla sisältöä liiton www-sivustolla. Tämä voi muodostaa ongelman, koska paikallisissa lionsklubeissa toiminta on aktiivista ja se tuottaa mahdollisesti suuren määrän materiaalia. Tätä suurta tarjontaa www-sivustolle joudutaan jotenkin karsimaan. Ongelman hallittavuuden kannalta olisi hyvä, jos Lions-liitto tekisi suunnitelman siitä, kuinka näitä asioita nostetaan heidän internetsivustolle.

Kaaviossa toiminta-ajatuksen loppuosa on leikattu omaan laatikkoonsa. Tässä loppuosassa sanotaan: ”Toiminta tarjoaa jäsenelle mahdollisuuden toimia sosiaalisessa yhteisössä, kehittyä ihmisenä ja kehittää johtamistaitoja sekä solmia kontakteja kotimaassa ja ulkomailla” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 1).

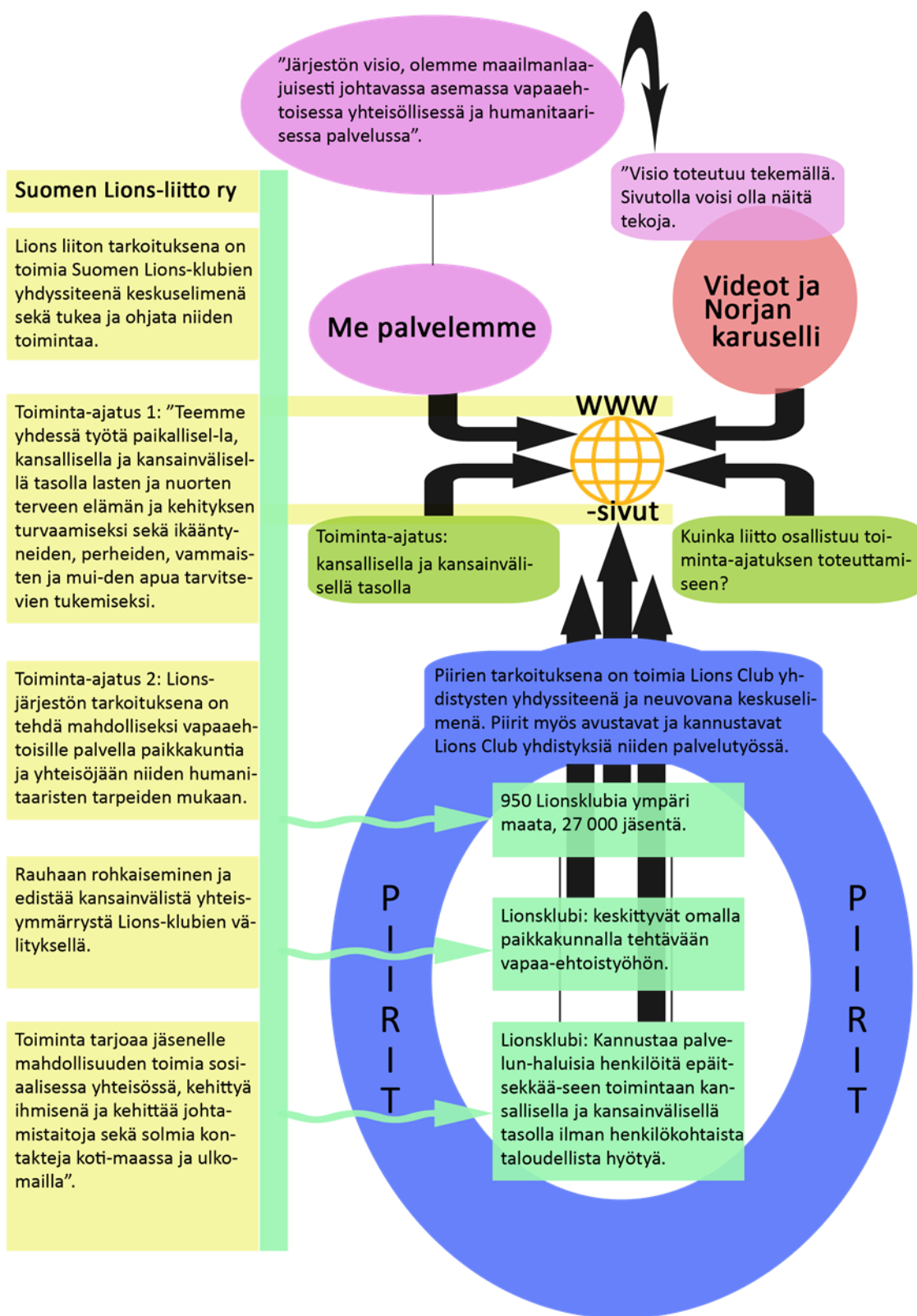
Tätä kohtaa analysoitaessa Lions-toiminnan ulkopuolelta herää kysymys: Miksi liiton viestintästrategian toiminta-ajatuksen otetaan yksittäisen jäsenen kehittymiseen liittyviä asioita? Tuleeko tämä asia olla liiton viestintästrategiassa? Ulkopuolisesta näkökulmasta katsoen tämä kuuluisi lionsklubien omiin toiminta-ajatuksiin. Mietittäessä Lions-liiton näkökulmaa toiminta-ajatuksen tulee muistaa, että yksittäiset lionsklubit ovat Lions-liiton jäseniä. Lisäksi lionsklubit ovat myös piirien jäseniä. Piirien toiminnan tarkoituksena on auttaa ja tukea paikallisten lionsklubien perustoimintojen onnistumisessa. Toiminta-ajatuksen kannalta näistä asioista tulee vaikeaselkoisia. Näistä syistä kaaviossa (kuva 2) Lions-liiton keltaiset laatikot on yhdistetty vihreällä palkilla, josta lähtee kolme vihreää nuolta kohti paikallisten lionsklubien vihreää kokonaisuutta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vapaaehtoistyöstä ja sen suorittavista jäsenistä tulisi olla sisältöä sivustolla. Tähän on selkeä peruste, koska koko Lions-toiminnan idea on jäsenistön suorittamassa vapaaehtoistyössä. Näin tästä olennaisesta asiasta tulee olla maininta toiminta-ajatuksessa ja suorana jatkumona sisältönä Lions-liiton internetsivustolla.

Lions-liiton www-sivuston sisällön kannalta tulisi ottaa huomioon, miten Lions-liitto osallistuu paikallistason, kansallisen tason tai kansainvälisen tason toiminnan tukemiseen. Lions-liiton uudistusta odottavilla internetsivulla kerrotaan, että ”Lions-liitto toimii Suomessa toimivien lionsklubien yhdysiteenä ja keskuselimenä sekä tukee ja ohjaa niiden toimintaa” (Suomen Lions-liitto ry kevät 2013). Edellinen ehkä kuvaa paremmin liiton toimintaa kuin toiminta-ajatuksen kirjatut asiat.

Loppuyhteenvedon Lions-liiton tulisi miettiä seuraavia kysymyksiä ja ottaa sisällössä huomioon seuraavat asiat:

- ”Karuselli” -muotoinen esitystapa, jotta saadaan mahdollisimman paljon esitettyä jäsenistöä, jäsenistön toimintaa, kansallista ja kansainvälistä toimintaa (yllä oma alaluku ja kaaviossa kohta Norjan karuselli).
- Videoesitykset internetsivustolla. Etenkin kerrottaessa laajoista asioista videot olisivat kompakti tapa kertoa asioista.
- Me palvelemme. Miten palvelulähtöisyys saataisiin nivottua internetsivustolla esitettävään viestintään?
- Kuinka Lions-liitto osallistuu toiminta-ajatuksen toteuttamiseen? Osallistuu Lions-liitto toiminta-ajatuksen käytännön toteuttamiseen, vai tapahtuuko tämä lähinnä piirien ja lionsklubien toiminnan kautta?
- Kansainvälisyys. Miten edistää kansainvälisyyttä ja kansainvälistä yhteisymmärrystä? - Miten näiden asioiden tulisi näkyä sivustolla?
- Tulisiko rauhaan rohkaisemisen näkyä sivustolla?
- Klubien visiossa tavoitellaan olemista maailmanlaajuisesti johtavassa asemassa vapaaehtoisessa yhteisöllisessä ja humanitaarisessa palvelussa. Miten tämä tavoite esitetään internetsivustolla? Tavoitteita tulisi myös jotenkin mitata ja kertoa, miten on edetty asioissa.

Kuva 2: Yhteenvetokaavio Lions-toiminnasta, toiminta-ajatuksesta ja visiosta.

3.4 NET-työryhmä

Net-työryhmästä ja sen toiminnasta löytyy viestintästrategia-vihkosesta tietoa. Nimensä mukaisesti Net-työryhmä seuraa internetsivuilla tapahtuvaa viestintää. Lisäksi työryhmä valvoo internetsivustoa ja tekee siihen parannusehdotuksia. Net-työryhmä tekee näkymätöntä taustatyötä. Tässä sivuston uudistamisprojektissakin Net-työryhmällä on ollut oma roolinsa. Suunnittelussa esiin nousseita asioita on annettu Net-työryhmälle ja he ovat myös esittäneet ratkaisuehdotuksia. Nämä asiat ovat tapahtuneet liiton sisäisesti viestintävastaavan välityksellä.

Liiton viestinnästä vastaava on tässä suunnittelutyöprojektissa edustanut Lions-liittoa ja vastaa varsinaisen uudistustyön loppuun viemisestä.

Net-työryhmällä on ollut oma panoksensa annettavanaan nykyisen sivuston uudistamisessa, joten tässä luvussa on syytä nostaa esille heidän toimintansa tärkeys.

NET-työryhmän tärkeimmät tehtävät on kirjattu viestintästrategiaan seuraavasti:

- Suomen Lions-liiton palvelimen ylläpito
- Huolehtiminen Suomen Lions-liiton kotisivujen toiminnasta ja kehittämisestä
- Piirien webmastereiden ja mahdollisten internettyöryhmien työn valvominen

(Suomen Lions-liitto ry 2012b, 6.)

Poimitaan tähän toimintastrategiasta kohta, joka osuvasti sopii Lions-liiton nettisivujen tuottamisen keskeiseksi teemaksi: ”Lions-toiminta esittäytyy tietoverkossa niin, että tuottamamme tiedot ja palvelut löytyvät vaivattomasti ja että Lions-toiminnasta ja sen tuloksista on helppo muodostaa kokonaiskuva. asiat esitellään asiakas- ja sisältölähtöisesti.” (Suomen Lions-liitto ry 2012b, 6.) Tässä tiivistyvät ne tavoitteet, joihin internetsivustolla pyritään ja miten internetsivuston sisällön pitäisi toimia. Luonnollisesti tavoitteiden asettaminen on helppoa, mutta näiden tavoitteiden toteuttaminen esimerkiksi tämän uudistettavan internetsivuston kohdalla on jo paljon vaikeampaa.

Lisäksi tavoitteisiin on kirjattu tiedon saatavuuden parantaminen pyrkimyksellä tehostaa sähköistä julkaisemista. Nimikkeellä ”verkkoaineisto” on kirjattu seuraavia periaatteita:

- Verkkoaineiston luotettavuuden ylläpito
- Ajantasaisuus ja päivittäminen ovat ensiarvoisen tärkeitä
- Voimavaroja verkkoviestinnän ylläpitoon ja kehittämiseen tulee olla riittävästi

(Suomen Lions-liitto 2012b, 6.)

Voidaan siis todeta, että Lions-liiton Net-työryhmä on asettanut selkeät ja hyvät tavoitteet verkko-viestinnälle. Uudistettavan internetsivuston avulla tullaan paremmin saavuttamaan näitä tavoitteita.

3.5 Lions-liiton internetsivusto

Suomen Lions-liitolla on internetsivusto ulkoistetulla liiton palvelimella ja sivujen sisältö toteutetaan Joomla-sisällönhallintajärjestelmällä. Lions-Liiton internetsivuston tarkoituksena on jakaa informaatiota sekä toiminnasta jäsenistölle että muille jäsenistön ulkopuolisille vierailijoille.

Tällä hetkellä koko internetsivusto on kaikille käyttäjille julkinen. Uudistettavan sivuston sisältöä tulisi miettiä tämän faktan pohjalta. Internetsivustolla tulisi siis olla myös ulkopuolisia vierailijoita kiinnostavaa sisältöä Lions-toiminnasta.

Aikaisemmissa luvuissa on mietitty Lions-toiminnan maailmaa ja sitä miten sen tulisi näkyä Lions-liiton internetsivustolla. Seuraavassa luvussa keskitytään siihen, miten internetsivusto tuotetaan tällä hetkellä.

3.5.1 Lions-liiton internetsivuston tuottaminen

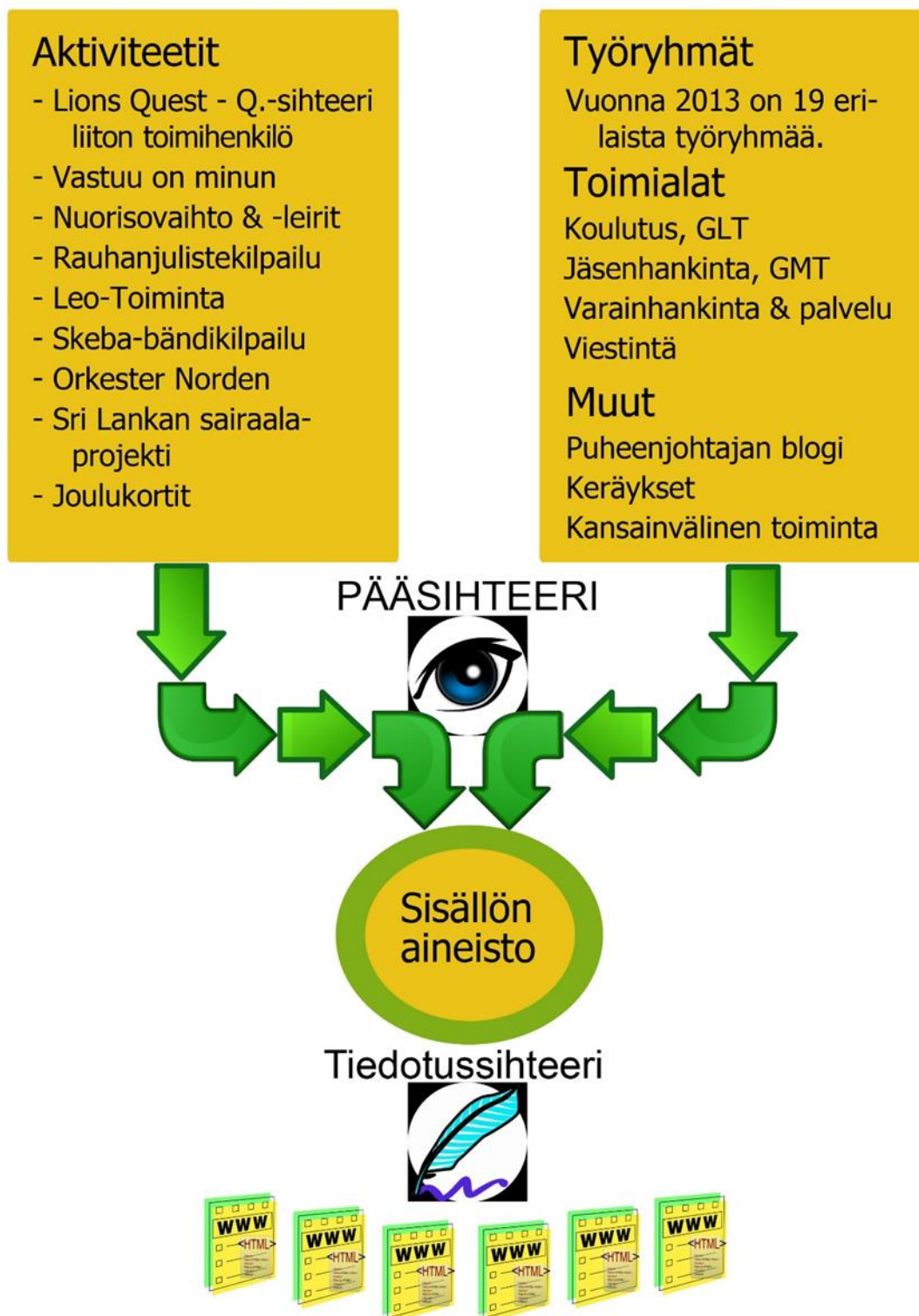
Lions-liiton internetsivuston materiaali tuotetaan pääosin vapaaehtoisvoimin. Jäsenistöllä on erilaisia tehtäviä, joiden perusteella heidän tulee päivittää ja tuottaa uutta materiaalia sivustolle.

Tällä hetkellä tiedotussihteeri muokkaa ja siirtää Joomla:n avulla materiaalin palvelimelle. Palvelimella tarkoitetaan tässä www-palvelinta, jonka tehtävänä on säilyttää html-kieliset dokumentit ja mahdollistaa niiden katselu internet-selaimen välityksellä.

Lions-liiton toimistossa työskentelee kaikkiaan 5 henkilöä. Internetsivustoa selatessa voidaan kuitenkin havaita, että näistä viidestä vain Quest-sihteerillä on sisältöä internetsivustolla. Lopputuloksena saadaan Lions-liitossa työskentelevistä seuraava 3 henkilöä sisältävä joukko, jotka osallistuvat www-sivuston sisällön tuottamiseen, pääsihteeri, tiedotussihteeri ja Quest-sihteerit. Tästä joukosta pääsihteerin rooli on valvoa www-sivustoa ja sen viestintää. Edellisestä voidaan päätellä internetsivuston sisällön tuottamisen tapahtuvan suurelta osin vapaaehtoisvoimin, mikä sisältää omat haasteensa. Yksi haasteista on se, miten www-sivustolle tulevaa materiaalia hallitaan. Tämä haaste on noussut esille myös keskusteluissa Lions-liiton edustajien kanssa.

Tässä hallintaongelmassa on kaksi osa-aluetta, ajallinen ja ylläpidollinen. Ajallinen ongelma on se, että vapaaehtoiset tuottavat materiaalin omaan aikatauluunsa sovittaen. Www-sivuston ajantasaisuus kärsii tästä.

Ylläpidollinen ongelma liittyy ajalliseen ongelmaan siten, että jonkun olisi pidettävä kirjaa siitä, milloin joku on luvannut tuottaa sivustolle jotain materiaalia. Jossain olisi hyvä olla materiaalin tuottajien deadline-kirjanpito. Tässä kirjanpidosta saataisiin tietoa siitä, kenen materiaalityö puuttuu ja häntä voitaisiin muistuttaa asiasta. Seuraavassa kuvassa esitetään pääpiirteet tämän hetkisestä Lions-liiton internetsivuston sisällöntuottamisesta.

Kuva 3: Lions-liiton internetsivuston sisällön tuottaminen.

3.5.2 Sisällönhallintajärjestelmä

Lions-liitto käyttää Joomla-sisällönhallintajärjestelmää. Joomla on WWW-sivujen hallintaan tarkoitettu vapaa, avoimeen lähdekoodiin perustuva sisällönhallintajärjestelmä. Avoin lähdekoodi antaa käyttäjille laajamittaiset oikeudet. He voivat jopa ohjelmoinnin avulla muokata lähdekoodia. Joomla tarvitsee toimiakseen palvelinympäristön, mutta itse Joomla:n käyttö ja hankinta on ilmaista. (Joomla 2011.)

Sisällönhallintajärjestelmä on tärkeä työkalu hallinnoitaessa isoa www-sivustoa. Sisällönhallintajärjestelmän avulla jokainen yksittäinen sivu on talletettu palvelimelle. Www-sivustolle tehtävät päivitykset ja muutokset tapahtuvat tämän järjestelmän avulla.

Tässä Lions-liitolle tehtävässä kehittämistyössä oli aluksi tarkoitus kartoittaa laajasti erilaisia sisällönhallintajärjestelmiä ja tehdä ehdotus parhaiten sopivasta järjestelmästä. Sivuston uudistamistyön laajuudesta ja vaativuudesta johtuen tämä laajamittainen kartoitusvaihe jää toteutumatta. Osana tätä kehittämistyötä perehdyttiin Joomla sisällönhallintajärjestelmän käyttämiseen ja tämän perehtymisen kautta saatiin käsitys Lions-liiton tavasta tuottaa omat internetsivustonsa. Lisäksi edellä luettujen tekijöiden pohjalta pystyttiin ymmärtämään sisällönhallintajärjestelmän merkittävyys Lions-liitolle. Tämän merkittävyyden takia on omistettu tämä oma luku tästä asiasta.

Joomla sisällönhallintajärjestelmään perehtyminen tapahtui kurssimuotoisesti Hämeen ammattikorkeakoulussa. Kurssin osallistujat olivat tietoteknisten aineiden opiskelijoita. Analysoitaessa Joomla-sisällönhallintajärjestelmää hyödynnetään tämän kurssin opiskelijoiden mielipiteitä.

Tulevaisuudessa uudistettavan www-sivuston kannalta sisällönhallintajärjestelmä tulee olemaan edelleenkin olennainen tekijä sivuston tuottamisessa ja näin sen tulisi olla liiton kannalta hyvin toimiva työkalu.

Joomla soveltuu useaan eri käyttötarkoitukseen ja siihen on mahdollista ladata laajennusosia internetistä. Joomla:n käyttöliittymä sisältää paljon erilaisia toimintoja, joten sen käyttäminen vaatii perehdytystä. Joomla:n käyttö ei kuitenkaan vaadi käyttäjiltä erityisosaamista, eikä käyttäjien tietoteknisten taitojen tarvitse olla erinomaisella tasolla. Joomla:n käyttö vaatii opettelua, kuten monien muidenkin monimutkaisten sovellusratkaisujen käyttö.

Arvioitaessa Joomlaan käyttökokemusta ja käytettävyyttä, järjestelmä jää heikon tai tyydyttävän tasolle. Joomlaan heikko käytettävyys piilee mahdollisesti juuri siinä, että järjestelmää on pyritty kehittämään painottaen sen soveltuvuutta useaan eri käyttötarkoitukseen.

Lions-liiton kannalta olisi parempi hankkia erityisesti heidän omia tarpeita varten kohdennettu yksinkertaisempi ohjelma.

Sisällönhallintajärjestelmän vaihtamista kaupalliseen versioon puoltaa esimerkiksi se, että sen avulla saataisiin vähemmällä tietoteknisillä taidoilla varustettuja ihmisiä sivustojen rakentamistalkoisiin mukaan. Useamman ihmisen voimin sivustojen sisällön tuottaminen nopeutuisi ja ajantasaisuus samalla parantuisi.

Tällä hetkellä liiton työntekijöistä tiedotussihteeri on saanut päivän pituisen kurssin Joomlaan käyttöön. Lions-liitolla on ilmeisesti jäsenistössä muutama henkilö, jotka avustavat toisinaan sisällöntuottamisessa. Lisäksi vapaaehtoistyöhön perustuen jäsenistä löytyy ihmisiä, jotka pystyvät auttamaan ongelmatilanteissa.

Kaupallisten sisällönhallintaohjelmien etuina ovat erilaiset käyttöä helpottavat ominaisuudet ja helpommat menetelmät muotoilla sivuston sisältöä. Esimerkiksi WYSIWYG-ominaisuus sisällönhallintajärjestelmässä helpottaisi käyttäjiä nettisivun valmistamisessa.

WYSIWYG tulee sanoista ”*What You See Is What You Get*” eli mitä näet, sitä saat. Www-sivustoa editoitaessa voidaan siis nähdä sama näkymä, kuin miltä www-sivu tulee näyttämään nettiselaimessa. Tämä asia helpottaa luonnollisesti sivun suunnittelua. Editoitaessa sivua nähdään samalla, miltä sivun kaikki elementit näyttävät suhteessa toisiinsa. Esimerkiksi kuvien kokoa voidaan muuttaa siten, että teksti tulee paremmin esille.

Kuvien ja videoleikkeiden helppo lisääminen internetsivustolle tulisi olla yhtenä ominaisuutena sisällönhallintajärjestelmässä. Näin saataisiin sivustosta toimivampi ja houkuttelevampi ulkoasultaan.

Käytettävyydeltään heikko sisällönhallintaohjelma voi olla hidaste sivuston päivitysten ja muutosten tekemiselle. Helppokäyttöisemmällä ohjelmalla voitaisiin esimerkiksi vaihtaa valikoiden järjestystä vuodenaikaan paremmin sopivammiksi. Tässä viitataan sivuston nykyiseen tilanteeseen, kun joulukorttien myynti on heinäkuussakin valikon ensimmäisellä rivillä. Todennäköisesti helppokäyttöisemmällä sisällönhallintajärjestelmällä olisi valikoiden järjestys muutettu. Nykyisellä järjestelmällä tällaiset vaihdokset vaativat ammattimaisempaa otetta.

4 Verkkosivuston kehittämistyön lähtökohdat

Verkkosivuston kehittämistyön tavoitteena tulisi olla se, että työ tehdään hallitusti ja valmis sivusto miellyttää kaikkia osapuolia. Tähän kehittämistyöhön ei voida löytää mitään yksittäistä oikeata teoreettista lähestymistapaa. Tämä johtuu siitä, että jokaisen sivuston kehittämistyön lähtötilanne ja tavoitteet tehtävälle kehittämistyölle vaihtelee. Kehittämistyölle on löydettävissä ainakin kaksi erilaista lähtötilannetta:

1. Verkkosivustoa ei ole olemassa, jolloin kyseessä on uuden sivuston rakentaminen.
2. Olemassa oleva verkkosivusto lähtökohtana, tällöin kyseessä on sivuston uudistaminen.

Pohdittaessa verkkosivustojen sisällöllisten tavoitteiden vaikutusta kehittämistyöhön, voidaan havaita tavoitteiden eroavan huomattavasti toisistaan. Tästä eroavaisuudesta johtuen verkkosivuston rakentamistyön tekemiseen tulee erilaisia vaiheita ja työtehtävien painotus vaihtelee. Painotuksen vaihtelulla tarkoitetaan työtehtävien suorittamisen laajuuden ja tarkkuuden vaihtelua. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan ottaa kauppapaikan rakentaminen internettiin ja verrata sitä muuttumatonta tietoa jakavaan internetsivustoon. Muuttumattomalla tiedolla tarkoitetaan sellaista tietoa, jota käyttäjä ei pysty toimillaan muuttamaan tai sivusto ei sisällä ohjelmoinnin avulla muuttuvaa sisältöä. Tästä esimerkistä on helppo ymmärtää kuinka paljon kehittämistyöhön vaikuttavat internetsivustojen erilaiset sisältöön kohdistuvat tavoitteet. Toimivan internet-kauppapaikan luominen edellyttää paljon enemmän työvaiheita ja suurempia työmääriä, kuin kehittämistyön tekeminen pelkää tietoa jakavan internetsivuston tapauksessa.

Erilaiset lähtötilanteet ja tavoitteet vaikuttavat verkkosivustojen kehittämistyöhön. Tästä voitiin päätellä, ettei voida löytää yleispätevää teoriapohjaa, joka yksistään soveltuisi kaikkien verkkosivustojen kehittämistyöhön. Teoriapohjasta voidaan kuitenkin saada teoreettinen viitekehys verkkosivuston kehittämistyöhön. Tämän teoreettisen viitekehysten avulla saadaan puitteet kehittämistyölle.

Teoreettisen viitekehysten avulla voidaan alustavasti suunnitella kehittämistyön eteneminen ja tulevat työvaiheet. Kehittämistyön edetessä voidaan teoreettisen viitekehysten avulla tarkastaa, että vaadittavat työvaiheet ovat mukana ja työvaiheiden tekemisen jälkeen on saavutettu tavoitetilanne kehittämistyössä. Verkkosivuston kehittämistyövaiheita voidaan tarkastaa kysymysten avulla, jotka pystytään muodostamaan teoreettisen viitekehysten avulla. Kehittämistyöryhmä voi hakea vastauksia esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Mitkä työvaiheet sisältyvät tähän www-sivuston kehittämistyöhön?
- Mitä tässä työvaiheessa tulee tehdä ja mikä on tämän työvaiheen jälkeinen tavoitetilä?
- Onko kehittämistyössä suoritettu tarvittavat työvaiheet?
- Onko kehittämistyön tavoitetilä saavutettu?

Teoreettinen viitekehys auttaa pitämään tavoiteltavan laatutason kehittämistyössä, joka luo edellytykset laadukkaalle lopputuotteelle.

4.1 Verkkosivuston kehittämistyö tasojen ja elementtien avulla

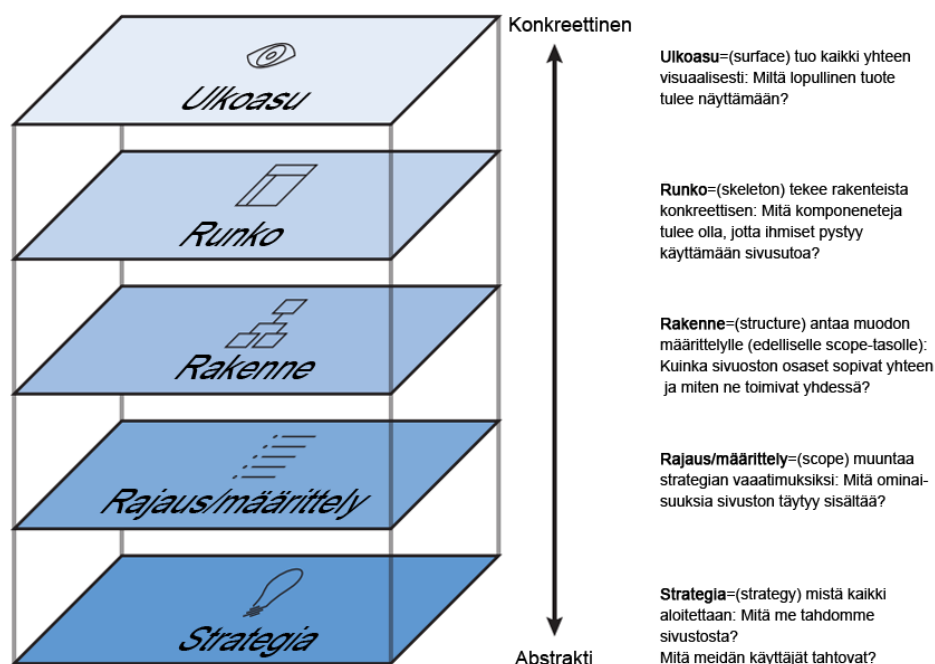
Verkkosivuston kehittämistyön onnistuneeseen lopputulokseen pääsemisessä on hyvä käyttää apuna teoreettista viitekehystä. Tässä luvussa esitellään tasojen ja elementtien avulla tapahtuva verkkosivuston kehittäminen, joka toimii hyvin myös teoreettisena viitekehystenä. Lähdemateriaalina on käytetty Jesse James Garrettin kirjaa *The elements of user experience*, jossa esitellään tasojen ja elementtien käyttöä verkkosivuston kehittämisessä. Näiden elementtien avulla pystytään selkiyttämään suunnittelua ja löytämään kulloinkin tarvittavat työvaiheet. Kirjassa ei suoraan neuvota kuinka teknisesti koodaamalla tehdään toimivat internet-sivut. Tai millaisia graafisia elementtejä internetsivuston tulee sisältää. Pikemminkin kirja ohjaa ja kertoo pääpiirteet niistä työvaiheista, jotka tulee tehdä www-sivuston rakentamistyössä. Kirjassa kehittämistyö on jaettu viiden tason kesken. Kuhunkin tasoon kuuluu kiinteästi elementit ja erinäiset työvaiheet. Seuraavissa luvuissa selvitetään verkkosivuston kehittämistyön vaiheet näiden tasojen ja elementtien avulla.

4.2 Otsikkotasot

Otsikkotasoksi on nimetty Garrettin kirjan tasot (*planes*) ja kirjan elementit (*elements*) ovat tässä sisältöelementtejä. Otsikkotasojen kuvaavien nimien pohjalta saadaan karkea ymmärrys kustakin tasosta ja siihen kuuluvista työtehtävistä. Sisältöelementtien avulla annetaan enemmän ja tarkempaa tietoa kehittämistyön vaiheista. Useat sisältöelementit jakautuvat vielä useampaan osioon.

Aloitetaan otsikkotasojen esittely kuvan 4 avulla ja tämän jälkeen käydään lävitse jokainen otsikkotasotaso. Tämä kuva 4 on löydettävissä Garrettin (2002, 24) kirjasta ja hänen nettisivuiltaan. (Jesse James Garrett's *Hidden Agenda 2000a*) Kuvaa on muokattu ja sen tekstit on käännetty suomen kielelle. Joillekin sanoille on vaikea löytää suoria käännöksiä. Niille on pyritty löytämään mahdollisimman hyvä suomalainen vastine. Kuvan (kuva 4) oikean reunan selitysosiossa on alkuperäiset englanninkieliset nimet sulkeissa.

Jesse James Garrett

jgg.net/elements

Kuva 4: Otsikkotasot ja selitysosio (Garrett 2002, 24; Jesse James Garrett's Hidden Agenda 2000a).

4.2.1 Strategia otsikkotasot

Strategia otsikkotasot työvaiheena määrittää tavoitteet ja tehdään strateginen suunnitelma, nämä viitoittavat tietä aina valmiiseen www-sivustoon saakka. Strategia otsikkotasolla ei porauduta vielä syvälle strategian suunnitteluun. Yleisesti www-sivuston kehittämistyön strategia suunnittelussa tulee muistaa kaksi toimijaa, tuottajat ja käyttäjät. Tuottajat esittävät internetsivuston avulla asiansa. Käyttäjät käyvät selaimen avulla internetsivustolla ja hakevat omien tarpeidensa perusteella asioita internetsivustolta. Näillä kahdella toimijalla on erilaiset toiveet ja tavoitteet tulevan internetsivuston suhteen. Internetsivuston tuottajien ajatukset ja tavoitteet pystytään helposti määrittelemään, koska heillä on ollut selkeät perusteet kehittämistyön käynnistämiseksi.

Internetsivuston käyttäjien tarpeiden selvittäminen on tärkeää, koska näiden tietojen pohjalta rakentuu suunnitelma tulevasta www-sivustosta. Käyttäjien tarpeiden tietäminen ja tunteminen on www-sivuston kehittämistyön kannalta ensiarvoisen tärkeää. Käyttäjien tarpeiden tiedolla luodaan internetsivustolle sellainen sisältö, joka kiinnostaa käyttäjiä. Kiinnostava sisältö tuottaa toivottavaa kävijä virtaa internetsivustolle. Käyttäjien tuntemisella saadaan sivustosta käyttäjiä parhaimmalla tavalla palveleva internetsivusto. Näin käyttäjistä tulee

saada tietoa, jotta onnistutaan täyttämään heidän tarpeensa ja saadaan sivustolle riittävästi kävijöitä. Näistä asioista muodostuu otsikkotasolla strategian runko.

4.2.2 Rajaus/määrittely otsikkotasoa

Rajaus/määrittely otsikkotasoa on kirjan alkuperäisessä kaaviossa nimetty englanninkielellä ”*scope*”, vapaasti suomentaen se tarkoittaa laajuutta. Www-sivuston kehittämistyön yhteydessä termi laajuus ei ole yleisesti ymmärrettävä eikä toimiva. Seuraavaksi selvitämme paremman termin seulontatyötä ja samalla rajaus/määrittely otsikkotason sisältöä.

Etsittäessä sopivampaa termiä, voitaisiin asiaa lähestyä tehtävien kautta. Tehtävänä tässä kohtaa on miettiä sivustolle tulevia toiminnallisuuksia ja ominaisuuksia. Seuraavaksi laajennetaan pohdintaa ja mietitään asiaa ohjelmiston kehittämistyönä. Otetaan kehittämistyön kohteeksi uusi ohjelmistoversio jo toimivasta ohjelmasta. Ohjelmistoversioon kehittämistyön tavoitteena on kehittää uusia ominaisuuksia tulevaan versioon. Ohjelmistokehitysympäristössä rajataan mukaan otettavat ominaisuudet, koska yhdellä kerralla pystytään kehittämään vain rajallinen määrä ominaisuuksia. Samoin www-sivuston kehittämistyössä joudutaan rajaamaan mukaan otettavat toiminnallisuudet ja ominaisuudet. Tämän jälkeen tulee määrittellä www-sivuston kehittämistyöhön mukaan otettavat toiminnallisuudet ja ominaisuudet, jotta niistä saadaan tieto jaettua kaikille kehittämistyössä mukana oleville. Edellä luetuin perustien tämä otsikkotasoa nimettiin rajaukseksi/määrittelyksi.

4.2.3 Rakenne otsikkotasoa

Rakenne otsikkotasolla suunnittelun avulla muodostetaan käsitys www-sivustosta. Rakenne vaihe on suora jatkumo edelliselle rajaus/määrittely vaiheelle. Tässä suunnitellaan kuinka www-sivuston toiminnallisuudet ja ominaisuudet saadaan rakennettua toimivaksi kokonaisuudeksi.

Rakenne otsikkotason suunnittelussa sivusto jaetaan osioihin. Lisäksi laajoilla sivustoilla suunnitellaan kuinka käyttäjä liikkuu sivustolla. Rakenne otsikkotason vaiheessa sivustosta tehdään kuvaus, jonka avulla voidaan hahmottaa koko sivuston pääpiirteet.

4.2.4 Runko otsikkotasoa

Runko otsikkotason työvaiheena tehdään edellisen rakenne otsikkotason asioista konkreettisia. Eli suunnittelusta tehdään näkyvää. Tässä vaiheessa suunnitellaan sivustolle tulevat käyttöliittymäelementit ja niiden sijainnit sivustolla. Näihin käyttöliittymäelementteihin kuuluvat painikkeet, valikot, kuvat ja tekstikentät.

Sivustosta voidaan tarvittaessa rakentaa rautalankamalli. Rautalankamalli voidaan toteuttaa esimerkiksi piirtämällä paperille näkymä kustakin www-sivusta. Yhdistämällä nämä yksittäiset sivut, saadaan mallinnus koko sivustosta. Rautalankamallin avulla voidaan konkretisoida ja mallintaa tuleva sivusto.

4.2.5 Ulkoasu otsikkotasoa

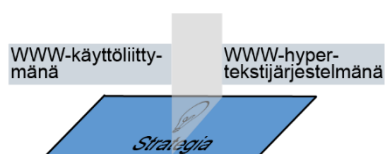
Ulkoasu otsikkotason työvaiheena luodaan lopullinen visuaalinen ilme www-sivustolle. Eli mikä lopullinen tuote tulee näyttämään ulospäin käyttäjille. Myöhemmin tässä vaiheessa mietitään sivujen koko ulkoasua ja sen lisäksi poraudutaan myös sivuston pienimpiin yksityiskohtiin.

Koko internetsivuston ulkoasua suunniteltaessa tulee miettiä, viestiikö jokainen www-sivu halutulla tavalla käyttäjille. Ideana tässä on se, että www-sivuille valittavien eri elementtien ulkoasut ja niiden värimaailma mukailee www-sivuston tuottajan ajatusmaailmaa ja imagoa. Esimerkiksi rakennettaessa rock-aiheinen www-sivusto nuorille käyttäjille, voidaan käyttää räväkämpää ulkoasua, kuin rakennettaessa www-sivusto vakuutusyhtiölle.

Ulkoasun otsikkotasolla on vaikea olla menemättä pieniin yksityiskohtiin, vaikka näiden käsittely kuuluu myöhemmin esiteltävään sisältöelementtien osioon. Www-sivujen ulkoasussa ihminen kiinnittää huomionsa juuri näihin pieniin yksityiskohtiin ja niistä muodostuu se haluttu www-sivuston kokonaisviesti. Lisäksi monesti internetsivuston pienillä yksityiskohdilla pystytään auttamaan ja ohjaamaan käyttäjää. Näin niistä tulee ensiarvoisen tärkeitä käyttäjille. Pienillä yksityiskohdilla tarkoitetaan tässä esimerkiksi valikoita, joiden toiminnallisuuksia voidaan parantaa visuaalisen suunnittelun avulla. Pienten yksityiskohtien kohdalla tulee korostusti esille hyvän visuaalisen suunnittelun merkitys, kun halutaan parantaa internetsivuston käytettävyyttä.

4.3 Kahtiajako

Kahtiajako on kirjassa tehty sekä otsikkotason kaavioon, että sisältöelementtien kaavioon. Tämä kahtiajako on jätetty selkeyden takia pois otsikkotason esittely kuvasta 4 ja siinä on käytetty kirjan ensiksi esiteltyä kaviota (Garret 2002, 24). Kirjassa on myös kuva, jossa on kuvattu kaikki otsikkotasot ja niiden kahteen osioon jakava keskilinja (Garret 2002, 30). Tästä kirjan kuvasta on tehty kuvankäsittelyn avulla pelkästään strategia otsikkotasoon keskittyvä kuva, josta on leikattu pois kaikki muut otsikkotasot (kuva 5).

Kuva 5: Strategia otsikkotasoon kahtiajako (Garret 2002, 30).

Ajatusmalli tässä on se, että otsikkotasot pitävät sisällään sisältöelementit ja niiden sisältämät työvaiheet. Näin voidaan ajatella, että tämä kahtiajako tapahtuu myös otsikkotasolla.

Sisältöelementit tullaan esittelemään myöhemmin, mutta otetaan malliksi tähän väliin kaavioon strategiatason sisältöelementti. Strategia sisältöelementti jakautuu kahteen osioon, käyttäjien tarpeisiin ja sivuston tavoitteisiin. Nämä sisältöelementin osiot jaetaan edellä kerrotuihin puoliin, www-käyttöliittymänä ja www-hypertekstijärjestelmänä.

Kuva 6: Sisältöelementin osiot Käyttäjien tarpeet ja Sivuston tavoitteet, Strategia otsikkotasolla (Garrett 2002, 40).

Kuvassa strategia otsikkotasoon on sijoitettu sisältöelementin reunaan. Näin Garrett on tehnyt jokaiselle otsikkotasolle. Tämä on hänen visualisointi tapansa ja näkemys asiasta. Tällä tavoin esittäen hän on voinut hakea selkeyttä lopulliseen kaavioon. Pelkistäen voidaan ajatella asian ytimen olevan sisältöelementeissä ja otsikkotasolla nimen mukaisesti vain otsikoidaan kaikki tasot.

Kaavion lopullisessa mallinnuksessa on mukana tämä kahtiajako, jossa osa sisältöelementeistä ja niihin kuuluvista työvaiheista jakautuu kahteen osaan. Näistä jaetuista puolista vasen on nimetty www-käyttöliittymänä puoleksi ja oikea on www-hypertekstijärjestelmänä puoli. Tämä vasemman puolinen näkyy käyttäjille käyttöliittymänä ja oikea on käyttäjille näkymätön puoli. Käyttäjille näkymätön puoli sisältää www-sivuston teknisen toteutuksen. Tämä on karkea selitys miten otsikkotasot on jaettu kahteen osaan. Seuraavissa luvuissa on tarkempi selitys näiden puolien nimeämisestä ja sisällöstä.

4.3.1 WWW-käyttöliittymänä puoli

Käyttöliittymäpuolella tarkoitetaan kaavion vasenta www-käyttöliittymänä puolta, joka oli kirjan alkuperäisenä tekstinä ”*Web as software interface*”. Suomennoksessa on pyritty saamaan otsikosta lyhyt ja tiivistetty muoto. Seuraavassa tarkennetaan mihin tämä käännös perustuu ja analysoidaan tätä käännöstä. (Garrett 2002, 30.)

Alkuperäiskielen sana ”web” tulisi Tietotekniikan termitalkoiden www-sivuston mukaan korvata kolmella w-kirjaimella (www tai WWW). Tietotekniikan termitalkoot on määritellyt tämän seuraavasti: ”Palvelujärjestelmä, jonka avulla julkaistaan verkkosivuja ja hyödynnetään niitä.” Kääntäessä on merkityksellistä ottaa mukaan myös termi verkkosovellus. Tämä on termitalkoot sivustolla määritelty seuraavasti: ”tietoverkossa selaimen tai erityisesti ohjelman avulla käytettävä sovellus.”. Lisäksi termiä www-sovellus voidaan käyttää internetissä toimivista sovelluksista. (Sanastokeskus TSK 2012.)

Edellisten termien selvityksen perusteella on tarkoituksella käytetty pelkkää kolmea w-kirjainta, käännöksessä sanalle ”web”. Tähän kolmeen w-kirjaimeen ei ole myöskään lisätty selvittäviä yhdyssanoja. Esimerkiksi www-sivusto ei ole toimiva, koska se ei kuvaa vasenta puolta kaikissa tapauksissa oikein. Kyseessä voisi olla verkkosovellus. Näin asiayhteyteen ei löytynyt tarkentavaa yksiselitteistä sanaa, joten päädyttiin vasemman puolen nimeksi www-käyttöliittymänä. Tämä www-käyttöliittymänä on kuitenkin ymmärrettävä niin, että käyttöliittymä toimii selain-tekniikalla ja on näin yksiselitteinen.

4.3.2 Tehtäväsuuntautunut

Kirjassa painotetaan sitä, että tämä www-käyttöliittymänä puoli on tehtäväsuuntautunut. Tällä tarkoitetaan sitä, että käyttäjä tulee sivustolle ja etenee sivustolla suorittamalla yksitälliset tehtävät yksi kerrallaan. Näin käyttäjä tehtävien kautta saavuttaa asettamansa tavoitteet.

Edellinen on helpoin ymmärtää nettikauppaesimerkin avulla: käyttäjä tulee sivustolle, etsii tuotteen, tilaa, maksaa ja poistuu sivustolta. Tavoitteena oli ostaa tietty tuote ja käyttäjä suorittaa suunnitellut yksitälliset tehtävät. Lopputuloksena käyttäjä onnistuu ostamaan tuotteen nettikaupasta. Tämä tehtävien kautta ajattelu auttaa sivuston rakentamisen suunnittelussa. Tehtävien listaamisella ja testaamisella voidaan todentaa ja varmistaa, että sivustolla on käyttäjän kannalta kaikki tarvittava.

4.3.3 WWW-hypertekstijärjestelmänä

Oikea puoli Web as ”*hypertext system*” on käännetty www-hypertekstijärjestelmänä. Kirjassa tämän puolen päähuomion kiinnittäminen tulisi olla käsiteltävässä informaatiossa. Eli mitä informaatiota tulisi tarjota ja mikä sen tarkoitus olisi käyttäjille.

Lisäksi tässä on tekninen puoli, Garrettia lainaten: ”Hypertekstin avulla luodaan informaatiolle tila, jossa käyttäjä voi liikkua” (2002, 31). Teknisesti ajatellen, hyperteksti on sellainen teksti joka sisältää linkkejä toisiin teksteihin. Tämä on www-sivuston toiminnallisuuden pääperiaate.

4.3.4 Informaatio-suuntautunut

Kirjassa oikean hypertekstipuolen tarkoituksena on keskittyä informaatioon. Kahtiajaon alustuksessa tämä puoli esiteltiin käyttäjille näkymättömäksi puoleksi. Tällä tarkoitetaan tehtävää teknistä työtä, joka mahdollistaa selattavien www-sivujen esittämisen. Tämän teknisen työn avulla myös internetsivuston erilaiset toiminnallisuudet toteutuvat. Tämä kannattaa pitää mielessä, sillä nämä tekniset asiat luovat sekä mahdollisuuksia, että toisaalta rajoittavat suunnittelua.

Tämän toisen puolen voisi kiteyttää seuraavasti: Suunniteltaessa www-sivustoa tulee pitää mielessä jaettava informaatio ja www-tekniikka. Www-tekniikka tulee huomioida, koska se mahdollistaa informaation esittämisen www-sivustolla.

4.4 Sisältöelementit

Otsikkotasot luovat kehyksen, joiden sisällä ovat sisältöelementit. Otsikkotasolla saadaan karkea kuva verkkosivuston kehittämistyön tehtävistä, jotka tarkentuvat sisältöelementeissä.

Seuraavissa luvuissa selvitetään eri sisältöelementtien sisältämiä tehtäviä tarkemmin. Selvityksissä liitetään sisältöelementit aikaisemmin esitettyihin otsikkotasoihin. Liittäminen tapahtuu jokaisen luvun alussa viittaamalla otsikkotason esittelytekstiin ja siihen lukuun (luku esitetään sulkeissa), jossa otsikkotaso esiteltiin.

4.4.1 Strategia otsikkotason sisältöelementti

Strategia otsikkotason esittelyssä (luku 4.2.1) kerrottiin kahdesta tahosta, sivuston käyttäjistä ja tuottajista. Näiden tahojen tarpeiden ja tavoitteiden pohjalta luodaan perusta strategialle. Strategia otsikkotasolla oleva sisältöelementti koostuu kahdesta osiosta, käyttäjien tarpeista

ja sivuston tavoitteista. Näin sisältöelementti tarkentaa käsitystä tehtävistä työvaiheista. Sivulla 36 oleva kuva 6 havainnollistaa nämä osiot.

4.4.2 Sivuston tavoitteet osio

Www-sivuston kehittämistyö projektia aloitettaessa kehitystiimillä on jo strategian runko tiedossa. Näin voidaan ainakin olettaa, sillä www-sivusto rakennetaan johonkin tarpeeseen ja tarpeen pohjalta muodostuu strategian hahmotelma. Www-sivuston rakentaminen on voinut lähteä liikkeelle esimerkiksi liiketoiminnallisista tarpeista. Näin strategia luodaan näiden tarpeiden pohjalta. Otetaan esimerkiksi nettikaupan rakentaminen. Yrityksellä on jokin tuote, jota tullaan kauppamaan www-sivuston kautta asiakkaille. Tällöin strategia on jo pitkälle määritelty.

Strategiaan tehdään näkyväksi kirjaamalla ne asiat ja tehtävät, jotka tulee tehdä kehitysprojektissa. Garrett (2002, 40) esittää kysymyksen sivuston tavoitteiden löytymiseksi:

- Mitä haluamme tehdä internetsivustolla, minkä asian esittämiseen se on tarkoitettu?

Kysymys on hyvin perustavanlaatuinen ja siihen löytyvä vastaus luo perustan koko kehittämistyölle.

4.4.3 Käyttäjien tarpeet osio

Garrett (2002, 40) esittää myös kysymyksen, joka auttaa käyttäjien tarpeiden löytymisessä:

- Mitä sivuston käyttäjät tahtovat löytää tai saada sivuston sisällöstä?

Kysymys on yksinkertainen ja niin itsestään selvä, että voisi luulla sen esittämisen olevan turhaa. Elävässä elämässä kuitenkin usein käy niin, että käyttäjät unohdetaan ja valmistetaan tuotteita, jotka palvelevat huonosti käyttäjiä. Kirjassa painotetaan käyttäjien merkitystä ja käyttäjien olemassaolo on hyvä pitää mielessä koko www-sivuston suunnitteluprojektin ajan. Esimerkiksi käyttäjien tarpeet ja mieltymykset sivuston sisällön suhteen voivat olla epämääräisiä. Tällöin tässä vaiheessa suunnittelua havaitaan tarve käyttäjäkyselyn mukaan ottamiselle yhdeksi työvaiheeksi kehitysprojektiin, jonka avulla selvitetään käyttäjien toiveita ja tarpeita.

4.4.4 Loppuyhteenvedo elementin osioista

Loppuyhteenvedona otetaan esimerkkikohteeksi nettikaupan suunnitteluprojekti ja mietitään sen kautta internetsivuston tavoitteita ja käyttäjien tarpeita. Tällöin on helppo löytää vastaus edellisissä osioissa esitettyihin kysymyksiin. Internetsivuston avulla halutaan tehdä kauppaa ja se on tarkoitettu myytävien tuotteiden esittelemiseen. Käyttäjät tahtovat löytää tarvitsemansa tuotteet ja pystyä ostamaan ne internetsivuston kautta.

Kehittämistyötä ohjaavat kysymykset saattavat toisinaan tuntua turhilta ja vastaukset voivat olla helposti löydettävissä. Tällöin kysymysten avulla varmistetaan, että kaikilla mukana olevilla on selvä käsitys, ”Miksi kehittämistyö tehdään?” ja ”Mitkä ovat sen tavoitteet?”

Toisaalta kysymykset ovat erittäin hyödyllisiä ja tarpeellisia, kun niihin on vaikea löytää vastauksia. Tällöin vastausten kautta saadaan selville, mitä ollaan tekemässä ja keskitytään olennaisten työvaiheiden läpiviemiseen. Ilman näitä vastauksia kehitystiimi saattaa harhailla sinne tänne läpi koko kehittämistyöprojektin toteuttamisajan.

4.4.5 Rajaus/määrittely otsikkotason sisältöelementti

Rajaus/määrittely otsikkotason esittelyssä (luku 4.2.2) liitettiin tähän tasoon seuraavat tehtävät: määrittely, sekä toiminnallisuuksien ja ominaisuuksien luettelointi. Sisältöelementtiä tarkasteltaessa voidaan todeta sen jakautuvan kahteen osioon, toiminnallisuuksien määrittelyyn ja sisältövaatimuksiin. Toiminnallisuuksien määrittely kuuluu www-käyttöliittymänä puolelle ja sisältövaatimukset ovat www-hypertekstijärjestelmänä puolen asioita.

Kuva 7: Sisältöelementin osiot, Rajaus/määrittely otsikkotasolla (Garrett 2002, 66).

Tässä suunnittelutyövaiheessa tulee tietää mitä ollaan rakentamassa ja mitä ei olla rakentamassa (Garrett 2002, 63 - 65). Tässä tuullaan tämän tason ytimeen, eli rajataan ne työtehtävät jotka kuuluvat mukaan ja mitkä eivät. Garrett käyttää sanaa tietää (*know*). Tämä voitaisiin selittää, ettei pelkkä rajauksen dokumentointi riitä, vaan kaikkien projektiin osallistuvien tulee myös tietää projektiin kuuluvat asiat.

4.4.6 Toiminnallisuus määrittely osio

Garrett (2002, 72) on käyttänyt termiä ”*functional specifications*”, joka on käännetty toiminnallisuus määrittelyksi. Tässä on haluttu orjallisesti luoda alkuperäiskielen termin mukainen käänнос, sillä määrittelyn käyttö yksistään olisi tuntunut liian ohjelmistokehitysprojektin kaltaiselta termiltä. Tässä on kuitenkin lähtökohtana www-sivuston kehittämistyö, jonka laajuutta ei ole rajoitettu. Kehittämistyö voi koskea hyvinkin yksinkertaista sivustoa, jolla ei ole mitään tekemistä ohjelmistoprojektin kanssa. Garrettin mukaan tässä kohtaa suoritetaan www-sivuston määrittely projektin alussa ja valmiin tuotteen sisältämien asioiden määrittely. Val-

miin tuotteen määrittelyssä otetaan kantaa mihin www-sivusto on tarkoitettu ja mitä sillä voidaan tehdä. (Garrett 2002, 66 - 67.)

Tässä kohtaa on hyvä miettiä, sitä kuinka laajasti kehitystiimin tulee ottaa huomioon nämä määrittelyyn kuuluvat tehtävät. Luonnollisesti mietinnän perustana on kehittämistyötiimin tapa tehdä työnsä, sekä kehittämistyön laajuus, että sen monimutkaisuus. Mikäli on yksinkertainen projekti, jossa on yksi tai kaksi kehittämistyöntekijää. Tällöin ei määrittelyjen tarvitse olla laajasti tai tarkasti dokumentoituja. Ääripäässä on iso ohjelmistollinen www-sivuston kehittämistyöprojekti, joka tulee toteuttaa huolellisesti dokumentoiden ja rajaten tehtäväalueita. Ohjelmistokehitysprojekti etenee usein versioiden kautta. Tällöin on hyvä kirjata tarkasti ylös ne ominaisuudet, mitkä tulee saada toimiviksi kyseiseen versioon.

4.4.7 Sisältövaatimukset osio

Sisältövaatimuksissa selvitetään mistä www-sivusto tulee koostumaan, tekstien lisäksi tulee muistaa kuvat, videot ja äänet. Www-sivustoa uudistettaessa lähtötilanteessa on jo olemassa olevat internetsivustot, joiden materiaalia voidaan hyödyntää. Tällöin sisältö käydään jossain laajuudessa lävitse ja tätä työvaihetta kutsutaan sisältöinventoinniksi. ”Sisältöinventoinnissa kerätään kaikki nykytuotteessa olevat sisällön palaset listaan ja käydään läpi niiden nykyinen tila” (Sinkkonen, Nuutila & Törmä 2009, 55). Sisältöinventoinnin lopputuloksena syntyneen dokumentin pohjalta voidaan tehdä alustava suunnitelma www-sivuston sisällöstä. Sisältöinventointi dokumentin avulla pystytään neuvottelemaan asiakkaan kanssa ja saadaan tuotettua asiakkaan toiveiden mukainen sisältö internetsivustolle. Lisäksi sisältöinventoinnin avulla voidaan tehdä löydöksiä sivuston puutteista ja ongelmakohtista.

Täysin uuden www-sivuston kehittämissä tulevan sivuston sisältöä tulee pohtia yhdessä asiakkaan kanssa. Asiakkaalla tarkoitetaan sivuston tuottajaa, joka on tilannut www-sivuston kehittämistyön.

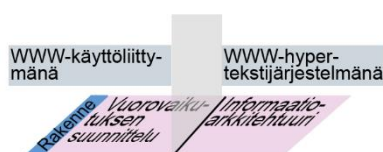
Sivuston haluttu sisältömateriaali kootaan useista palasista. Kaikki nämä palaset muodostavat kokonaisuuden, josta saadaan tuotettua lista sivuston sisältövaatimuksista. Eli sisältövaatimuksista voidaan muodostaa ensimmäinen konseptisuunnitelma sivustosta. Ensimmäinen sivuston konseptisuunnitelma voi esimerkiksi sisältää sivuston ylemmän tason sivujen otsikoiden nimien pohjalta tehtävän suunnittelun. Internetsivustot ovat hierarkkisia kokonaisuuksia, joissa sivusto jakautuu eri tasoihin. Ylemmällä tasolla tarkoitetaan tässä sitä, että sen alapuolelle tulee omia asiakokonaisuuksia muodostavia alisivustoja.

4.4.8 Rakenne otsikkotason sisältöelementti

Rakenne otsikkotason esittelyssä (luku 4.2.3) kerrottiin, että tässä jatketaan edellisen raja-
us/määrittely tasolla tehtyjen asioiden kehittelyä. Www-sivuston määrittelyjen ja suunnitel-
lun sisällön pohjalta jatketaan suunnittelua. Tässä tasossa yhdistetään ja mallinnetaan edellä
luetellut asiat niin, että muodostuu käsitys www-sivusto kokonaisuudesta.

Kirjassa alleviivataan sitä, että tässä tasossa ei painoteta teknistä työtä. Tämän tason paino-
tus on käyttäjien ymmärtämisessä, sekä tavassa miten he työskentelevät ja ajattelevat. Tä-
män ymmärtämisen tuloksen siirtäminen sivuston rakentamistyöhön takaavat miellyttävän
käyttökokemuksen sivuston käyttäjille.

Työtehtävien tekemisen järjestys tai nimikkeet voivat vaihdella eri tiimeissä. Lisäksi työstet-
tävän projektin vaativuus ja laajuus vaikuttavat asioiden tekemiseen. Edellisessä raja-
us/määrittely elementti osiossa voidaan ajatella aloitettavan sivuston konseptin suunnittelu.
Tässä rakenneosiossa tätä jatketaan ja viedään suunnitelmaa eteenpäin. Voidaan ajatella,
että edellisen tason konseptisuunnitelmassa asiat olivat irrallaan kokonaisuudesta. Rakenne-
tasolla yhdistellään edelliset asiat, jotta voidaan mallin avulla muodostaa käsitys koko sivus-
tosta. Lisäksi tehtävänä tällä tasolla voidaan paneutua joihinkin yksittäisiin toiminnallisuuk-
siin. Tässä vaiheessa ne mallinnetaan tarkasti ja testataan. Testaamisella tarkoitetaan tässä
pöytätestausta (*walkthrough*). Tämä on ohjelmistotestauksessa käytetty menetelmä. Eli mal-
linnetun toiminnallisuuden vaiheet käydään suullisesti lävitse, näin varmennetaan toiminnalli-
suuksien toimivuus. (Kaner, Falk & Nguyen 1999, 39.)

Kuva 8: Sisältöelementin osiot, Rakenne otsikkotasolla (Garrett 2002, 86).

4.4.9 Vuorovaikutuksen suunnittelu osio

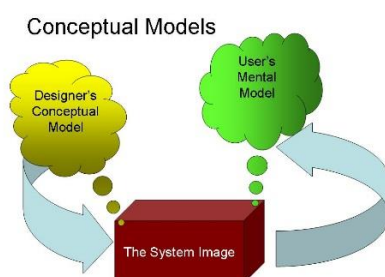
Vuorovaikutuksen suunnittelu osion alkuperäinen termi on ”*Interaction design*”. Tässä kohdis-
tetaan huomio siihen miten käyttäjä on vuorovaikutuksessa järjestelmän kanssa. Kommuni-
kointi järjestelmän kanssa tapahtuu www-sivuston selainohjelmiston ja tietokoneen hallintaan
käytettävien välineiden muodostaman kokonaisuuden avulla. Edellisessä kerrottua välineko-
konaisuutta käyttämällä mahdollistetaan kommunikointi käytettävän järjestelmän kanssa,
joka on rakennettu www-sivustolle. Vuorovaikutuksessa käyttäjän toimet ja järjestelmä kes-
kustelevat keskenään. Keskustelulla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, kun käyttäjä hiirtä näpät-

tämällä ilmaisee pyynnön järjestelmälle ja tähän järjestelmä vastaa toteuttamalla käyttäjän pyytämän toiminnon.

Pohdittaessa järjestelmän suorittamien tehtävien kautta tätä vuorovaikutus asiaa, voidaan se aloittaa seuraavasta lopputuloksen määrittelystä. Käyttäjä pääsee haluamaansa tai tavoittelemaansa lopputulokseen www-sivustolla suorittamiensa tehtävien avulla. Tästä kerrottiin kauppapaikka esimerkissä, onnistuneeseen ostotapahtumaan päästiin suoritettavien tehtävien avulla. Näiden tehtävien suorittamistapahtuman aikana tehtävän etenemisestä ja käyttäjän tekemistä toimista järjestelmän tulee antaa vastineita käyttäjälle. Näitä vastineita voivat olla esimerkiksi näytölle ilmestyvät ponnahdusikkunat, jotka kertovat tehtävävaiheen onnistuneesta suorittamisesta. (mukaillen Garrett 2002, 86 - 88.)

Vuorovaikutuksen suunnittelua lähestytään kirjassa käsitelmien kautta (*conceptual model*) (Garrett 2002, 89 - 91). Lisäksi kirja nostaa esille käyttäjän tekemien virheiden käsittelyn. Luonnollisesti tämä tulee esille vain ohjelmistollisia kokonaisuuksia sisältävillä www-sivustoilla. Seuraavassa käydään tämän virheiden käsittelyn pääpiirteet lävitse. Käyttäjän tehdessä virheen, tulee siitä järjestelmän avulla antaa palautetta käyttäjälle. Lisäksi tulee huomioida virheistä toipuminen, jolloin järjestelmän tulee palautua ennen virhettä olevaan tilaan. (Garrett 2002, 92 - 94.)

Garrett on kirjassaan keskittynyt selvittämään käsitelmia, jättäen kokonaan pois mentaalimallien selvityksen. Tätä voisi pitää hieman yllättävänä, koska näillä kahdella mallilla on yhteys toisiinsa. Näitä malleja ei pidä kuitenkaan ymmärtää yhdeksi ja samaksi asiaksi. Käsitelmä on suunnittelijan tuottama kuvaus www-sivuston sisällöstä ja sen rakenteista, se antaa tiedon kuinka käyttäjä pystyy käyttämään sivustoa. Mentaalimallilla tarkoitetaan käyttäjän käsitystä kohde järjestelmästä (Norman 2007-2012).

Kuva 9: Normanin visualisointi käsitelmistä (Norman 2007-2012).

Käsitelmällä ja mentaalimallilla on yhteys järjestelmän kautta toisiinsa, kuten kuvasta 9 voidaan havaita. Www-sivustoa suunniteltaessa tulisi ainakin teoria tasolla tietää myös mentaalimallien olemassaolo.

Www-sivuston kehittämissä käsitelmien käyttäminen vaatii tietyn mallinnustekniikan hallitsemista. Näin käsitelmien käyttäminen ei ole yhtä ongelmallista kuin mentaalimallien huomioiminen www-sivuston kehittämistyössä. Lisäksi voidaan olettaa, että www-sivustoja suunniteltaessa mentaalimallien ymmärtämisestä on useammin hyötyä kuin käsitelmien käyttämisestä. Käsitelmille ei välttämättä aina edes tarvita www-sivustojen suunnittelussa, esimerkkinä tästä suppeat www-sivustot. Edellisin perustein tässä kohtaa on haluttu keskittyä mentaalimalleihin.

Mentaalimalleilla tarkoitetaan www-sivustojen käyttöliittymissä sitä, että käyttäjällä on jokin käsitys siitä miten sivujen toiminnallisuudet toimivat ja kuinka sivustoilla navigoiden käyttäjä pääsee haluamaansa lopputulokseen. Edellinen mentaalimalliselvitys on karkeahko kiteytynyt käsitys asiasta, joka on muodostettu Käytettävyyden psykologian kirjasta mentaalimallit osiosta (Sinkkonen, Kuoppala, Parkkinen & Vastamäki 2002, 241 - 248). Yksi www-sivuston suunnittelun ongelma kohta on sisällön mentaaliset rakennemallit, koska niiden konkretisointi on vaikeata ja käyttäjillä on erilaisia mentaalimalleja. Nämä tekijät vaikeuttavat myös www-sivuston rakenteiden suunnittelua. Edellisen lisäksi käyttäjillä on eriäviä ennakkokäsityksiä siitä, mitä internetsivusto pitää sisällään ja mikä on sivuston tarjoama tietoaineiston sisältö. Näin käyttäjille ei muodostu yhtenevää ja selkeätä käsitystä internetsivustosta.

Edellä esitettyä ongelma kohta voisi esimerkinomaisesti kuvata rakennustavaraa myyvällä verkkokaupalla. Timpurimestari on ensimmäistä kertaa ostoksilla, mutta selviää hyvin kaikkien tehtävien suorittamisesta ja saa haluamansa tavarat tilatuiksi.

Vastaavasti kotirouva on myös ensimmäistä kertaa verkkokapan internetsivustolla, hänelle tuottaa kuitenkin suunnatonta vaikeutta navigoida sivustolla. Tämä johtuu siitä, että häneltä puuttuu tieto ja näin myös malli siitä, miten rautakaupassa yleensäkin tavarat ovat järjestetty eri osastoihin. Edelliset esimerkit kuvaavat hyvin myös sitä, kuinka www-sivuston rakentamisessa voidaan käyttää samoja elementtejä kuin reaali maailman rautakaupassa. Näin käyttäjät voivat käyttää reaali maailman malleja hyväkseen, kun asiasisällöt www-sivustolla on jaoteltu samalla kaavalla omiin kategorioihinsa.

Mentaalimallien idean ymmärtäminen tuo www-sivuston suunnitteluun asioita, joita ei muuten otettaisi mukaan suunnitteluun. Esimerkkinä tästä ovat sivuston otsikointien ja muun nimikkeistön käyttäminen tavalla, joka tukee käyttäjien mentaalimalleja. Pohdittaessa sivustolla käytettävien otsikointien ja navigointielementtien nimikkeistöä, sen tulisi olla mahdollisimman yleisellä tasolla ymmärrettäviä. Internetsivuston vieras nimikkeistö aiheuttaa käyttäjälle vaikeuksia hahmottaa ja ymmärtää internetsivuston rakenteita ja mentaalimallien syntymistä. Näin käyttäjälle ei muodostu kokonaiskäsitystä internetsivustosta. Tästä syystä käyttäjän liikkuminen sivustolla on hapuilevaa. Esimerkiksi vieraskielisten sanojen lainaaminen

otsikoissa saattaa aiheuttaa sekaannusta käyttäjille. Nimikkeistölle tulisikin saada käyttäjien hyväksyntä. Suositeltava tapa on nimikkeistön testaaminen käyttäjillä. Testauksessa käyttäjille voidaan antaa mahdollisuus valita sanoja nimikkeistöön, tai kokeillaan kuinka hyvin käyttäjät tuntee nimikkeistössä olevia sanoja.

4.4.10 Informaatio arkkitehtuuri osio

Informaatioarkkitehtuurin suunnittelu kuuluu tehdä tällä tasolla. Informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa luodaan organisoitu rakenne sivustosta ja sen navigaatiosta. Siitä selviää kuinka käyttäjä liikkuu tehokkaasti tulevalla internetsivustolla. Www-sivustojen arkkitehtuurit voivat olla hierarkkisia, matriisia, vapaamuotoisia tai lineaarisia. (Garrett 2002, 94 - 100.)

Informaatioarkkitehtuurin suunnittelussa tulee muistaa työn alla olevan sivuston tarkoitus ja millaisia tehtäviä sivuston avulla suoritetaan. Informaatio arkkitehtuurin voidaan ajatella osittain määrittävän sivuston sisällöstä. Esimerkiksi kauppapaikkana toimivan www-sivuston sisältö määrittelee informaatioarkkitehtuurin, koska onnistuneessa ostotapahtumassa tarvittavat tehtävät on suoritettava tietyssä järjestyksessä. Toisaalta ääritapauksessa informaatioarkkitehtuurin suunnittelua ei tarvita lainkaan. Ääritapaus esimerkkinä voidaan ottaa suppeat internetsivut, jotka välittävät käyttäjilleen pelkästään yksinkertaista perusinformaatiota. Edellisillä esimerkeillä ja väittämillä ei kuitenkaan haluta vähätellä informaatioarkkitehtuurin merkitystä. Asian tärkeys tulee hyvin esille seuraavassa Helppokäyttöisen verkkopalvelun kirjan lainauksessa: ”Onnistunut informaatioarkkitehtuuri auttaa käyttäjää ymmärtämään missä osassa palvelua hän kulloinkin on, miten hän on sinne tullut, miten hän pääsee muihin palvelun osiin ja miten auki oleva osio suhtautuu kokonaisuuteen. Hyvä informaatioarkkitehtuuri tukee käyttäjän mentaalista mallia ja informaation omaksuttavuutta.” (Sinkkonen ym. 2009, 184.) Informaatioarkkitehtuurissa käytännössä mietitään asiakokonaisuuksia ja miten nämä kokonaisuudet yhdistetään. Yleistäen voisi sanoa, että sivuston sisällön tietoaineistoa analysoidaan ja analysoinnin lopputulemasta rakennetaan hierarkkisia malleja sivustosta.

4.4.11 Runko otsikkotason sisältöelementti

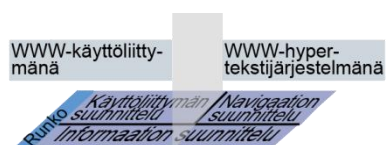
Runko otsikkotaso esiteltiin (luku 4.2.4) ja todettiin, että tässä vaiheessa tehdään edellisen tason asioista konkreettisia. Www-sivuston tulevasta sisällöstä ja toiminnallisuuksista tehdään konkreettisia tarkalla dokumentaatiolla, joka sisältää mallinnuksia. Internetsivuston mallinnus voi olla esimerkiksi kuvallinen esitys tulevasta internetsivustosta. Periaatteessa yksinkertaisen ja suppean www-sivuston suunnitelmana voi olla pelkät kuvat tulevasta internetsivustosta. Suunnitelman tulee olla kuitenkin riittävän tarkka ja helposti jaettavissa suunnittelutiimille.

Www-sivustolle tulevat asiat käydään lävitse tarvittaessa aina pienimpiin osakokonaisuuksiin asti. Esimerkiksi voidaan miettiä käytetäänkö pudotusvalikkoa vai toteutetaanko asia valintanappien avulla. Www-sivustoon suunnitellut toiminnallisuudet, käyttöliittymän elementit, tekstikentät ja sivuston värimaailma tulee tallentaa suunnitteludokumentissa sellaiseen muotoon, josta kehitystiimille on eniten hyötyä. Osa näistä voi olla teknisiä dokumentteja ja osasta tehdään tulevan internetsivuston mallinnuksia.

Monessa tapauksessa mallinnus on paras tapa konkretisoida tuleva www-sivusto. Esimerkiksi etusivusta voidaan tehdä tarkka staattinen www-sivun malli, jossa on esitetty kaikki sivulle tulevat asiat. Staattisuudella tarkoitetaan sitä, että www-sivun toiminnallisuudet eivät ole vielä toimivia. Yhtä hyvin mallinnus voi olla hyvinkin vaillinainen esitys jostakin osiosta tulevaa www-sivustoa. Yhtenä mahdollisuutena on tehdä rautalankamalli sivustosta, jolla saadaan käsitys koko sivustosta ja siitä miten www-sivuston sivut on liitetty yhteen. Rautalankamallilla pystytään suunnittelemaan ja testaamaan sivuston navigaatioita. Testaamisen avulla saadaan tietoa siitä, miten käyttäjä navigoi sivustolla. Mallinnuksen tarkkuus ja laajuus riippuu siitä, millaisesta internetsivustosta on kysymys.

Sisältöelementti on jaettu kolmeen osioon

- käyttöliittymän suunnittelu osio
- navigaation suunnittelu osio
- informaation suunnittelu osio

Kuva 10: Sisältöelementin osiot, Runko otsikkotasolla (Garrett 2002, 114).

4.4.12 Käyttöliittymän suunnittelu osio

Käyttöliittymällä tarkoitetaan tässä niitä toimintoja ja välineitä, joiden avulla käyttäjä seuraa ja ohjaa www-sivuston tapahtumia. Käyttöliittymän avulla otetaan käyttöön www-sivustolla sijaitseva palvelu tai jokin tietosisältö. Olennaisena osana käyttöliittymään kuuluvat tavat siirtyä sivulta toiselle, tiedon etsiminen ja palvelupyynnöt. (Korpela & Linjama 2005, 354; Paananen 2000, 84.)

Käyttöliittymän suunnittelussa mietitään:

- Miten käyttäjä liikkuu sivustolla?
- Mitä välineitä käyttäjä tarvitsee, jotta liikkuminen sivustolla onnistuisi?

- Miten käyttöliittymä palvelisi käyttäjää parhaiten?
  - käytettävyys, käytön helppous.
- Millaiset tietotekniset ratkaisut tehdään?
  - ratkaistaan www-sivuston valikkoihin ja painikkeisiin tulevat asiat.
  - valitaan ne ”komponentit*”, joiden avulla käyttäjä lähettää viestit palvelimelle.

*Komponenteilla tarkoitetaan tässä niitä asioita, joilla käyttäjä voi tehdä valintoja ja niistä tiedot siirtyy ohjelmoinnillisesti palvelimelle. Valintojen tietoja voidaan käyttää heti automaattisesti tai sitten ne talletetaan (esim. tietokantoihin) myöhempää käyttöä varten. Näitä komponentteja voivat olla esimerkiksi valintaruudut ja - napit.

Selainpohjaisuus on oma ominaispiirteensä, kun mietitään www-sivustoja tai ohjelmistollisia kokonaisuuksia sisältäviä www-sivustoja. Tästä selainpohjaisuudesta johtuen on selaimen käyttöliittymä jo valmiina näkyvissä. Selaimen lisäksi www-sivuston voidaan ajatella muodostavan toisen käyttöliittymän. Näin www-sivustolle tuulee kaksi toimivaa käyttöliittymää. Www-sivuston toimiessa sovelluksen alustana, tällöin päällekkäisten käyttöliittymien toiminnassa voi ilmetä ongelmia. Esimerkiksi tilanne, jossa käyttäjä käyttää selainta liikkumiseen www-sivustolla sen sijaan, että käyttäisi sovellukseen ohjelmoituja painonappeja. Tällöin ohjelman toiminnallisuudet saattavat pettää. Tällaiset asiat tulee luonnollisesti huomioida ohjelmointi vaiheessa. Vaarana on se, että sivuston rakentajat eivät huomioi, tai testaa tätä asiaa. Sivuston ohjelmoija voi ajatella niin voimakkaasti työtehtävänsä kautta, että ei osaa ottaa huomioon selainta käyttävää käyttäjää.

Ilman ohjelmistokokonaisuutta toimivalla internetsivustoilla liikutaan linkkien ja valikoiden avulla. Tässäkin tapauksessa kannattaa muistaa selaimen olemassa olo, vaikka selaimen käyttö ei aiheuta virhetilanteita. Esimerkiksi internetsivun paluu edelliselle sivulle linkki on aivan turha, kun selaimessa oleva toiminto hoitaa tämän asian.

Käyttöliittymän suunnittelu on kiinteästi yhteydessä navigoinnin suunnitteluun. Käyttöliittymän suunnittelussa tulee olla tieto siitä, millainen navigointi sivustolle on suunniteltu ja miten navigoinnin avulla käyttäjä liikkuu sivustolla. Navigoinnin suunnittelu voidaan suunnitella erikseen omana osionaan, tai käyttöliittymän navigointielementtien suunnittelu tehdään, joko osin tai kokonaan yhtäaikaisesti käyttöliittymän suunnittelun kanssa.

4.4.13 Navigaation suunnittelu osio

Navigaation suunnittelussa Garrett (2002, 126) on määritellyt 3 maalia seuraavasti:

1. Navigoinnin avulla on taattava käyttäjälle välineet www-sivustolla liikkumiseen.
2. Navigoinnin suunnittelun avulla varmistetaan oikea välitettävä viesti käyttäjälle siitä, mitä valikoiden avulla on valittavissa www-sivustolla.
3. Navigaation suunnittelun avulla saavutetaan ymmärrys välitettävästä yhteydestä sisällön ja selattavan www-sivun välillä. Mitä sellaisia mahdollisuuksia valikoissa on, jotka parhaiten tukevat käyttäjää tehtävien suorittamisessa?

Luonnollisesti kohta 1 on tärkeä perusasia ja navigoinnin toimivuus tulisi varmistaa ennen internetsivuston julkaisemista. Navigoinnin toimivuuden varmistaminen voidaan tehdä ohjelmistotestaamisen keinoja hyväksi käyttäen. Suunnitteluvaiheessa olevan sivuston testaaminen voidaan tehdä esimerkiksi rautalankamallin avulla. Navigoinnin tärkeyttä www-sivustolla Krug (2006, 59) perustelee ja painottaa sillä, että navigointivälineet antavat meille kiintopisteen, joka ehkäisee eksymistä www-sivustolla.

Kohdassa 2 voidaan lainata myös Krugia, joka on kiteyttänyt asian seuraavasti: ”Navigointivälineet kertovat, mitä missäkin on” (2006, 59). Tämä on hieman vaikeammin suunniteltavissa ja havaittavissa lopullisessa toteutuksessa. Käännöksessä käytettiin sanaa viesti, viestin välityminen on usein hyvin yksilöllistä ja ympäristökijät vaikuttavat tähän välitys tapahtumaan. Tässä onkin tämän kohdan ongelmallisuus, sillä sivuston tulisi olla navigoinnin välittämän viestin kannalta yksiselitteinen. Edellisen tavoitteen saavuttaminen on usein vaikeata ja ongelmallista. Krug (2006, 59) ohjeistaa, että navigointivälineiden avulla muunnetaan sivuston hierarkiajärjestelmä näkyväksi. Eli se, että saadaan toimiva navigointi www-sivustolle, edellyttää www-sivuston suunnittelua, sekä www-sivujen ja sisällön kategorisointia.

Kolmannen kohdan voisi yksinkertaistaa, www-sivusto ei saisi jättää käyttäjää pulaan. Eli sellaiseen tilanteeseen, ettei käyttäjä tiedä kuinka jatkaa eteenpäin tai kuinka tavoitteena oleva tehtävä suoritetaan loppuun. Krug on tämänkin mestarillisesti yksinkertaistanut: ”Navigointivälineet kertovat, miten sivustoa käytetään” (2006, 60).

Navigointi on sivustoilla näkyvä ja tärkeä elementti. Krug (2006, 60) on sitä mieltä, että sivuston navigointivälineet antavat yleiskuvan koko sivustosta ja sen tekijöistä. Käyttäjät karttavat ja keskeyttävät sivustolla käynnin, mikäli navigointijärjestelmä on heikosti toimiva ja visuaalisesti heikosti toteutettu.

4.4.14 Informaation suunnittelu osio

Tässä vaiheessa kehittämistyötä ovat sivuston sisältörakenteet kehitystiimin hallussa. Eli kehitystiimi tietää, mitä sisältöä sivustolle tulee. Nyt tulee miettiä laajemmin ja tarkemmin sivuston informaatiota. Garrett selittää asiaa: ”Informaation suunnittelussa tehdään päätöksiä siitä kuinka informaatio tullaan sivustolla esittämään niin, että ihmiset voi käyttää sitä, tai ymmärtää sitä helpommin” (2002, 131).

Sivuston sisältöä jaetaan osiin ja ryhmitellään erilaisiin kokonaisuuksiin. Tavoitteena on saada sivuston asiakokonaisuuksista yhtenäisiä. Nämä asiakokonaisuudet esitetään, joko yhdellä www-sivulla, tai useammalla yhteen linkitetyillä alasivuston www-sivuilla.

Informaation suunnittelu saattaa sisältää myös visuaalista suunnittelua. Visuaalista suunnittelua tarvitaan graafisessa tavassa esittää informaatiota. Tällaisia voivat olla esimerkiksi erilaiset pylvädiagrammit ja kaaviot, joiden avulla esitetään informaatiota www-sivustolla.

4.4.15 Ulkoasu otsikkotasoin sisältöelementti

Ulkoasulla www-sivusto viestii ja välittää käyttäjille sitä kuvaa, minkä sisällöntuottaja on asettanut tavoitteeksi. Tästä kerrottiin esiteltäessä ulkoasun otsikkotasoin (luku 4.2.5).

Ulkoasu otsikkotasolla sisältöelementti on nimetty visuaaliseksi suunnitteluksi. Visuaalisessa suunnittelussa läpikäydään seuraavat asiat:

- Visuaalinen tekstin ulkoasun suunnittelu ja tehtävien määrittely
- Sivun elementtien graafinen suunnittelu ja tehtävien määrittely
- Navigoinnin komponenttien ulkoasun suunnittelu ja tehtävien määrittely

Kuva 11: Visuaalisen suunnittelun sisältöelementti, Ulkoasu otsikkotasolla (Garrett 2002, 142).

4.4.16 visuaalisen suunnittelun sisältöelementti

Ulkoasun suunnittelussa on ehkä vaikeinta se, että sen tulisi olla mahdollisimman monen käyttäjän mieltymyksen ja tyyliä mukainen. Monesti www-sivuston ulkoasussa tyydytään neutraaleihin ratkaisuihin, näin pyritään saamaan valtaosa käyttäjistä tyytyväiseksi tai tällöin www-sivusto ei ainakaan ärsytä käyttäjiä.

Www-sivuston asiasisältö ja elementit sekä näiden sijainnit ovat jo aikaisemmissa vaiheissa määriteltyjä asioita. Tässä vaiheessa kiinnitetään huomiota siihen, miltä sivusto näyttää ulospäin. Oleellista tässä vaiheessa on elementtien ja asioiden selkeä esitystapa sivustolla. Tässäkin on tärkeitä huomioida käyttäjien tarpeet ja www-sivuston käytettävyys. Esimerkiksi mikäli käyttäjillä on jokin useasti toistuva tehtävä www-sivustolla, tulee tällainen asia huomioida www-sivuston rakenteissa ja visuaalisessa esitystavassa. Tällöin tällaisen tehtävän suorittamiseen tarvittavat asiat tulee olla sijainniltaan helposti löydettäviä ja niiden näkyvyyteen tulee kiinnittää huomiota visuaalisessa suunnittelussa.

Yleisesti visuaalisessa suunnittelussa mietitään miten saadaan sivuston elementit selkeästi erottumaan toisistaan. Erottuvuuden tulee kuitenkin tapahtua niin, että sivuston kaikki elementit ovat tasapainossa toisiinsa nähden. Tällä tarkoitetaan sitä, että minkään elementin ei tulisi nousta www-sivulta häiritsevästi yksityiskohtana esiin.

Visuaalisen suunnittelun avulla pyritään rakentamaan www-sivustoa sellaiseksi, että käyttäjälle selviää helposti miten www-sivusto toimii ja kuinka sitä tulee käyttää. Esimerkiksi valikoiden hyvä visuaalinen suunnittelu takaa lopputuotteessa toimivat valikot. Näiden hyvin toimivien valikoiden avulla voidaan auttaa käyttäjiä löytämään tarvittavat asiat helposti ja eri tehtävien suorittaminen www-sivustolla helpottuu.

Perusasioita ovat myös tekstien luettavuus. Luettavuuteen vaikuttaa fonttien tyyli, tekstin koko ja väri. Kirjainten väri ja taustana oleva pohjaväri eivät esimerkiksi saa olla sellaisia, että teksti häviää pohjaväriin. Värimaailma ja osa sivuston elementeistä voi olla tuotteen tilaajan määrittelemiä. Eli www-sivusto muokataan brändin mukaiseksi. (Garrett 2002, 140 - 159.)

Esimerkinomaisesti kirjassa *Web design for Dummies* (Lopuck 2012, 15) on kuva nettisivusta, jossa asiat ovat pahasti pielessä. Seuraavassa on kuvakaappaus tästä kirjassa esitetystä nettisivusta.

Kuva 12: Esimerkki www-sivun huonosta ulkoasusta (The World's Worst Website, 2013).

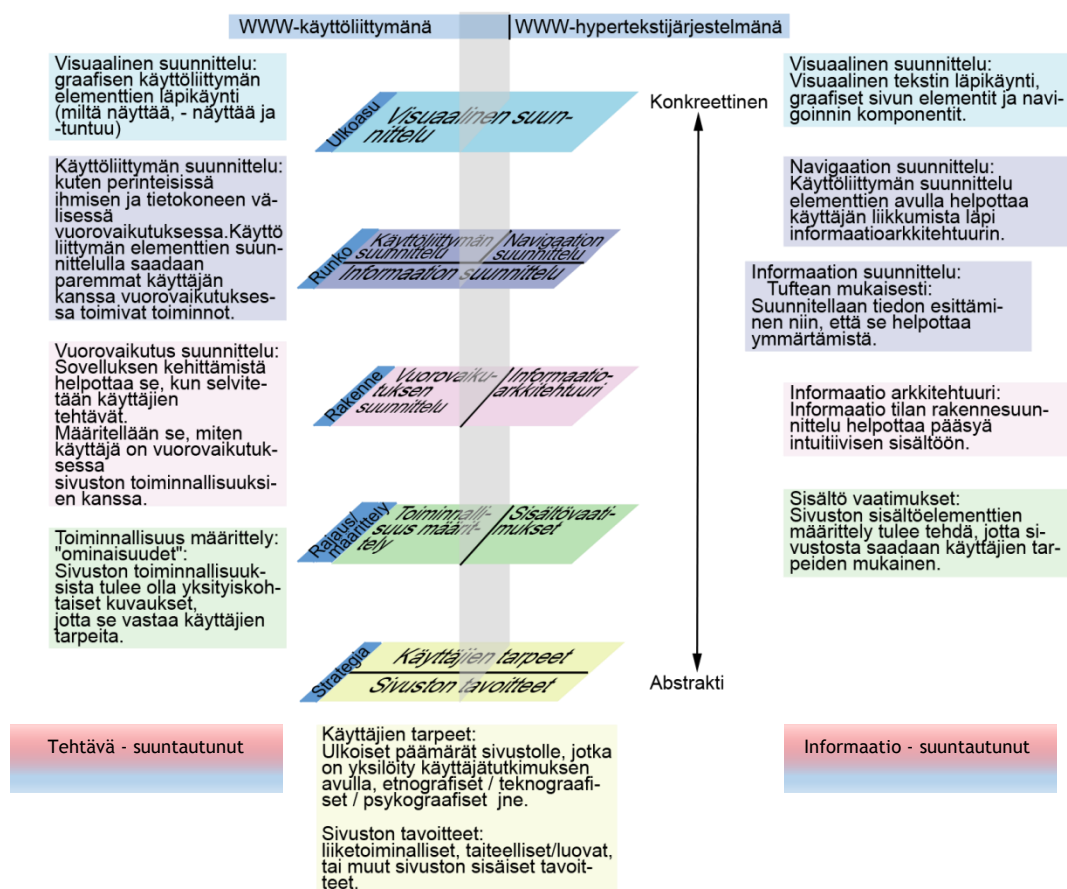
4.5 Yhteenveto otsikkotasosta ja sisältöelementeistä

Otsikkotasosta ja sisältöelementeistä on tehty yhteenveto käyttäen Garrettin kirjan ja nettisivuston kaavioita (Garrett 2002, 162; Jesse James Garrett's Hidden Agenda 2000). Näiden lähteiden kaaviot on yhdistelty ja suomennettu.

Kaaviossa oikea puoli on tehtäväsuuntautunut ja vasen puoli on informaatio-suuntautunut. Nämä nimikkeet on lisätty yhteenveto kaavioon. Näistä nimikkeistä kerrottiin aiemmin luvussa 4.3.2 ja 4.3.4. Palautetaan pääpiirteet mieliin näiden puolien nimikkeistä, tässä kaavion esitely osiossa.

- Tehtävä suuntautuneella tarkoitetaan sitä, että www-suunnittelussa asiat mietitään käyttäjien suorittamien tehtävien kautta.
- Tehtävä suuntautuneen metodina on miettiä millaisten tehtävien suorittamiseen www-sivusto on tarkoitettu ja miten käyttäjät tulevat suorittamaan näitä tehtäviä.
- Informaatio suuntautuneella puolella mietitään, mitä informaatiota ja miten sitä tullaan esittämään www-sivustolla.

Seuraavassa kuvassa 13 on kaikki otsikkotasot ja sisältöelementit koottu yhteen. Lisäksi jokaisen otsikkotasotason kohdalla on esitelty sisältöelementtien pääpiirteet.

Kuva 13: Otsikkotasot ja sisältöelementit (Garrett 2002, 162; Jesse James Garrett's Hidden Agenda 2000).

4.6 Suunnittelun laajuus ja rautalankamallin käyttö

Se millaisia työvaiheita tarvitaan suunnitteluun ja miten tarkasti suunnittelu toteutetaan, riippuu sivuston laajuudesta ja ohjelmointitekniikan vaateista sivustolla. Nämä kaksi asiaa ovat melkein kaikille kehittämistyön eri työvaiheille ne perusteet, mitkä määrittelevät mitä tehdään ja miten tehdään. Luvussa 4.4.11 kerrottiin rautalankamallista ja sen käytöstä eri tilanteissa. Tämä on myös riippuvainen edellä luetuista sivuston ominaisuuksista. Eli rautalankamallin rakentaminen on suotavaa aina, kun internetsivusto on laaja tai mikäli sivusto sisältää ohjelmitavia kokonaisuuksia. Jo rautalankamallin rakentaminen paljastaa sivustolla piileviä virheitä ja puutteita. Rautalankamallin suurin hyöty tulee kuitenkin siitä, että sen avulla pystytään testaamaan tulevan internetsivuston rakenteita ja toimivuutta. Näin saadaan aikaisessa vaiheessa karsittua sivuston virheitä. Tämä säästää selvää rahaa, sillä virheiden poistaminen valmiista internetsivustosta on aina monin verroin kalliimpaa, kuin ennen koodaustyötä löydettyjen virheiden korjaukset. Rautalankamallin etuja on myös se, että sen avulla saadaan käyttäjät mukaan suunnittelutyöhön. Käyttäjät pystyvät rautalankamallin avulla saamaan käsityksen tulevasta sivustosta. Testauksen avulla voidaan havaita miten he haluavat toimia tu-

levalla www-sivustolla. Havaintojen perusteella tehdään korjauksia, mitkä parantavat sivuston käytettävyyttä. Käyttäjien käyttäminen testaamisessa varmistaa myös aidosti virheiden löytymisen. Sivuston kehittäjiltä saatavat jotkin virheet jäädä huomaamatta, koska heidän tapansa käyttää sivustoa on erilainen, kuin loppukäyttäjillä.

4.7 Löydä oikea reitti -menetelmä

Garrett (2002, 134 - 135) esitteli mielenkiintoisen menetelmän, jolla voidaan auttaa käyttäjää pysymään oikealla reitillä hänen liikkeessään sivustolla. Menetelmän alkuperäiskielinen nimi on ”*wayfinding*”. Tästä *wayfinding* -menetelmästä löytyi heikosti tietoa suomeksi. Mahdollisesti tästä syystä menetelmän suomenkielinen käännöskin tuntuu hiukan kankealta. Sanan ammattimainen käännös ”reittivalinta” löytyi netistä Informaatiomuotoilun www-sivustolta (Vapaasalo, Hildén, Koponen & Kovala 2011-2013). Tässä käännöksessä ollaan ikään kuin askeleen edellä, mitä alkuperäisessä. Sanasta sanaan kääntäen termi olisi ”tapa löytää”. Eli kyse on siitä kuinka löytää oikea reitti ja pysyä sillä. Tätä menetelmää on alkujaan käytetty aivan fyysisestä liikkumisesta esimerkiksi kaupungissa. Oudolla reitillä kulkevan suunnistuksen apuvälineenä käytetään erilaisia maamerkkejä. Nämä erilaiset maamerkit voivat olla mäkiä, jokia, kirkkoja, patsaita ja muita vastaavia. Näiden maamerkkien avulla esimerkiksi kaupungissa liikkuva ei eksy ja löytää vaivattomasti tavoitekohteensa. Samalla tavoin voidaan www-sivustolle luoda kiintopisteitä. Näistä käyttäjä tietää sijaintinsa www-sivustolla tai on tietoinen miten selattava asiakokonaisuus liittyy www-sivusto kokonaisuuteen. Tällaisia kiintopisteitä www-sivustolla voivat olla esimerkiksi kuviot, logot tai värit. Väritystä voidaan käyttää esimerkiksi niin, että tiettyä asiakokonaisuutta yhdistää omat tunnusvärit. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi www-sivujen sävytetyllä oikealla reunuksella, joka viittaa aina tiettyyn asiakokonaisuuteen. Näin käyttäjä tietää tästä värisävystä mikä asiakokonaisuus on kyseessä. Samalla tämä värisävy luo käyttäjälle kiintopisteen www-sivustolle.

5 Lions-liiton internetsivuston sisältöinventoinnista, sisältökatsaukseen

Sisältöinventointi esiteltiin ja sen tekemisestä kerrottiin aiemassa sisältövaatimukset osiossa (luku 4.4.7). Lions-liiton internetsivuston sisältöinventoinnissa selvitetään toimivien internetsivustojen sisältö ja niiden toimivuus. Lions-liiton ja tämän kehittämistyön yhteinen tavoite on parantaa Lions-liiton internetsivustoa. Sisältöinventoinnin avulla saadaan selville nykyisen internetsivuston tila ja sen ongelmakohdat. Näiden tietojen pohjalta voidaan suunnitella internetsivuston tavoitteiden mukainen uudistaminen.

Sisältöinventointi voi toimia apuvälineenä kohde internetsivuston sisällön uudistamisprosessissa. Sisältöinventoinnin avulla voidaan valita osa vanhojen internetsivujen sisällöstä otettavaksi uudelleen käyttöön uudistetulla internetsivustolla. Sisältöinventoinnin avulla voidaan lajitella ja järjestellä nykyisen www-sivuston sisältöä. Edellisen tuloksena pystytään luomaan sisällölle toimivia rakenteita uusille www-sivuille. Lisäksi sisältöinventoinnin analysoinnilla saadaan nykyisen internetsivuston tilasta vertailupiste, jota voidaan verrata uudistettuun internetsivustoon.

Alkutavoitteena oli tehdä Lions-liiton internetsivustolle täydellinen sisältöinventointi, jolloin koko www-sivusto olisi käyty systemaattisesti lävitse. Tästä alkutavoitteesta päätettiin luopua ja Lions-liiton nykyisestä internetsivustosta tehtiin sisältökatsaus. Tästä asiasta on tarkemmin seuraavissa luvuissa.

5.1 Sisältöinventointi ja analyysi

Sisältöinventointi Lions-liiton internetsivustolle suunniteltiin tehtäväksi Helppokäyttöisen verkkopalvelu kirjan ohjeistuksen mukaisesti (Sinkkonen ym. 2009, 55). Tässä ja seuraavissa luvuissa kerrotaan sisältöinventoinnin tekemisestä, koska tehdyt sisältöinventoinnin dokumentoinnit toimivat pohjadokumenttina sisältökatsaukselle.

Sisältöinventoinnin tavoitteena oli koko Lions-liiton internetsivuston sisällön läpikäyminen. Sisältöinventoinnista saatua tulosta analysoitaisiin ja sen avulla selvitettäisiin internetsivuston nykyinen tila. Analyysin tavoitteena tuli löytää ja selvittää internetsivuston ongelmakohdat, joihin tehtäisiin parannusehdotuksia.

5.1.1 Sisältöinventoinnin ja analyysin toteutus

Sisältöinventoinnin toteuttamisessa käytetään apuna taulukko-ohjelmaa. Tarkoituksena oli tutkia jokainen yksittäinen www-sivu Lions-liiton internetsivustolta. Www-sivut tuli nimetä niiden otsikoiden mukaan ja itse www-sivulta oli tarkoitus käydä lävitse sisältö, valikot ja linkit. Läpikäydyn sivun tiedot ja löydökset dokumentoitaisiin taulukko-ohjelmaan. Kaikkien www-sivujen sisällön palaset kerättäisiin yhteen listaan, johon kirjattaisiin havainnot ja kuvattaisiin kohde osion nykytila (Sinkkonen ym. 2009, 55).

Sisältöinventoinnin dokumentista oli tarkoituksena poimia havainnot ja löydökset erilliselle analysointidokumentille. Analysointidokumenttiin liitettäisiin kuvankaappauksia nykyisiltä www-sivuilta kerätyistä havainnoista. Näin pystytään konkretisoimaan havainnot ja kuvakaappauksien avulla saadaan havainnot tallennettua. Internetsivuston uudistamisen jälkeen ei näi-

hin havaintoihin voida palata, jollei niitä ole tallennettu vanhoilta www-sivuilta millään tavalla tai mihinkään dokumenttiin. Lisäksi kuvankaappauksilla pysytään selkeästi osoittamaan myös internetsivuston puutteita ja näin niitä voidaan käyttää suunnittelutyön tukena. Analysointi dokumentista saatua tietoa hyödynnettäisiin internetsivuston kehittämistyössä.

5.1.2 Sisältöinventoinnin laajuus ja keskeyttäminen

Sisältöinventoinnin laajuus käsitti seuraavat sivut ja sivustot:

- Etusivu
- Yleistä Lioneista alisivusto
- Toiminta alisivusto

Edellä luetuille www-sivuille suoritettiin sisältöinventointi seuraavasti:

Sisältöinventointi työ aloitettiin etusivusta ja sen valikoiden kautta siirryttiin alisivustoille. Sisältöinventoinnissa etusivulta tarkistettiin artikkelien sisältö, sekä seuraavien käyttöliittymäelementtien toimivuudet kielenvaihto, etsi-toiminto, valikot ja linkit.

Etusivun valikko 1:stä (luvussa 6.1.7, kuva 16) valittiin ”Yleistä Lioneista”, tällä valinnalla käyttäjä siirtyi ”Yleistä Lioneista” alisivustolle. Yleistä Lioneista alisivusto sisältää 6 alisivua, jotka käytiin läpi.

Etusivun valikko 1:n valinta ”Toiminta” aukaisee Lions-toiminta alisivun, jossa valikko 3:sta löytyy useita erillisiä alisivuja ja -sivustoja. Edellä luetun www-sivuista muodostuvan kokonaisuuden toiminnallisuudet tarkistettiin ja löydökset kirjattiin ylös.

Sisältöinventointi suoritettiin edellä luetussa laajuudessa ja siitä saadut dokumentaatiot hyödynnettiin sisältökatsauksessa. Sisältöinventointityön tekeminen keskeytettiin kehittämistyön tilaajan kanssa tehdyllä yhteisellä päätöksellä. Keskeyttämisspätöstä peruteltiin sillä, että sivuston rakenteet ja sisältö tulevat uusiutumaan kokonaan. Näin sisältöinventointityöstä saatu hyöty olisi jäänyt minimaaliseksi tehtyyn työmäärään suhteutettuna. Tulee muistaa, että Lions-liiton laaja internetsivusto käsittää satoja yksittäisiä www-sivuja.

Kehittämistyön tilaajan kanssa sovittiin, että sisältöinventoinnin sijaan tehdään suppeampi sisältökatsaus. Kuten aiemmin on kerrottu, sisältökatsaus toteutettaisiin jo tehdyn sisältöinventoinnin pohjalta. Lisäksi sisältökatsaus dokumentoitaisiin ja analysoitaisiin samalla tavoin kuin sisältöinventointi suunniteltiin tehtäväksi. Sisältökatsauksessa dokumentoidut asiat löytyvät seuraavasta Sisältökatsaus pääluvusta ja sen alaluvuista.

6 Sisältökatsaus

Sisältökatsaus tehtiin Lions-liiton internetsivustolle, jonka ulkoasun yleisilme on tarkkaan harmitun näköinen. Internetsivuston värit, elementit ja valikot luovat yhdessä harmonisen ja rauhallisen vaikutelman. Ulkoasultaan internetsivusto onkin hämmäntävän hyvän oloinen. Sivuston tarkempi analysointi paljastaa, kuitenkin puutteita. Näitä puutteita on helppo havaita, kun www-sivuston toteutusta verrataan siihen miten teoreettisesti toimivat www-sivut tulisi olla rakennetut. Valikoiden puutteista on tarkemmin myöhemmin analysoitaessa www-sivustoa. Tällä hetkellä internetsivusto ei sisällä mitään monimutkaisia teknisiä ominaisuuksia. Esimerkiksi tietokantoja ei ole liitetty sivustoon. Luonnollisesti näitä ei tarvita, koska internetsivusto keskittyy vain viestittämään Lions-toimintaan liittyviä asioita. Tämä on hyvä muistaa sivuja analysoitaessa, sillä näin voidaan keskittyä www-sivuston ongelmien etsinnässä sisältöön, rakenteisiin ja navigointiin.

Seuraavaksi selvitetään luettelonomaisesti tämän sisältökatsaus luvun koostumus. Sisältökatsauksessa kohteena oleva Lions-liiton internetsivuston etusivun osiot esitellään. Valikoiden toiminnallisuudet selvitetään ja niistä tehdään havaintoja. Valikoiden toiminnallisuuksia peilataan teoriaan ja teorian kautta etsitään Lions-liiton nykyisten internetsivuston valikoiden puutteita. Lions-liiton internetsivustolla oleva karttalinkki esitellään ja pohditaan sen toimivuutta. Sisältökatsauksessa havaittuja puutteita esitellään esimerkein ja kuvakaappauksin. Lions-liiton internetsivuston viestinnästä esitetään ajatuksia, kuinka toimivasti se tapahtuu tämänhetkisen www-sivuston välityksellä. Lopuksi esitellään yhteenveto sisältökatsauksesta.

6.1 Lions-liiton etusivun kuvaus

Tämän luvun tarkoituksena on esitellä nykyinen Lions-liiton internetsivuston etusivu. Lisäksi tässä nimetään etusivun elementit, osiot ja valikot.

Tässä käydään lävitse Lions-liiton internetsivuston etusivu yläreunasta alareunaan. Kuvakaappauksien avulla esitellään etusivulla olevat elementit, osiot ja valikot.

6.1.1 Yläosio

Sinipohjainen yläosio (kuva 14, seuraavalla sivulla), jossa seuraavat elementit:

- Vihreä palkki, jossa kielenvaihto- ja hakutoiminto
- Sivuston otsikko Suomen Lions-liitto ry on kirjoitettu valkoisin kirjaimin siniselle pohjalle.
  - Edellisen otsikon alla on toiminnan kiteytetty tunnuslause: ”Me palvelemme”.
- Sinisellä yläosiossa on Lions International-logo.

- Harmaa aaltomainen pohja, jossa on valikkopalkki. Valikkopalkissa on valikko 1 (Valikko 1:stä on oma tarkempi esittely, Valikko 1 - Päävalikko 6.1.7).

Kuva 14: Lions-liitos etusivun sinipohjainen yläosio.

6.1.2 Www-sivun Pohja

Www-sivun pohja on valkoinen, jossa on vesileimatyypinen Lions International logo vasemmassa reunassa. Sivupohja sisältää seuraavat elementit

- Artikkelien insertit, sivun keskiosaa.
- Karttalinkki oikea reunus.
- Vasen valikko on numeroitu valikko kolmeksi (Valikko 3:stä on tarkempi esittely kohdassa Valikko 3 - Vasen valikko).
- Harmaata tyhjää tilaa valkoisen sivupohjan molemmin puolin.

6.1.3 Artikkelien insertit

Artikkelien insertit ovat www-sivun keskiosiossa. Artikkelien inserteillä tarkoitetaan lyhennelmä tekstiä koko artikkelista. Inserttien alta löytyy linkki, jonka avulla käyttäjä siirtyy www-sivulle, josta löytyy koko artikkeli. Inserttien otsikot ovat sinisin kirjaimin ja otsikoiden alla on vihreä linja. Artikkelien insertti-tekstien yläpuolella on artikkelin päiväys. Lisäksi on kolme symboli elementtiä pdf-logo, tulostin ja kirjekuori. Edellä lueteltuja symboleja hiirellä napsauttamalla saa artikkelin pdf-muotoon, tulostettua tai lähetettyä linkin haluttuun sähköpostiosoitteeseen.

6.1.4 Karttalinkki

Karttalinkki www-sivun oikeassa laidassa on Suomen kartta jossa piirien kirjaimet toimivat linkkeinä piirien internetsivustojen etusivuille. Karttalinkki on otsikoitu ”Piirit ja Klubit”. Klubien sivuille pääsee Piirien sivuston kautta (Katsauksessa käsitellään karttalinkejä tarkemmin luvussa 6.5).

6.1.5 Alaosio

Sivun alaosassa on harmaa aaltomainen palkki, joka on erotettu sivupohjasta kaksoisviivoilla vaalean vihreän ja tumman harmaan värisillä kaksoisviivoilla (kuva 15, alapuolella). Harmaassa alaosassa on teksti: Copyright © Suomen Lions-liitto ry. Suomen Lions-liitto ry, Kirkonkyläntie 10, 00700 Helsinki.

Kuva 15: Lions-liiton etusivun alaosio.

6.1.6 Valikot

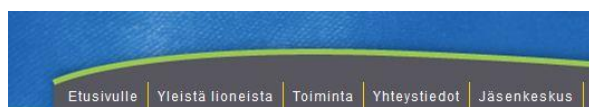
Lions-liiton internetsivustolla on kolme erilaista valikkoa, ne on numeroitu www-sivun yläosasta alkaen yhdestä kolmeen. Valikon 1 ja 2 valintavaihtoehdot pysyvät samoina läpi koko internetsivuston. Valikko 3:n valintavaihtoehdoina olevien rivien sisältö muuttuu kulloisenkin alisivusto kategorian mukaan.

Seuraavissa luvuissa esitellään näiden kolmen valikon ulkoasu, sijainti ja sisältö.

6.1.7 Valikko 1 - Päävalikko

Valikko 1 on www-sivuston päävalikko ja se sijaitsee sivun valikoista ylimmäisenä. Valikko yhden pohjana on harmaa aaltomainen alue, jonka päälle muodostuu vaakatasossa oleva valikkopalkki. Valikko 1:ssä on 5 erilaista valintavaihtoehtoa. Valikko 1:n valintavaihtoehdot ovat yhdellä vaakarivillä seuraavasti:

- Etusivulle
- Yleistä Lionseista
- Toiminta
- Yhteystiedot
- Jäsenkeskus

Kuva 16: Lions-liiton internetsivuston valikko 1, päävalikko.

Valikko 1 on selkeä ja ulkoasultaan se on asiallinen. Valikko 1 on linkkilistan omainen, valintavaihtoehtojen välillä on keltainen ohut pystyviiva. Valikon valintavaihtoehdot ovat valkoisella fontilla harmaalla pohjalla. Harmaa pohja ja fonttien valkoinen väri muodostaa toimivan ja hyvin erottuvan kokonaisuuden. Hiiren osoittimen siirtyessä valintavaihtoehdon päälle valkoiset fontit muuttuvat vihreiksi.

6.1.8 Valikko 2 - Keskivalikko

Valikko 2 on vaakatasossa valikko 1:n alapuolella. Tätä voi kutsua myös keskivalikoksi, koska se on valikko 1:n ja artikkeli inserttien välissä. Valikko 2:n otsikot ovat yhdellä vaakarivillä seuraavasti:

- Puheenjohtajalta
- Bändiskaba
- Nuorisovaihto
- Lions Quest
- Kummilapset

Kuva 17: Lions-liiton www-sivuston valikko 2.

Kuva 18: Lions-liiton www-sivuston valikko 2:n yksittäinen painike.

Valikko 2 muodostuu 5. vihreästä painike tyyppisestä elementistä, jotka ovat vaakatasossa edellisen valikko 1:n alla. Valikko 2:n valintavaihtoehdot ovat painikkeen muotoisia, tekstit ovat vihreällä pohjalla ja fonttien väri on valkoinen. Tämä valikkorivi on hallitseva elementti www-sivulla.

6.1.9 Valikko 3 - Vasen valikko

Valikko 3 sijaitsee www-sivujen vasemmassa laidassa, valikko 2. ensimmäisen painikkeen alapuolella. Valikko 3:ssa valintavaihtoehdot rivit ovat allekkain, joista muodostuu pystysuuntainen valikko. Valintavaihtoehdot rivien edessä on joko vihreä kolmio, tai keltainen kärjellään seisova neliö. Vasen valikko 3 on www-sivukohtainen ja sen valintavaihtoehdot vaihtuvat selattavan alisivuston mukaan. Valikon kirjasimet ovat väriltään mustia ja ne ovat www-sivupohjan yleisvärityksen kanssa yhtenevällä valkoisella pohjalla.

Lions-liiton internetsivuston etusivulla valikon 3 ensimmäisellä rivillä on sana Etusivu, jonka edessä on vihreä tasakylkinen kolmio. Tasakylkinen kolmio seisoo toisen tasasivuisen kulman varassa. Kolmion huippu osoittaa vasemmalle ja muodostaa näin nuolimaisen muodon. Vihreä tasakylkinen kolmio ilmaisee käyttäjälle parhaillaan selattavan sivun nimen. Tässä tapauksessa www-sivun nimi on etusivu. Muiden valintavaihtoehtona olevien rivien edessä on pieni keltainen kärjellään seisova neliö. Kärjellään seisova keltainen neliö muuttuu vihreäksi kolmioksi ja otsikko rivin alle tulee musta viiva, kun hiiren osoitinta kuljetaan valintavaihtoehdon päälle. Lions-liiton internetsivuston etusivulla vasemman laidan valikko kolmessa on seuraavat valintavaihtoehdot allekkain:

- Etusivu
- vk13Heinola
- Suomi Johtoon
- Sri Lankan Lions-projektit
- LION-lehti, yhteystiedot
- Katastrofirahasto
- Kiinnostaako jäsenyys?
- Arne Ritari säätiö

Kuva 19: Lions-liiton internetsivuston valikko 3.

Yläpuolinen kuva (kuva 19) on valikko3:sta, kun käyttäjä on Lions-liiton internetsivuston etusivulla. Vihreä kolmio on Etusivu-sanana edessä ja se ilmaisee käyttäjälle selattavana olevan www-sivun nimen.

Liite osioon on liitetty kuvakaappaus Lions-liiton internetsivuston etusivusta, jonka ajankohta on elokuu 2012 (liite 1).

6.2 Toimivat valikot ja navigointi www-sivustolla

Toimivat valikot luvussa pohditaan, ”Mitä ominaisuuksia hyvin toimivien valikoiden pitäisi sisältää?” Valikot ovat olennainen www-sivustolla liikkumisessa. Valikot ovat kuitenkin vain osa www-sivuston navigointi kokonaisuutta. Pureudutaan seuraavan verkkokauppaesimerkillä tähän millaisia ominaisuuksia koko www-sivuston navigointiin tulisi kuulua.

Tämä esimerkki pohjaa Krugin (2006, 55) kirjan mukaiseen esittelyyn siitä millaisia ominaisuuksia tulisi olla www-sivuston navigoinnissa. Krugin mukaan sivustolla tulisi olla pysyvä elementtinä logo, josta voidaan päätellä kenen sivustoa selataan. Verkkokauppasivuilla päävalikossa olisi osastot ja valittaessa tietty osasto, sen alle aukeaisi alaosastot. Tehtäessä valinta johonkin alaosaan, tulisi valikossa olla jokin merkki tehdystä valinnasta. Tämä merkki kertoisi käyttäjälle, minkä valinnan käyttäjä on tehnyt. Käyttäjän tekemän valinnan jälkeen sivun vasempaan osioon aukeaa alaastokohtainen valikko, jonka otsikko kertoisi sivun nimen. Näin käyttäjä pystyy päättelemään valikon ja sivun nimen perusteella sijaintinsa sivustolla. (Krug 2006, 55.)

Edellisen verkkokauppaesimerkin osastoja ei luonnollisesti voida suoraan käyttää Lions-liiton internetsivustolla. Esimerkkiä mukaillen voidaan kuitenkin löytää asioita, jotka helpottavat käyttäjän liikkumista Lions-liiton internetsivustolla. Sinipohjainen yläosio on sivuston globaali elementti, eli se pysyy vakiona ja näkyy samanlaisena kaikilla sivuilla. Edellisestä johtuen käyttäjä tietää koko ajan sivustolla liikkeessään olevansa Lions-liiton nettisivuilla. Tämä on hyvä asia sivustolla, sillä tässä toteutuu tuon esimerkin logon jatkuva esillä olo.

Valikot taasen toimivat aivan eri tavalla Lions-liiton sivustolla, kuin verkkokauppaesimerkissä. Verkkokauppaesimerkin valikot avaavatkin uuden tulokulman valikoiden suunnitteluun. Asiaa voitaisiin lähestyä kysymällä: ”Mitä Lions-liiton valikoista puuttuu?” - tai - ”Miten Lions-liiton valikot toimisivat paremmin?” Vertailemalla ja kyselemällä voidaan helposti havaita Lions-liiton sivuston valikoissa olevia puutteita. Yhtenä selkeänä puutteena voidaan havaita päävalikon tilan pysyminen muuttumattomana suoritettujen valinnan jälkeen.

Seuraavassa lyhyt yhteenveto Lions-liiton internetsivuston päävalikon 1 tapahtumista, kun käyttäjä tekee toimenpiteitä päävalikossa ja niistä aiheutuu muutoksia www-sivustolla:

- Käyttäjä valitsee hiiren osoittimella napsauttaen jonkin päävalikon valintavaihtoehtoista.
- Selattava www-sivu vaihtuu toiseksi www-sivuksi.
- Käyttäjän havaitsemat muutokset:
  - artikkeli osiossa vaihtuu artikkelien otsikot ja tekstit.

- Vasen valikko 3 valintavaihtoehtojen nimet vaihtuvat toisiksi ja tilamuutoksen ilmaisin vaihtaa paikkaa.
- Karttalinkki säilyy näkyvänä kahdella alisivustolla ja kahdella se poistuu oikeasta laidasta.
- Huomioitavaa: Päävalikkoon ei kuitenkaan jää mitään jälkeä siitä, että käyttäjä on tehnyt jonkin valinnan. Päävalikosta käyttäjä ei saa mitään vihjettä sijainnistaan sivustolla. Lisäksi alisivustojen otsikoinnit eivät ole yhtenäisiä. Tämä vaikeuttaa entistään käyttäjän ymmärrystä sivuston rakenteesta.

Verkkokauppaesimerkissä valikoiden jaottelu perustui eri tuoteosastoihin, joista muodostui myös koko internetsivuston rakenne. Näin verkkokauppasivuston rakenteiden ymmärtäminen oli käyttäjälle helpompaa, koska www-sivuston rakenteiden ymmärtämisessä käyttäjää auttoi tieto eri osastojen tuotekategorioista ja niihin kuuluvista tuotteista. Verkkokaupan osastojaottelu auttaa käyttäjää myös navigoimaan sivustolla, koska taustalla olevat tuotteet ovat konkreettisia ja käyttäjillä on jokin miellelyhtymä tuotteisiin. Vastaavaa ei luonnollisesti voida tehdä Lions-liiton internetsivustolla. Lions-liiton internetsivuston sisältö on abstraktia informaatiota, eikä konkreettista niin kuin ovat verkkokaupasta ostettavat tuotteet. Lions-liiton www-sivuston sisältö tulisi osastojen sijasta jakaa asiasisältöjen pohjalta eri osakokonaisuuksiin. Näitä osakokonaisuuksia muodostettaessa kaksi käyttäjäryhmää jäsenet ja vierailijat tulee ottaa huomioon. Jäsenten kohdalla toimivien osakokonaisuuksien löytäminen on helpompaa, kuin vierailijoiden kohdalla. Jäsenistölle www-sivuston asiasisältö on tuttua yhdistystoiminnan kautta. Jäsenistölle voidaan helposti muodostaa www-sivuston sisällöstä asiakokonaisuuksia, jotka ovat tuttuja ja ymmärrettäviä kaikille yhdistyksen jäsenille.

Vierailijoiden kohdalla tulee muistaa välttää Lions-toiminnan sisäiseen viestintään kuuluvien termien käyttöä. Tämä Lions-toiminnan sisäinen terminologia ymmärtäminen voi tuottaa vaikeuksia vierailijoille ja näin www-sivuston rakenteiden hahmottaminen tuottaa heille vaikeuksia. Edellinen asia luonnollisesti vaikeuttaa myös vierailijoiden sivustolla navigoimista. Www-sivustolla tulisikin olla omat selkeät alueensa vierailijoille. Nämä alueet tulisi www-sivustolla vierailijoiden helposti mieltää sisällöltään heille suunnatuiksi.

6.3 Katselmus valikoiden toiminnallisuuksista

Katselmus valikoiden toiminnallisuuksista on koottu neljään taulukkoon. Ennen kolmen etusivun valikoiden katselmuksen esittelyä kerrotaan tilamuutoksen vaiheet Lions-liiton internetsivustolla. Taulukoiden esittelyn jälkeen kerrotaan teoreettista pohjaa vasten niistä puutteista, joita voidaan havaita Lions-liiton internetsivuston tilamuutoksissa.

Valikoiden toiminnallisuus tarkastelussa käyttäjän lähtöpisteenä ovat etusivun valikot. Alkutilanteena on hiiren osoittimella napsautettu jotain valikon valintavaihtoehtoa. Tässä katselmuksessa kuvataan edellisen tapahtuman lopputilanne ja se mitä on tapahtunut valikossa olevalle tilamuutokselle. Tilamuutos on Lions-liiton internetsivuston käyttäjälle navigoinnin kannalta tärkeä toiminto. Tilamuutoksen tärkeydestä johtuen siihen on haluttu kiinnittää erityistä huomiota, näin se on asetettu etusijalle tässä valikoiden toiminnallisuuden tarkastelussa.

Valikoiden toiminnallisuuksia kirjattaessa ylös, koettiin pelkästään valikoissa liikkuminen ja jopa löydösten kirjaaminen tuntui vaikealta. Tämä johtui valikoissa tehtävien valintojen jälkeisten tapahtumien erilaisuuksista ja tilamuutosten heikosta toimivuudesta.

6.3.1 Tilamuutokset valikoissa

Tilamuutos Lions-liiton internetsivustolla tarkoittaa sitä, kun selattava www-sivu vaihtuu toiseksi www-sivuksi tai toiseksi alisivustoksi valikko 3:ssa tapahtuu muutoksia. Pysyttäessä samalla alisivustolla valikon 3 valintavaihtoehdot pysyvät samoina, ainoastaan tilamuutosta ilmaiseva vihreä kärjellään seisova kolmio vaihtaa paikkaa.

Vaihdettaessa toisen alisivuston ensimmäiselle www-sivulle muuttuu koko valikko 3:n valintavaihtoehdot, ja loogisesti toimiva tilamuutoksesta ilmaisevan vihreän kolmion tulisi olla ensimmäisen valintavaihtoehtorivin edessä. Lisäksi Valikko 3:n tilamuutokset ilmaisevat käyttäjälle, että jotakin tapahtui hiirtä napsautettaessa. Tilamuutokset antavat käyttäjälle palautteen tehdyn toimenpiteen onnistumisesta ja näin käyttäjä pystyy jatkamaan tehtävien suorittamista. Järjestelmän antaman palautteen toimivuus on yksi perusta hyvälle käytettävyydelle.

Vihreä kolmio valintavaihtoehdon edessä kertoo käyttäjälle mikä on selattavan sivun nimi, tai näin sen ainakin tulisi toimia. Valikko 3 ja siinä tapahtuvat muutokset ovat käyttäjälle tärkeitä www-sivustolla navigoinnin takia, koska ne luovat käyttäjälle eräänlaisen kiintopisteen hänen sijainnistaan suhteessa koko muuhun internetsivustoon nähden.

Tilamuutosten looginen ja yhtenäinen toimivuus edellyttää, että vihreän kolmion tulisi olla aina yhden valikkorivin edessä. Lions-liiton sivustolla tämä asia ei kuitenkaan toteudu yhtenäisesti samalla tavalla.

Seuraavissa luvuissa esitellään taulukot, joihin on kirjattu kaikkien kolmen etusivun valikoiden tapahtumat, tilamuutokset ja huomiot.

6.3.2 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 1:n toiminnallisuudet

Katselmus on tehty valikko 1:stä, kun käyttäjä on Lions-liiton internetsivuston etusivulla. Tässä osiossa tutkitaan valikko 1:n toiminnallisuuksia seuraavasti:

- Valikko 1. toiminnallisuuksien tutkimisen alkutilanteena on ollut se, että hiiren osoittimella on napsautettu yhtä valintavaihtoehtoa valikossa 1.
- Tämän jälkeen on kirjattu alla olevaan taulukkoon lopputilanteesta tapahtuma, tilamuutos, tilamuutoksen näkyminen ja mahdolliset muut huomiot.
- Kohdassa tilamuutoksen näkyminen on kirjattu toteutuuko tilamuutos ja verkkosivun osoite kertoo mille www-sivulle käyttäjä on siirtynyt.

Seuraavassa taulukossa esitellään Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 1:n toiminnallisuudet.

Valikko 1 Päävalikko	Etusivulle	Yleistä lion- neista	Toiminta	Yhteystiedot	Jäsenkeskus
Tapahtuma	Aloitus etusivulta	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle
Tilamuutos	▶	◇	◇	◇	▶
Tilamuutoksen näkyminen	Toteutuu. Vihreä kolmio on valikossa 3, ensimmäisen rivin edessä.	Ei toteudu. Käyttäjä on siirtynyt alisivulle ja siellä alisivun valikko 3. ensimmäisellä rivillä pitäisi tilamuutoksen näkyä.	Ei toteudu. Käyttäjä on Toiminta alisivulla ja valikosta 3 puuttuu kyseinen rivi. Tilamuutosta ei pystytä näin osoittamaan.	Ei toteudu. Käyttäjä on yhteystietojen alisivulla ja Lions-Liiton toimiston sivulla. Valikossa 3 ensimmäisellä rivillä pitäisi tilamuutoksen näkyä kohdassa Lions-Liiton toimisto. Sivun otsikko Suomen Lions-liitto ry (yhtenäisyys)	Toteutuu. Käyttäjä on siirtynyt Jäsenkeskus alisivulle. Vihreä kolmio on, valikko 3:ssa rivillä 2 Ajankohtais- ta jäsenille näkyy tilamuutos.
Www-osoite	http://www.lions.fi/index.php/fi/etusivu	http://www.lions.fi/index.php/fi/yleistalioneista	http://www.lions.fi/index.php/fi/toiminta		http://www.lions.fi/index.php/fi/jasenkeskus
Huomioita				Yhteystiedot on myös etusivun valikossa 3.	

Taulukko 1: Lions-liiton internetsivuston valikko 1. valintavaihtoehtojen toiminnallisuudet.

6.3.3 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 2:n toiminnallisuudet

Katselmus on tehty valikko 2:stä, kun käyttäjä on Lions-liiton internetsivuston etusivulla. Tässä osiossa tutkitaan valikko 2:n toiminnallisuuksia seuraavasti:

- Valikko 2. toiminnallisuuksien tutkimisen alkutilanteena on ollut se, että hiiren osoittimella on napsautettu yhtä valintavaihtoehtoa valikossa 2. Tässä valintavaihtoehdot ovat painikkeen muotoisia.
- Tämän jälkeen on kirjattu alla olevaan taulukkoon lopputilanteesta tapahtuma, tilamuutos, tilamuutoksen näkyminen ja mahdolliset muut huomiot.
- Kohdassa tilamuutoksen näkyminen on kirjattu toteutuuko tilamuutos ja verkkosivun osoite kertoo mille www-sivulle käyttäjä on siirtynyt.

Valikko 2	Puheenjohtajalta	Bändiskaba	Nuorisovaihto	Lions Quest	Kummilapset
Tapahtuma	Siirtyminen blogisivulle	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle	Siirtyminen alisivulle
Tilamuutos	◇	▶	▶	▶	◇
Tilamuutoksen näkyminen	Ei toteudu. Käyttäjä on blogisivulla ja etusivun valikosta 3 puuttuu kyseinen rivi. Tilamuutosta ei pystytä näin osoittamaan yhtenäisellä tavalla.	Toteutuu. Käyttäjä on siirtynyt Bändiskaba alisivulle. Vihreä kolmio on valikko 3:ssa, rivillä 1 ”Etusivu” näkyy tilamuutos. Sivun otsikko on kuitenkin SKE-BA-Nuorisobändikilpailu. Valikon 3 otsikko Etusivu, voi aiheuttaa sekaannusta Pääsivun navigointien kanssa (vrt. Valikko1 Etusivulle).	Toteutuu. Käyttäjä on siirtynyt Nuorisovaihto alisivulle. Vihreä kolmio on valikko 3:ssa, rivillä 1 ”Nuorisovaihdon esittely” näkyy tilamuutos.	Toteutuu. Käyttäjä on siirtynyt Lions Quest alisivulle. Vihreä kolmio on Valikko 3:ssa rivillä 2 ”Ajankoh-taista” jäsenille näkyy tilamuutos.	Ei toteudu. Käyttäjä on siirtynyt alisivulle ja siellä alisivunvalikko 3 ensimmäisellä rivillä pitäisi tilamuutoksen näkyä.
Www-osoite	http://www.lions.fi/index.php/fi/puheenjohtajanblogi		http://www.lions.fi/index.php/fi/nuorisovaihdon-esittely	http://www.lions.fi/index.php/fi/quest-lyhyesti	http://www.lions.fi/index.php/fi/kummilapset

Taulukko 2: Lions-liiton internetsivuston valikko 2. valintavaihtoehtojen toiminnallisuudet.

6.3.4 Lions-liiton internetsivuston etusivun valikko 3:n toiminnallisuudet

Katselmus on tehty valikko 3:stä, kun käyttäjä on Lions-liiton internetsivuston etusivulla. Tässä osiossa tutkitaan valikko 3:n toiminnallisuuksia seuraavasti:

- Valikko 3. toiminnallisuuksien tutkimisen alkutilanteena on ollut se, että hiiren osoittimella on napsautettu yhtä valintavaihtoehtoa valikossa 3.
- Tämän jälkeen on kirjattu alla olevaan taulukkoon lopputilanteesta tapahtuma, tilamuutos, tilamuutoksen näkyminen ja mahdolliset muut huomiot.

- Kohdassa tilamuutoksen näkyminen on kirjattu toteutuuko tilamuutos ja verkkosivun osoite kertoo mille www-sivulle käyttäjä on siirtynyt.

Seuraavassa taulukossa on tarkastelussa valikko 3 ja sen viittä ensimmäistä valintavaihtoehtoa.

Valikko 3 etusivulla	Etusivu	VK 13/Heinola	Suomi Joh- toon	Sri Lankan lionsprojek- tit	LION-lehti
Tapahtuma	Tullaan tai ollaan etusi- vulle	Linkki toi- selle sivus- tolle.	Linkki toi- selle sivus- tolle.	Siirtyminen alasivulle	Sivun sisäl- tösio muut- tuu.
Tilamuutos	▶			◇	▶
Tilamuutok- sen näkymin- en	Toteutuu. Vihreä kol- mio käyttäjä on tai tulee aloitussivul- le. Vihreä kol- mio on vali- kossa 3 ”Etusivu” rivin edessä.			Ei toteudu. Käyttäjä on Sri Lankan Lions- projektit alasivulla ja siellä Yleistä Sri Lankasta sivulla. Vali- kossa 3 en- simmäisellä rivillä pitäisi tilamuutok- sen näkyä kohdassa ”Yleistä Sri Lankasta”.	Toteutuu. Valikko 3. otsikkorivit pysyy muut- tumattomi- na, kun ver- rataan etu- sivuun. Vihreä kol- mio on vali- kossa 3 ”LION-lehti” rivin edessä.
www-osoite	http://www.lions.fi/index.php/fi/etusivu	http://www.lionsvuosikoko-us2013.fi/	http://www.suomijohto.on.fi/	http://www.lions.fi/index.php/fi/sri-lankan-lionsprojektit	http://www.lions.fi/index.php/fi/lion-lehti
Huomioita		Valikon va- lintavaih- toehto on linkki	Valikon va- lintavaih- toehto on linkki		
				Normi alasi- vu siirtymi- nen	

Taulukko 3: Lions-liiton etusivun valikko 3 ja sen 5. valintavaihtoehtorivin toiminnallisuudet.

Seuraavassa taulukossa jatketaan etusivun valikko 3:n tarkastelua, nyt on vuorossa sen neljän alimmaisen valintavaihtoehtorivien tarkastelu.

Valikko 3 etusivulla	Yhteystiedot	Katastrofi-rahasto	Kiinnostaako jäsenyys	Arne Ritari - säätiö
Tapahtuma	Siirtyminen alisivulle	Sivun sisältöosio muuttuu.	Sivun sisältöosio muuttuu.	Siirtyminen alisivulle
Tilamuutos	◊	▶	▶	▶
Tilamuutoksen näkymien	Ei toteudu. Käyttäjä on Lions-liiton toimiston etusivulla ja yhteystietojen alisivulla. Valikossa 3 ensimmäisellä rivillä pitäisi tilamuutoksen näkyä kohdassa "Lions-liiton toimisto".	Toteutuu. Valikko 3. otsikkorivit pysyy muuttumattomina, kun verrataan etusivuun. Vihreä kolmio on valikossa 3 "Katastrofirahasto" rivin edessä.	Toteutuu. Valikko 3. otsikkorivit pysyy muuttumattomina, kun verrataan etusivuun. Vihreä kolmio on valikossa 3 "Kiinnostaako jäsenyys?" rivin edessä.	Toteutuu. Käyttäjä on siirtynyt Esittely alisivulle. Vihreä kolmioon valikko 3:ssa rivillä 1 "Esittely" näkyy tilamuutos. Sivun otsikko on Arne Ritari - säätiö
www-osoite	http://www.lions.fi/index.php/fi/yhteystiedot	http://www.lions.fi/index.php/fi/katastrofirahasto	http://www.lions.fi/index.php/fi/kiinnostaakojaesenyyys	http://www.lions.fi/index.php/fi/esittely
Huomioita	Yhteystiedot on myös etusivun valikossa 3.			
	Normi alisivu siirtymien			Normi alisivu siirtymien

Taulukko 4: Lions-liiton etusivun valikko 3 ja sen 4. valintavaihtoehtorivien toiminnallisuudet.

6.3.5 Havaintoja

Kirjataan havainto Sri Lankan Lions projekti alisivustosta. Sri Lankan Lions-projektit alisivustoa pitää sisällään seuraavat asiakokonaisuudet:

- Yleistä Sri Lankasta
- Kummilapsitoiminta Sri Lankassa

- Sri Lankan silmäsairaala (Ratnapura)
- Sri Lankan Lions-ystävien seura

Tässä alisivustossa seuraavat kaksi: Kummilapsitoiminta Sri Lankassa ja Sri Lankan silmäsairaala ovat omia alisivukokonaisuuksia. Näihin alisivukokonaisuuksiin on internetsivuston valikoissa useita linkityksiä. Tämä tulisi selkeyttää luomalla oma kokonaisuus tästä asiasta ja laittaa tämä kokonaisuus yhden valikkorivin alle.

Kolmessa tapauksessa (LION-lehti, katastrofirahasto ja kiinnostaako jäsenyys?) käyttäjän on vaikea hahmottaa sijaintia sivustoon nähden, koska tilamuutos ja sisällön muuttuminen ovat ainoita tarjolla olevia vihjeitä tästä asiasta. Lisäksi Rakenteellisesti on myös vaikea määrittellä ovatko nämä itsenäisiä alisivuja vai ovatko nämä tarkoitettu osaksi etusivuun kuuluvaa kokonaisuutta.

6.3.6 Näkyvyys ja palaute tilamuutoksissa

Näkyvyys ja palaute ovat käyttäjälle tarkoitettuja toiminnallisuuden todentamisen elementtejä. Seuraavassa on Normanin määritelmät näille termeille:

- Näkyvyys: Toiminnan kannalta merkittävät osat ovat näkyviä.
- Palaute: Jokaisen toimenpiteen seuraus ilmenee heti ja selvästi.

(Norman 1991, 144.)

Näkyvyydellä tarkoitetaan sitä, että käyttäjän on helppo oivaltaa ja löytää ne asiat joiden avulla haluttu toimenpide saadaan suoritetuksi. Esimerkiksi valaistuksen päälle laittaminen, kytkimet ovat esillä ja niiden toiminta on käyttäjien odotusten mukaista. Nettisivustoilla käyttäjille saattaa tulla ongelmia esimerkiksi toiminnallisuksia sisältävien kuvakkeiden kanssa, joille käyttäjä ei heti helposti miellä tai pysty kuvittelemaan sisältävän mitään toiminnallisuksia. Liiton sivustolla ei suoranaisesti ole tällaista ongelmaa. Valikot ovat selkeät ja ne ymmärretään heti www-sivuston navigointi välineiksi.

Internetsivustolla hiirellä suoritettu valinta on toimenpide, jonka seurauksena käyttäjän tulisi saada palaute suoritetusta toimenpiteestä. Lions-liiton internetsivustolla palaute annetaan käyttäjille valikko 3:ssa tapahtuvina tilamuutoksina, keltainen kärjellään seisova neliö muuttuu vihreäksi tasasivuseksi kolmioksi. Tehtäessä valinta valikoista 1, 2 tai 3 ja siirryttäessä valinnan mukaisesti halutulle sivulle, tulisi tilamuutoksen osoittaa millä sivulla ollaan ja kertoa käyttäjälle tapahtuneesta toimenpiteestä.

Lions-liiton internetsivuston tilamuutosten heikkoutena ovat seuraavat asiat:

- Tilamuutosten heikko huomioarvo, joka johtuu keltaisen neliön ja vihreän kolmion pienuudesta.
- Tilamuutosten toimivuudessa esiintyvät ongelmat ja loogisesti yhtenäisen toimivuuden puutteet.

Tilamuutosta osoittavien kuvioiden suurentaminen voisi olla yksi hyvä parannusehdotus. Lisäksi voitaisiin harkita, esimerkiksi valintojen pohjalta muuttuvia tehostevärejä valikoiden valintavaihtoehtoissa. Näillä osoitettaisiin selkeästi käyttäjän tekemä valinta. Selattavalla kohde www-sivulla tapahtuvien muutosten tulisi olla sen verran suuria ja näkyviä, että käyttäjän on helppo havaita tapahtuvat muutokset.

Tilamuutosten toimivuudessa esiintyvät ongelmat ovat mielenkiintoisia. Niistä herää kysymys: mistä ne voivat johtua? Sillä voisi olettaa, että jokin sisällönhallintajärjestelmän automatisoitu toiminto toteuttaisi keltaisen neliön muuttumisen vihreäksi kolmioksi. Eli kyseessä voisi olla jokin virhe järjestelmässä, joka toistuu vain joillakin sivuilla. Tilamuutosten toimivuus ongelma tulee kuitenkin tulevaisuudessa saada poistettua internetsivustolta.

6.4 Analysointia navigoinnista ja pohdintaa valikoista

Valikot ovat tietoteknisesti Lions-liiton internetsivuston monimutkaisin elementti. Niiden avulla tapahtuu sivustolla liikkuminen. Näin ne ovat isossa roolissa, siinä miten käyttäjä kokee sivuston. Navigaation suunnittelu osiossa (luku 4.4.13) oli lainaus, jossa määriteltiin navigoinnin 3 maalia. Otetaan ne tässä kohtaan uudelleen esille:

1. Navigoinnin avulla on taattava käyttäjälle välineet www-sivustolla liikkumiseen.
2. Navigoinnin suunnittelun avulla varmistetaan oikea välitettävä viesti käyttäjälle siitä, mitä valikoiden avulla on valittavissa www-sivustolla.
3. Navigaation suunnittelun avulla saavutetaan ymmärrys välitettävästä yhteydestä sisällön ja selattavan www-sivun välillä. Mitä sellaisia mahdollisuuksia valikoissa on, jotka parhaiten tukee käyttäjää tehtävien suorittamisessa.

(Garrett 2002, 126.)

Edellisten 3 kohdan pohjalta pohdittaessa käyttäjän näkökulmasta www-sivuston navigointia, voitaisiin niiden sisältö tiivistää kahteen oleelliseen asiakokonaisuuteen seuraavasti:

1. Selattavan www-sivun avulla käyttäjän tulee pystyä hankkimaan ymmärrystä sijainnistaan suhteessa koko www-sivustoon.
2. Käyttäjän liikkuminen internetsivustolla tulee olla vaivatonta ja käyttäjän tulee löytää haluttu sisältö helposti.

6.4.1 Analysointia navigoinnista

Pohjataan analysointi edellisen luvun navigoinnin kahden kohdan tiivistelmään. Muutokset valikon 3 valintavaihtoehdoissa ja vihreän kolmion sijainti yhden valintavaihtoehdon edessä ovat tällä sivustolla ainoat asiat, joista käyttäjä voi päätellä sijaintinsa internetsivustolla. Valikot ovat keskeisessä roolissa tässä katsauksessa ja valikoiden analysointi on tuonut esille monia puutteita. Yleisesti voidaan todeta www-sivustossa olevan rakenteellisia puutteita, jotka heijastuvat www-sivuston valikkoihin. Valikoiden ja www-sivuston rakenteelliset puutteet yhdessä aiheuttavat käyttäjälle navigointi ongelmia www-sivustolla. Näistä puutteista johtuen käyttäjälle ei myöskään muodostu ymmärrystä hänen sijainnistaan www-sivustolla. Tämän valikko analyysin pohjalta, voidaan todeta kohta yhden toteutuvan Lions-liiton internetsivustolla todella huonosti.

Navigointi ongelmien olemassaolo todettiin jo edellisessä kappaleessa. Voidaan todeta ettei käyttäjien liikkuminen sivustolla ole kovinkaan vaivatonta. Analysoitaessa kohdassa 2 mainittua ”halutun sisällön löytäminen helposti” asiaa, tulee muistaa kaksi käyttäjäryhmää vierailijat ja jäsenet. Jäsenille www-sivuston rakenteet voivat aueta helpommin ja he voivat löytää www-sivustolta haluamansa sisällön edellisten käyntien pohjalta. Vieraille sivusto aukeaa aivan toisella tavalla. Lisäksi luultavimmin heillä ei ole useita aikaisempia käyntejä www-sivustolla. Nämä asiat haittaavat vierailijoilla asioiden löytymistä www-sivustolta. Internetsivuston sisällössä ja rakenteissa tulisi muistaa vierailijat. Mahdollisesti heille pitäisi erotella selkeästi oma osa-alueensa internetsivustosta. Tälle osa-alueelle tulisi sisältö ja navigointi suunnitella varta vasten vierailijoita ajatellen.

6.4.2 Pohdintaa valikoista

Lions-liiton internetsivuston valikoiden tarkastelussa nousee esille seuraavat kysymykset:

- Valikoiden määrä on kolme, onko tarpeen olla näin monta valikkoa?
- Valikko kaksi nousee voimakkaasti esille, ovatko siinä olevat asiat todella näin oleellisia?
- Jatkokysymys edelliseen koskien valikko 2, oletuksella ettei sen valintavaihdot ole mitenkään oleellisia koko www-sivustoa ajatellen. Miksi valikko 2 on ylipäätään olemassa?

Valikoiden määrä aiheuttaa ilmeisesti sekaannusta www-sivuston ylläpitäjille. Tästä voisi johtua eri valikoissa toistuvat valintavaihtoehdot. Valintavaihtoehdot ”Yhteystiedot” löytyy sekä valikosta 1 että valikosta 3. Lisäksi valikon 2 ”Kummilapset” liittyy ”Sri Lankan Lions-projektiin”, joka on valikossa kolme.

Valikko kahta voidaan pitää liian hallitsevana sivulla. Valikko kahden elementit ovat suuria ja kirkkaan värisiä, tästä johtuen varsinainen päävalikko yksi jää tämän valikko kahden varjoon.

Valikossa 3 on kaksi valikkovaihtoehtoa ("vk13Heinola" ja "Suomi Johtoon"), joiden valinnan jälkeen käyttäjä siirtyy pois Lions-liiton internetsivustolta. Valikoiden käyttötarkoituksena on toimia navigointivälineenä Lions-liiton internetsivustolla. Näin voisi olla perusteltua harkita näiden valintavaihtoehtojen poistamista valikosta, koska ne toimivat ennemminkin tavallisina linkkeinä, kuin www-sivuston navigointi välineinä. Ne voitaisiin muuttaa mainosbanneri/mainospalkki tyylliseksi, tämä olisi selkeyttävä toimenpide. Näin valikoiden toiminnallisuus periaatteesta tulisi yhtenäisempi. Tällöin valikot toimisivat yhtenäisesti internetsivuston sisäisenä navigointivälineenä, eivätkä ohjaisi käyttäjää ulos www-sivustolta.

Edellä mainittu mainosbannerien/mainospalkkien käyttämisellä saataisiin www-sivustolle selkeyttä ja tärkeille asioille huomionarvoa. Mainosbannereihin/mainospalkkeihin voitaisiin laittaa linkkejä, jotka ohjaavat käyttäjän ulkopuolisille www-sivustoille. Lisäksi Lions-toiminnan tärkeitä asioita tai ajankohtaisia asioita voitaisiin nostaa esille mainosbannerien/mainospalkkien avulla. Lions-liiton internetsivustolla ei tällä hetkellä ole yhtään tämän tyyppistä elementtiä. Internetsivuston yksittäisten www-sivujen reunoissa olisi tilaa näille mainosbannereille/mainospalkeille.

6.5 Karttalinkki

Karttalinkki löytyy Lions-liiton internetsivuston etusivulta ja muutamilta alasivuilta, se sijaitsee www-sivujen oikeassa laidassa valikko 2:n alapuolella. Karttalinkiksi kutsutaan neliön mallista elementtiä, jonka hallitsevana piirteenä on kuva Suomen maantieteellisestä alueesta. Maa-alue on vaalean vihreätä ja rajat on korostettu valkoisella värillä. Vaalean vihreällä maa-alueella risteilee Suomen rajojen lisäksi Lions-piirien rajat ja jokaisen piirin tunnuskirjain. Kuljetettaessa hiirtä Lions-piirien päällitse maa-alueella, tällöin hiiren osoittimen alla olevan Lions-piirin tunnuskirjain näkyy vasemmassa yläkulmassa. Napsauttamalla hiiren osoittimella jonkin Lions-piirin aluetta siirrytään sen Lions-piirin internetsivustolle. Jokaisen Lions-piirin tunnuskirjain löytyy myös Suomen maa-alueen alapuolelta. Jokainen näistä kirjaimista on myös linkki, joka vie Lions-piirien internetsivustoille. Karttalinkin otsikko on "Piirit ja Klubit". Seuraavassa on kuvakaappauksia karttalinkistä, jotka havainnollistavat edellä kerrotut asiat.

Kuva 20: Karttalinkki Lions-liiton internetsivustolla.

Kuva 21: Käyttäjä kuljettaa hiiren osoittimen Lions-piirin alueelle K ja vasempaan yläkulmaan tulee K-kirjain.

Karttalinkki löytyy etusivulta, sekä Lions-toiminta että Lions Quest alisivustoilta. Lions Quest alisivustolla on joitakin www-sivuilta unohtunut karttalinkki kokonaan pois. Selatessa Lions Quest alisivustoa aiheuttaa karttalinkkielementin puuttuminen vilkkumiseffektin. Tämä on melko häiritsevää, koska www-sivuilla karttalinkkielementtinä on niin iso ja näkyvä. Tämä

karttalinkin puuttuminen joiltakin Lions Quest alasivuilta antaa aiheen miettiä, miten tarkkaan on Lions-liitossa mietitty tämän karttalinkin paikkoja internetsivustolla. Ohjeistuksena voisi kirjata: Lions-liiton tulee tarkkaan miettiä, mille www-sivuille tai www-sivustoille karttalinkkielementti tullaan sijoittamaan.

6.5.1 Karttalinkin otsikko Piirit ja Klubit

Karttalinkki on otsikoitu ”Piirit ja Klubit”. Otsikon perusteella voisi olettaa, että karttalinkin avulla saataisiin suoraan yhteys Lions-liiton www-sivustolta piirien ja klubien www-sivustoille. Lions-piirien kohdalla tämä toteutuukin, koska kartasta on suora linkki jokaisen Lions-piirin internetsivustolle.

Paikallisten lionsklubien internetsivustoille ei ole suoraa yhteyttä, vaan joudutaan kiertämään Lions-piirien internetsivustojen kautta. Piirin internetsivustolta käyttäjä voi löytää jostain valikosta valintavaihtoehdon ”Klubit”, tämän valintavaihtoehdon valinta antaa käyttäjälle tiedot Lions-piirin alueella toimivista paikallisista Lions klubeista. Tässä on hyvä muistaa, että melkeinpä jokainen Lions-piirin internetsivusto on omanlaisensa. Lisäksi näillä Lions-piirien www-sivuilla tieto paikallisten klubien kotisivuista esitetään eritavoin. Suurin epäkohta on niiden klubien kohdalla, joilla ei ole lainkaan internetsivustoja. Tällöin piirieninternetsivusto ei tarjoa mitään mahdollisuutta saada edes yhteystietoja näistä lionsklubeista.

Loppuyhteenvedon: karttalinkkielementin otsikointia voi pitää jopa harhaanjohtavana, koska karttalinkin avulla ei voi saada suoraa yhteyttä paikallisten lionsklubien internetsivustoille.

6.5.2 Pohdintaa karttalinkistä

Pohdittaessa edellisen pohjalta paikallisten lionsklubien merkitystä Lions-liitolle ja pitäisikö Lions-liiton internetsivustolla olla suora yhteys lionsklubien internetsivustoille. Tarkasteltaessa Lions-liiton sääntöjen 3 §: ”liiton tarkoituksena on toimia Suomen lionsklubien yhdyssiteenä ja keskuselimenä, sekä tukea ja ohjata niiden toimintaa” (Suomen Lions-liitto ry 2013, 1). Sääntöjen pohjalta Lions-liiton internetsivustolta tulisi saada suoraan tietoa paikallisista klubeista. Yksinkertaisimmillaan se olisi linkki paikallisten klubien internetsivustoille tai yhteystieto lionsklubin toiminnasta vastaaviin tahoihin.

Toisaalta tätä voitaisiin pohtia viestinnän kanalta: Tulisiko Lions-liiton tarjota internetsivuston välityksellä tietoa paikallisista lionsklubeista? Tuon karttalinkkielementin otsikon pohjalta voisi lähteä siitä oletuksesta, että Lions-liiton tarkoituksena ja tavoitteena on jakaa tietoa paikallisista lionsklubeista. Mietittäessä jäsenistön ulkopuolisia vierailijoita internetsivustolla, heillä voisi hyvinkin olla kiinnostusta enemmän paikallisiin klubeihin ja niiden toimintaan,

kuin Lions-liittoon itsessään. Lisäksi jäsenhankinnan kannalta olisi oleellista jakaa tietoa paikallisten klubien toiminnasta ja yhteystiedot paikallisiin toimijoihin tulisi löytyä vaivattomasti. Vierailijat ovat varmuudella myös enemmän kiinnostuneita paikallisista klubeista, kuin Lions-piirien toiminnasta. Nythän piirien internetsivustot löytyvät helpommin kuin paikallisten lionsklubien sivustot.

Näistä internetsivustolla olevista ratkaisuksista tulee sisäänlämpiävyyden tuntu. Ikään kuin koko Lions-liiton internetsivusto olisi tehty vain jäsenistön tarpeita ajatellen. Viestinnällisesti vierailijoita varten tulisivat seuraavat asiat saada hyvin esille Lions-liiton internetsivustolla:

- Paikallisten lionsklubien vapaaehtoistoiminnalla tehdään paljon hyvää ihmisten ja yhteisöjen auttamiseksi, tästä on tärkeitä kertoa myös vierailijoille.
- Paikallisten lionsklubien yhteystiedot tulisi olla helposti löydettävissä.
- Jäsenyyttä harkitseville vierailijoille tulee internetsivustolla olla heille suunnattua sisältöä helposti löydettävissä.

Karttalinkkielementissä voidaan havaita ainakin seuraavia puutteita tai heikkouksia:

1. Nykyinen karttalinkki tarjoaa ensisijaisesti tiedon piirien internetsivustoista. Tulisiko kuitenkin asettaa paikallisten lionsklubien yhteystiedot tai linkki heidän internetsivustoille tärkeämpään asemaan, kuin yhteys Lions-piirien internetsivustoille.
2. Käyttäjän hakiessa tietoa paikallisesta klubista, on polku tiedonlähteelle pitkä ja monimutkainen. (Karttalinkki, tunnuskirjaimen valinta > Aukeaa kyseisen piirin www-sivu > Valikosta valinta klubit > Aukeaa linkkisivu, jossa on piirin kaikkien klubien nimet > Klubin valinta > Aukeaa paikallisen klubin etusivu)
3. Klubin ja paikkakunnan sijainti piirien rajoilla, käyttäjän on tällöin vaikea valita oikeaa piiriä. Mistä seuraa, että käyttäjä ei löydä hakemaansa klubia helposti.
4. Karttalinkki ja sen toiminnallisuudet ottavat huonosti huomioon jäsenistön ulkopuoliset vierailijat. Esimerkiksi jäsenistön ulkopuolisen on vaikea saada karttalinkin avulla tietoa paikallisista lionsklubeista.

Lopuksi pari kehitysideaa:

- Useampi klubi sijaitsee samalla paikkakunnalla. Tällöin kartta voisi tarjota käyttäjälle tarkan tiedon klubien sijainnista.
- Kartan lisäksi voisi olla suora paikkakuntaakohtainen haku, minkä avulla käyttäjä saisi tiedon mitkä klubit toimivat haetulla paikkakunnalla.

6.6 Internetsivustolla havaitut ongelmat ja puutteet

Sisältökatsauksessa löydettiin Lions-liiton internetsivustolta seuraavia ongelmia tai puutteita:

- Toimimattomat linkit

- Poistettuja www-sivuja
- Tyhjiä www-sivuja
- Päällekkäisiä www-sivuja
- Ajankohtaisuus.

Seuraavaksi kerrotaan ja havainnollistetaan esimerkkien avulla näitä asioita.

6.6.1 Toimimattomat linkit

Linkillä tarkoitetaan www-sivulla olevaa teksti- tai kuva-linkkiä, jonka tarkoituksena on siirtää käyttäjä toiselle www-sivulle tai ladata linkin avulla tiedosto käyttäjälle. Linkin toiminto tulisi tapahtua, kun hiiren osoittimella napsautetaan linkkiä. Linkki kirjattiin toimimattomaksi silloin kun mitään toimintoa ei tapahtunut.

Lions-liiton internetsivustolta löydettiin muutama tällainen toimimaton linkki. Löydösten määrän vähäisyyden pohjalta toimimattomia linkkejä ei pidetty suurena ongelmana tässä sisältökatsauksessa. Tämä ongelma myös poistuu melkein automaattisesti, kun koko internet-sivusto uudistetaan. Tätä ongelmaa voidaan pitää tällä hetkellä myös sisällöntuottamisen ongelmana ja se liittyy yleisiin ylläpito ongelmiin internetsivustolla. Nämä ylläpito-ongelmat selittyvät osin Lions-liiton internetsivuston laajuudella. Linkin puuttuminen ei usein myöskään aiheuta käyttäjälle suurta harmia. Näin normaalin linkin toimimattomuuden käyttäjät ymmärtävät ja antavat anteeksi helpommin kuin muiden toimimattomuus ongelmien tapahtumat.

Tulevaisuudessa tähän ongelman voisi etsiä ratkaisua tarjoamalla käyttäjille mahdollisuutta ilmoittaa www-sivustolla havaituista virheistä ja ongelmista. Internetsivustolle voitaisiin luoda sähköinen järjestelmä, jonka avulla käyttäjät voisivat ilmoittaa www-sivuilla havaitut virheet ja toiminnallisuus ongelmat.

6.6.2 Poistettuja www-sivuja

Sivustolla on poistettuja sivuja tai sivuja mitkä ovat merkitty työn alla oleviksi. Nämä ovat melkoisen häiritseviä ja näistä tehtiin useita löydöksiä. Ohessa esimerkki poistetusta sivusta kuva 22, päivityksen päivämäärä 16.12.2009 pistää myös silmään.

Kuva 22: Esimerkki poistetusta sivusta, joka on näkyvillä www-sivustolla.

Poistettuja www-sivuja löydettiin seuraavista www-osoitteista:

<http://www.lions.fi/index.php/fi/uutisia>

<http://www.lions.fi/index.php/fi/miten-keraeaemme-varoja>

<http://www.lions.fi/index.php/fi/lahjoitussitoumus>

<http://www.lions.fi/index.php/fi/kunniakirja-lahjoittajalle>

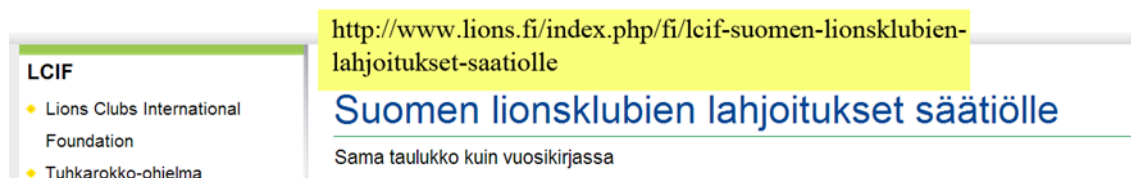
6.6.3 Tyhjiä www-sivuja

Tyhjiksi www-sivuiksi kutsutaan tässä sellaisia www-sivuja, joiden sisältö puuttuu tai on vaillinaisen sisällöltään. Www-sivulla valikko 3 on otsikoitu ”LCIF” ja www-sivun otsikko on ”Katastrofiapu eriteltyinä kohteittain/piiri + liitto”. Tämän www-sivun sisältönä on ainoastaan ”Katastrofiapu”. Kuvassa 23 on sivun yläosasta otettu kuvakaappaus (3.5.2013).

Kuva 23: Esimerkki tyhjästä www-sivusta.

Seuraava esimerkki kertoo www-sivulla olevasta viestinnällisestä ongelmasta. Esimerkki www-sivun valikko 3 on otsikoitu ”LCIF” ja www-sivun otsikko on ”Suomen lionsklubien lahjoitukset säätiölle”. Tämän sivun sisältönä on teksti ”Sama taulukko kuin vuosikirjassa”. Tässä tapauksessa on unohdettu sivustolla käyvät vierailijat, joilla ei ole yhdistyksen vuosikirjaa. Näin www-sivun viesti saavuttaa vastaanottajansa, kunhan vastaanottaja on yhdistyksen jäsen. Vuosikirja kyllä löytyy netistä (<http://www.lions.fi/images/stories/aosa12-13.pdf>) ja haettavan sivun numero A95. Linkin ja sivunumeron lisäämisellä olisi otettu huomioon vierailijat, ilman näitä tätä www-sivua voi kutsua vaillinaiseksi sisällöltään. Kuvassa 24 on sivun yläosasta otettu kuvakaappaus (3.5.2013).

Kuva 24: Esimerkki vaillinaisesta www-sivun sisällöstä ja viestinnän ongelmasta www-sivustolla.

Tämä on kuvaava esimerkki siitä, kuinka www-sivuston sisällön kannalta on ongelmallista kaksi käyttäjäryhmää ja koko internetsivuston ollessa kaikkien selattavissa. Tässä tulisi miettiä esimerkiksi salasanalla suljettua www-sivustoa jäsenistölle. Toisena vaihtoehtona voisi olla www-sivuston sisällön erottaminen, vierailijoille suunnattu sisältö eroaisi esimerkiksi ulkoasultaan tai esitystavaltaan jäsenistölle suunnatusta sisällöstä.

Www-sivustolla nämä ongelmat voidaan ymmärtää viestinnällisinä ongelmina. Yhtälailia näitä ongelmia voidaan pitää ylläpidollisina ongelmina. Laaja sivusto ja kaikki käyttäjät ovat yhteisesti koko www-sivuston käyttäjinä, nämä tekijät aiheuttavat ylläpidollisen ongelman.

6.6.4 Pällekkäisiä www-sivuja

Lions-liiton internetsivustolta löytyi myös saman sisältöisiä sivuja. Esimerkkinä voidaan ottaa Lions-toiminta www-sivu. Tälle www-sivulle päädytään valitsemalla valikosta 1 valintavaihtoehto ”Yleistä lioneista” tai valintavaihtoehdolla ”Toiminta”. Näin kummastakin valintavaihtoehtosta avautuu saman sisältöinen Lionstoiminta www-sivu. Katsoessa selaimen navigointipalkin nimiavaruutta voidaan todeta, että sivuja on kaksi:

<http://www.lions.fi/index.php/fi/yleista-lioneista>

<http://www.lions.fi/index.php/fi/toiminta>

Tätä voidaan pitää tietyllä tavalla pienenä kauneusvirheenä. Käyttäjille tämä kuitenkin aiheuttaa sekaannusta, mikä lisää tämän löydöksen vakavuutta. Tämä edelleen tukee johtopäätelmää ylläpitäjien laajan internetsivuston hallintaongelmasta. Lisäksi tämä kertoo sivuston rakenne ongelmista ja www-sivuston kokonaissuunnittelun puutteesta.

6.6.5 Ajankohtaisuus

Etusivulla esiteltävä artikkelien insertit tarjoavat ajankohtaisia uutisia Lions toiminasta. Tämän hetkinen tilanne uutisten vaihtuvuudessa on ollut heikko. Jotkin uutisista ovat olleet esillä useita kuukausia. Näiden ajankohtaisten uutisten vaihtuvuuteen tulisi kiinnittää huomiota, niitä tulisi päivittää tiiviissä aikajänteessä. Tällä tavoin internetsivusto viestii hyvin ylläpidetystä www-sivustosta, jossa on tarjolla säännöllisesti jotain uutta ja mielenkiintoista sisältöä. Internetsivuston etusivun sisällön tiheällä uusiutumisella saadaan luotua dynaaminen kuva koko yhdistystoiminnasta.

Jouluteeman vieminen läpi koko vuoden ei ole ajankohtaisuuden kannalta järkevää. Tässä on ongelmana joulun vieton sijoittuminen joulukuuhun. Tällöin joulun liittyvät asiat viittaavat suoraan tiettyyn vuodenaikaan. Esimerkki jouluisten asioiden esiintymisestä Lions-toimintaa

esittelevällä www-sivulla, valikko 3. valintavaihtoehtojen ensimmäisillä riveillä on kaikkina vuodenaikoina joulukuun liittyvät vaihtoehdot. Tämä ei ainakaan auta luomaan vaikutelmaa ajankohtaisesta ja ajantasaisesta internetsivustosta.

Kuva 25: Joulukuun liittyvät asiat esillä läpi vuoden on esimerkki heikosta ajantasaisuudesta.

6.7 Internetsivuston rakenneongelmat ja epäloogisuudet

Internetsivuston rakenneongelmista epäloogisuuksista esitetään tässä luvussa kaksi esimerkkiä.

1. LION-lehden www-sivulle siirtyminen
2. Epäyhtenäinen alisivustojen otsikointi

6.7.1 Esimerkki 1. - LION-lehden www-sivulle siirtyminen

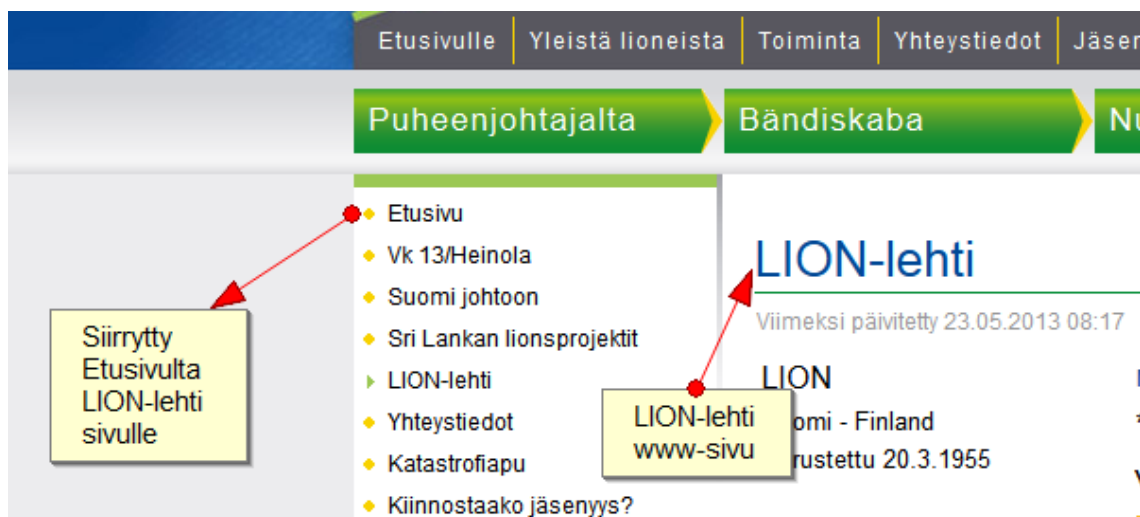
Internetsivuston rakenneongelmat ja epäloogisuudet tulevat hyvin ilmi siirryttäessä LION-lehden www-sivulle. LION-lehden www-sivu esittelee lehden ja sieltä pystyy lataamaan elektronisia lehden numeroita. Lion-lehden valintavaihtoehto löytyy seuraavien www-sivujen valikko 3:sta:

- Etusivu
- Yleistä lioneista
- Yhteystiedot

Valintavaihtoehdon löytyminen näin monesta www-sivujen valikoista on jo itsessään rakenteellinen virhe. Seuraavassa tutkitaan tarkemmin näitä valintavaihtoehtoja, joilla siirrytään LION-lehti www-sivulle.

6.7.2 Siirtyminen Etusivulta LION-lehti www-sivulle

Seuraavalla sivulla olevassa kuvassa 26 käyttäjä on etusivulla napsauttanut hiiren osoittimella valintavaihtoehtoa ”LION-lehti” ja siirtynyt LION-lehti www-sivulle. Valintavaihtoehdon ”LION-lehti” edessä ollut keltainen neliö on muuttunut vihreäksi kolmioksi. Tämä ilmaisee käyttäjälle hänen sijaintinsa internetsivustolla, joka on nyt LION-lehti www-sivu. Tässä siirtymä LION-lehti www-sivulle ja tilamuutoksen ilmaiseva vihreä kolmio toimivat oikein.

Kuva 26: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 LION-lehti www-sivulla.

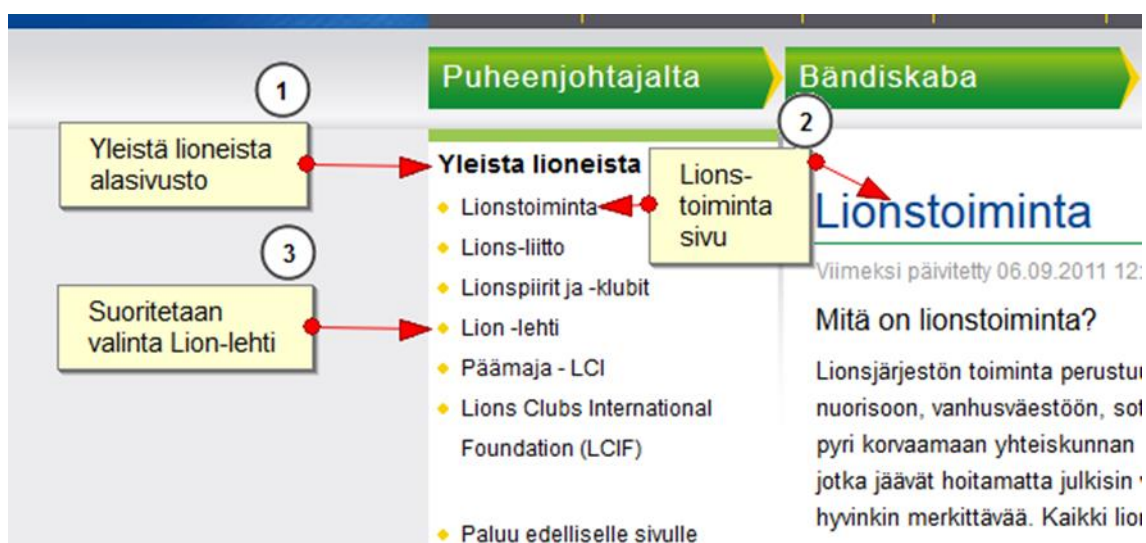
6.7.3 Alasivuston Yleistä lioneista kautta siirtyminen LION-lehti www-sivulle

Etusivulla valikko 1:stä napsautetaan hiiren osoittimella valintavaihtoehtoa ”Yleistä lioneista” ja siirrytään Yleistä lioneista alasivustolle. Yleistä lioneista alasivustolla kiinnittyy huomio väliköön 3, jossa ei ole yhtään vihreätä kolmiota. Tästä asiasta kerrotaan enemmän esimerkki 2:ssa, joka on otsikoitu ”epäyhtenäinen alasivustojen otsikointi” (luku 6.7.5).

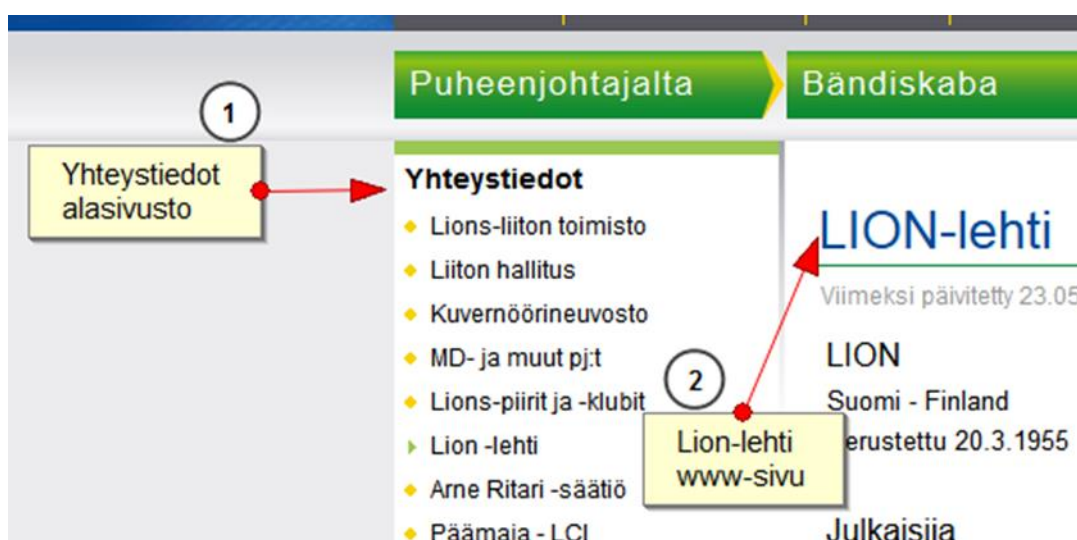
Tämän jälkeen Yleistä lioneista alasivun valikosta 3 napsautetaan hiiren osoittimella valintavaihto-ehtoa ”LION-lehti” ja siirrytään LION-lehti www-sivulle. Käyttäjän olisi pitänyt pysyä Yleistä lioneista alasivustolla, mutta edellä luetuilla valinnoilla myös alasivusto vaihtui toiseksi. Lopputuloksena käyttäjä on yhtäkkiä Yhteystiedot alasivustolla.

Edellä luetellut tapahtumaketjut esitellään ja havainnollistetaan seuraavalla sivulla olevien kuvien 27 ja 28 avulla.

Kuva 27: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 Yleistä lioneista alasivustolla, Lionstoiminta www-sivulla.

Kuva 28: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 Yleistä lioneista alasivustolla, LION-lehti www-sivulla.

6.7.4 Alasivuston Yhteystiedot kautta siirtyminen LION-lehti www-sivulle

Etusivulla valikko 1:stä napsautetaan hiiren osoittimella valintavaihtoehtoa ”Yhteystiedot” ja siirrytään Yhteystiedot alasivustolle.

Tämän jälkeen Yhteystiedot alasivun valikosta 3 napsautetaan hiiren osoittimella valintavaihtoehtoa ”LION-lehti” ja siirrytään LION-lehti www-sivulle.

Tässä siirtymät tapahtuvat loogisesti oikein ja tilamuutoksen ilmaisun toimii myös oikein. Edellisistä kuvista, kuva 28 havainnollistaa myös tätä lopputilannetta.

6.7.5 Esimerkki 2. - epäyhtenäinen alisivustojen otsikointi

Esimerkkinä epäyhtenäisestä alisivustojen otsikoinnista voidaan ottaa päävalikon valintavaihtoehto ”Yleistä lioneista”.

- Käyttäjä valitsee hiiren osoittimella napsauttaen valintavaihtoehtoa ”Yleistä lioneista”, tällöin käyttäjä siirtyy alisivustolle Yleistä Lioneista. Tämän tilanteen mukainen näkymä on katsottavissa kuvasta 27.
- Käyttäjälle avautuu www-sivu, joka on otsikoitu ”Lionstoiminta”.
- Valikko 3:ssa on otsikkorivi, jossa lukee ”Yleistä lioneista”. Tämä on ainoa asia josta käyttäjä voi saada jonkinlaisen ymmärryksen, että hänen tekemä valintansa tuotti toivotun lopputuloksen.
- Valikon 3 ensimmäisenä valintavaihtoehtona on ”Lionstoiminta”, joka on sama kuin www-sivun otsikointi.
- Valikko 3:ssa tulisi tilamuutoksen vihreän kolmion olla sen valintavaihtoehtoa edessä, millä sivulla käyttäjä juuri sillä hetkellä on. Tilanne on nyt se, ettei vihreätä kolmiota ole minkään valintavaihtoehtoa edessä. Tämä tilamuutoksen toimimattomuus lisää sekavuutta.
- Näin voidaan todeta, ettei tilamuutos ole toteutunut tälle alisivustolle siirryttäessä. Lisäksi alisivusto on nimetty ”Yleistä lioneista”, jonka nimistä www-sivua ei alisivustolta löydy lainkaan. Verkkosivun otsikoinnista voidaan ainoastaan päätellä selattavan sivun olevan Lionstoiminta-niminen. Verkkosivustoa selaavalle käyttäjälle nämä kaikki tekijät yhdessä aiheuttavat sekavuutta ja epävarmuutta www-sivun sijainnin suhteesta koko internetsivustoon nähden.

6.8 Havainnot

Päävalikosta valittavat alisivustot on otsikoitu kirjavasti. Lisäksi alisivustojen vasemman valikko 3:ssa olevien otsikkorivien ja valintavaihtoehtojen ensimmäisten rivien koostaminen suhteessa avoimena olevaan www-sivun otsikoinnin ja www-sivulla olevan artikkelin kanssa on suoritettu kirjavasti. Nämä asiat ovat vastoin kaikkia yhtenäisen esitystavan periaatteita, mikä aiheuttaa käyttäjille sekavuuden ja epävarmuuden tunteen internetsivustoa selatessa.

Päävalikon kautta alisivustoille siirtyminen voisi tapahtua esimerkiksi seuraavasti:

- Tehdyn valinnan jälkeen valikko yhteen tulisi jäädä selkeä muutos, josta voisi päätellä minkä valinnan käyttäjä on tehnyt.
- Aukeavan alisivuston www-sivu on otsikoitu samannimiseksi, kuin päävalikko yhdestä tehdyn valinnan nimi.

- Vasen valikko 3:ssa on sama nimi otsikolla ja ensimmäisellä valintavaihtoehdolla, tai ensimmäinen valintavaihto voisi toimia yksistään valikon otsikoivana nimenä.
- Lisäksi edellisen Valikko 3:ssa olevan nimen tulee olla sama kuin päävalikko yhdessä tehdyn valintavaihtoehdon nimi.

6.9 Pohdintaa internetsivuston viestinnästä

Pohditaan Lions-liiton internetsivuston viestintää tehdyn sisältökatsauksen pohjalta. Lions-liiton internetsivuston sisältökatsauksessa löydettiin puutteita ja ongelmakohtia www-sivustolta. Osaltaan näiden asioiden muodostumista voidaan pitää luonnollisena, kun kyseessä on laaja ja osin harrastuspohjalta koottu www-sivusto. Lions-liiton www-sivustoa selatessa tulee vääjäämättä miettineeksi, mitä sivusto viestii ja mitkä ovat www-sivuston tavoitteet. Garrett (2002, 40) esittää kysymyksen sivustoton tavoitteiden löytymiseksi:

- Mitä haluamme tehdä internetsivustolla ja minkä asian esittämiseen se on tarkoitettu?

Useissa tapauksissa tämän kysymyksen esittäminen saattaisi tuntua turhalta tai itsestään selvydeltä. Lions-liiton internetsivuston tehdyn sisältökatsauksen perusteella voisi suositella kysymyksen esittämistä niille tahoille, jotka suunnittelevat tämän internetsivuston sisältöä. Sisältökatsauksessa www-sivustoa läpikäydessä Lions-liiton internetsivusto heijastelee tavoitteiden puutetta. Seuraaviin kahteen kysymyksen tulisi löytää vastaukset: ”Mitkä ovat Lions-liiton www-sivuston tavoitteet?” ja ”Miksi internetsivustoa ylipäätensä tehdään?” Lisäksi www-sivuston ylläpidon suunnittelua ei ole hoidettu parhaalla mahdollisella tavalla.

Lions-liiton internetsivustoa selatessa voidaan pohtia myös sitä, kuinka www-sivut viestivät käyttäjille pelkällä ulkoasullaan, toiminnoillaan ja sivuston yleisellä toimivuudella. Edelliseen lisätään vielä havaitut puutteet, kuten poistetut sivut, ajankohtaisuus ja ajantasaisuus. Saa daan kokoon internetsivuston hiljainen maailma, mistä välittyy käyttäjille ylläpitäjien ajatusmaailmaa ja viestinnän arvostusta. Mahdollisesti Lions-liiton internetsivuston oleellisin viesti tällä hetkellä on se, miten tärkeänä viestintäkanavana internetsivustoa pidetään. Tämän sisältökatsauksen pohjalta loppuarvio olisi, että Lions-liito ei arvosta internetsivustoa kovinkaan paljon. Internetsivusto tuntuu, kuin se olisi olemassa vain koska kaikilla yhdistyksillä täytyy olla omat internetsivut. Tässä kohtaa tulee kuitenkin muistaa se, että nyt arvioidaan nykyisiä internetsivustoja ja tämän hetkistä tilannetta. Internetsivustolle tehtävän kehittämistyön johdosta voidaan ajatella, että yhdistyksessä on tavallaan herätty ja alettu ymmärtämään internetsivuston viestinnällinen arvo.

6.10 Sisältökatsauksen yhteenveto

Lions-liiton internetsivustoa nopeasti selatessa, kiinnittyy huomio sivuston visualiseen ulkoasuun. Ulkoasultaan sivustosta antaa käyttäjälle hyvin harmonisen ja toimivan mielikuvan. Edellinen harhainen mielikuva kätkee alleen sivuston sisällään pitämät ongelmat. Tästä syystä tämän sisältökatsauksen tekeminen oli ensiarvoisen tärkeätä ja www-sivuston kehitystarpeelle löytyi perusteet. Lisäksi sisältökatsauksen avulla saatiin tukeva ote kehittämistyön kohteesta Lions-liiton internetsivustosta.

Sisältökatsauksessa seuraavat asiat tulivat esille, joihin kehittämistyössä tulisi kiinnittää huomiota:

- Www-sivuston arkkitehtuuriselle rakenteelle tulisi tehdä suunnittelun avulla kestävä pohjaratkaisu.
- Sisällön suunnittelu, www-sivustolle tulevasta sisällöstä tulisi tehdä ainakin otsikkotason suunnitelma.
- Navigoinnin suunnittelu ja loogisuuden parantaminen.
- Valikoiden suunnittelu ja vähentäminen.
- Tilamuutosten toimivuuden ja näkyvyyden parantaminen.
- Www-sivuston ajantasaisuuden ja ajankohtaisuuden parantaminen.
- Ydinviestin löytäminen ja/tai sen tuominen selkeämmin mukaan sivuston rakentamiseen.
- Kaksi käyttäjäryhmää jäsenet ja vierailijat tulisi huomioida rakennettaessa www-sivuston sisältöä.
- Karttalinkkielementin tärkeydestä johtuen, tulee muistaa sen kehittäminen ja lisäksi tulee tehdä päätös siitä millä www-sivulla/sivuilla se esitetään.

7 Verkkosivustojen vertailuanalyysi - Benchmarking

Verkkosivustojen vertailuanalyysi - benchmarking menetelmää käytettiin Lions-liiton internetsivuston kehittämisessä. Benchmarking menetelmä tunnetaan erityisesti yritysten toiminnan kehittämisessä. Tässä esitettävä vertailuanalyysin metodi on muunnettu erityisesti verkkosivustona analysointia varten. Vertailuanalyysi pohjaa Kelseyn ja Markin (1999) vertailuanalyysi menetelmään, heidän kehittämän työkalun (Benchmarking: a tool for Web site evaluation and improvement) mukaan vertailuanalyysin tulee sisältää seuraavat 4 osakokonaisuutta:

1. Tunnistetaan vertailtavat verkkosivustot.

2. Kehitetään vertailuanalyysin mittarit
3. Mittareiden soveltaminen
4. Tulosten käyttäminen kehittämistyössä

Edellä luetut 4. osakokonaisuutta ovat pohja seuraavaksi esitettävälle vertailuanalyysille. (Kelsey & Mark 1999.)

7.1 Tunnistetaan vertailtavat verkkosivustot

Vertailtavien eri yhdistysten www-sivustojen yhteismäärän haluttiin olevan vähintään viisi. Vertailuanalyysiin (*Benchmarking*) valittavien internetsivustoja ylläpitävien tahojen tuli harjoittaa yhdistystoimintaa ja toiminnassa tuli olla samoja piirteitä kuin Lions-yhdistyksen toimissa. Ensimmäisten 4. yhdistyksen internetsivustojen löytyminen vertailuanalyysiin oli helppoa. Samoina Lions-toiminnan piirteinä jokaisella näistä 4. yhdistyksestä oli kansainvälistä toimintaa. Lisäksi Suomessa näiden yhdistysten toiminta on näkyvää ja niillä on hyvä tunnettavuus, kuten on Lions yhdistykselläkin. Viidenneksi yhdistykseksi valikoitui Mosaiikki ry, yhdistys ehkä hiukka eroaa muista valituista yhdistyksistä ja Lions-yhdistyksestä. Kuitenkin Mosaiikki harjoittaa yhdistystoimintaa ja sen toiminta ulottuu maamme rajojen ulkopuolelle. Seuraavassa vertailtavat yhdistykset ja heidän verkkosivustojen osoitteet:

- Rotary International - <http://www.rotary.fi/index.php?lang=fi>
- JCI Finland - <http://www.jci.fi/fi/etusivu/>
- Zonta International Piiri 20 ry, Suomi & Viro - <http://www.zonta.fi/>
- 4H-yhdistys - <http://www.4h.fi/>
- Mosaiikki ry - <http://www.mosaiikki.info/index.php>

7.2 Kehitetään vertailuanalyysin mittarit

Vertailuanalyysissä www-sivuilta ensimmäiseksi arvioitiin seuraavia asioita tai kohteita:

- Etusivu
- Sisältö
- Valikot
- Toiminnot
- Asioiden korostus
- Terminologia
- Huomioiden määrä hyvistä asioista www sivulla
- Huomioiden määrä huonoista asioista www sivulla

Edellä luetuista analysoitiin yleisesti ovatko www-sivuton toiminnot hyvin toimivia ja käyttäjävälisiä. Asioiden korostus kohdassa analysoitiin nouseeko jokin asia etusivulla esille.

Sen jälkeen tehtiin analysointi esiin nousseesta asiasta. Www-sivustojen hyvät ja huono asiat tässä mietittiin www-sivustojen ulkoasua. Analyysiin haluttiin nostaa nämä molemmat puolet esille, jottei esimerkiksi hyvänkin ulkoasun omaavalta www-sivulta unohtuisi häiritsevän asian havainto.

Jokaisen yhdistyksen sivu arvioitiin erikseen ja arvioinnissa tehdyt huomiot kirjattiin ylös. Tämän jälkeen www-sivustojen arvioinnit laitettiin vierekkäin ja jokainen arvioitu www-sivu pisteytettiin suhteessa muihin arvioituihin www-sivuihin nähden. Näin arviointi asteikoksi saatiin 1 - 5, koska arvioitavien www-sivustojen kokonaismäärä oli viisi. Arvioinnin pohjalta kirjattujen havaintojen suurimman määrän saavuttaneelle www-sivulle annettiin pisteitä 5 ja vähiten saanut www-sivu sai 1. pisteen. Näin toimittiin kaikkien arvioitavien asioiden kohdalla paitsi, kun arvioitiin www-sivustolla esiintyviä huonoja asioita. Tällöin toimittiin päinvastoin, eniten pisteitä annettiin www-sivustolle, josta havaintoja oli kirjattu vähiten.

Lopullinen arvio kustakin www-sivustosta suhteessa toisiin vertailuanalyyseissä olevien yhdistysten www-sivustoihin saatiin, kun arvioinnista saadut pisteet laskettiin yhteen. Tällä tavoin saatiin mitattua www-sivustot ja laitettua ne paremmuusjärjestykseen.

7.3 Mittareiden soveltaminen

Soveltamisella tarkoitetaan tässä pisteytettyjen www-sivustojen laittamista paremmuus järjestykseen ja näin saadaan selvitettyä mitkä asiat tuntuivat käyttäjän kannalta hyviltä. Vertailuanalyyseissä tarkoituksena on toimia kehittämistyön työkaluna. Tässä haettiin tietoa siitä miten muut yhdistykset ovat toteuttaneet www-sivustonsa ja voitaisiinko niistä hakea asioita tehtävään Lions-liiton www-sivuston kehittämistyöhön. Seuraavassa on taulukoitu www-sivustojen saamat pisteet ja yhteismäärät:

	Rotary International	JCI Finland	Zonta International Finland & Estonia	4 H yhdistys	Mosaiikki ry
Etusivu	1	4	5	3	2
Sisältö	1	4	5	3	2
Valikot	2	3	5	4	1
Toiminnot	2	3	4	5	1
Korostus	2	3	5	4	1
Terminologia	1	4	5	3	2
Hyvää	1	4	5	3	2
Huonoa	2	3	5	4	1
Yhtensä	12	28	39	29	12

Taulukko 5: Vertailuanalysissä yhdistysten www-sivustojen saamat pistearviointit ja yhteispisteet.

Tässä kohtaa on hyvä muistaa, että paremmuusjärjestykseen laittamisella ei tavoiteltu sitä, mikä www-sivustoista on paras. Vaan tässä pyrittiin vertailemalla tekemään havaintoja, kuinka www-sivustoilla on erilailla ratkaistu asioita ja samalla erottamaan www-sivustoilla toimivat asiat toimimattomista.

Paremmuusjärjestyksestä voidaan kuitenkin pohtia onko www-sivustojen laajuudella jokin yhteys sijoittumiseen tässä vertailuanalysissä. Ensimmäistä sijaa pitävän Zonta yhdistyksen internetsivuston voidaan ajatella hyötynneen suppeahkosta www-sivujen määrästä ja osan selkeydestä tulevan myös tästä syystä. Toisessa ääripäässä oli Rotary yhdistys, jolla on melkoisen laaja sivusto ja sen tulos oli tosi heikko tässä vertailuanalysissä. Näin voi päätellä www-sivuston laajuudella olevan merkitystä siihen, kuinka hyvin yhdistys onnistuu toimivan ja käyttäjä ystävällisen internetsivuston rakentamisessa. Tulee muistaa, että yhdistyksissä luultavimmin www-sivustojen rakentaminen tapahtuu harrastuspohjalta ja näin toimitaan amatööritasolla näissä asioissa. Edellä luetellut tekijät yhdessä tekevät yhdistysten laajojen internet-sivustojen tuottamisesta vaikeata.

7.4 Tulosten käyttäminen kehittämistyössä

Vertailuanalysin tuloksena hyvien ja toimivien www-sivujen ominaisuudet tulivat selkeästi esille. Näin voitiin todeta tämän vertailuanalysin toimivuus menetelmänä. Vertailuanalyysi vahvisti myös aiempia päätelmiä siitä, mihin Lions-liiton www-sivuston kehittämisessä tulisi

kiinnittää huomiota. Esimerkiksi aiemmin todettiin, että käyttäjän tulee tietää missä kohtaa internetsivustoa hän kulloinkin on ja tilamuutosten tulee olla näkyviä. Vertailtavia internetsivustoja selatessa juuri näillä asioilla oli positiivinen merkitys arvioitaessa www-sivustoja. Selailisten internetsivustojen selaaminen oli miellyttävää, kun siirtymät www-sivulta toisella voitiin havaita valikoissa näkyvinä muutoksina.

Lions-liiton sivuston suunnittelua varten seuraavana on kooste vertailuanalyyseissä havaituista hyvistä ja toimivista asioista. Lisäksi koosteeseen on laitettu muistutuksia asioista, joita tulisi välttää www-sivustoilla.

- Valikoiden määrä tulisi minimoida.
- Valikoiden valintavaihtoehtojen sanat eivät saisi olla lyhenteitä.
- Tilamuutoksen tulee olla mahdollisimman näkyvä ja havaittava. Www-sivulta toiselle www-sivulle siirryttäessä käyttäjän tulisi havaita tapahtuma esimerkiksi valikoissa tapahtuneesta muutoksesta.
- Etusivun tulee olla houkutteleva ja siitä tulee löytyä toiminnasta kertova ydinviesti.
- Www-sivujen sisällön tulisi pituudeltaan mahtua matalaan tilaan. Käyttäjien kannalta erityisen pitkien www-sivujen vierittäminen voi olla rasittavaa.
- Terminologian tulisi olla ymmärrettävää ja suomenkielistä.
- Www-sivuston ulkoasun tulee olla käyttäjille visuaalisesti miellyttävää. Visualisoinnista on olemassa omia sääntöjä/lakeja, näiden noudattaminen auttaa www-sivuston ulkoasun rakentamisessa. Esimerkiksi symmetrisyyden sääntöä ei kannata kevein perustein rikkoa
- Www-sivuston ulkoasun näytävyydestä kannattaa tinkiä, jos www-sivuston käytettävyys paranee.
- Videoiden käyttöä kannattaa harkita kerronnallisen informaation jakamisvälineenä. Videoiden avulla saadaan tiivis informaatiopaketti, joka voi auttaa jopa www-sivujen määrän supistamisessa.

8 Käyttäjäkysely

Käyttäjäkyselyn tavoitteena oli saada selville käyttäjien mielipiteet ja ajatukset Lions-liiton nykyisestä internetsivustosta. Seuraavassa esitellään tutkimuskysymykset, joiden pohjalta aloitettiin suunnittelemaan käyttäjäkyselyä:

- Millaisia käyttäjiä sivustolla käy ja kuinka usein he käyvät sivustolla?
- Mitkä asiat www-sivujen sisällössä ovat tärkeitä käyttäjille?
- Mitkä ovat käyttäjien arviot internetsivustosta?
- Mikä asiat sivustolla ovat käyttäjien mielestä toimivia ja mitkä eivät?

Internetsivuston käyttäjäryhmät muodostuvat jäsenistöstä ja vierailijoista, edellisistä valittiin jäsenistö tutkimuksen kohteeksi. Vierailijoiden poisjättöä voidaan perusteella seuraavilla asioilla:

- Internetsivuston tämän hetkinen sisältö ei palvele vieraiden käyttäjäryhmää parhaalla mahdollisella tavalla.
- Internetsivustolla on vain muutamia asiakokonaisuuksia, jotka sataisivat kiinnostaa vierailijoita.
- Edellä luetuista vaillinaisuuksista johtuen, käyttäjäkyselyn suuntaaminen vierailijoille ei olisi antanut oikeaa kokonaiskuvaa vierailijoista.
- Vierailijoille suunnatun käyttäjäkyselyn järjestämisen toteuttaminen koettiin liian haastavaksi.

Näistä tekijöistä johtuen vierailija ryhmältä saadut vastaukset olisivat antaneet hyvin kapea alaisen kuvan heistä käyttäjinä ja internetsivustosta itsessään. Lisäksi vierailija ryhmä koostuu hajanaisista ja erilaisista vierailijoista. Tälle ryhmälle relevantin kyselyn rakentaminen olisi ollut todella vaikeaa, ellei mahdotonta. Tulevaisuudessa vierailijoiden mielipiteiden mukaan ottaminen voisi tapahtua esimerkiksi haastattelujen avulla. Edellä luetuin perusteluin ja syistä johtuen tässä vaiheessa päädyttiin suuntaamaan käyttäjäkysely vain jäsenistölle.

Käyttäjäkyselyn toteutus ja otanta esitellään seuraavassa luvussa 8.1. Itse varsinaisen käyttäjäkyselyn esittelyssä käydään lävitse kohta kohdalta kyselyssä käytetty lomake. Käyttäjätutkimuksen tulososio löytyy omasta luvusta 9. Käyttäjäkyselyssä käytetty lomake löytyy liiteosion osta.

8.1 Käyttäjäkyselyn toteutus ja otanta

Käyttäjäkysely toteutettiin sähköisesti internetin välityksellä. Jäsenistölle sähköpostitse lähetettäviin jäsenkirjeisiin laitettiin ohjeistus ja pyyntö vastata käyttäjäkyselyyn. Jäsenkirjeen

sähköpostiviesti sisälsi linkin www-sivulle, jossa vastaajan oli mahdollisuus täyttää kyselylomake. Jäsenkirje lähetettiin sähköpostina 28.8.2012 kaikille 18.492 Lions-yhdistyksen jäsenelle. Jäsenkirje lähtee kaikille niille jäsenille, joiden sähköpostiosoitteet ovat Lions-liiton tiedossa. Vastausten kokonaismääräksi saatiin 197 kappaletta, ajanjaksolla 28.8.-17.9.2012.

Kyselytutkimuksen perusjoukko muodostui kaikista Lions-yhdistyksen jäsenistä ja yksittäinen jäsen oli otosyksikkö. Käyttäjäkysely suoritettiin ensimmäistä kertaa Lions-liitossa, tästä syystä käyttäjäkysely kohdistettiin koko perusjoukkoon. Näin tämän tutkimuksen otantamenetelmää ei määritelty lainkaan ja otosjoukko muodostui kaikista niistä kyselyyn vastanneista yhdistyksen jäsenistä.

Internetsivuston käyttäjistä kerättiin tutkimustietoa ensimmäistä kertaa. Lisäksi Lions-liitolla ei ollut internetsivuston käyttäjistä mitään suoraan internetsivustolta automaattisesti välittyvää tietoaineistoa. Nämä tekijät vaikuttivat siihen, että tutkimuksen tekemisen ote oli hapuileva ja haki vielä muotoansa. Käyttäjäkyselyn tavoitteeksi asetettiin yleisen tiedon kerääminen jäsenistön tavasta käyttää internetsivustoa ja miten he arvioisivat nykyistä internetsivustoa. Osaltaan nämä tekijät johti siihen, ettei otantajoukkoa voitu suoran rajata. Vaan kaikki otosyksiköt olivat kelvollisia ja ajatus otoksiin valittavien ryhmien muodostamiselle oli mahdollon toteuttaa.

Pohdittaessa tulevia käyttäjäkyselyjä mielenkiintoinen vaihtoehto olisi otantajoukon muodostaminen jäsenten iän mukaan, koska voidaan olettaa internetsivuston käytön tapojen ja tarpeiden vaihtelevan käyttäjien iän mukaan. Tällaisen otantajoukon suora muodostaminen ei ole kuitenkaan mahdollinen vaihtoehto Lions-yhdistyksen jäsenistölle kohdistetussa tutkimuksessa, koska jäsenistöstä ei kerätä ikätietoja tällä hetkellä. Tulevaisuutta ajatellen tulee tämä asia muistaa, että jäsenrekisterin avulla ei voida muodostaa Lions-yhdistyksen jäsenistä iän mukaan koottavaan otantajoukkoa.

Käyttäjäkyselyn toteuttamisesta vastaavien tahojen mielestä tutkimuksellisesti riittävä kattavuus saavutettaisiin tarjoamalla vastaamismahdollisuus melkein päi koko perusjoukolle. Lisäksi näin toteutettiin tasapuolisuuden periaatetta kaikkia jäseniä kohtaan. Käyttäjäkyselystä poistamisesta ei myöskään kukaan voi jälkeinpäin reklamoida, koska kaikilla jäsenille tarjottiin mahdollisuus osallistua siihen.

Tässä tutkimuksessa otantajoukko muodostettiin sattumanvaraisesti aktiivisimmista jäsenistä. Pohdittaessa tutkimuksen luotettavuutta edellisen pohjalta, kuinka otantajoukko nyt muodostettiin. Verrataan tätä otantajoukkoa siihen otantajoukkoon, joka olisi luotu satunnaisotoksella jäsenrekisteristä. Suurella todennäköisyydellä tämä satunnaisotoksena saatu otantajoukko olisi ollut erilainen, mutta tämän tutkimuksen tulokseen sillä tuskin olisi ollut vaikutusta.

Edellinen päätelmä perustuu siihen oletukseen, että satunnaisotoksen avulla suoritetusta käyttäjäkyselystä olisi saatu kerättyä aktiivisten jäsenten vastaukset samoin kuin tässä tutkimuksessa kerätyt vastaukset olivat aktiivisimmilta jäseniltä. Satunnaisotoksella moni passiivinen vastaaja olisi jäänyt poistuma ryhmään, joista ei olisi saatu kerättyä vastauksia. Lisäksi voidaan olettaa näiden aktiivisten kyselyyn vastanneiden olevan myös aktiivisia Lions-liiton internetsivuston käyttäjiä tai heillä on jokin oma intressi arvioida www-sivustoa. Edellä luettu antaa tutkimukselle lisäarvoa, koska satunnaisotoksessa olisi moni painavaa argumentointia sisältänyt vastaus jäänyt tutkimuksen ulkopuolelle. Käyttäjäkyselyn toteuttamistavan etuina oli myös vastausten kokonaismäärän kohoaminen riittävälle tasolla nopeasti. Näin saatiin käyttäjistä tietoa, jota päästiin nopeasti käyttämään hyväksi www-sivuston kehittämistyössä. Kaikki tekijät huomioiden voidaan päätellä, että nyt suoritetulla kyselyllä saavutettiin paras mahdollinen tulos.

Tällä tavalla suoritettussa tutkimuksessa ei voida tarkastella sokeasti vastausprosenttia, joka laskettaisiin lähetettyjen jäsenkirjeiden kokonaismäärästä. Vaan huomion tulisi kiinnittyä vastausten kokonaismäärään, joka muodostaa riittävän suuren otantajoukon. Tällä riittävän suuren otantajoukon avulla saavutetaan laskennallinen riittävä taso myös tutkimuksen luotettavuudessa.

8.2 Käyttäjäkyselyn esittely

Käyttäjäkysely toteutettiin www-sivustolla olevan lomakkeen avulla, jäsenistö ohjattiin tälle www-sivustolle heidän sähköposti viestissä olleen linkin avulla.

Käyttäjäkyselyssä ensimmäiseksi selvitettiin kuinka usein vastaajat käyvät Lions-liiton internetsivustolla. Tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten tiheään jäsenistö-käyttäjät käyvät internetsivustolla. Toisena tavoitteena oli saada jotain tietoa siitä millainen liikenne sivustolla yleensä on. Tällä hetkellä Lions-liitolla ei ole tarvittavia työvälineitä, joilla pystyisi seuraamaan internetsivuston liikennettä. Yksinkertaisimmallaan internetsivustosta voisi olla lokitietoja saatavilla, jolla saataisiin tietoja internetsivuston liikenteestä. Lähtökohtaisesti internet-sivustoista on yleensä saatavilla jotain automaattisesti tuotettua tietoaineistoa, jota voidaan hyödyntää internetsivuston kehittämistyössä ja päivityksen suunnittelussa. Esimerkiksi tämä käyttäjäkyselyn suunnitteluvaiheessa olisi voitu käyttää apuna näitä automaattisesti tuotettuja tietoaineistoja. Näiden tietojen puuttuminen oli oma haasteensa käyttäjäkyselyn alkutilanteessa.

Jäsenistön vierailutiheyttä arvioitiin kyselyssä antamalla vastaajille 4 vaihtoehtoa.

- Joka päivä
- Kerran viikossa

- Kerran kuukaudessa
- Harvemmin

Vastausten pohjalta voitiin muodostaa 4 ryhmää internetsivustolla kävijöistä.

Seuraavassa osiossa vastaajat vastasivat siihen, mitä he sivustolta hakevat. Vaihtoehtoina olivat seuraavat:

- Uutisia
- Tietoja toiminnasta
- Ohjeita
- Asiakirjoja

Tämän jälkeen vastaajille annettiin mahdollisuus kirjoittaa vapaasti oma ehdotus siitä, mitä muuta edellisten lisäksi he hakevat sivustolta. Tällä haluttiin tarkistaa oliko olemassa jokin sisältöaineisto-osio edellisten 4:n lisäksi, joka olisi pitänyt olla valittavissa.

Seuraavaksi vastaajille annettiin samat 4 vaihtoehtoa ja esitettiin kysymys, Mitä näistä 4 vaihtoehdosta he haluaisivat sisältönä lisätä internetsivustolle? Tämän jälkeen vastaajille esitettiin avoin kysymys siitä, että olisiko heillä ehdottaa jotain muuta sisältöä näiden 4:n lisäksi sivustolle.

Seuraavaksi vastaajia pyydettiin arvioimaan asteikolla yhdestä viiteen sivuston ulkoasu, sisältö, rakenne ja navigointi. Merkitykseltään valinta yksi merkitsi heikkoa, kaksi oli välttävä, kolme oli tyydyttävä, neljä oli hyvä ja viisi oli erinomainen.

Seuraavassa osiossa esitettiin kaksi avointa kysymystä sivujen toimivuudesta vastaajille:

1. Sivulla toimii mielestäni hyvin
2. Sivulla toimii mielestäni huonosti

Vastaajille tarjottiin myös mahdollisuus lähettää terveisiä sivuston uudistajille. Tämä ja avoimet kysymykset toteutettiin niin sanottuina vapaina kenttinä. Eli vastaajat saivat oman harkinnan mukaan vastata tai olla vastaamatta näihin kohtiin. Lisäksi he saivat vastata omin sanoin, eikä heidän vastauksiaan mitenkään rajoitettu.

Vastaajien taustatiedoista kysyttiin seuraavia asioita:

- mies vai nainen
- ikäryhmä, 8 eri ryhmää
- ATK-taidot, asteikolla yhdestä viiteen

Tutkittaessa käyttäjien taustatietoina ovatko he miehiä vai naisia, tästä saadulla tiedolla voidaan verrata sukupuoliryhmittäistä aktiivisuutta internetsivustolla. Lisäksi tämä molempien ryhmien olemassa olo on hyvä pitää mielessä ainakin www-sivujen ulkoasu suunnittelussa. Ulkoasu suunniteltaessa mies- ja naispuolisilla henkilöillä on omat mieltymyksensä, jolloin molempien sukupuoliryhmien huomioiminen on tärkeitä.

Eri-ikäiset käyttäjät omaavat erilaiset tavat ja toiveet internetsivuston suhteen. Tästä syystä haluttiin selvittää käyttäjien ikäryhmiä. Heillä saattaa olla myös erilaisia vaatimuksia sivuston ominaisuuksiin ja ulkoasuun liittyen.

Kyselyssä käytettiin termiä ATK-taidot viittaamaan vastaajien tietoteknisiin taitoihin. ATK-taitojen mittaamisella ajateltiin olevan merkitystä tulevaisuudessa, kun internetsivustolle tullaan mahdollisesti ottamaan mukaan tietoteknisesti vaativampia ominaisuuksia. Lisäksi haluttiin selvittää ATK-taitojen suhdetta vastaajien ikään. Esimerkiksi voidaanko tutkimuksessa havaita seniori ikäisillä olevan heikommat ATK-taidot kuin nuoremmilla. Havainnon merkitys kasvaa sen myötä, kun edellä kerrotun käyttäjäryhmän koko kasvaa. Siinä tapauksessa, että tutkimus vahvistaa tällaisen yhteyden ja ryhmän olemassaolon tulee se luonnollisesti huomioida tulevien www-sivujen suunnittelussa.

Tulee muistaa, Lions-liiton internetsivusto tarjoaa perustietoa ja se ei sisällä mitään vaikeakäyttöisiä ohjelmallisia kokonaisuuksia. Tästä voidaan päätellä, ettei tämänhetkisen internetsivuston käyttö vaadi mitään erityisiä tietoteknisiä taitoja tällä hetkellä. Tulevaisuutta ajatellen oli kuitenkin perusteltua selvittää, millaiset ovat käyttäjien tietotekniset taidot.

8.3 Laadulliset ja määrälliset kokonaisuudet kyselyssä

Kyselyyn tuli mukaan laadullisen tutkimuksen piiriin kuuluvia avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat saivat vapaasti vastata oman mielipiteensä asiasta. Näiden avoimien kysymysten mukaan ottamisesta tehtiin päätös siltä pohjalta, että Lions-liiton internetsivustosta ei ole aiempaa tutkimusaineistoa ja itse internetsivustosta ei ole myöskään käytettävissä mitään automaattisesti koottua tietoaineistoa. Tutkimuksen suunnittelun perustaksi näin ei ollut mitään pohja-aineistoa, tällöin laadulliselle tutkimuksen elementtien käyttäminen on ilmeisen tarpeellista. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on löytää tai paljastaa tosiasioita. Vastaavasti määrällisen tutkimuksen perustaksi meillä tulisi olla jokin olemassa oleva totuus, jota tutkimuksella lähdetään todentamaan. (mukaillen Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157.)

Kyselyssä olleiden laadullisten osioiden vastausten sisältö litteroitiin ja koodattiin. Analysointia varten koodauksen tulokset taulukoitiin. Taulukot esitellään tutkimuksen tulososiossa.

Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen suurin ero on siinä, että määrällisessä tutkimuksessa vastauksia saadaan suoraan laskennallisten toimenpiteiden avulla. Näin laadullisen tutkimuksen tulosten analysointia voidaan pitää vaikeampana kuin määrällisen tutkimuksen. Tutkimuksen tavoitteena oli kuitenkin saada uutta tietoa internetsivuston käyttäjistä ja selvittää se lähtötilanne, mistä www-sivuston kehittämistyön tulisi lähteä. Lisäksi laadullisella tutkimusotteella toivottiin löydettävän sellaisia asioita, jotka eivät muulla tavoin olisi tulleet mukaan kehittämistyön suunnitteluun.

Kysely sisälsi seuraavat vastaajille annetut avoimen vastaustavan omaavat osiot, jotka kuuluivat laadullisen tutkimusotteen piiriin.

- Sivuilta haen osion jatkokysymys: ”Näiden lisäksi haen myös?”
- Valintaruutujen muodossa kysyttiin internetsivuston sisällön kiinnostavuus, johon liitettiin avoin kysymys: ”Näiden lisäksi haen myös?”
- Valintaruutujen muodossa kysyttiin mitä sisältöä internetsivustolle tulisi saada lisää, johon liitettiin avoin kysymys: ”Näiden lisäksi haluaisin sivuille myös?”
- Vastaajille esitettiin avoin kysymys: ”Sivuilla toimii mielestäni hyvin?”
- Vastaajille esitettiin avoin kysymys: ”Sivuilla toimii mielestäni huonosti?”
- Vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa vapaasti terveisiä, kehitysideoita tai muuta mieleen tulevaa osiossa: ”Terveiseni sivuston uudistajille.”

Edelliseen luetteloon laitettiin suorat lainaukset kyselylomakkeesta. Nämä lainaukset esitettiin kyselylomakkeessa selittävässä muodossa, josta vastaaja kuitenkin ymmärsi ne kysymyksiksi, vaikka niissä ei ollutkaan kysymysmerkkiä. Luettelossa on lisätty kysymysmerkki kaikkiin niihin lauseisiin, jotka tuli vastaajien ymmärtää kysymyksinä. Terveiset osio oli luonnollisesti ainoa viestiosio, eikä se näin ollut kysymysmuodossa.

Kyselyn muut osiot kuuluivat määrällisen tutkimusotteen piiriin ja ne olivat seuraavat:

- Miten usein käyt sivustolla? Sisältönä on 4 vaihtoehtoa valintanappeina.
- Mitä vastaaja hakee www-sivuilta? Sisältönä on 4 vaihtoehtoa valintaruutuina.
- Mitä sisältöä tulisi saada lisää www-sivuille? Sisältönä on 4 vaihtoehtoa valintaruutuina.
- Www-sivujen yleisarviointi, joka on toteutettu valintanappien avulla.
- Vastaajien taustatietojen selvitys, sukupuoli (valintanapit), ikäryhmät (8 valintavaihtoehtoa) ja ATK-taidot (asteikolla 1 - 5).

9 Käyttäjätutkimuksen tulososio

Käyttäjätutkimus suoritettiin jäsenistölle sähköpostitse lähetetyn kyselylomakkeen avulla. Edellisessä luvussa esiteltiin käyttäjäkysely ja tämän tutkimuksen perusteet. Tässä tulososiossa esitellään kyselylomakkeista kerättyihin vastauksiin pohjautuva tulos. Kyselylomakkeen jokainen kohta esitellään ja lopputuloksena saatu aineisto esitetään kirjallisesti ja tauluko muodossa.

Tulosten pohjalta on tehty tähän tulososioon analyyseja, päätelmiä ja yhteenvetoja. Lisäksi on pohdittu, miten tuloksena saatuja asioita tulisi huomioida tulevien internetsivujen kehittämistyössä.

9.1 Vastaaajien ikäryhmät

Kyselylomaketta laadittaessa oletettiin vastaajien kuuluvan 8 erilaiseen ikäryhmään. Vastaa- jien joukosta ei kuitenkaan löytynyt yhtään vastaajaa, joka olisi ollut alle 30-vuotias. Vastaa- jat jakautuivat näin 6:een eri ikäryhmään, koska vastaajien edustusta ei ollut 2:ssa nuorimpi- en ikäryhmässä. Nuorimpia vastaajia edusti 30-39-vuotiaiden ryhmään kuuluvat vastaajat ja vanhimmat vastaajat kuuluivat yli 80-vuotiaiden ikäryhmään. Seuraavasta taulukosta voidaan nähdä vastaajien prosentti osuudet ikäryhmittäin.

	N=197	Vastaa- jien
Ikäryhmät	%	määrä
30-39 vuotta		1
40-49 vuotta		13
50-59 vuotta		29
60-69 vuotta		42
70-79 vuotta		14
yli 80 vuotta		1
Yhteensä	100	

Taulukko 6: Vastaaajien ikäryhmät ja vastaajien prosentti osuudet ikäryhmittäin.

Vastaajien ikäjakaumaa tarkasteltaessa, huomio kiintyy ikäjakauman painottumiseen ikäkkäämpien ryhmiin.

9.2 Naisten ja miesten määrät

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 197 Lions-yhdistyksen jäsentä, joista miehiä oli kaikkiaan 82 % ja naisia 18 %. Naisten ja miesten osuuksista voidaan todeta niiden vastaavan Lions-yhdistyksen jäsenistön todellista jakaumaa. Tällä hetkellä naisten osuus Lions-yhdistyksen jäsenistöstä on 17 % tasoa. Ikäryhmien mukaiset naisten ja miesten prosentti osuudet esitettiin yhdessä taulukossa, josta nähtiin kuinka vastaajat jakautuivat ikäryhmittäin ja sukupuolittain.

Ikäryhmät	N=161 %	Miesten mää- rä	N=36 %	Naisten määrä
30-39 vuotta		1		
40-49 vuotta		11		19
50-59 vuotta		27		42
60-69 vuotta		43		39
70-79 vuotta		17		
yli 80 vuotta		1		
Yhteensä	100		100	

Taulukko 7: Vastaajien miesten ja naisten osuudet ikäryhmittäin.

Taulukosta voidaan havaita miesvastaajien valtaosan 61 %:a kuuluvan 3. iäkkäämpien ryhmään. Edellisestä voidaan todeta miesvastaajien olevan melkoisen iäkkäitä tässä tutkimuksessa. Naisvastaajat kuuluivat valtaosaltaan astetta nuorempaan ikäryhmään. Naisten ikäkauma jakautui vain 3. ikäryhmän kesken ja naisvastaajien iät haarukoituivat välille 40-69 ikävuotta.

Tarkasteltaessa taulukosta vastaajien ikäryhmiä, niin silmiinpistävää on nuorempien ikäryhmien alhaiset osuudet tai niiden kokonaan puuttuminen. Näiden nuorempien ikäryhmien kohdalla voidaan pohtia, miten on mahdollista näin pieni vastaajien määrä? Tai, Kuvaako tämä koko jäsenistön ikärakennetta? Muutaman vuoden takainen jäsenistön keski-ikä tieto oli 59

vuotta. Edellinen tieto yhdistäen tehtyyn tutkimukseen voidaan olettaa, että jäsenistön keski-ikä on korkeahkolla tasolla

Nuorempien jäsenten olisi voinut myös olettaa olevan ne aktiivisimmat vastaajat, oli heidän prosentuaalinen osuutensa jäsenistöstä siten mikä tahansa. Tulee muistaa se, että jäsenistön ikäjakauma tietoja ei ole saatavissa, koska tällä hetkellä näitä tietoja ei kerätä jäsenistöstä.

9.3 ATK-taidot

ATK-taidot osiossa vastaajilta haluttiin tietoa heidän tietoteknisistä taidoistaan, kuten esittely luvussa kerrottiin. Tämä ATK on yleiskieleen juurtunut termi ja sen käyttämisellä pyrittiin saamaan kaikki vastaajat tietoisiksi minkä taidon arvioinnista on kysymys.

Vastaajat arvioivat ATK-taitonsa arvoilla yhdestä viiteen, yksi = heikko, kaksi = välttävä, kolme = tyydyttävä, neljä = hyvä ja viisi = erinomainen. Vastaajien ATK-taitojen keskiarvo oli 3,45, joka on reilusti tyydyttävän yläpuolella. Mediaani arvo oli hyvä 4. Miesvastaajien keskiarvo oli 3,45 ja naisvastaajilla se oli 3,67. Seuraavassa taulukossa on kaikkien vastaajien omat arvioinnit heidän ATK-taidoistaan.

M & N	Tyhjä	Heikko yksi	Välttävä kaksi	Tyydyttävä kolme	Hyvä neljä	Erinomainen viisi	Yhteensä
30-39 vuotta					1	1	
40-49 vuotta			2	3	11	9	
50-59 vuotta			4	19	29	6	
60-69 vuotta	1	3	11	33	29	6	
70-79 vuotta			7	9	11		
yli 80 vuotta				1	1		
							196

Taulukko 8: Mies- ja naisvastaajien oma arviot heidän ATK-taidoista.

Tutkimuksen antama tulos osoittaa selkeästi jäsenistön ATK-taitojen olevan erittäin hyvällä tasolla. Tästä voidaan tehdä johtopäätös, että internetsivuston suunnittelussa nyt eikä tulevaisuudessa tarvita erityishuomiota jäsenistön ATK taitojen kohdalla.

Vastaajien ikärakenne on kuitenkin tekijä mikä tulee muistaa internetsivuston suunnittelussa. Kaikista vastaajista noin 57 % sijoittuu iältään 60 tai yli 60-vuotiaisiin. Käyttäjätutkimuksen pohjalta tulevaisuudessa suuri osa Lions-yhdistyksen jäsenistöstä tulee siirtymään ikäihmisten ryhmään. Käytettävyyden psykologian kirjan mukaan ikäihmisiin kuuluvat henkilöt 65 vuoden iästä alkaen (Sinkkonen ym. 2002, 326). Www-sivujen sisällön ja www-sivuston ulkoasun suunnittelussa tulee pitää mielessä ikäihmiset. Heille saattaa tuottaa vaikeuksia erittäin pienifonttisten tekstien lukeminen. Lisäksi internetsivuston ulkoasun suunnittelussa värien käyttö ja www-sivuilla huomiokykyä vaativien tapahtumien näkyvyyteen tulee kiinnittää huomiota.

Käyttäjätutkimusta analysoitaessa ATK-taitojen kohdalla, pohdittavaksi nousee kaksi tekijää:

- Nuorempien ikäryhmien alhainen osuus
- Sähköpostimuotoinen jäsenkirje, jossa linkki ohjasi vastaajat www-sivulla sijaitsevalle kyselylomakkeelle. Oliko tällä vaikutusta käyttäjäkyselyn tulokseen?

Vastaajista vain kaksi kuului ryhmään 30-39-vuotiaat, tätä nuorempia vastaajia ei ollut lainkaan. Koko kyselyä ajatellen, ydinkysymys on kuvaako tämä koko yhdistyksen jäsenten ikärakennetta. Siinä tapauksessa, jollei ikärakenne todellisuudessa ole näin. Tulee pohtia, miten saataisiin nuorempien ikäryhmien mielipiteet mukaan seuraavissa tutkimuksissa.

ATK-taitojen kohdalla voidaan pohtia myös ikärakenteen vaikutusta tulokseen. Voitaisiinko tehdä oletus siitä, että nuorempien vastaajien määrän näkyvällä lisäyksellä vastaajissa olisi saavutettu vielä parempi tulos ATK-taidoissa. Tätähän voisi pitää oletuksena, että nuorempien ikäluokassa ATK-taidot olisivat hyvä tai erinomainen tasoilla. Lisäksi voidaan pohtia, olisiko tällöin nähty jonkinlainen laskeva osaamistason käyrä nuoremista ikäluokista vanhempiin ikäluokkiin. Nythän tämä ei tullut lainkaan esille, esimerkiksi kahden iäkkäimmän (yli 80-vuotiaan) osaamistason arviot olivat hyvä ja erinomainen, kuten myös kahden nuorimpaan ikäryhmään kuuluvien.

Heikoiksi ATK-taitonsa arvioi vain 3 vastaajaa. He kuuluivat 60-69-vuotiaiden ikäryhmään ja näistä vastaajista 1 oli nainen ja kaksi olivat miehiä. Heikkojen ATK-taitojen omaavien määrän jäädessä näin vähäiseksi, voidaan pohtia oliko heikkojen ATK-taitojen omaaville kyselyn järjestäminen www-sivulla jo kynnyskysymys ja he jättivät sen johdosta kokonaan vastaamatta kyselyyn. Edellinen voisi selittää sen, että heikkojen ATK-taitojen omaavien osuudeksi tuli vain kolme. Muutoinkin käyttäjäkyselyn tulosta voidaan pitää hämmentävänä ja vastoin yleis-

tä oletusta vanhempien ikäryhmien heikoista ATK-taidoista. Tämän tutkimuksen pohjalta Lions-yhdistyksen jäsenistö omaa ATK-taidoissa poikkeuksellisen korkean osaamistason läpi kaikkien ikäryhmien.

9.4 Internetsivuston käyntikertojen mukaan ryhmittely

Lions-liiton internetsivustosta ei ole mahdollista saada mitään tietoa siitä, millainen liikenne on internetsivustolla. Edellisestä johtuen pyydettiin vastaajia kertomaan kuinka usein he käyvät internetsivustolla. Internetsivuston liikenteen lisäksi tällä osiolla pyrittiin selvittämään, sitä, millaisia käyttäjät ovat tavoiltaan ja kuinka kiinnostuneita he ovat internetsivustosta. Internetsivuston käyntikertojen tiheyttä on käytetty ryhmittely perusteena käyttäjäkyselyn analysoinnin myöhemmissä osioissa. Esimerkiksi käyntikertojen tiheyden mukaan perustettuja ryhmiä verrattiin keskenään ja analysoitiin eri ryhmien hakemia asioita internetsivustolta. Tässä osiossa tutkittiin käyntitiheyttä jakamalla vastaajat 4:ään eri tasoon käyntitiheyden mukaan. Näistä 4. tasosta muodostettiin seuraavat ryhmät:

- Joka päivä=JP
- Kerran viikossa=KV
- Kerran kuukaudessa=KK
- Harvemmin=H

Vastaajilta kysyttiin: ”Miten usein he käyvät Lions-liiton internetsivustolla?” Heillä oli mahdollisuus valita yksi yllä olevista vaihtoehdoista. Seuraavassa taulukossa on esitetty prosenttimäärät, kuinka usein vastaajat käyvät Lions-liiton internetsivustolla.

	N=197
	%
Joka päivä JP	6
Kerran viikossa KV	23
Kerran kuukaudessa KK	42
Harvemmin H	29
Yhteensä	100

Taulukko 9: Vastaajien käyntitiheys ryhmittäin internetsivustolla.

Vastaajista lähes 30 % käy kerran viikossa tai joka päivä internetsivustolla. Tätä tulosta voidaan pitää suhteellisen korkeana, kun ajatellaan kuinka hitaasti sivuston sisältö päivittyy tällä

hetkellä. Näiden vastaajien voidaan arvioida kuuluvan Lions-toiminnan aktiivisimpiin jäseniin. Heillä saattaa olla jokin toimi yhdistyksessä, jonka johdosta he käyvät internetsivustolla muita kävijöitä tiheämpään.

Tuloksesta voidaan todeta prosentuaalinen enemmistö kävijöistä 42 % käy sivustolla kerran kuukaudessa. Heitä voisi nimittää Lions-liiton internetsivuston peruskäyttäjiksi. Tätä tulosta voidaan pitää melkoisen vaatimattomana ja internetsivuston käyttöaste on melkoisen matalalla tasolla. Lions-liiton internetsivuston uusimisen jälkeen tavoitteeksi kannattaa asettaa jäsenistön käyntitiheyden nostamisen internetsivustolla. Tavoite voisi olla esimerkiksi, että kerran viikossa internetsivustolla käyvä ryhmä nousisi käyntitiheydeltään suurimmaksi ja muodostaisi yli 42 %:a käsittävän joukon kävijöistä. Tämän toteutuminen voidaan todeta uudella käyttäjäkyselyllä, kun uusi internetsivusto on otettu käyttöön.

Lopuksi eroteltiin miesten ja naisten käyntitiheysryhmät toisistaan. Seuraavassa taulukossa on rinnakkain miesten ja naisten prosenttijakautumat, kussakin käyntitiheysryhmässä.

	N=161 %	N=36 Miesten osuus %	Naisten osuus
Joka päivä JP		6	3
Kerran viikossa KV		23	22
Kerran kuukaudessa KK		40	50
Harvemmin H		31	25
Yhteensä	100	100	

Taulukko 10: Mies- ja naisvastaajien käyntitiheys ryhmittäin internetsivustolla.

Naisten prosentuaalinen käyntitiheys internet sivustolla on aavistuksen verran suurempi kuin miesten. Tuloksesta voisi päätellä naisilla olevan tapana ainakin kerran kuukaudessa käydä katsomassa Lions-liiton internetsivustoa.

9.5 Vastaajien hakema internetsivuston sisältö

Tässä osiossa saadaan tietoa siitä, mitä sisältöä internetsivustolta haetaan ja onko vastaajan käyntitiheydellä vaikutusta haettavaan aineistoon. Vastaajille annettiin 4 vaihtoehtoa, joiden pohjalta määriteltiin millaista sisältöä he hakevat internetsivustolta. Näistä vaihtoehdoista he saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdon. Nämä 4 vaihtoehtoa olivat uutisia, tietoja

toiminnasta, ohjeita ja asiakirjoja. Seuraavassa on taulukoitu ensin koko 4. vaihtoehdon tulosjakauma ja sitten myöhemmin tuloksen jakautuminen eri käyntitiheysryhmien kesken.

	N=415 %
Uutisia	26
Tietoa toiminnasta	31
Ohjeita	28
Asiakirjoja	15
Yhteensä	100

Taulukko 11: Vastaajien prosenttijakaumat haettavasta internetsivuston sisällöstä.

Koko tulosjakaumaa tutkittaessa prosentuaalisesti eniten sivuilta haetaan ”Tietoa toiminnasta”. Uutiset ja ohjeet ovat tasavertaisina seuraavina. Asiakirjat tulevat viimeisenä.

Seuraavassa on vastaajien käyntitiheysryhmien mukaiset tulokset, siitä mitä sisältöä he ryhmänä hakevat internetsivustolta. Näiden neljän käyntitiheysryhmien taulukot ovat laitettu yhteen, jotta voidaan tehdä havaintoja eri ryhmien välisistä eroavaisuuksista. Seuraavassa on nämä neljä taulukkoa yhdessä, mistä ilmenee vastaajien ryhmien mukaiset valinnat.

N=34 %		JP- kävijöiden ryhmä	N=108 %		KV- kävijöiden ryhmä
		Uutisia			Uutisia
		15			29
		Tietoa toiminnasta			Tietoa toiminnasta
		32			36
		Ohjeita			Ohjeita
		29			21
		Asiakirjoja			Asiakirjoja
		24			14
Yhteensä		100	Yhteensä		100
N=181 %		KK- kävijöiden ryhmä	N=92 %		H-kävijöiden ryhmä
		Uutisia			Uutisia
		29			18
		Tietoa toiminnasta			Tietoa toiminnasta
		27			34
		Ohjeita			Ohjeita
		27			36
		Asiakirjoja			Asiakirjoja
		17			12
Yhteensä		100	Yhteensä		100

Taulukko 12: Vastaajien prosenttijakaumat haettavasta internetsivuston sisällöstä jaettuna 4:ään eri käyttäjäryhmään.

Edellisessä osiossa tutkittiin vastaajien käyntikertoja internetsivustolla. Siinä oli mielenkiintoista tiheimpään internetsivustolla käyvien ryhmä, kun huomioitiin nykyisen internetsivuston sisältö ja sen hidas päivitysnopeus. Sivustolla käyvien ryhmien kerran päivässä ja kerran viikossa vastanneiden osuus oli melkoisen korkea. Analysoitaessa vastaajia internetsivustolla käyntitiheyden mukaan saadaan aktiivisimpien ryhmälle yhtenäinen tulos. Nämä tiheimmin internetsivustolla käyvät hakevat sisällöstä tietoa toiminnasta.

Kerran kuukaudessa hakee sivustolta uutisia, mikä on eri tulos kuin muilla ryhmillä. Harvemmin kuin kerran kuukaudessa käyvät hakevat internetsivustolta ohjeita, heidänkin tuloksensa eroaa kaikista edellisistä ryhmistä.

Ryhmittäin analysoitaessa voidaan havaita internetsivustolla kävijöiden käyntitiheydellä olevan yhteys siihen, millaista sisältöä internetsivustolta haetaan. Tämä löydös kannattaa pitää mielessä kahdella tapaa.

- Uudistettavan internetsivuston suunnittelussa tulee huomioida erilaisen käyntitiheyden omaavien erilaiset toiveet sisällön suhteen.
- Seuraavan tutkimuksen yhteydessä uudistetulla internetsivustolla, tätä asiaa tulisi tutkia tarkemmin.

9.6 Muu internetsivustolta haettu sisältö

Muu internetsivustolta haettu sisältö osuudessa haluttiin antaa vastaajien vapaasti kertoa, mitä muuta sisältöä edellisen osion lisäksi vastaajat hakevat Lions-liiton internetsivustolta. Kyselylomakkeella oli edellisen osion 4. sisältövaihtoehdon jälkeen teksti, ”Näiden lisäksi haen myös”. Tällä tavoin pyydettiin vastaajia kertomaan, mitä muuta internetsivuston sisältöä he hakevat. Saadut vastaukset on koodattu ja analysoitu, minkä tuloksena on saatu seuraava taulukko:

Muu internetsivustolta haettu sisältö	
Tietoa piireistä ja klubeista	11
Yhteystietoja	5
LION-lehden vanhat numerot	3
Kokoukset	3
Vinkit	2
Logot ja värit	1
Lions tarvikeluettelo	1
Jäsenrekisteri	1
Palkitsemiset	1
Jäsenkeskus	1

Taulukko 13: Vastaajien muu internetsivuston sisältö, jota he hakevat internetsivustolta.

Tuloksessa ”Tietoa piireistä ja klubeista” pitää ykkössijaa. Seuraavassa näistä vastaajien vastauksista on kaksi poimintaa.

- Linkitykset piirien ja klubien sivuille
- Tietoa piireistä ja klubeista

Yllä olevista kahdesta esimerkki vastauksista ja muiden vastausten tarkastelun pohjalta voidaan päätellä, että tämän osion vastauksissa tarkoitetaan sivustolla olevaa karttalinkkiä. Karttalinkin avulla jäsenistö siirtyy piirien internetsivustoille ja piirien internetsivustojen

kautta paikallisten lionsklubien internetsivuille. Edellä kuvatulla tavalla jäsenistö hankkii tietoa piireistä ja klubeista. Aiemmin sisältökatsaus luvussa oli tarkemmat tiedot karttalinkistä. Sisältökatsauksessa kerrottiin myös karttalinkin kehittämistarpeesta. Tämän tuloksen pohjalta voidaan päätellä, karttalinkin olevan tärkeä elementti internetsivustolla ja sen toimivuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Pohditaan hiukka uudelleen karttalinkkiä, koska jäsenistö selvästi käyttää sitä ja pitää karttalinkkiä tärkeänä elementtinä internetsivustolla. Karttalinkin avulla Lions-liiton internetsivuston käyttäjät pystyvät siirtymään eri piirien internetsivustoille. Piirien kohdalla voidaan sanoa kaiken olevan kunnossa. Piirien internetsivuilta on mahdollisuus löytää linkki paikallisten lionsklubien internetsivustoille. Käynti Lions-piirien internetsivustoilla toi esille seuraavat puutteet:

- Jokaisen piirin internetsivusto on omanlaisensa ja joistain on vaikea löytää lionsklubien osiota. Osiossa on kaikkien piirien alueella toimivien lionsklubien nimet ja linkit lionsklubien internetsivuille (jos lionsklubilla on internetsivut).
- Mikäli klubilla ei ole kotisivuja, käyttäjä ei saa mitään korvaavaa tietoa klubista. Näin käyttäjän on vaikea löytää tietoja paikallisesta lionsklubista tai ottaa yhteyttä paikalliseen lionsklubiin.
- Havainto A-piirin internetsivustolta: A-piiri ei tarjoa tietoa paikallisista lionsklubeista lainkaan, vaan mahdollisuuden lähettää sähköpostia.

Lions-piirien internetsivustot eivät kuulu tähän kehittämistyöhön. Näin tässä ei voida puuttua siihen miten piirit toteuttaa internetsivustonsa, tai millaiset internetsivusto rakenteet heillä on. Tässä voidaan vain todeta, koska tiedot piirien alueella toimivien paikallisista lionsklubeista on oleellista tietoa jäsenistölle, tulisi se olla selkeästi esillä Lions-piirien internetsivustoilla.

Lions-liiton varsinaisia jäseniä ovat kaikki Suomessa toimivat järjestön rekisteröimät oikeustoimikelpoiset lionsklubit, näin on kirjoitettu Lions-liiton sääntöihin. Sääntöihin pohjaten voidaan todeta, että liiton suoranainen velvollisuus on antaa tietoa paikallisista lionsklubeista. Tämän osion tuloksen analysoinnin pohjalta voisi ehdottaa, että siirrettäisiin Lions-piirien vastuulta pois paikallisten lionsklubien yhteystietojen esittäminen. Vastuu tulisi siirtää Lions-liitolle ja tällaisen sisältöosuuden lisäämisestä tulisi tehdä ehdotus Lions-liitolle. Tämän sisältöusehdotuksen mukaan tulevilta uudistetuilta Lions-liiton internetsivustolta tulisi löytyä seuraavat tiedot paikallisista lionsklubeista:

- Lionsklubin toimihenkilötiedot
- Paikallisen lionsklubin tiedot
- Yhteystiedot

Yhteystiedon tulisi sisältää linkin niiden lionsklubien internetsivustoille, joilla sellaiset on.

Tutkittaessa tämän osion analysoinnin tulosta lisää voidaan havaita, että seuraavat asiat ovat saaneet vastaajilta huomiota:

- Yhteystiedot
- LION-lehden vanhat numerot
- Kokoukset

Yhteystiedoilla tarkoitetaan tässä Lions-liiton toimiston ja henkilökunnan yhteystietoja. Yhteystietojen tulisivin olla uudistettavilla sivuilla helposti havaittavissa ja käytettävissä. Oma painoarvonsa tulee olla myös LION-lehdellä ja kokoustiedoilla.

9.7 Toiveet internetsivuston asiakokonaisuuksien määristä

Vastaajien toiveita internetsivuston asiakokonaisuuksien määristä pyrittiin selvittämään tämän osion kysymyksellä: ”mitä he haluaisivat internetsivustolle lisää?” Vastaajille annettiin samat 4 vaihtoehtoa kuin aiemmin, jotka olivat uutisia, tietoja toiminnasta, ohjeita ja asiakirjoja. Vastaajat saivat valita yhden tai useamman vaihtoehdoista. Vastaajien vastaukset ryhmiteltiin sivustolla käyntikertojen tiheyden perusteella. Tämän jälkeen taulukoitiin vastaajien valinnat ryhmittäin. Käyttäjäkyselyssä tietoja toiminnasta vaihtoehto nousi suurimmaksi kaikissa vastaaja ryhmissä. Tästä voidaan todeta, ettei sivustolla käyntikertojen tiheydellä ollut vaikutusta vastaajien vastauksiin. Kirjataan tästä osiosta, vastaajat kaikissa käyntiker-tatiheysryhmissä toivoivat, että sivuston sisältöön tulisi lisää tietoa toiminnasta.

Haluaisin internetsivuille lisää	JP	KV	KK	H	Yht.
Uutisia	4	22	21	22	69
Tietoa toiminnasta	4	27	33	22	86
Ohjeita	5	12	26	12	55
Asiakirjoja	4	11	15	9	39
JP=joka päivä, KV=kerran viikossa, KK=kerran kuukaudessa, H=harvemmin					

Taulukko 14: Vastaajien internetsivuston sisältö, jota he haluaisivat lisää internetsivustolle.

9.8 Muut sisältötoiveet

Muita internetsivuston sisältötoiveita pyrittiin selvittämään kyselylomakkeen osion anovalla tekstillä, ”Näiden lisäksi haluaisin sivuille myös”. Tässä haluttiin tarkastaa olisiko niiden edellisten neljän keskeisten sisältökokonaisuuksien jälkeen jäänyt jokin asiakokonaisuus puuttumaan. Vastajille annettiin mahdollisuus omin sanoin kertoa, mitä muuta sisältöä he halusivat sivustolle.

Vastaukset koodattiin ja analysoitiin, joiden lopputuloksena saatiin seuraava taulukko.

Näiden lisäksi haluaisin sivuille myös	
Tietoa piireistä ja klubeista	4
Kansainvälinen toiminta	4
Ajankohtaisia uutisia ja tapahtumatietoja	4
Ohjeita ja neuvoja	4
Kokoushistoria ja päätökset	2
Kuvia	2
Ruotsinkielisyys asiat	2
Verkkokeskustelu ja jäsenten intranet	2
Kilpailutapahtumat	1
Toimialakohtainen palautepalsta	1
Lions jäsenetuuksia	1
Aktiviteettivinkit	1
Tarvikemyynti	1
Toiveita ja ehdotuksia	3
Tyhjät	3

Taulukko 15: Vastajien ehdottamat sisältöosiot internetsivustolle.

Taulukosta voidaan löytää asiakokonaisuuksia, jotka kuuluivat jo edellisen kysymysoSION neljän vaihtoehdon ryhmään. Tavoitteenahan oli saada uusia asioita näiden 4. asiakokonaisuuden lisäksi. Tässä kohtaan voisi todeta, että kyselyn kysymyksissä käytettäviä sisällönkuvauksia ja kysymysten asettelua tulisi miettiä tarkasti. Sillä yhdellä sanalla nettisivustolla olevan sisällön kuvaaminen johtaa helposti siihen, että vastajille sanan merkitys vaihtelee ja tekee analysoinnista vaikeata.

Saadusta tuloksesta voidaan havaita, että vastauksissa eniten esille nousivat neljä seuraavaa asiakokonaisuutta.

- Tietoa piireistä ja klubeista
- Kansainvälinen toiminta
- Ajankohtaisia uutisia ja tapahtumatietoja
- Ohjeita ja neuvoja

Tietoa piireistä ja klubeista nousee tässäkin esille. Aiemmin vastaajat sanoivat osiossa ”Muu haettu sisältö internetsivustolla”, hakevansa sivustolta tietoa piireistä ja klubeista. Vastaus-ten pohjalta pääteltiin, että vastaajat tarkoittivat sivustolla olevaa karttalinkkiä. Nyt vastaajat ovat vapaasti omin sanoin kertoneet haluavansa internetsivuston sisältönä asiakokonai-suuksia piireistä ja klubeista. Lisäksi tulee muistaa karttalinkin puutteet toiminnallisuudessa. Kaikkiin edellisiin tekijöihin viitaten voidaan todeta piirien ja paikallisten lionsklubien toimintaan liittyvien asioiden kiinnostavan Lions-liiton internetsivuston käyttäjiä. Lions-liiton uudis-tettävien internetsivuston sisällön suunnittelussa tulisi pohtia voitaisiinko piirien ja paikallis-ten klubien toimintaan liittyvä asiasisältö kuulua suoraan Lions-liiton internetsivuston sisäl-töön. Toisena vaihtoehtona voisi miettiä karttalinkin toimivuutta, jos karttalinkki toimivuus olisi parempi, päästäisiinkö sen avulla internetsivuston käyttäjien tarpeiden ja mieltymysten kannalta tyydyttävään tulokseen?

Tässä kohtaa voidaan todeta käyttäjäkyselyn tuloksesta, että jäsenistö haluaa internet sivus-tolle aineistoa Lions-piireistä ja -klubeista. Esimerkiksi tällaiset asiat voitaisiin kirjata Lions-liiton internetsivuston tavoitteisiin. Tällä hetkellä Lions-liiton internetsivuston sisällön suunni-telmia, eikä tavoitteita ole lainkaan dokumentoitu. Internetsivustoa on vain vuosien saatossa kasailtu eteen tulevien tarpeiden mukaan.

Pohdittaessa Lions-piirien roolia Lions-liiton internetsivuston sisällön kannalta, tulee ensiksi miettiä mitkä ovat piirien toiminnan keskeisimmät tehtävät. Seuraavat kaksi osiota nousevat selkeästi esille Lions-piirien toiminnassa:

- Piirin tarkoituksena on toimia lionsklubien yhdyssiteenä ja neuvovana keskuselimenä.
- Piirit myös avustavat ja kannustavat paikallisia lionsklubeja niiden palvelutyössä.

Edellisen pohjaten Lions-piirien toiminta kohdistuu piirin alueella toimiviin lionsklubeihin. Tästä johtuen Lions-piirien tiedottamisen ja uutisoinnin piirin alueella toimiville lionsklubeille ja niiden jäsenille tulee tapahtua Lions-piirien omien tiedotuskanavien kautta. Lions-liiton internetsivuston tulee toimia yleisemmällä tasolla ja sen tulee huomioida omien jäsenten li-säksi myös internetsivustolla vierailevat kävijät. Lions-liiton internetsivulla on tärkeätä pitää linkki yhteydet kunnossa kaikkien Lions-piirien internetsivustoille. Lisäksi tulee muistaa jäse-

nistön ulkopuoliset vierailijat ja heidän kannaltaan Lions-liiton internetsivustolla tulisi olla jotain sisältöä. Esimerkiksi vierailijoille voisi olla jokin tietopaketti piireistä ja niiden toiminnasta. Lisäksi uutisointina voisi olla sellaisia asioita, mitkä ovat koko jäsenistöä koskevia tai joitakin piirin onnistumisia, joista halutaan tiedottaa yleisesti.

Internetsivuston kehittämisen kannalta olisi tärkeätä pohtia, mikä on sivuston ydinviesti? Ydinviestien pohjalta saataisiin vastauksia siihen, minkä vuoksi sivustoa ylipäätensä ylläpidetään? Lisäksi internetsivuston ydinviestin kirkastaminen auttaisi tekemään valintoja sisältöasioissa. Samalla saataisiin mahdollisesti vastauksia kysymykseen: ”Mitä halutaan tarjota internetsivuston kävijöille?” Internetsivuston mielenkiintoisen sisällön myötä saadaan kävijöiden määrä kasvamaan internetsivustolla.

Kirjataan kohdan ”Tietoa piireistä ja klubeista” tuloksen analysointi ja tavoitteet tähän seuraavasti:

- Lions-liiton internetsivuston käyttäjät ovat kiinnostuneita Lions-piirien ja klubien toiminnasta, josta tulisi saada sisältöä internetsivustolle.
- Edellisen sisällön lisäämisellä saadaan internetsivuston sisällön kiinnostavuus kasvamaan, joka tuo lisää kävijöitä internetsivustolle.
- Internetsivustolla oleva karttalinkin toimivuutta tulisi parantaa.
- Tulisi pohtia onko karttalinkki paras ja ainoa tapa hankkia tietoja Lions-liiton internetsivuston kautta paikallisista lionsklubeista.
- Lions-piirien toiminnasta tulisi kertoa asioita, jotka kiinnostavat sekä jäseniä että vierailijoita.
- Lions-liiton internetsivustolla esitettävien Lions-piirien toiminnasta kertovien asioiden tulee olla tarkkaan harkittuja ja niiden tulee olla yleisesti kiinnostavia.

Kansainvälisissä asioissa on ongelmallista sen sisällön määrittäminen, mikä tulisi Lions-liiton sivustolle ja mitkä asiat tulisi jättää kansainvälisille sivustoille. Tällä hetkellä järjestöllä on LCI-sivusto <http://www.lionsclubs.org/FI/index.php>. ja järjestön sisässä toimivalla säätöillä on LCIF-sivusto <http://www.lcif.org/FI/index.php>. Näistä molemmista sivustoista on suomen kieliset käännösversiot. Ilmeisesti tässäkin toimisi jonkinlainen tiivis tietopaketti asioista ja sitten linkitys näille kansainvälisille sivustoille.

Jäsenistö kaipasi myös ”Ajankohtaisia uutisia ja tapahtumatietoja”, tähän kohtaan pystytään vastaamaan uudistettujen sivujen myötä. Lisäksi Lions-liitossa tulee miettiä, miten internetsivuston ajankohtaisuutta saadaan parannettua. Tässä voisi auttaa uuden sisällönhallintajärjestelmän käyttöönotto, jotta saataisiin internetsivuston sisällön päivittämiseen enemmän tekijöitä mukaan ja tuloksena olisi nopeampi www-sivujen päivittyminen.

Kohta ”Ohjeita ja neuvoja” on vierailijoiden kannalta hankala kokonaisuus. Ohjeet ja neuvot han on suurimmaksi osaksi suunnattu jäsenistölle, joten ne ovat turhaan kaikkien internetsivustolla kävijöiden selattavissa ja lisäämässä www-sivujen määrää. Paras vaihtoehto Ohjeita ja neuvoja osiosta olisi muodostaa siitä aivan oma www-sivustokokonaisuutensa, johon vain jäsenistöllä olisi pääsy.

Ohjeita neuvoja kohdassa oli yksi mielenkiintoinen vastaus, mikä on samalla mielenkiintoinen ehdotus. Seuraavassa on lainattu tämä vastaus:

”Paikallisten kotisivujen ylläpitämiseen kuva, materiaali ja väri pankin. Tällä hetkellä monella on omat sivut, mutta ne ovat kautta linjan erittäin ”kirjavat” väritykseltään yms. Parempi olisi jos kaikilla olisi samannäköinen perus kotisivu pohja ja täten jokainen yhdistys voisi kertoa omista toimistaan tietysti, mutta näkymä olisi kaikilla samankaltainen. Nyt vallalla oleva käytäntö on melkoinen sillisalaatti.”

Vierailtaessa paikallisten lionsklubien internetsivustoilla, voidaan nopeasti todeta että sivustot ovat sisällöltään ja ulkoasuiltaan kirjavia. Paikallisten lionsklubien internetsivustojen tilanne on Lions-liitolla tiedossa. Tilanteen korjaaminen on kuitenkin melkoisen vaikeaa, jollei aivan mahdotontakin. Luultavasti ei myöskään edellisen vastaajan ehdotetulla tavalla saada asiaa täysin haltuun, mutta sillä voitaisiin saada jotain parannusta aikaiseksi. Tilanne on Lions-yhdistys toiminnan ja yhtenäisen Lions-brandin rakentumisen kannalta harmillinen. Sillä paikallisten lionsklubien internetsivustojen kirjavuus heikentää, tai jopa estää, yhtenäisen Lions-brandin syntymisen. Lions yhdistystoiminnassa vasta suunnitellaan oman Lions-brandin luomista.

Tämän osion tuloksen 4. kärjen jälkeen tulivat seuraavat 4. analysoidun vastauksen ryhmä, jotka olivat sijoitukseltaan samalla tasolla.

- Kokoushistoria ja päätökset
- Kuvia
- Ruotsinkielisyys asiat
- Verkkokeskustelu ja jäsenten intranet

Kokoushistoria ja päätökset osion tulee olla osana internetsivuston sisältöä, koska jäsenistöllä on varmasti käyttöä tälle sisällölle. Tällaisen sisällön ongelma on sama kuin monen muunkin Lions-liiton internetsivuston sisällön ongelma, eli tämä on selkeästi vain jäsenistölle kohdistettua sisältöä. Ongelman ydin on se, kuinka internetsivustolta saataisiin eroteltua jäsenistölle kohdistettu sisältö muusta yleisestä sisällöstä.

Tämän päivän internetyhteyksien nopeudet ja selaintekniikka mahdollistaa sujuvan kuvien käyttämisen internetsivustoilla. Lions-liiton internetsivustolla tulee myös olla kuvia, joilla ri-

kastutetaan tekstien kerrontaa. Otetaan esimerikinomaisesti kuvista yksi vastaus tarkasteltavaksi.

”Mahdollisimman vähän kuvia pönötyksestä, klubitakeista ja arvomerkeistä ja enemmän kuvia auttamistoiminnasta”

Tässä esimerkissä halutaan muistuttaa yhdistyksen toiminnan pääperiaatteesta, joka on auttaminen ja palveleminen. Lions-yhdistyksen jäsenet tekevät valtavan työmäärän vapaaehtoisista avustustyötä. Tällaisesta vapaaehtoisesta työstä annettu kiitos ja arvostus yksittäisille jäsenille osoitetaan erilaisilla palkitsemisilla. Tämä on luonnollinen osa yhdistystoimintaa. Tässä ollaan taas saman ongelman ytimessä, kuin edellä ”Kokoushistoria ja päätökset” osion kappaleessa kerrottiin vain jäsenistölle kohdistetusta sisällöstä. Jäsenistön palkitsemiset tulee saada jäsenistölle kerrottua ja tiedotettua, mutta se ei tarvitsisi näkyä jäsenistön ulkopuolisille. Ulkopuolisille tulisi kertoa siitä kaikesta vapaaehtoistyöstä, mitä jäsenistö tekee ja internetsivustolla tulisi tämä myös näkyä.

Ruotsinkielisyys asiat ovat Lions liitossa tiedostettu ja Lions-liiton internetsivustosta on toimiva ruotsinkielinen versio. Ruotsinkielisyys on myös rajattu pois tästä tehtävästä kehittämis-työstä. Näistä syistä tähän ei kiinnite tämän enempää huomiota.

Tulevaisuuteen suuntautuva oli osio ”Verkkokeskustelu ja jäsenten intranet”. Lainataan tähän osioon kuuluva vastaus:

”Ehkä enemmän some-suuntaan kannattaa kehittää. Olisimme kaikki jäsenet rekisteröityjä käyttäjiä ja onnlinenä voisimme keskustella ja chatata. Tämä edistäisi myös verkostoitumista ja uusien ystävyyssuhteiden solmimista.”

Tulevaisuudessa Lions-liiton tulee etsiä erilaisia ratkaisuja siihen, miten jäsenistöä voidaan yhdistää. Tällainen jäsenten yhdistäminen voisi tapahtua sosiaalisen median avulla, tai sitten intranetissä voisi toimia jokin sovellus, jolla jäsenistö olisi yhteydessä toinen toisiinsa.

Loppuja vastauksia ei voinut yhdistää mihinkään aiempiin kategorioihin, joten niistä jokaisesta muodostui oma kategoriansa. Seuraavassa on luettelo näistä lopuista vastauksista, jotka koodauksen ja analysoinnin avulla kategorioitiin omiksi asioiksi:

- Kilpailutapahtumat
- Toimialakohtainen palautepalsta
- Lions jäsenetuksia
- Aktiviteettivinkit
- Tarvikemyynti

Sisällölliset nämä loput vastaukset kohdistuivat myös vain jäsenille. Näiden painoarvo ja mahdollinen huomioiminen internetsivustolla annetaan Lions-liiton tulevien internetsivujen sisällöstä vastaavien mietittäväksi.

Kategoria toiveita ja ehdotuksia sisälsi sellaisia vastauksia, jotka eivät oikein vastanneet kyselyssä esitettyyn kysymykseen mitä muuta sisältöä jäsenistö haluaisi internetsivustolle (Näiden lisäksi haluaisin sivuille myös). Tämä kategoria toiveita ja ehdotuksia on lueteltu seuraavassa:

- Yleisölle näkyvän Lions-brandin
- Poistetaan nuo viime marraskuun tiedot sekä muutkin ikääntyneet tiedot
- Selkeyttä ja yksinkertaisuutta

Lisäksi oli tyhjiä ”en osa sanoa” -tyyppisiä vastauksia.

9.9 Internetsivustolla hyvin toimivat asiat

Tässä osiossa annettiin vastaajille mahdollisuus omin sanoin kertoa mitkä asiat internetsivustolla toimivat hyvin. Analysoitavaksi saatiin vastaajilta 29 vastausta. Vastauksista yksi jätettiin huomioimatta, koska vastaajan mielestä mikään ei ollut hyvin. Hänen vastauksensa oli: ”En osaa sanoa, mikä osa-alue ei kaipaisi parantamista.” Kahdesta vastauksesta saatiin useampi asia analysoitavaksi. Eli näin kokonaismääräksi saatiin 30 vastausta. Vastaukset koodattiin ja analysoitiin, joiden lopputuloksena saatiin seuraava taulukko.

Sivuilla toimii mielestäni hyvin	
Yleisesti kaikki OK	8
Piirit tai linkitys niihin	5
Ulkoasu ja sisältörakenne	3
Lions tietous ja liitto tiedot	3
Otsikointi	3
Navigointi	2
Uutiset	1
Toimii eri selaimissa.	1
Jäsenkeskus	1
Tietojen haku	1
Linkitettävyyys	1
"Sisäänlämpiävyyden" näkyvyys	1

Taulukko 16: Vastaajien mielestä Internetsivustolla hyvin toimivat asiat.

Vastausten suurin määrä jakautui siihen arvioon, että sivustolla olisi kaikki kohdallaan. Tämä otsikoitiin yhden vastaajan vastauksen mukaisesti: ”Yleisesti kaikki OK.” Tämä tulos on mielenkiintoisen korkea. Lisättäessä vielä se, että nämä vastaajat tulivat ryhmistä kerran kuu-kaudessa tai harvemmin. Tästä voisi päätellä, että näillä vastaajilla ei ole suuria odotuksia internetsivustoa kohtaan. Toisena päätelmänä tai oletuksena oli se, että nämä vastaajat ha-

kevat internetsivustolta aina yhtä ja samaa asiaa. Näin internetsivusto on vähintään tyydyttävää tasoa heidän kannaltaan.

Piirit tai linkitys niihin osion hyvää sijoitusta voidaan pitää mielenkiintoisena, koska kyseensä on heikosti toimiva karttalinkki. Tällä heikoksi arvioidulla toimivuudella tarkoitetaan karttalinkin avulla siirtymistä paikallisten lionsklubien internetsivustoille. Vastauksissa annettiin ymmärtää, että kyse olisi linkityksestä sekä Lions-piirien ja paikallisten lionsklubien internetsivustoille. Esimerkiksi yksi vastaaja oli vastannut: ”linkitys piireihin ja klubeihin osio.” Tästä on kuitenkin ajateltava vastaajan tarkoittavan Lions piirejä. Tämä voidaan perustella seuraavilla kahdella asialla. Ensinnäkin Lions-liiton oma mielipide on, että karttalinkki toimii heikosti etsittäessä paikallisia lionsklubeja. Toiseksi paikallisten lionsklubien löytämistä karttalinkin avulla testattiin tämän kehittämistyön yhteydessä ja todettiin sen heikko toimivuus. Edellisten perusteiden pohjalta päädyttiin siihen, että kyse on vain Lions-piirien internetsivustoille vievästä karttalinkistä. Vastausten pohjalta voidaan päätellä, että karttalinkin avulla Lions-piirien internetsivustot löytyy vaivattomasti.

Vastaajat olivat antaneet saman painoarvon seuraaville osioille: ”Ulkoasu ja sisältörakenne”, ”Lions tietous ja liitto tiedot” ja ”Otsikointi”. Tosin ”Lions tietous ja liitto tiedot” osion yksi vastaus sisälsi myös negatiivisen viestin, vaikka vastaaja oli laittanut sen tähän kohtaan ”sivustolla toimii hyvin”. Tämä vaikeaselkoinen vastaus kirjattiin positiivisena tuloksena tähän taulukkoon. Tästä syystä tämä vastaus haluttiin nostaa erikseen esille tässä. Seuraavassa tämä vaikeasti tulkittava vastaus:

”Yleisinformaatio kaikille. Sekin on niukanlainen.”

Edellisessä vastauksessa tulkittiin yleisinformaatio tarkoittavan Lions tietoutta ja jälkimmäisen lauseen negatiivinen sävy unohdettiin.

Analysoitaessa ”Ulkoasu ja sisältörakenne” osiota voidaan yhtyä vastaajien näkemykseen, internetsivuston ulkoasu on rauhallisen, edustavan ja yleensäkin hyvän näköinen. Tähän kohtaan otettiin mukaan sana sisältörakenne, johon seuraavassa lauseessa suoraan viitattiin. ”Selkeä ulkoasu ja sisältörakenne, ei liikaa tavaraa.”

Sisältörakenne on tässä tulkittu osaksi visuaalista ulkoasua, eikä sillä tässä yhteydessä ole ajateltu tarkoitettavan sitä miten koko www-sivusto tai sen sisältö olisivat rakentuneet.

Lions tietous ja liitto tiedot osio on aivan oikeutetusti ansainnut paikkansa tässä kohtaa. Lions-liiton internetsivusto on laaja kokonaisuus Lions tietoutta. Tässäkin kohtaa ollaan samassa aiemmin selitetyssä ongelmallisessa tilanteessa, puuttuu tieto siitä kenelle internetsivustoa oikein tehdään. Tällä hetkellä internetsivusto on kaikille avoin, joten se hankaloittaa

näiden yhdistyksen sisäisten asioiden esittämistä. Edellinen sillä oletuksella, että Lions-liiton tarkoituksena ja tavoitteena on esitellä Lions-yhdistyksen toimintaa kaikille internetsivuston kävijöille.

Vastauksista tuloksena saatu otsikointi osiosta esitellään näistä kaksi esimerkkivastausta.

- ”Sivut ovat paljon kehittyneet viime vuosina. Nyt on kuvaavammat otsikot, jotta haluttu asia löytyy loogisemmin.”
- ”Etusivun jutut saavat hyvin huomiota kun ne on otsikoitu kivasti.”

Analysoitaessa tätä kohtaa, tulee ensiksi selvittää vastausten tarkoittama asia. Edellisiä esimerkkejä tutkittaessa, voidaan havaita toisen vastaajista tarkoittavan otsikoinnilla sivun nimeä ja toisen artikkeleiden otsikoita. Eli jälkimmäinen vastaaja on kiinnittänyt huomionsa muotoseikkaan. Ensimmäinen vastaajista taas on huomionnut, kuinka selkeä sivujen otsikointi (nimi) helpottaa navigointia. Nämä on kuitenkin koodattu samaan osioon kuuluvaksi, koska molemmissa vastauksissa puhutaan otsikoinnista.

Molempien vastausten huomioiminen on tärkeää, kuitenkin tuo toinen voidaan analysoida muotoseikaksi. Tämän muotoseikan tärkeys tulee hyvin vastauksesta esille, vastaaja kertoo tämän seikan auttaneen paremmin huomioimaan www-sivujen artikkelit.

Internetsivuston kehittämisen kannalta tuohon jälkimmäinen vastaukseen tulisi kiinnittää päähuomio. Vastaajilta saatujen vastausten perusteella, sivujen nimeämisellä voidaan auttaa sivustolla liikkumista. Sivustolla liikkumisesta voidaan käyttää myös termiä navigointi. Navigointi oli huomioitu erillisenä osiona taulukossa. Otsikoinnilla ja navigoinnilla on merkittävä yhteys toisiinsa. Teoreettisesti tätä asiaa on lähestynyt Steve Krug (2006, 72), hän on verrannut www-sivujen nimiä kaupunkien katukyltteihin. Katukyltit auttavat ihmisiä liikkumaan kaupungissa. Samalla tavoin sivujen nimet auttavat sivustolla liikkumisessa. Kääntäen voidaan todeta sivuston heikon otsikoinnin, heikentävän sivuston navigointia.

Vastaajista 2 oli huomionnut navigoinnin. Otan näistä toisen esille, tämä on jatkoa vastaajan otsikoinnin vastaukseen. Tämä vastaus samalla vahvistaa edellä esitettyä teoreettista www-sivujen otsikointi nimien ja navigoinnin yhteyttä.

”Mielestäni otsikointi muutenkin auttaa minua navigoimaan sivustossa ja löytämään mitä tarvitsee.”

Aiemmassa esimerkissä sanottiin, että www-sivuston otsikointi on kehittynyt ja sen kautta parantanut www-sivustoa. Näistä otsikointiin liittyvistä vastauksista voidaan päätellä, että käyttäjille sivujen nimeämisellä on suora vaikutus sivuston navigoinnin toimivuuteen.

Tuloksen loput 6 muuta vastausta www-sivustolla toimii hyvin osioon olivat: ”uutiset”, ”toimii eri selaimissa”, ”jäsenkeskus”, ”tietojen haku”, ”linkitettävyyden näkyvyys” ja ”sisäänlämpiävyyden näkyvyys”. Nämä edelliset asiat löytyvät taulukosta 16, joka on otsikoitu ”Vastaaajien mielestä Internetsivustolla hyvin toimivat asiat”.

Näistä lopuista vastauksista viimeisimpänä esitettyssä vastauksessa oli esitetty mielenkiintoisen monisyinen asia. Tämä ”Sisäänlämpiävyyden näkyvyys” vastaus oli kirjattu tähän ”sivustolla hyvin toimii osioon”. Eli näin se olisi katsottava vastaajan mielipiteen mukaisesti hyväksi ominaisuudeksi. Pohdittaessa tätä vastausta, jos vastauksella tarkoitetaan Lions-järjestön jäsenyyden myötä tulevaa sisäänlämpiävyyttä. Tällöin jäsenistöön kuulumattomien kannalta, sen voisi katsoa olevan myös negatiivinen asia. Sivustohan on kaikille tarkoitettu, kuten tätä asiaa on jo moneen kertaan aiemmin pohdittu. Niin tämä asia voisi olla jopa negatiivinen havainto internetsivustosta. Sillä liian jäsen painoteinen internetsivusto, saattaa aiheuttaa ulkopuolisissa käyttäjissä jopa internetsivuston hylkimistä. Tällaista asia ei Lions-liitto ole tarkoittanut nykyisen internetsivuston sisällöllä, eikä Lions-liitto myöskään tavoittele tätä asiaa kehitettäessä uutta www-sivustoa.

9.10 Internetsivustolla huonosti toimivat asiat

Tässä osiossa vastaajilta haluttiin tietoja siitä, mikä Lions-liiton internetsivustolla toimii huonosti. Analysoitavaksi saatiin vastaajilta 40 vastausta tähän kohtaan. Muutama vastauksista sisälsi useamman epäkohdan internetsivustolta. Näin tuloksen kokonaismääräksi saatiin 52 koodattavaa ja analysoitavaa asiaa. Vastausten kokonaismäärästä päätellen epäkohtien löytäminen internetsivustolta oli helpompaa kuin toimivien asiakokonaisuuksien löytäminen. Muistiin palauttaen, edellisessä toimivien asiakokonaisuuksien osiossa saatiin 30 erilaista asiaa.

Edellä kerrotun tuloksen lisäksi saatiin kaksi tyhjää vastausta, sisältönä oli pelkkä viiva ja toisessa oli kirjoitettu 3 m-kirjainta. Lisäksi 3 vastausta kirjattiin vaikeaselkoisiksi tai ne eivät koskeneet Lions-liiton internetsivustoa. Näistä kaksi käsitteli paikallisten lionsklubien www-sivuja ja yhdessä oli sana ”innovaatiot”. Tarkentaen paikallisten lionsklubien internetsivustot eivät kuulu tämän kyselyn piiriin. Innovaatiot on termi, mitä ei oikein voi ymmärtää miten se liittyy Lions-liiton toimintaan. Näistä syistä edellä luetut jätettiin tuloksen ulkopuolelle.

Vastausten kokonaismäärään ei laskettu myöskään 5 vastaajan vastauksia, jotka kertoivat olevansa täysin tyytyväisiä sivustoon. Tämä tulos oli varsin yllättävä ja siksi se taulukoitiin kohtaan ”muuta vastauksia”. Tässä kohtaan on pohdittava sitä, että näinkin monta vastaajaa ilmoitti olevansa täysin tyytyväisiä internetsivustoon. Asian painoarvoa lisää tulososion kohta, jossa odotettiin vastauksia internetsivuston huonosti toimivista asioista ja tässä osiossa saa-

daan vastauksiksi ”ei huonoa”. Pohdittaessa, mistä näiden vastaajien mielipide johtuu. Voidaan olettaa tämän kuvastavan vastaajien yleistä suhtautumista Lions-liiton internetsivustoon. Vastaajille internetsivustolla ei ole suurta merkitystä, koska on kyse kuitenkin vain heidän harrastuksesta. Tilanne olisi toinen jos, internetsivusto vaikuttaisi esimerkiksi vastaajien työtehtävien suorittamiseen. Tällöin voidaan olettaa, että nämä vastaajat kiinnittäisi enemmän huomiota internetsivustolla oleviin epäkohtiin.

Näissä vastauksissa internetsivustosta löydettiin selkeitä puutteita ja ongelmakohtia. Toisaalta jotkin vastaukset jättivät avonaiseksi ongelman ytimen. Tällaisia olivat yhdensanan vastaukset, esimerkiksi voidaan ottaa vastaus ”lomakkeet”. Edellinenhän ei kerro mikä lomakkeissa on vikana. Vikana voi olla ulkoisesti huonosti laadittu lomake, muu lomakkeen toimimattomuus tai vastaajan mielestä internetsivustolla ei ole oikeata määrää lomakkeita.

Vastaukset koodattiin ja analysoitiin, joiden lopputuloksena saatiin seuraava taulukko.

Sivuilla toimii mielestäni huonosti	
Asiasisällön löytäminen ja etsimistö	8
Ajantasaisuus	7
Jäsentieto	6
Linkit ja siirrot	6
Siirtyminen klubisivuille	4
Navigointi ja valikot	4
Rakenne ja sisältöongelmat	4
INFOÄHKY	3
Ulkoasu	2
Lomakeongelma	2
Tarvikemyynti	2
Lyhenteet ja nimikkeistö	2
Brändi	1
Rekrytointi	1
Muita vastauksia:	
El huonoa	5
Klubien omat sivut - päivitysongelma ja klubien omat sivut	2
Innovaatiot	1
Tyhjät = - ja mmm	2

Taulukko 17: Vastaajien mielestä Internetsivustolla huonosti toimivat asiat.

9.10.1 Asiasisällön löytäminen ja etsi-toiminto

Vastaajien mielestä selkeästi ongelmallisinta internetsivustolla on asiasisällön löytäminen ja etsi-toiminto. Osassa vastauksia kerrottiin suoraan asiasisällön löytämisen vaikeudesta. Osa vastauksista taas otti kantaa etsi-toiminnon toimivuuteen. Vastausten koodauksessa päädyttiin siihen, että tähän kohtaan tulee laittaa nämä molemmat asiat. Perusteina tähän on se, että osa Internetsivuston selaajista käyttää hakutoimintoa, kun he hakevat asiasisältöjä. Nielsenin (2000, 224) tutkimusten mukaan jopa hieman yli puolet hänen testikäyttäjistä suosi hakutoimintoa. Näin asiasisällön löytymisen internetsivustolta ja etsi-toiminnon voidaan katsoa nivoutuvan yhdeksi kokonaisuudeksi.

Hakutoiminto termin sijasta Vastaajat käyttivät termiä ”etsi-toiminto”. Tämä ”etsi-toiminto”-nimi tulee www-sivulla olevasta tekstiruudusta ja painikkeesta, joissa molemmissa on teksti ”Etsi”. Tässä käyttäjäkyselyn tuloksessa käytetään termiä ”etsi-toiminto”, koska termi on vastaajien käyttämä ja näin se on heille myös tuttu. Seuraavassa on esimerkkivastaus, joka viittaa etsi-toiminnon toimivuuteen.

”Etsi-toiminto vaatii hieman parannusta.”

Vastaus ei suoraan kerro, millaista parannusta tämä etsi-toiminto vaatisi. Luukkonen (2004, 43) on esitellyt esimerkkejä hakutuloksista ja siitä kuinka hakutuloksen tulisi auttaa käyttäjää sen ollessa epätydyttävä käyttäjälle. Edellisen pohjalta pohdittaessa tätä ”etsi-toiminnon” tulosta, voisiko vastaaja tarkoittaa esimerkiksi kirjoitusvirhe tilanteita. Tilanne jossa käyttäjä tekee kirjoitusvirheen tekstiruutuun, niin saako käyttäjä hakutoiminnon tulokseksi vastauksen, mikä auttaa käyttäjää jatkamaan ja pääsemään häntä tyydyttävään lopputulokseen. Vai saadaanko vastaukseksi vain ”Antamallasi haulilla ei löytynyt mitään”. Edellinen oli esimerkinomainen oletus tästä hakutoiminnosta ja käyttäjän kertomasta kehitystarpeesta. Etsi-toiminto toiminnosta kirjataan ylös seuraavasti: Hakutoiminnon (”etsi-toiminnon”) tulee olla riittävän kehittynyt, jotta se toimii käyttäjän kannalta tyydyttävästi ja lisäksi toiminnon tulee auttaa käyttäjää ongelmatilanteissa pääsemään eteenpäin.

Asiasisällön löytämisen vaikeutta analysoitaessa, voidaan helposti havaita Lions-liiton internetsivuston toimivuuden ydinongelma. Ydinongelmaksi muodostuu Lions-liiton internetsivuston laajuus ja sisällön määrä, joka on suunnittelemattomasti koottu www-sivustolle. Seuraavassa on poimittu yksi kuvaava esimerkkivastaus.

”Runsaan sisällön joukosta on vaikea löytää hakemaansa.”

Internetsivuston suunnittelemattomuus rakenteiden, navigoinnin, sivujen otsikoinnin ja muiden sivuston selattavuutta parantavien tekijöiden kohdalla aiheuttavat suurelta osin asiasisäl-

lön löytämisen ongelmat. Vastajat ovat hyvin löytäneet myös näitä tekijöitä, jotka ovat tämän ongelman aiheuttajia, kuten esimerkiksi rakenteet ja navigointi. Myöhemmin tässä osiossa näistä tekijöistä löytyy kirjaukset ja esimerkit.

9.10.2 Ajantasaisuus

Sivustoa selaavalle käyttäjälle ajantasaisuuden ongelma tulee selkeästi esille. Internetsivuston ajantasaisuus on kahdella tavalla harmillinen:

- Internetsivustolla käyminen voi vähentyä, kun sisältö ei päivity tarpeeksi tiheään.
- Internetsivujen vuodenajankohtaan sopimattomat sisällöt tai sivujen monta vuotta vanhat päivitysmerkinnät antavat internetsivustosta epämääräisen/huvittavan kuvan käyttäjille.

Ajantasaisuuden parantamisessa voisi auttaa se, että sivustolla olisi selkeä ylläpitosuunnitelma ja nimetyt vastuuhenkilöt. Vastuuhenkilöiden työskentelyn aktiivisuutta voitaisiin auttaa helpokäyttöisemmällä sisällönhallintajärjestelmällä. Seuraavassa yksi vastauksista, joka sisältää myös varteenotettavan parannusehdotuksen:

”Vanhoja uutisia liikaa. Ne tulisi siirtää määrääjain omaan arkistoonsa.”

9.10.3 Jäsentieto

Kolmanneksi eniten vastajat moittivat jäsentietoon liittyviä asioita. Tätä kohtaa voi pitää tuloksellisesti hiukka tulkinnallisena. Sillä tämä havainto koskettaa monia eri osa-alueita internetsivustolla olevasta laajasta Lions tieto kokonaisuudesta. Tällöin voi käydä niin, että asioiden esitystavat ja määrät eivät voi millään tyydyttää koko jäsenkuntaa. Vaan aina on jäseniä, jotka ovat johonkin osakokonaisuuteen tyytymättömiä. Lisäksi näistä ei monistakaan paljastunut ongelman ydin. Vaan vastaaja saattoi ilmoittaa esimerkiksi, että ”jäsenkeskus” toimii huonosti. Lions-yhdistyksen jäsenille tuloksena saatu jäsentieto on olennainen asiakokonaisuus internetsivustolla, näin tällä kohdalla tulee olla oma painoarvonsa tässä tulososiossa. Luetellaan seuraavaksi kaikki erityyppiset löydökset:

- Muu jäsenten tarvitsema tieto
- Tulevat tapahtumat
- Jäsenkeskus
- Lions tietous
- Vuosikirjan tiedot ilman jäseniä olisi hyvä saada
- Jäsenrekisterin ylläpito oli aluksi vähän vaikeaa

Jäsenrekisteri on sivuston ulkopuolinen kokonaisuus, johon jäsenet pääsevät omilla tunnuksilla sisään. Näin tämä on ulkopuolella tämän kehittämistyön, mutta jäsenrekisteri on tärkeä

pala jäsentieto kokonaisuutta. Tästä syystä jäsenrekisteri huomioitiin mukaan kyselyn tuloksen jäsentieto kohtaan.

9.10.4 Linkit ja siirrot

Linkit ja siirrot osio kertoo käyttäjien mielipiteen sivuston linkeistä. Yksi vastaaja käytti sanaa ”siirrot” ja toisen vastaajan vastaus oli ”Siirtyminen sivustosta toiseen”. Nämä vastaukset tulkittiin niin, että vastaajien siirrot ja siirtyminen sanoilla tarkoitettiin linkit ja linkittyminen sanoja. Näin tähän osioon saatiin yllättävän iso tulos peräti 6 vastausta. Seuraavaa vastausta voisi ihmetellä internetsivustojen selaamisessa käytettävän html-tekniikan pohjalta: ”Ajoittain jotkut linkit eivät aukea.”

Tässä vastaaja käyttää sanaa ajoittain. Eli jokin linkki toimii oikein useasti, muttei aina. Tarkasteltaessa tätä asiaa www-sivuston sisältämän html kielen teknisen toimivuuden pohjalta, niin tämän teknisen katsannon kannalta asia ei voi olla näin. Vaan tulisi miettiä voisiko, esimerkiksi nettiyhteyden hitaus tai toimintahäiriö vaikuttaa tähän asiaan. Sisältökatsauksessa löydettiin Lions-liiton internetsivustolta muutama toimimaton linkki, mutta nämä linkit eivät toimineet lainkaan.

Osin tähänkin kohtaan liittyy tulkinnallisuutta. Koska tähän osioon listattiin myös niitä vastauksia joissa vastaaja puhuu linkeistä, vaikei vastauksesta selkeästi ilmene onko linkissä jotain vikaa vai onko vastaaja tarkoittanut jotain muuta huonosti toimivaa asiaa. Tällainen vastaus oli esimerkiksi seuraava:

”Sri Lankan linkki kärjessä ja sivua joka avautuu linkistä on viimeksi päivitetty 2010.”

Tässä vastaaja on selkeästi halunnut kertoa ajantasaisuuden ongelmasta. Tässä on kuitenkin mahdollista se, että vastaaja on ollut myös tyytymätön linkin sijaintiin ja toteutukseen. Tästä syystä tämä otettiin mukaan myös tähän kohtaan tulososiota.

Www sivuston rakentamisessa tulisi muistaa käyttäjien usein tarvitsemien asioiden asettaminen www-sivustolla mahdollisimman esille ja helposti saavutettaviksi. Mahdollisimman esille tarkoittaa asia tulee havaita helposti ja sen tulee ikään kuin ponnahtaa www-sivulta esille. Asioiden helpolla saavutettavuudella tarkoittaa asiasisällön löytymistä internetsivustolta mahdollisimman vähäisten hiiren napsautusten avulla. Seuraava esimerkkivastaus kertoo tästä:

”Moni asia on liian monen mutkan/linkin takana.”

Tässä tulososion kohdassa voidaan havaita käytettävien termien ja havaintojen olevan tulkinnallisesti vaikeita. Asian tärkeys ja huomionarvo voitiin havaita vastaajien vastauksista. Tu-

loksen pohjalta voidaan todeta www-sivujen linkkien toimivuus ja erottuminen ovat tärkeitä tekijöitä internetsivuston kävijöille.

9.10.5 Siirtyminen paikallisten lionsklubien internetsivustoille

Palautetaan ensin mieliin, kuinka Lions-liiton internetsivustolla tämä siirtyminen paikallisten lionsklubien internetsivustoille tapahtuu. Paikallisten lionsklubien internetsivustoille siirrytään valitsemalla karttalinkistä kohde Lions-piirin kirjaintunnus, jota napsautetaan hiirellä ja tällöin siirrytään valitun Lions-piirin internetsivustolle. Lions-piirin internetsivustolta haetaan uusi linkki, jonka avulla käyttäjä siirtyy paikallisten lionsklubien internetsivustolle. Tämä toiminnallisuus on tarkemmin selitetty sisältökatsauksen karttalinkki luvussa 6.5. Edellisen toiminnon selvityksen monimutkaisuudesta voidaan jo päätellä, että myös vastaajat tulevat huomioimaan tämän karttalinkin tässä kyselyssä. Tuloksena vastaajilta saatiin 3 vastausta karttalinkistä, joista yhdestä vastauksesta kirjattiin kaksi erillistä huomiota tästä asiasta. Seuraavaksi esitellään yksi esimerkkivastaus, jossa kiteytyy hyvin karttalinkin käytön ongelmallisuus jäsenistön ulkopuolisille kävijöille.

”Liiton sivustolta piirien klubien sivuille olisi hyvä päästä heti myös klubin nimen perusteella, jottei tarvitse ”vieraan” tietää esim. että klubi ”xxx” kuuluu nimenomaan esim. A-piiriin jne.”

9.10.6 Navigointi ja valikot

Sivuston navigointiin ja valikoihin liittyvistä ongelmista kerrottiin aiemmin sisältökatsauksessa. Vastaajien huomiot navigoinnista ja valikoista vahvistavat aiempia päätelmiä näiden toimintojen heikkouksista Lions-liiton internetsivustolla. Tämä tieto tulee siirtää www-sivuston kehittämistyöhön toteamalla, uudistettavan internetsivuston kehittämistyössä tulee kiinnittää erityistä huomiota www-sivuston navigoinnin ja valikoiden toimivuuteen.

Seuraavassa on esimerkkinä yhden vastaajan vastaus:

”Navigointi on hankalaa ja epäloogista.”

9.10.7 Rakenne ja sisältöongelmat

Vastaajien vastausten tulkitsemisella saatiin tähän kohtaan tulososiota 4 vastausta. Tulkitsemisella tarkoitetaan tässä sitä, että vastauksista tuli löytää sivuston rakenteisiin tai sisältöön viittaavaa aineistoa. Esimerkiksi vastauksessa kerrotaan, että sivusto on toteutettu hankalasti. Tämä on tulkittu viittaavan suoraan sivuston rakenteessa oleviin ongelmiin. Lisäksi eräässä vastauksessa ei puututtu nykyisen sivuston toiminnan ongelmiin, vaan kerrottiin tulevan sivuston rakentamisen vaikeudesta. Tämäkin lisättiin tähän, koska tässä suoraan kerrottiin rakenteista. Tästä seuraava esimerkki:

”Rakenteen suunnittelu on haastavaa kun on näin monipuolinen sivusto, mutta sitä kannattaa miettiä.”

Eräs vastauksista esitteli laajasti sisällöllisen puolen ongelmaa.

”Sivut ovat ”sisäänlämpiävät”. Tiedottamisen ote puuttuu. Ei ihme, että ”suuri yleisö” ei tunne leijonia kovin hyvin.”

Lisäksi sivuston sisältöasioihin liittyi vastaus päällekkäisistä sivuista ja niillä olevista ristiriitaisista tiedoista.

9.10.8 Infoähky

Infoähky sanaa käytti eräs vastaaja ja toinen vastaajista käytti sanaa tietöähky. Näistä sanoista valittiin infoähky tämän kohdan otsikoksi. Tällä infoähkyllä tarkoitetaan www-sivua, joka on täytetty liian paljon ja tiiviillä informaatiopakettilla. Tällöin www-sivu voi olla lukijasta esimerkiksi liian pitkä, kun lukiessa joutuu vierittämään www-sivua. Nämä 3 löydöstä olisi voitu laittaa edelliseen osion sisältöongelmiin. Oman osion muodostamiseen näistä löydöksistä päädyttiin, koska vastausten määrä oli näinkin suuri ja näistä havainnoista muodostui selkeä oma ryhmä. Lisäksi haluttiin painottaa tätä infoähky ongelmaa, koska sana itsessään on hyvin kuvaava ja muistuttaa kehitystiimiä tästä asiasta.

Seuraavassa esimerkkivastauksena tähän kohtaan kuuluva vastaus:

”Joillakin sivuilla on aivan liikaa tekstiä, esim. Toiminta-sivuilla, jossa esim. historiaosuus pitäisi olla jossain muualla. Sitä ei osaa toiminnasta katsoa.”

9.10.9 Muita vastauksia

Seuraavassa on luetteloitu vastaukset, joista kustakin tehtiin 2 kirjausta. Seuraavat kirjaukset kuuluivat 2. löydöksen ryhmään.

- Ulkoasu
- Lomakeongelma
- Tarvikemyynti
- Lyhenteet ja nimikkeistö

Käydään edellistä ryhmää rivi riviltä lävitse ja analysoidaan lyhyesti asiasisällöt.

Internetsivuston ulkoasu ja visuaalisuus ovat asioita, joilla ei voida koskaan kaikkia internetsivuston kävijöitä miellyttää. Lisäksi nykyisen internetsivuston pohjalta, voisi päätellä, ettei tämä kohta tule olemaan ongelma uuden internetsivuston suunnittelussa. Nykyiset internetsivut ovat ulkoasultaan vähintäänkin hyvää tasoa ja Lions-liitto käyttää tarvittaessa ulkopuolista ulkoasun suunnittelijaa. Tulee myös muistaa, että internetsivuston toimivuus menee aina ulkoasun edelle.

Lomakeongelmassa yksi vastaaja oli ilmaissut asian olevan ongelmallinen, muttei kertonut millä tavalla. Toiselle vastaajalle tuotti vaikeuksia löytää haluamansa lomake. Asiasisältöjen löydettävyyteen tulee kiinnittää huomiota, kuten aiemmin tätä asiaa käsiteltiin. Www-sivuston kehittämistyössä lomakkeiden tulee olla visuaalisesti oikein rakennettuja ja niiden hyvään toimivuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Tarvikemyynti kohta on sisällöllinen asia, jonka ratkaisu jää Lions-liitolle. Lions-liiton tulee miettiä tuleeko näiden asioiden olla internetsivustolla vai ei. Valittaessa ne sisällöksi internetsivustolle Lions-liitto tekee edelleen päätökset, kuinka ne tullaan esittelemään www-sivuilla.

Lyhenteet ja nimikkeistö tämä on tärkeä kohta www-sivuston kehittämistyössä, koska tuleva internetsivuston sisältö on kaikkien käyttäjien käytettävissä. Tällöin tulee muistaa internetsivustolla käytettävien sanojen yleiskielisyys ja helppotajuisuus. Internetsivuston sisällön tavoitteena tulee olla kaikkien kävijöiden huomioiminen sisällön ymmärrettävyydessä.

9.10.10 Brändi ja rekrytointi vastaukset

Brändi ja rekrytointi vastaukset eivät suoraan kuulu tulevan www-sivuston suunnitteluun. Brändi on asia mikä tulisi suunnitella ensin ja sen jälkeen tulisi "brändätä" Lions-liiton internetsivusto.

Rekrytointi on Lions yhdistyksille tärkeä asia toiminnan elinvoimaisuuden ja jatkuvuuden kannalta. Internetsivuston tulee olla toimiva työvälien uusien jäsenkandidaattien hankkimisessa. Havaittaessa nykyisillä internetsivustolla jäsenhankintasisällössä puutteita tai toimivuus ongelmia, tulee niihin ottaa kantaa uuden internetsivuston kehittämistyössä. Jäsenhankintasisältönä internetsivustolta tulisi helposti löytyä esitteitä, yhteystietoja ja lomakkeita, jotta jäsenkandidaatit kiinnostuisivat ja hakeutuisivat mukaan Lions-yhdistyksen toimintaan.

9.11 Vastaajien terveiset

Kyselyyn vastaaja saivat mahdollisuus kertoa terveisiä internetsivuston uudistajille ja näin vaikuttaa tulevan internetsivuston suunnitteluun. Kokonaistuloksena saatiin 53 vastausta tähän kohtaan. Näistä vastauksista kolme vastausta luokiteltiin tyhjiksi, nämä olivat viiva, "Kyllä!" ja yksi henkilökohtainen viesti Lions liitolle. Lisäksi kaksi viestiä eivät liittyneet Lions-liiton internetsivuston uudistustyöhön, vaan toisessa haluttiin uudistaa Lion-lehti ja toisessa otettiin kantaa paikallisten lionsklubien internetsivustojen uudistamistarpeeseen.

Näinkin suuren kokonaisvastausten määrän saaminen kertoo Lions-hengestä. Ollaan tässä järjestössä ja sen toiminnassa aina täysillä mukana. Osassa vastauksista oli useita asiakokonaisuuksia. Näin laskennallinen löydösten yhteismäärä kohosi 64. koodattavaan ja analysoitavaan asiaan. Vastausten koodauksen ja analysoinnin jälkeen saatiin lopputuloksena alla oleva taulukko.

Terveiseni sivuston uudistajille	
Kannustus viestit	9
Selkeyttäminen (yksinkertaistaminen, vähentäminen, ryhmitteily, selkeys -sekava selvemmin)	8
Ajantasaisuus ja ajankohtaisuus	8
Ulkoasu	8
Klubien aktiviteetit ja toiminta	7
Asiasisällön löytäminen	5
Lyhenteet ja nimikkeistö	3
Mallisivustot	3
Ohjeet	2
Jäsenrekisterin päivitys	2
Sisältöongelmat	2
Esteettömyys	1
Ponnahdusikkunat	1
Yksi salasana	1
Tapahtuma- ja kilpailutiedot	1
S-postiosoitteet	1
Brändi	1
Sosiaalinen media	1
Muut viestit vastaajilta:	
Klubien omat sivut	1
Uudistakaa nopeasti Lion-lehti.	1
toivottavasti ei mene huonompaan suuntaan (ei kannustusviesti)	1
Tyhjät (1 viiva, Kyllä ja yksityinen viesti)	3

Taulukko 18: Vastaajien terveiset internetsivuston uudistajille.

9.11.1 Kannustusviestit

Kannustusviestejä oli koodauksen jälkeen kaikkiaan 10 löydöstä, joista yksi analysoitiin negatiivissävytteiseksi ja poistettiin laskennasta. Negatiivissävytteinen poistettu viesti oli seuraavanlainen: ”toivottavasti ei mene huonompaan suuntaan.” Edellisen viestin sisältöä ei oikein voinut tulkita kannustusviestiksi, tästä syystä se poistettiin ja kannustusviestien määräksi tuli 9 löydöstä. Kannustusviestien suuri määrä kertoo järjestön sisäisestä positiivisesta ajattelusta. Lions-toiminnassa on varmaan vallitsevana toimintatapana se, että yhdistyksen jäsenet tukevat ja auttavat toinen toisiaan käsillä olevissa projekteissa. Näin toimitaan kaikkien projektien kanssa, vaikkei jäsen osallistuisikaan itse vastuullisena tekijänä kyseisessä projektissa. Nämä asiat näkyivät myös vastauksissa ja niiden määrissä. Otetaan malliksi eräs vastaus, missä samalla kiteytyy sivuston laajuusongelma:

”Tehkää järkeviä päätöksiä. Tällä hetkellä sivusto on kohtuullisen hyvä; haasteena runsas tiedon määrä.”

9.11.2 Selkeyttäminen

Vastaaajien vastauksista kirjattiin 8 löydöstä tähän kohtaan, mitkä viittasivat internetsivuston sekavuuteen. Tämän kohdan tulos on yksi mielenkiintoisimpia asioita näiden terveisten analysoinnissa, koska tämä ei ole tullut aiemmissa kyselyn osioissa näin selkeästi esille. Vastajaat ovat aiemmin vastanneet, mitkä asiat toimivat huonosti sivustolla. Silti vasta tämä terveiset sivuston uudistajille kohta antoi tuloksena tämän epäkohdan internetsivustosta. Seuraavassa esitellään nämä tuloksena saadut sekavuuteen viittaavat asiat.

- Vähemmän vieritettäviä sivuja
- Yksinkertaistakaa käyttö. käyttöohjeen tulee alkaa näin...
- Jos jotenkin saisi selkeytettyä niin hyvä.
- Sivusto sekava
- Selkeys ja toisaalta yksinkertaisuus ovat valttia.
- Tietoa selkeästi ryhmiteltynä.
- Navigointi sivuilla voisi olla selvemmin merkittyjä (*bold*, isompi kirjasinkoko)

Edellä luetuista asioista ei suoraan löydy ratkaisua, kuinka tämä sekavuus saataisiin pois uudistettavalta internetsivustolta. Nämä www-sivuston sekavuuteen viittaavat asiat tulee pitää mielessä ja miettiä www-sivuston selkeyttä edistäviä ratkaisuja kehittämistyötä tehtäessä. Tämä tuloksena saatu kokonaisuus otsikoitiin sanalla selkeyttäminen, joka voidaan ottaa tulevan internetsivuston suunnittelun yhdeksi tavoitteeksi.

Seuraavassa on vastauksista kirjattu avainsanoja, joita voi pitää mielessä www-sivuston kehittämistyössä:

- Vähentäminen
- Yksinkertaistaminen, yksinkertaisuus
selkeyttäminen, selkeys, selkeä, selkeästi
- sekavuuden poisto, selvemmin
- ryhmittely

Lopuksi yksi vastaus mikä jää helposti mieleen ja se voisi toimia myös hyvänä muistinvirkistäjänä kehittämistyössä, millaisten hyvien internetsivustojen tulee olla.

”Liiton sivun tulisi olla saatavilla ja yhtä selkeä kuin lumiharja oven pielessä talvella.”

9.11.3 Ajantasaisuus ja ulkoasu

Tämä kohta sai paljon huomiota vastaajilta peräti 8. löydöksen verran. Ajantasaisuuden ja ulkoasun yhdistäminen tapahtui koodaus vaiheessa. Koodatessa vastauksia aloitettiin laittamaan näitä asioita yhteen ja tähän lopulliseen tulokseen ne jäivät yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi. Kyselyn melkeinpä viimeisimmän osion vastauksia koodatessa eivät nämä kaksi asiaa enää tuntuneet löydöksinä huomattavilta, koska näistä oli saatu havaintoja jo aiemmista kyselyn osioista. Tavallaan näiden yhdistäminen antoi ehkä liian ison painoarvon näille asioille. Ajantasaisuuden voi kuitenkin löyhästi liittää ulkoasuongelmaan. Esimerkiksi joulukorttien esittelemisen heinäkuussa on myös internetsivuston ulkoasuongelma.

Kuten edellisessä kappaleessa pohdittiin ajantasaisuus ja ajankohtaisuus osio on ollut jo aiemmin huomioituna ja analysoituna kyselyn tuloksissa. Tässä kohtaa kyselyä saatiin näin lisävahvistusta ongelman olemassaoloon Lions-liiton internetsivustolla. Seuraavassa eräs poiminta tuloksesta, joka edustaa tämän kohdan ajantasaisuuteen viittaavia asioita.

”Sivut ovat hyvin staattiset. Koska uusia juttuja (uutisia yms) ei tule, niin mielenkiinto sivuja kohtaan hiipuu.”

Edellisestä voidaan huomioida vastaajan mietteet siitä, minkä vaikutuksen heikko ajantasaisuus aiheuttaa www-sivuston käyntitiheyteen. Tämän ajatukseen on meidän kaikkien helppo yhtyä ja se tulee antaa muistutukseksi Lions-liiton internetsivuston ylläpitäjille.

Lions-liiton internetsivuston ulkoasun muuttamisessa vastaajat painottivat enemmän rävykkyyttä ja ajatuksena oli saada tällä tavoin uusia jäseniä toiminnan piiriin. Seuraavassa malliksi yksi tällainen vastaus:

”Värikkyyys ja huomiota herättävyys taas toisi helpommin uusia jäseniä.”

Värien käytön ongelmana on se, että meillä jokaisella on oma henkilökohtainen käsityksemme ja mieltymyksemme väreistä. Web-suunnittelu kirjassa neuvotaan käyttämään hillittyjä värejä. Lisäksi varoitetaan voimakkaiden värien häiritsevistä vaikutuksista lukemiselle. (Korpela & Linjama 2005, 43.)

Tulee muistaa myös Lions-toiminnan luonne, heidän tavoitteena on palvella ja auttaa lähiseutukuntaa. Heidän toimintansa edellyttää jonkinlaisen luottamuksen vaalimista. Nettisivuston tulee omalta osaltaan tukea näitä tavoitteita. Tällöin kovin räikeästä ja kirkuvasta nettisivustosta voisi helposti tulla aivan päinvastainen viesti internetsivuston kävijöille.

Toinen asia ulkoasussa oli kuvamateriaalin määrän lisääminen internetsivuston sisällössä. Sisällönhallinta järjestelmän uusiminen voisi avata uusia mahdollisuuksia internetsivuston nopeampaan päivitettävyyteen ja sisällöllisesti saattaisi kuvamateriaalin määrällinen osuus kasvaa internetsivustolla. Kuvamateriaalin määrän kasvua internetsivustolla voidaan olettaa tapahtuvan, kun kuvien lisääminen sisällönhallintajärjestelmän avulla onnistuu helposti. Järjestelmän käytön helppouden myötä lisääntyy ylläpitäjien määrä ja heidän osaaminen ei ole myöskään este kuvamateriaalien lisäämiselle internetsivuston sisältöön. Sisällönhallintajärjestelmän vaihtamisen myötä saataisiin tämä kohta ratkaistua.

9.11.4 Lionsklubien aktiviteetit ja toiminta

Lionsklubien aktiviteetit ja toiminta kohtaan saatiin löydösten määräksi 7 kappaletta. Tämä vahvistaa oletusta, että jäsenistö on todella kiinnostunut paikallisten lionsklubien toiminnasta ja aktiviteeteista. Pohdittaessa tätä kohtaa, voitaisiin ajatella jäsenten käyvän tiuhaan heidän oman paikallisen Lionsklubin internetsivustolla. Tällöin he saavat tietoa heidän oman Lionsklubin toiminnasta ja aktiviteeteistä. Tässä kohtaa vastaajien on kuitenkin täytynyt tarkoitaa muiden kuin oman lionsklubien aktiviteettejä ja toimintaa. Paikallisia Lionsklub yhdistyksiä on noin 950, joten tässä tullaan laajuus ongelman eteen. Lions-liiton internetsivustolle valittaessa sisältöä paikallisten yhdistysten aktiviteeteista ja toiminnasta joudutaan miettimään miten asia ratkaistaan. Yksi vaihtoehto on, että jokainen paikallinen lionsklubi saa esimerkiksi viikon mittaisen esitysvuoron Lions-liiton internetsivustolle. Toisena vaihtoehtona on se, että suunnitella jokin uutiskynnys, jonka pohjalta päätetään esitellä näitä asioita Lions-liiton internetsivustolla. Päivitettävyyden nopeus tulisi näillä asioilla olla hyvin tiuha. Tällöin

jäsenistö saisi laajasti tietoa koko maan kattavasti eri lionsklubien aktiviteeteista ja toiminnasta. Seuraavassa on yksi esimerkkivastaus:

”Paikallisten klubien aktiviteeteista voisi olla enemmän tietoa - esim. Kuukausittainen 'highlight'.”

Loppuyhteenvedon kirjataan tähän kohtaan, uudistettavalle internetsivustolle tulee saada sisältöä paikallisten lionsklubien aktiviteeteista ja toiminnasta.

9.11.5 Asiasisällön löytäminen

Tähän kohtaan saatiin tulokseksi asioita 5 kappaletta, tämäkin kohta oli saanut paljon huomiota vastaajilta. Seuraavassa esimerkkivastauksessa ehdotettiin ja esitettiin uuden ”banneri” elementin tuomista internetsivustolle:

”Haettu tieto pitää löytyä helposti ja nopeasti. Sivuja pitäisi päivittää säännöllisemmin ja nopeammin. Enemmän bannereita, jotka ohjaavat suoraan tärkeisiin ja ajankohtaisiin asioihin.”

Tietotekniikan termitalkoot suosittavat banneri (arkityyli) sanan sijasta käyttämään mainospalkki sanaa. Termitalkoot sivustolla mainospalkki on määritelty seuraavasti: ”verkkosivulla käytettävä mainoskuva, josta on linkki erillisellä sivulla sijaitsevaan aineistoon.” (Sanastokeskus TSK ry 2012.) Tämä voisi olla toimiva ratkaisu esimerkiksi Lions-liiton internetsivustolta toisille ulkopuolisille internetsivuille siirtävien linkkien kohdalla. Näin käyttäjä tietäisi valitessaan ja hiirellä napauttaessaan mainospalkkia, että hän siirtyy toiselle internetsivustolle.

9.11.6 Lyhenteet ja nimikkeistö

Tähän kohtaan saatiin tuloksena 3 löydöstä. Internetsivuston sisältönä käytettävien lyhenteiden ja nimikkeistön tulee olla kaikkien kävijöiden ymmärrettävissä. Tulee käyttää varoen vieraskielisiä sanoja, lyhenteitä ja yhdistyksen omaan sisäiseen viestintään tarkoitettua sanastoa. Internetsivuston sisältöä tuotettaessa tulee erityisesti muistaa uudet jäsenet ja vierailijat, joille www-sivujen sisällön tulee olla yhtä ymmärrettävää kuin niille yhdistyksen toiminnan jo läpikotaisin tunteville henkilöillekin. Tämä tulee muistaa etenkin valikoissa, jotta internetsivustolla navigointi onnistuu sujuvasti kaikilta kävijöiltä. Seuraava esimerkki voisi toimia nyrkkisääntönä asiasta.

”Ei mitään him-hamppua, vaan asiaa, jokaisen ymmärtämässä muodossa!”

9.11.7 Mallisivustot

Tähän osioon saatiin 3 löydöstä, joissa vastaajat ehdottivat Lions-toiminnan kansainvälisiä tai toisten maiden internetsivuja malliksi Lions-liiton internetsivuston suunnittelulle. Nämä olivat

mielenkiintoisia ja varteenotettavia ehdotuksia. Lions-liiton www-sivuston kehittämistyössä kannatta käydä katsomassa naapurimaiden internetsivustoja, joista voi mahdollisesti saada hyviä kehitysideoita jatkojalostettavaksi Suomen Lions-liiton internetsivustolle.

Seuraavassa esimerkkipäätelmä, jossa ehdotettiin muutamaa Eurooppalaista Lions-toimintaa esittelevää internetsivustoa:

”Katsokaapa vaikka Ruotsin, Norjan tai Saksan leijonien sivuja. Ovat mielenkiintoa herättävät.”

9.11.8 Ohjeet

Ohjeet huomioitiin 2. löydöksessä. Ohjeet ovat tärkeä osa Lions-liiton internetsivuston sisältöä, luonnollisesti tätä tietoa tarvitsevat pääsääntöisesti vain jäsenistö.

Loppupäätelmänä ohjeen tulisi olla selkeä ja ymmärrettävä. Toinen asia ohjeissa on se, että ne tulee löytyä internetsivustolta helposti.

9.11.9 Jäsenrekisterin päivitys ja sisältöongelmat

Jäsenrekisterin toiminnallisuuksissa tai esitystavassa on varmasti jotain vikaa, koska näissä terveisissäkin se taas huomioitiin 2. löydöksenä. Tähän kehittämistyöhön jäsenrekisteri ei kuulu, joten kirjataan jäsenrekisterin kehitystarve muistiin tulevia projekteja varten.

Sisältöongelma kohtaan saatiin 2 löydöstä, nämä olivat tulkinnallisesti vaikeita. Kuitenkin näiden viesti viittasi internetsivuston sisältöongelmiin. Tämän kohdan löydöksiä tarkempi analysointi on myös vaikeaa, joten tyydytään vain esittelemään nämä molemmat.

- ”Liika omahyväisyys johtaa vääjäämättä jäsenkatoon.”
- ”Kaikkea ei vois sivuille saada, mutta ne täytyy saada selville liittotoimistosta.”

9.11.10 Esteettömyys

Esteettömyys verkkosivustolla tarkoittaa erilaisten käyttäjäryhmien ja käyttötilanteiden huomioimista. Näillä erilaisilla käyttäjäryhmillä on joitain rajoitteita verkkosivuston käyttämisessä ja nämä tekijät tulisi huomioida suunniteltaessa verkkosivustoja. Verkkosivuston käyttötilanteen erilaisuus voi liittyä erilaiseen tekniseen tapaan selata verkkosivustoa. Esimerkkinä edelliseen, verkkosivuston selaamisessa toinen käyttäjä käyttää hiirtä ja toinen kosketusliikkeitä. Jotkin erityisryhmät tarvitsevat apuvälineitä tietokoneen käyttämisessä. Esimerkiksi näkövammaiset selaavat internetsivustoja omien lukuohjelmien avulla. (Helin 2005, 238.) Internetsivustot voidaan testata ja selvittää onko www-sivut rakennettu esteettömyyden nor-

meja noudattaen. Testeillä voidaan varmistaa esimerkiksi internetsivuston rakenteiden toimivuus käytettäessä näkövammaisten lukuohjelmia. Esteettömyys asioista ei ole lainsäädännöllisiä velvoitteita, mutta erilaisten käyttäjien huomioimista voisi pitää eräänlaisen huomaavaisuutena. Lions-liiton tapauksessa näkövammaiset ovat myös tärkeä ryhmä, koska Lions yhdistyksellä on pitkät yhteistyöperinteet näkövammaisten kanssa.

Kehittämistyössä tulisi jo alkuvaiheessa määritellä saavutettavuusvaatimukset. Vaatimusmäärittelyssä määritellään saavutettavuusvaatimukset, joissa määritellään miten ja ketkä erityisryhmät otetaan huomioon internetsivuston kehittämistyössä. Näitä erityisryhmiä voivat olla esimerkiksi näkövammaiset tai iäkkäät henkilöt. (Sinkkonen ym. 2009, 49.)

Tässä käyttäjäkyselyn tuloksen analysoinnissa haluttiin painottaa esteettömyys asian tärkeyttä, huomioimalla esteettömyys tämänkin verran laajasti, vaikka löydösten määrä oli vain yksi. Seuraavaksi esitellään tämä esteettömyys kategorian vastaus.

”Tärkeää olisi, että sivustot toimisivat hyvin näkövammaisten apuohjelmia käyttäville. Sivut kannattaa testauttaa näkövammaisten keskusliitossa.”

Viesti kehittämistyöryhmälle, valmistettavan internetsivuston suunnittelussa tulee muistaa huomioida esteettömyys asiat.

9.11.11 Ponnahdusikkunat

Eräs vastaajista esitti www-sivuston kehittämisen kannalta harkinnan arvoisen ehdotuksen. Seuraavassa on suora lainaus tästä vastauksesta:

”Saisiko ponnahdusikkunoita otsikoihin. Esim. jäsenkeskus/tietoluola - ponnahdusikkuna, mistä heti näkee, mitä tietoluola sisältää.”

Tietoluola on Lions-liiton internetsivustolla oleva www-sivujen kokoelma, joka sisältää jäsenille suunnattua Lions tietoa. Ponnahdusikkuna terminä tarkoittaa pientä ikkunaa, joka tulee esimerkiksi hiiren napsautuksella näkyville varsinaisen käyttöliittymän päälle. Tässä kohtaa voidaan tietysti miettiä tarkoittiko vastaaja aivan suoraan ponnahdusikkunaa esityksessään. Ohitetaan tässä tietotekninen terminologia ja vastauksen www-sivuston rakentamisen tietotekninen tarkastelu. Tarkastellaan esitettyä ehdotusta pelkästään ideana. Ehdotuksen otsikolla voitaisiin tarkoittaa valikon tietoluola vaihtoehtoa ja viettäessä hiiren osoitin sanan tietoluola päälle, tällöin aukeaisi tietoluola alisivustojen otsikot käyttäjän nähtäväksi. Tästä olisi suuresti apua etsittäessä Lions-liiton internetsivustolta jotain tiettyä asiasisältöä.

9.11.12 Yksi salasana

Uudistettava Lions-liiton internetsivusto on kaikille käyttäjille tarkoitettu avoin www-sivusto, johon salasanoja ei tarvita. Näin salasanat eivät kuulu tähän kehittämistyöprojektiin.

Kirjataan kuitenkin ylös mahdollisia tulevia projekteja varten seuraava esimerkkivastaus. ”Yhdellä salasanalla pääsee päivittämään oman toimialueensa tietoja. Nykyaikaiset menetelmät käyttöön. Moniportainen lupajärjestelmä pois. Ollaan Leijonia hengellä eteenpäin!”

9.11.13 Loput tulokset

Tähän kohtaan poimittiin seuraavat yksittäiset asiat, jotka eivät kuulune mihinkään aiempiin tulosryhmiin. Nämä vastaukset eivät myöskään ole internetsivuston kehittämistyön kannalta kaikkein olennaisimpia, vaan näiden viestien merkitystä ja painoarvo jää Lions-liiton toimijoiden päätettäväksi. Internetsivuston kehittämistyön kannalta esimerkiksi sosiaalisen median mukaan ottamista Lions-liitto joutuu aivan lähitulevaisuudessa harkitsemaan. Seuraavassa esitetään taulukon otsikoinnit ja vastausten suorat lainaukset.

- Tapahtuma- ja kilpailutiedot: ”Tapahtuma- ja kilpailutiedot päivitettävä ajantasaisesti.”
- S-postiosoitteet: ”S-postiosoitteet pitää olla kaikilla ja tiedotteet aina kaikille jäsenille.”
- Brändi:” Brandi kuntoon.”
- Sosiaalinen media: ”Linkitykset sosiaaliseen mediaan.”

9.11.14 Arvio internetsivustosta

Käyttäjäkyselyn vastaajilta pyydettiin yleisarviota Lions-liiton internetsivustosta. Kyselylomakkeessa arvioitiin 4 internetsivuston ominaisuutta, jotka olivat ulkoasu, sisältö, internetsivuston rakenne ja navigointi. Arviointiasteikko oli yhdestä viiteen, yksi = heikko, kaksi = välttävä, kolme = tyydyttävä, neljä = hyvä ja viisi = erinomainen. Seuraavassa taulukossa on saatu tulos esitetty kunkin ominaisuuden prosenttijakaumina.

N=197		N=197	
%	Ulkoasu	Arviot	%
			Sisältö
Yksi	2	Yksi	2
Kaksi	10	Kaksi	13
Kolme	41	Kolme	41
Neljä	43	Neljä	41
Viisi	2	Viisi	2
Tyhjiä	2	Tyhjiä	1
Yhteensä	100		100
N=197		N=197	
%	Rakenne	%	Navigointi
Yksi	6	Yksi	8
Kaksi	16	Kaksi	20
Kolme	42	Kolme	44
Neljä	33	Neljä	25
Viisi	1	Viisi	1
Tyhjiä	2	Tyhjiä	2
Yhteensä	100		100

Taulukko 19: Vastaajien 4. ominaisuuden arviointi, ulkoasu, sisältö, rakenne ja navigointi.

Vastaajien voidaan ajatella arvioivan oman liiton internetsivustoa hellällä kädellä, eikä tuloista voi näin pitää täysin neutraalina. Taulukosta prosenttiarvoja vertailemalla voidaan kuitenkin selkeästi havaita, että vastaajat arvioivat ulkoasun ja sisällön paremmaksi kuin rakenteen ja navigoinnin. Esimerkiksi ulkoasun arviot hyvät - erinomainen (4-5) sai 45 % osuuden vastaajilta. Vastaavasti navigointi sai samojen arvioiden osuudeksi vain 26 %.

Kuten aiemmin tässä käyttäjäkyselyssä on www-sivujen ulkoasun arvioinnista kerrottu, sen ongelmallisuus piilee meidän jokaisen eriävillä mieltymyksillä väreihin ja muihin visuaalisiin

tehosteisiin. Lions-liiton internetsivusto on kuitenkin toteutettu ammattimaisesti, sen väri-maailma on rauhallinen ja pohjaa Lions-liiton graafiseen ohjeistoon. Käyttäjäkyselyn tuloksen pohjalta voidaan todeta, ettei Lions-liiton internetsivustolla ole ulkoasullisia ongelmia. Tähän samaan tulokseen tultiin aiemmin sisältökatsauksessa ja vertailuanalyyssissa, joten tämä käyttäjäkysely vahvistaa aiempia päätelmiä.

Käyttäjäkyselyn internetsivuston sisällön yleisarviota voidaan pitää oikeaan osuneena. Sillä internetsivustolla on paljon hyödyllistä sisältöä, kunhan sen vain löytää. Vastaaajista 82 %:a arvioi sisällön tyydyttäväksi tai peräti hyväksi, joten tässä kohtaa on hyvä muistaa sisällön saama aiempi negatiivissävytteinen palaute vastaajilta. Vastajat viittasivat sisällön heikkouksina esimerkiksi infoähkyyn, heillä oli toiveita ajankohtaisuuden lisäämisestä ja internetsivuston hidasta päivittyvyyttä moitittiin. Lisäksi sisällön kohdalla on hyvä muistaa Lions-liiton internetsivuston kaksi käyttäjäryhmää jäsenistö ja vierailijat. Seuraavat kaksi asia ovat tärkeitä tuotettaessa internetsivustolle sisältöä näille kahdelle käyttäjäryhmälle.

- Internetsivustolla tulee olla erilaista sisältöä jäsenistölle ja vierailijoille.
- Käyttäjäryhmien mukainen sisältö tulisi pitää erillään, tai sisällöstä tulisi ilmetä selkeästi kummalle käyttäjäryhmälle se on suunnattu.

Rakenteiden ja navigoinnin heikompaa tulosta, voidaan pitää odotusten mukaisena. Tässäkin käyttäjäkysely vahvisti aiempia päätelmiä. Lisäksi käyttäjäkyselyssä vastaajilta saaman tuloksen pohjalta voidaan internetsivuston rakenteiden ja navigoiden puutteita pitää melkoisen vakavina, koska normaalin käytön yhteydessä tavalliset käyttäjät ovat havainneet nämä puutteet. Tästä voidaan päätellä Lions-liiton internetsivuston rakenteiden ja navigoinnin puutteiden haittaavan jäsenistön internetsivuston käyttöä.

Loppuyhteenvedon käyttäjäkyselyn yleisarvioinnissa todetaan seuraavat asiat.

- Lions-liiton internetsivuston ulkoasussa voidaan edelleen noudattaa Lions-liiton graafisen ohjeiston ohjeita.
- Lions-liiton nykyisen internetsivuston sisältö on kattavaa ja riittävää. Uudistettaessa internetsivustoa tulee kuitenkin kiinnittää huomiota sisällön esittämistapoihin ja sisällön päivitettävyyteen tiheyteen.
- Internetsivuston kaksi käyttäjäryhmää tulee muistaa tuotettaessa sisältöä internetsivustolle.
- Uuden internetsivuston kehittämistyössä tulee kiinnittää huomiota, sekä www-sivuston rakenteisiin, että navigointiin. Näin parannetaan internetsivuston toimivuutta ja samalla siitä saadaan käyttäjäystävällisempi.

10 Internetsivuston sisällön jakaminen kahden pääkäyttäjryhmän kesken

Lions-liitto tämän kehittämistyön tilaajana halusi selvittää nykyisen toimivan internetsivuston sisällön jakautumista pääkäyttäjryhmien kesken. Lions-liiton internetsivuston pääkäyttäjät ovat yhdistyksen jäsenet ja www-sivustolla käyvät vierailijat. Tehtävänä oli jakaa Lions-liiton internetsivuston sisältö kahteen osaan, sen perusteella oliko sisältö suunnattu jäsenille vai vierailijoille. Tavoitteena oli selvittää tämän sivustojaottelun avulla nykyisen internetsivuston sisällön painotukset käyttäjryhmittäin. Seuraavassa on näyte internetsivuston sisällön jakautumisesta pääkäyttäjryhmien kesken.

Sivujen otsikoinnit	Jäsen	Vierailija
Lions toiminta etusivu		
Joulukortit		
Joululevy		
Punainen Sulka		
Campaign SightFirst II		
Nuorisotyö		
Nuorisobändikilpailu		
Nuorisotyön foorumi		
Nuorisoleiri ja -vaihto		

Kuva 29: Näyte internetsivuston sisällön jakautumisesta pääkäyttäjryhmien kesken.

Lions-liitosta saatiin Excel-tiedosto, joka sisälsi www-sivujen otsikot. Excel-tiedoston avaamisen jälkeen, jokaista otsikkoa voitiin hiirellä napauttaa ja siirtyä otsikon mukaiselle www-sivulle. Www-sivuston sisällön läpikäymisen perusteella tehtiin päätös siitä, kummalle käyttäjryhmälle sisältöaineisto oli kohdennettu. Saatu tulos merkittiin Excel-taulukoon värikoodeilla, jäsenille kohdennettu sisältö merkittiin keltaisella ja vierailijoiden sisältö vihreällä. Ylläolevasta näytteestä voidaan havaita tämä värikoodien käyttö. Kyseisessä näytteen kohdassa sisällöt on katsottu olevan kohdennettuja sekä jäsenistölle, että vierailijoille. Tällöin on Excel taulukossa käytetty keltaista ja vihreää värikoodia sekä jäsen, että vierailija soluissa. Lopputuloksena saatiin Lions-liiton internetsivuston sisältö jaettua kahden käyttäjryhmän kesken. Internetsivuston käyttäjryhmäkohtaisen jaottelun tulos oli nopeasti nähtävillä, koska tulos saatiin jaottelussa käytettyjen värikoodien avulla.

Jaottelua tarkasteltaessa todettiin, että Lions-liiton internetsivustolla on vain vähäisen omaa sisältöä vierailijoille. Lopputuloksena voidaan kirjata, että nykyisen Lions-liiton internetsivuston sisällön pääpaino on jäsenistölle kohdennetussa aineistossa ja www-sivustolla satunaiset vierailijat on melkein täysin unohdettu. Analysoitaessa tätä internetsivuston jaottelua, voi-

daan todeta internetsivuston sisällön olevan suurelta osin käyttäjäryhmittäin kohdentamatonta aineistoa. Tämä on yksi tekijä, joka on johtanut sivuston rakenteen heikkouteen ja sekavuuteen. Internetsivuston käyttäjäryhmä jaottelusta voidaan todeta:

- Lions-liiton internetsivuston sisältönä suoraan vierailijoille kohdistettua aineistoa on vähäisen.
- Sellaista sisältöä ei löydy internetsivustolta, jonka voisi selkeästi havaita olevan kohdennetun vierailijoille.
- Internetsivuston sisältöä ei ole suunniteltu eri käyttäjäryhmille.
- Vierailijoille tarkoitettu sisältö esitetään yhdessä jäsenistölle tarkoitetun sisällön kanssa.

Internetsivustoa selatessa tulee mieleen, että sivustolla jäsenistön ulkopuoliset kävijät on täysin unohdettu. Tämä ei luonnollisesti voi olla Lions-liiton viestinnällinen tavoite. Tällä hetkellä sivuston selaaminen antaa sellaisen kuvan, kuin se olisi täysin luotu jäsenistön informaatiojakelukanavaksi. Ajateltaessa internetsivuston sisältöä vierailijoiden kannalta voidaan todeta, ettei heidän tarpeitaan ole otettu huomioon www-sivuston rakentamisessa. Melkein kaikki vierailijoiden tarvitsema tietoa-aineisto on sekaisin yhdessä jäsenistön www-sivustoilla olevan sisällön kanssa.

10.1 Uuden www-sivuston sisällön jakaminen käyttäjäryhmittäin

Lions-liiton internetsivuston sisällön jakaminen pääkäyttäjryhmien kesken, paljasti nykyisen internetsivuston sisällön kohdentuvan pelkästään jäsenistön tiedon tarpeeseen. Internetsivuston rakenteiden heikkoudesta kertoo se, että www-sivuston sisältö ei ole kunnolla kohdistettu mihinkään käyttäjäryhmään. Lions-liiton internetsivustoja uudistettaessa seuraavia asioita tulisi tarkastella.

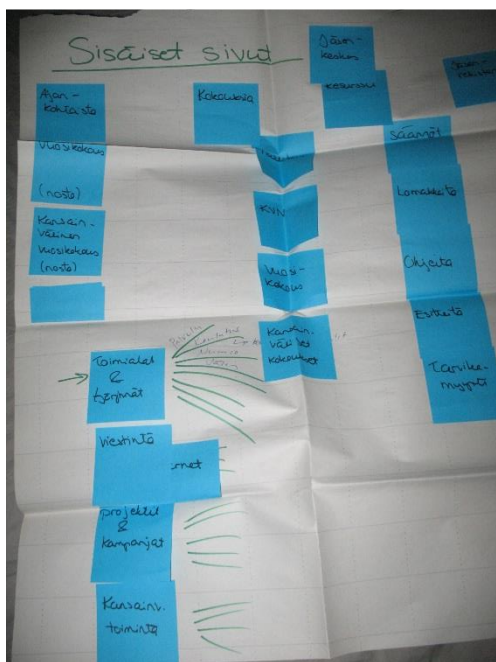
- Viestiikö internetsivusto riittävän tehokkaasti vierailijoille?
- Löytyykö ja erottuuko vierailijoille tarkoitettu sisältö helposti internetsivustolta?
- Internetsivuston tulisi herättää uusien jäsenkandidaattien kiinnostus Lions-toimintaan. Uudet jäsenkandidaatit, kuinka heidät huomioidaan internetsivustolla?

10.2 Sisällön jakamisesta konseptiksi

Internetsivuston sisällön jakamisen tulos esiteltiin Lions-liitolle. Tuloksessa oli mukana kaikki www-sivujen otsikot, kuten aiemmin kerrottiin. Alkuajatuksena oli vanhojen sivujen otsikoiden pohjalta alkaa suunnittelemaan uutta internetsivustoa Lions-liitolle. Nykyisen internetsivuston rakenteiden toimimattomuus konkretisoitui, kun ryhdyttiin miettimään tulevan sivuston rakenteita vanhojen sivujen otsikoiden pohjalta. Todettiin, ettei nykyisen internetsivuston rakenteita voida käyttää edes uudistettavan internetsivuston suunnittelussa. Tästä syystä

päätettiin, että tulevan Lions-liiton internetsivuston suunnittelu aletaan tekemään aivan uudelta pohjalta. Internetsivuston suunnittelussa lähdetään luomaan www-sivustolle täysin uudet rakenteet.

Uuden sivuston rakenteita lähdettiin luomaan yhdessä Lions-liiton kanssa, ensimmäisessä vaiheessa työtä tehtiin taulutekniikkaa hyväksi käyttäen. Taulutekniikassa kirjoitetaan asioita post-it-lapuille ja ne liimataan taululle haluttuun järjestykseen. Post-it-lappuja järjestellään uudelleen taululla, jokainen osallistuja saa vaikuttaa lappujen sijaintiin taululla. Lopullinen post-it-lappujen järjestys on löytynyt silloin, kun kaikki osallistuja ovat tyytyväisiä. Lions-liitossa kirjoitettiin tulevan internetsivuston sisällön keskeisiä nimikkeitä post-it-lapuille, joista sitten muodostettiin tulevan internetsivuston sisällön kokonaisuuksia. Nämä post-it-laput liimattiin fläppitaulun paperille, näiden avulla muodostettiin uuden internetsivuston karkea rakenne.

Kuva 30: Taulutekniikka, internetsivuston rakenteet muotoutuvat post-it-lapuille.

Toisessa vaiheessa fläppitaulun paperi otettiin talteen ja sen sisältämä www-sivuston rakenne tieto siirrettiin Word-dokumenttiin. Tämä Word-dokumentti esiteltiin yhteyshenkilölle ja Lions-liiton edustajille. Tarkasteltaessa tätä ensimmäistä suunnitelmaa Lions-liiton tulevasta internetsivustosta, päätettiin tehdä suunnitelmaan joitain korjauksia ja muutoksia. Näiden pohjalta tehtiin uudistettu suunnitelma uuden internetsivuston rakenteista. Tätä uudistettua suunnitelmaa kutsutaan tulevan internetsivuston konseptiksi.

10.3 Internetsivuston konsepti

Internetsivuston konseptin pääpiirteet selvitetään tässä luvussa. Konseptin tarkempaa sisällön läpikäymistä ei tässä suoriteta. Konseptin dokumentit ovat löydettävissä liitteistä 5 ja 6, jotka löytyvät liiteosiosta. Näin tämä internetsivuston konsepti on kaikkien tarkasteltavissa. Konsepti toimii uudistettavan Lions-liiton internetsivuston suunnittelun pohjana.

Lions-liiton nykyisillä internetsivuilla on yksi etusivu. Tässä suunnittelu vaiheessa luovuttiin yhden etusivun ajattelusta, vaan sen sijaan olisi kaksi pääsivua. Uudessa konseptissa tulisi omat etusivut kummallekin käyttäjäryhmälle, pääsivu 1 vierailijoille ja pääsivu 2 jäsenistölle. Korpelan ja Linjaman (2005,152) mukaan sisällöltään isoilla www-sivustoilla tulisi olla useita pääsivuja. Heidän mielestään tulisi olla ”vakiokävijän sivu” (Korpela & Linjama 2005,152). Edellistä vakiokävijän sivua voidaan verrata jäsenistölle suunniteltuun pääsivu 2:ksi. Pääsivu kaksi on jäsenistölle suunnattu ja nämä kävijät varmaan tietävät mitä odottaa ja mitä hakea www-sivustolta.

Pääsivu 1 sisältäisi vierailijoille suunnattua aineistoa. Siinä tulee ottaa huomioon, että kävijät tulevat www-sivustolle satunnaisesti ja kävijät eivät välttämättä hae mitään kohdennettua tietoaineistoa. Pääajatus olisi se, että internetsivuston tulisi toimia esitellen Lions-toimintaa mahdollisimman laajasti. Konseptin idea on se, että vierailijoiden pääsivu 1 toimisi sivuston ensisijaisena sisääntulosivuna. Tähän pääsivuun liittyisi kaikki ne alisivut, joiden sisältö on kohdennettu vain vierailijoita. Vierailijoiden pääsivulta siirryttäisiin yhdellä klikkauksella jäsenistön pääsivulle.

Konseptin mukaisesti suunnitellaan kaksi erilaista pääsivua. Ensimmäinen pääsivu on tarkoitettu vierailijoille, se toimii ulospäin esitellen yhdistystä ja sen toimintaa. Pääsivu yksi on näin eräänlainen näyteikkuna yhdistyksen toiminnasta. Pääsivu yksi toimii myös navigointi välineenä, sieltä siirrytään painonapin avulla pääsivu kahdelle.

Pääsivu kaksi tulee kertomaan jäsenistölle heitä koskettavista tapahtumista ja lisäksi siinä tulee olla hakemiston pirteitä. Hakemiston tapainen osuus tarvitaan, jotta jäsenistö löytää tarvitsemansa tietoaineiston vaivattomasti sivustolta.

Konseptin ehdottamalla tavalla saataisiin selkeyttä sivustolle, kun käyttäjäryhmien asiat olisivat aina yhtenä kokonaisuutena.

10.4 Konsepti internetsivuston kehittämisen työkaluna

Tulevan internetsivuston konsepti on kehittämistyön aikana muuntautunut nykyiseen muotoonsa ja sen tarkoituksena on toimia tulevan internetsivuston rakentamistyön suunnittelun pohjana. Konseptia voidaan kutsua eräänlaiseksi työkaluksi, joka auttaa viemään eteenpäin tätä kehittämistyötä. Lions-liiton nykyisen internetsivuston ydin ongelmana on sen sekavuus ja arkkitehtuurisuuden puute. Tähän ongelmaan pystytään vastaamaan tässä konseptissa esitetyllä asiasisältöjen kohdistamisilla käyttäjäryhmittäin ja konsepti suunnitelma sinällään parantaa sivuston rakenteita. Konseptin suunnitelmaa jalostamalla saadaan sivustolle kunnon vankka arkkitehtuurinen perusta ja samalla saadaan selkeytettyä sisällön rakenteita.

11 Suunnitelmat ja mallit tulevasta internetsivustosta

Konseptisuunnitelman pohjalta valmistettiin rautalankamalli ja rakennekaavio (*architecture diagram*). Nämä esitellään kevyesti seuraavissa luvuissa. Näiden rakentamisenvaiheen kuvaus on jätetty pois, koska rakentaminen pohjaa konseptien lisäksi kaikkeen siihen tietoon mitä kehittämistyön tekeminen on tuonut mukanaan. Näin näiden rakentamisvaiheita on vaikeata dokumentoida. Työmäärä etenkin rakennekaavion osalta oli melko suuri, koska siinä mallinnettiin otsikkotasolla useita www-sivuja käsittäviä alisivustoja. Niiden sommitteleminen samalle paperiarkille ei ollut aivan helppoa. Unohdettaessa jokin www-sivu sommittelun suunnittelusta ja tämän unohtuneen www-sivun lisääminen valmiiseen rakennekaavioon oli työlästä.

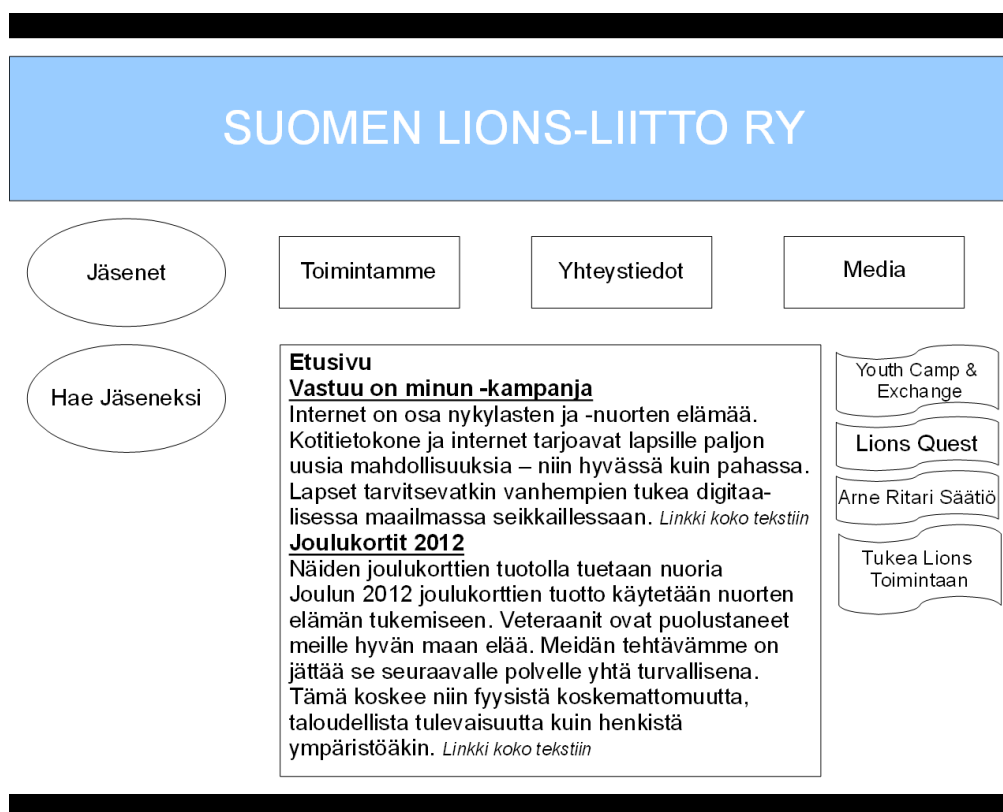
11.1 Rautalankamalli

Konseptisuunnitelmasta rakennettiin rautalankamalli sivuston pääsivuista ja muutamista alisivuista. Rautalankamalli rakennettiin PowerPoint diojen päälle, eli yksi www-sivu vastasi yhtä dia sivua.

Rautalankamallien avulla päästään testaamaan sivuston toimivuutta ja samalla tulevien sivujen suunnitelma konkretisoituu. Rautalankamallin avulla voidaan näyttää kehittämistyössä mukana oleville, että muille sidosryhmien jäsenille, millaisia asioita ja miten asioita on suunniteltu esitettävän tulevilla www-sivuilla. Rautalankamallin avulla suoritettiin muutama testi-tapaus ja sitten ne toimitettiin Lions-liitolle. Testaaminen suoritettiin vierailijat sivustolle

rakennetuilla muutamalla testitapauksella ja testauksessa käytettiin Lions-yhdistyksen ulkopuolisia testikäyttäjiä. Testauksen pohjalta lisättiin muuttama dia tähän rautalankamalli esitykseen. Seuraavassa esitellään rautalankamalli esityksestä suunniteltujen internetsivustojen pääsivu 1:stä ja 2:sta.

Kuva 31: Rautalankamalli Lions-liiton internetsivun pääsivu 1:stä.

Kuva 32: Rautalankamalli Lions-liiton internetsivun pääsivu 2:sta.

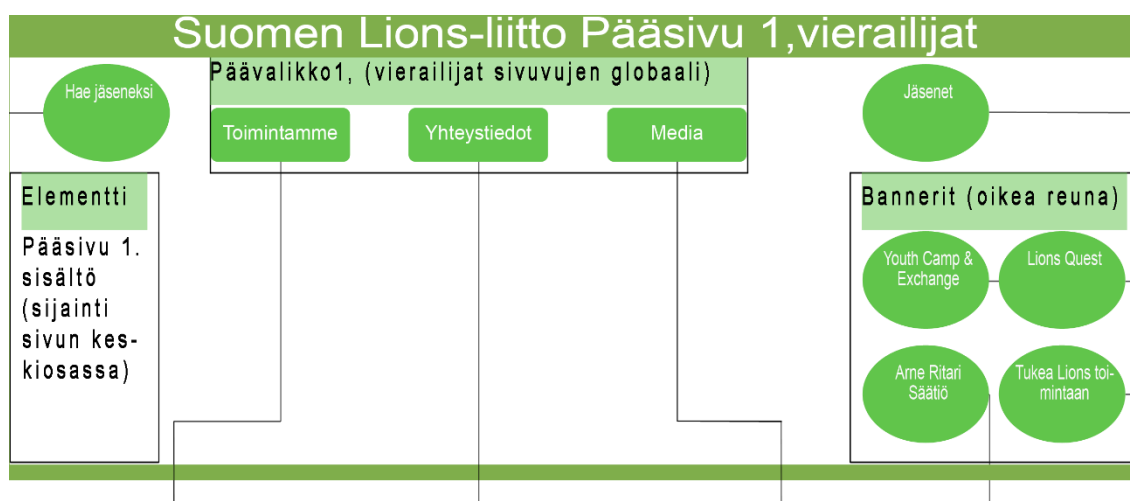
11.2 Rakennekaavio

Www-sivuston rakennekaaviota ei tule sekoittaa sivukarttaan, joka on tarkoitettu internetsivuston navigoinnin apuvälineeksi. Sivukartta on visualisoitu malli valmiista www-sivustosta, siinä luetellaan www-sivut aina alimmalle hierarkia tasolle asti. Www-sivuston selaaajaa auttavassa ja toimivassa sivukartassa tulee www-sivujen nimien kuvata hyvin kunkin www-sivun sisältöä. Sivukartan www-sivujen nimet toimivat linkkeinä kyseisille www-sivuille. Www-sivuston olleessa laaja, voi toimivan sivukartan muodostaminen olla vaikeata, ellei jopa mahdotonta. Laajoille www-sivustoille voidaan ehkä rakentaa vain aakkosellinen www-sivujen hakemisto. (Sinkkonen ym. 2009, 219.)

Rakennekaaviolla esitetään www-sivuston suunniteltu rakenne karkealla tasolla. Rakennekaaviolla esitetään esimerkiksi kuinka www-sivut ovat yhteydessä toisiinsa. Se ei esittele sivujen toiminnallisuuksia. Voidaan ajatella niin, että rautalankamallin avulla esitetään yksittäisen www-sivun sisältö ja toiminnallisuudet. Rakenne kaavion avulla pystytään edellinen yksittäinen www-sivu sijoittamaan haluttuun kokonaisuuteen www-sivustolla.

Lions-liitolle tehtiin molemmista pääsivuista erilliset rakennekaaviot, pääsivu 1:stä vierailijat ja pääsivu 2:sta jäsenistö. Rakennekaaviot erottuivat väritykseltään toisistaan, rakennekaavion visualisoinnissa käytettiin vihreätä väriä pääsivu 1:ssä ja pääsivu 2:ssa keltaista väriä

Rakennekaaviossa pääsivu 1:stä on kuvattu päävalikko, elementti, banneriosio ja kaksi painonappia. Elementillä tarkoitetaan paikkaa, johon www-sivun tekstisisältö tulee. Banneriosiossa on käytetty banneri sanaa mainospalkki sanan sijasta, koska banneri sanaa käytettiin useissa kehittämistyövaiheissa ja rakennekaavion sommittelun kannalta banneri sana on lyhempi kuin mainospalkki sana. Banneriosiossa on kuvia ja logoja, joita klikkaamalla siirrytään, joko omalle useita www-sivuja käsittävälle alisivusto kokonaisuudelle tai jollekin muulle ulkopuoliselle www-sivustolle. Kaksi painonappia, joista toinen avaa jäsenhaku www-sivukokonaisuuden ja toisen painonapin avulla siirrytään pääsivu 2:lle. Pääsivu 1:n alle on kuvattu ne www-sivut tai alisivustot, jotka ovat yhteydessä pääsivu 1:een.

Kuva 33: Osa rakennekaaviosta pääsivu 1:stä, vierailijat.

Rakennekaaviossa pääsivu 2:sta on kuvattu päävalikko, vasenvalikko, elementti, banneriosio, karttalinkki ja painonappi. Pääsivu 2:lla olisi painonappiyhteys pääsivu 1. vierailijoille tarkoitettulle www-sivulle, jota edellisessä kappaleessa kuvattiin. Lisäksi eroavaisuutena on karttalinkin sijainti pääsivu 2:lla. Tällä karttalinkillä on varmaan tarvetta myös vierailijoille, ehkä se ei kuitenkaan kuulu olla pääsivu 1:llä. Tämä asia jää Lions-liiton päätettäväksi.

Kuva 34: Osa rakennekaavion pääsivu 2:sta, jäsenet.

Jäsenistölle suunnattujen www-sivujen määrästä johtuen, rakennekaavioita tehtiin 3 erillistä sivua. Jokaisen rakennekaavion sivun sisältö yhdistyi edelliseen rakennekaavion sivun sisältöön, koska rakennekaaviossa esitetään miten www-sivut tai alisivustot ovat yhteydessä toisiinsa. Liitteenä on löydettävissä rakennekaavion sivu 1 (liite 7, sivu 156), jossa kuvataan Lions-liiton uuden internetsivuston pääsivu 2 ja osa alisivustoista.

12 Katselmus kehittämistutkimuksesta

Ensimmäisessä kehittämisongelmassa oli tarkoituksena etsiä vastausta siihen, kuinka saadaan tulevien internetsivustojen käytettävyys paremmaksi. Tavallaan tämän kysymyksen asettaminen oli aavistuksen liian etupainotteinen ja liian kunnianhimoinen. Tässä kehittämistyössä oli tarkoituksena tehdä vain suunnitelma tasolla oleva esitys tulevista Lions-liiton internetsivustoista. Käytettävyyden parantaminen olisi edellyttänyt hieman pidemmälle vietyä suunnitelmaa ja sen hyväksymistä Lions-liitossa. Esimerkiksi rakennekaavion ja rautalankamallin tekeminen Lions-liiton kanssa yhteistyössä hyväksyttävälle tasolle, olisi mahdollistanut rautalankamallin avulla tulevan internetsivuston testaamisen. Testaamisella olisi varmistettu www-sivuston toimivuus ja näin saatu parannettua www-sivuston käytettävyyttä. Totta on kuitenkin, että tässä kehittämistyössä tehtiin monia käytettävyyttä edistäviä ehdotuksia. Näitä olivat esimerkiksi navigoinnin vähentäminen ja ehdotetut muutokset tilamuutostoimintoon. Ensimmäisen kehittämisongelman loppuosassa tuli selvittää, kuinka rakennetaan rakenteeltaan loogisemmat ja toimivammat sivut. Tähän on vastattu luomalla uusille Lions-liiton internetsivuille aivan uusi rakenne konseptisuunnitelman avulla.

Toisessa kehittämisiongelmassa pyrittiin selvittämään ketkä ovat Lions-liiton internetsivuston käyttäjät ja millainen www-sivuston sisältö pitäisi yllä käyttäjien mielenkiinnon internetsivustoon. Siihen ongelmaan ketkä ovat sivuston käyttäjät, tähän saatiin karkealla tasolla vastaus. Lions-liiton internetsivuston käyttäjäryhmät muodostuvat, yhdistyksen jäsenistöstä ja internet sivustolla vierailevista kävijöistä. Tässä kehittämistyössä ei ollut mahdollista huomioida riittävällä tasolla internetsivuston vierailevia kävijöitä, koska sivusto oli kohdennettu hyvin voimakkaasti jäsenistölle ja sisällön joukosta vain vaivoin saattoi löytää vierailijoille suunnattua sisältömateriaalia. Tässä Lions-liiton internetsivuston kehittämistyö toimi tavallaan herätteenä sille, että internetsivustolla vierailijat tullee ottaa voimakkaammin huomioon www-sivuston sisällön suunnittelussa. Kehittämistyön aikana on löydetty joitain asiakokonaisuuksia, jotka kuuluvat selkeästi sivustolla vierailevien kävijöiden mielenkiinnon piiriin. Seuraavaksi kirjataan ylös nämä ja muut huomioitavat asiat suunniteltaessa alisivukokonaisuuksia Lions-liiton internetsivustolla jäsenistön ulkopuolisille vieraileville kävijöille.

- Lions-liiton internetsivuston tuulee olla kuin näyteikkuna, jossa kerrotaan ja esitellään kaikkea Lions-toiminnassa tapahtuvaa vapaaehtoista palvelu- ja auttamistoimintaa.
- Jäsenkandidaattien huomioiminen: jäsenyydestä kiinnostuneiden tulee helposti internetsivuston avulla löytää keinot siihen, kuinka ilmoittaa paikalliselle yhdistykselle kiinnostus ja halu osallistua Lions-yhdistystoimintaan.
- Lions Quest, elämisentaitoja nuorille. Tässä ovat opettajat ensisijainen kohderyhmä.
- Nuorisovaihto-ohjelman kohderyhmä on nuoret ja opettajat. Opettajat jakavat tietoa tästä ohjelmasta nuorille.

Nämä ovat tulleet esille internetsivuston katselmuksessa ja kehittämistyön yhteydessä käydyissä keskusteluissa Lions-liiton edustajien kanssa. Tähän kirjattuna ne toimivat muistutuksena, kun tehdään www-sivuille sisältöä. Näiden ylös kirjaamisella toivotaan autettavan myös seuraavan www-sivuston käyttäjä tutkimuksen tekijöitä.

Jäsenistöön kuuluvien kävijöiden ajatuksia Lions-liiton internetsivustosta selvitettiin jäsenkirjeenä lähetetyllä käyttäjäkyselyllä. Tästä on tarkemmin luvussa 8 ja käyttäjä tutkimuksen tulososiossa luku 9. Käyttäjäkyselyn avulla tehty tutkimustyö oli pohjatyö, jonka toivotaan auttavan uudistetun internetsivuston sisällön tuottajia ja seuraavien jäsenistöön kohdistuvien tutkimusten tekemistä.

Seuraavassa esitellään tavoitteet, joihin pyrittiin tutkimusongelmien vastausten hakemisen avulla.

Tavoitteet

1. Lopputuloksena syntyy suunnitelma, jonka avulla voidaan toteuttaa selkeämmät ja kevyemmät nettisivut.

- Näin syntyy suunnitelma, jonka avulla pystytään tarjoamaan käyttäjien tarvitsema tietoaaineisto ja lisäksi saadaan luotua sivustolle houkuttelevuutta lisäävää aineistoa.

Tavoitteita analysoitaessa, voidaan todeta tavoitteiden täyttyneen suurelta osin ja Lions-liitolle on pystytty antamaan apuja suunniteltaessa uutta internetsivustoa.

12.1 Yhteenveto

Yhteenvetoa mietittäessä, eräänlaiseksi kiteytykseksi tuli ”Selkeämpi ja kevyempi nettisivusto”. Se on ollut tämän kehittämistyön keskiössä. Kehittämistyössä suoritettujen toimenpiteiden ja löydösten ovat sitten ohjanneet tuohon keskiössä olevaan maalin tätä suunnittelua. Seuraavassa on koottu miellekarttaan oleellimmat asiat, mitkä kuuluivat tähän kehittämistyöhön.

Kuva 35: Kehittämistyön miellekartta.

Edellinen miellekartta sisältää tämän kehittämistyön keskeisiä työvaiheita ja joitain havaintoja. Kehittämistyö lähti käyntiin pohdinnalla, millainen Lions yhdistys on ja mikä on Lions-toiminnan ydin? Edelliset asiat tuli sitten nivoutua Lions-yhdistyksen viestintään ja Lions-liiton internetsivuihin.

Lions-liiton toimivien internetsivujen sisältöä ja rakenteita pyrittiin selvittämään sisältökatsauksella. Kehittämistyön tutkimukselliset osiot olivat vertailuanalyysi (*benchmarking*) ja käyt-

täjäkysely. Miellekarttaan kirjattiin havainto nykyisillä Lions-liiton internetsivuilla olevan liikaa valikoita. Muukin valikoiden toimivuuden ja selkeyden parantaminen olivat toimenpiteitä, joita ehdotettiin Lions-liitolle.

Seuraava vaihe kehittämistyössä oli jakaa nykyinen internetsivuston sisältö käyttäjäryhmien kesken. Konseptisuunnitelma oli ensimmäinen varsinainen suunnittelutyö uusista Lions-liiton internetsivuista. Konseptisuunnitelman pohjalta aloitettiin kehittämään ajatusta kahden pääsivun internetsivuista. Kahden pääsivun internetsivusto mallinnettiin rautalankamallin avulla.

Havaintona tai toiveena kirjattiin, tulevilla internetsivuilla tulisi käyttäjillä olla käytettävissä muropolku ja sivukartta. Www-sivustolla oleva muropolku kertoo käyttäjälle hänen sijaintinsa www-sivustolla ja tarjoaa mahdollisuuden siirtyä www-sivustossa suoraan ylöspäin. Kuten luvussa 11.2 kerrottiin, sivukartta on visualisoitu malli www-sivustosta (Sinkkonen ym. 2009, 218-219). Lions-liiton internetsivuston laajuudesta johtuen toivottiin www-sivustolle muropolkua ja sivukarttaa. Näiden toivotaan auttavan kävijöitä www-sivustolla navigoimisessa. Nämä kirjataan tähän loppuun eräänlaiseksi toiveeksi siitä, että ne voisivat olla mukana www-sivustolla. Ymmärrettävästi näidenkin toteutus Lions-liiton laajalla internetsivustolla on haastavaa.

Kehittämistyön tavoitteena oli tehdä suunnitelma Lions-liiton uusista internetsivuista. Konseptisuunnitelman pohjalta valmistettiin lopputuotteena rautalankamalli ja rakennekaavio tulevista Lions-liiton internetsivuista.

12.2 Loppuarviot tehdystä kehittämistyöstä

Kehittämistyön tekeminen antoi kokonaiskuvan niistä työtehtävistä, mitkä sisältyvät www-sivuston uudistustyöhön. Kehittämistyötä itsessään arvioitaessa, joitakin yksittäisiä työvaiheita olisi voitu tehdä enemmän teorialähtöisesti ja saatu näihin työvaiheisiin enemmän osaamista. Kokonaisuudessaan kehittämistyö itsessään oli opettavainen kokemus ja sen tekeminen opetti paljon tekijänsä. Projektin läpiviemisessä ja johtamisessa jäi vielä opittavaa. Tällaisen projektin johtaminen on haastavaa, kun kaikki toimijat toimivat harrastepohjalta. Näin tämä projekti vietiin läpi yhteistyöllä ja talkoohengellä.

Lions-toiminnan kiteytynyt iskulause ”Me palvelemme” toteutui tässä opinnäytetyössä memminpuolisesti, sekä kehittämistyön tilaaja palveli opinnäytetyön tekijää, että opinnäytetyön tekijä palveli tilaajana toimivaa Lions-liittoa. Lions-liiton tilaus auttoi opinnoissa ja opetti monia asioita internetsivuston kehittämisestä. Vastaavasti Lions-liittoa avustettiin uudistettavan internetsivuston kehittämistyössä.

Lions-liitosta saadun palautteen perusteella kehittämistyön lopputulosta voidaan pitää onnistuneena. Tämän saadun palautteen mukaan, tässä kehittämistyössä esitettyjen suunnitelmien mukaiset rakenteet ja asiat ovat toteutuneet heidän uudistetulla internetsivustollaan (Johansson 2014).

Lähteet

Kirjalliset lähteet

- Garrett, J. 2002. The elements of user experience: user-centered design for the web. Indianapolis Ind.: New Riders Publishing.
- Helin, L. 2005. Käytettävyytutkimuksen menetelmät. Käytettävyys erityisryhmien kannalta. Tampereen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteiden laitos.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä: kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kaner, C., Falk, J. & Nguyen, H.Q. 1999. Testing Computer Software. 2nd Edition New York: John Wiley & Sons. ISBN: 0471358460.
- Kelsey, L. & Mark, M. 1999. Benchmarking: a tool for Web site evaluation and improvement. Internet Research, Vol. 9 Iss: 5, pp.383 - 392 (Emerald).
- Korpela, J. & Linjama, T. 2005. Web suunnittelu. 2. laitos, 1. painos. Jyväskylä: Docendo.
- Krug, S. 2006. Älä pakota minua ajattelemaan!: tervejärkinen käsitys web-käytettävydestä. Kääntäjä Ketola, V-P. Helsinki: Readme.fi.
- Lopuck, L. 2012. Web design for dummies. 3rd ed. Wiley & Sons, 2012. E-kirja.
- Luukkonen, M. 2004. Tekstiä tekemään!: kirjoittajan opas. Helsinki: WSOY.
- Nielsen, J. 2000. WWW suunnittelu. Helsinki: IT Press.
- Norman, D. 1991. Miten avata mahdottomia ovia sivu. Magneettisesta tekstistä suomennettu kirjasta The Psychology of Everyday Things. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Paananen, J. 2000. Tietotekniikan peruskirja. 4 painos. Porvoo: Teknoli.
- Sinkkonen, I., Kuoppala, H., Parkkinen, J. & Vastamäki, R. 2002. Käytettävyiden psykologia. 2 painos. Helsinki: Edita Publishing / IT press.
- Sinkkonen, I., Nuutila, E. & Törmä, S. 2009. Helppokäyttöisen verkkopalvelun suunnittelu. Helsinki: Tietosanoma.
- Tidwell, J. 2011. Designing interfaces. 2nd ed. Sebastopol: O'Reilly Media.

Sähköiset lähteet

- Garrett, J. 2000a. Jesse James Garrett's Hidden Agenda, the simple planes poster. Viitattu 29.8.2013. http://www.jjg.net/elements/pdf/elements_simpleplanes.pdf
- Garrett, J. 2000b. Jesse James Garrett's Hidden Agenda, the original diagram. Viitattu 29.8.2013. <http://www.jjg.net/elements/pdf/elements.pdf>
- Joomla 2011. Joomla suomenkielen käännöstyöstä vastaavan tiimin sivusto. Viitattu 9.10.2013. <http://www.joomla.fi/mika-on-joomla>

Lions Club Helsinki/Pihlajamäki. 2013. Lions Club Helsinki/Pihlajamäki ry:n säännöt. Viitattu 9.10.2013. <http://www.verkkoviestin.fi/lionshkipihlajamaki/data/liitteet/klubisaannot.pdf>

SWEDISH LIONS. 2012. Ruotsin Lions-yhdistyksen internetsivu, Lions Clubs International Multiple District 101. Viitattu 9.10.2013. <http://www.lions.se/english/>

Lions Norge forsiden. 2013. Norjan Lions-yhdistyksen internetsivu, Forsiden - Lions Norge. Viitattu 9.10.2013. <http://www.lions.no/>

Norman, D. 2007-2012. Design as Communication. Viitattu 25.10.2013. http://www.jnd.org/dn.mss/design_as_communicat.html

Sanastokeskus TSK ry. 2012. Tietotekniikan termitalkoot, hakutoiminnon avulla selvitetty tietotekniikan terminologiaa. Viitattu 29.8.2013. <http://www.tsk.fi/tsk/termitalkoot/fi/haku-266.html>

Suomen Lions-liitto ry kevät*. 2013. Lions-liiton toiminta. Viitattu 17.4.2013. <http://www.lions.fi/index.php/fi/liitontoiminta> (*Kevät sanalla on haluttu painottaa lähteenä olevan vanha internetsivusto, jota ei enää kevään jälkeen ollut mahdollista selata.)

Suomen Lions-liitto ry. 2013. Suomen Lions-liitto ry:n säännöt 2013. Ladattu Google hakukoneen avulla 9.10.2013. https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&cad=rja&ved=0CE8QjBAwBg&url=http%3A%2F%2Fwww.lions.fi%2Fdata%2Fliitteet%2Fliiton_saannot_vuosikokous_hyv_86.docx&ei=ijZtUr-7AcT64QTZyIHocg&usg=AFQjCNG-qLNfdeCH0Ez5SSc6xsmZOVu4fQ

Vapaasalo, T., Hildén, J., Koponen, J. & Kovala, T. 2011-2013. Informaatiomuotoilun sanasto, englant-suomi. Viitattu 29.8.2013. <http://informaatiomuotoilu.fi/sanasto/>

The World's Worst Website. 2013. Examples of Bad Websites. Viitattu 29.8.2013. <http://www.angelfire.com/super/badwebs/>

Julkaisemattomat lähteet

Suomen Lions-liitto ry 2012a. Suomalaista Lions-toimintaa yli 60 vuotta. Helsinki: Suomen Lions-liiton julkaisema vihkonen.

Suomen Lions-liitto ry 2012b. Suomen Lions-liitto ry:n viestintästrategia. Helsinki: Suomen Lions-liiton julkaisema vihkonen.

Suulliset lähteet

Johansson, T. 2014. Viestintäjohtajan puhelinkeskustelu 6.1.2014. Suomen Lions-liitto. Helsinki.

Kuvat

Kuva 1: Kanasen kuvaus kehityssykleistä, jotka seuraavat toisiaan (Kananen 2012, 54). ..	12
Kuva 2: Yhteenvetokaavio Lions-toiminnasta, toiminta-ajatuksesta ja visiosta.....	24
Kuva 3: Lions-liiton internetsivuston sisällön tuottaminen.	28
Kuva 4: Otsikkotasot ja selitysosio (Garret 2002, 24; Jesse James Garrett's Hidden Agenda 2000a).....	33
Kuva 5: Strategia otsikkotasot kahtiajako (Garret 2002, 30).	36
Kuva 6: Sisältoelementtien osiot Käyttäjien tarpeet ja Sivuston tavoitteet, Strategia otsikkotasolla (Garrett 2002, 40).	36
Kuva 7: Sisältoelementtien osiot, Rajaus/määrittely otsikkotasolla (Garrett 2002, 66).	40
Kuva 8: Sisältoelementtien osiot, Rakenne otsikkotasolla (Garrett 2002, 86).....	42
Kuva 9: Normanin visualisointi käsitteistä (Norman 2007-2012).	43
Kuva 10: Sisältoelementtien osiot, Runko otsikkotasolla (Garrett 2002, 114).....	46
Kuva 11: Visuaalisen suunnittelun sisältöelementti, Ulkoasu otsikkotasolla (Garrett 2002, 142).	49
Kuva 12: Esimerkki www-sivun huonosta ulkoasusta (The World's Worst Website, 2013). ..	51
Kuva 13: Otsikkotasot ja sisältöelementit (Garrett 2002, 162; Jesse James Garrett's Hidden Agenda 2000).	52
Kuva 14: Lions-liiton etusivun sinipohjainen yläosio.	57
Kuva 15: Lions-liiton etusivun alaosio.	58
Kuva 16: Lions-liiton internetsivuston valikko 1, päävalikko.	58
Kuva 17: Lions-liiton www-sivuston valikko 2.	59
Kuva 18: Lions-liiton www-sivuston valikko 2:n yksittäinen painike.	59
Kuva 19: Lions-liiton internetsivuston valikko 3.	60
Kuva 20: Karttalinkki Lions-liiton internetsivustolla.	73
Kuva 21: Käyttäjä kuljettaa hiiren osoittimen Lions-piiriin alueelle K ja vasempaan yläkulmaan tulee K-kirjain.	73
Kuva 22: Esimerkki poistetusta sivusta, joka on näkyvillä www-sivustolla.	76
Kuva 23: Esimerkki tyhjistä www-sivusta.	77
Kuva 24: Esimerkki vaillinaisesta www-sivuston sisällöstä ja viestinnän ongelmasta www-sivustolla.	77
Kuva 25: Jouluun liittyvät asiat esillä läpi vuoden on esimerkki heikosta ajantasaisuudesta.	79
Kuva 26: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 LION-lehti www-sivulla.	80
Kuva 27: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 Yleistä lionista alasivustolla, Lionstoiminta www-sivulla.	81
Kuva 28: Lions-liiton www-sivuston valikko 3 Yleistä lionista alasivustolla, LION-lehti www-sivulla.	81
Kuva 29: Näyte internetsivuston sisällön jakautumisesta pääkäyttäjryhmien kesken.	132
Kuva 30: Taulutekniikka, internetsivuston rakenteet muotoutuvat post-it-lapuilla.	134
Kuva 31: Rautalankamalli Lions-liiton internetsivun pääsivu 1:stä.	137
Kuva 32: Rautalankamalli Lions-liiton internetsivun pääsivu 2:sta.	138
Kuva 33: Osa rakennekaaviosta pääsivu 1:stä, vierailijat.	139
Kuva 34: Osa rakennekaavion pääsivu 2:sta, jäsenet.	140
Kuva 35: Kehittämistyön miellekartta.	142

Taulukot

Taulukko 1: Lions-liiton internetsivuston valikko 1. valintavaihtoehtojen toiminnallisuudet.	64
Taulukko 2: Lions-liiton internetsivuston valikko 2. valintavaihtoehtojen toiminnallisuudet.	65
Taulukko 3: Lions-liiton etusivun valikko 3 ja sen 5. valintavaihtoehtorivin toiminnallisuudet.	67
Taulukko 4: Lions-liiton etusivun valikko 3 ja sen 4. valintavaihtoehtorivin toiminnallisuudet.	68
Taulukko 5: Vertailuanalyysissa yhdistysten www-sivustojen saamat pistearviointit ja yhteispisteet.	87
Taulukko 6: Vastaajien ikäryhmät ja vastaajien prosentti osuudet ikäryhmittäin.	95
Taulukko 7: Vastaajien miesten ja naisten osuudet ikäryhmittäin.	96
Taulukko 8: Mies- ja naisvastaajien oma arviot heidän ATK-taidoista.	97
Taulukko 9: Vastaajien käyntitiheys ryhmittäin internetsivustolla.	99
Taulukko 10: Mies- ja naisvastaajien käyntitiheys ryhmittäin internetsivustolla.....	100
Taulukko 11: Vastaajien prosenttijakaumat haettavasta internetsivuston sisällöstä.....	101
Taulukko 12: Vastaajien prosenttijakaumat haettavasta internetsivuston sisällöstä jaettuna 4:ään eri käyntitiheysryhmään.	102
Taulukko 13: Vastaajien muu internetsivuston sisältö, jota he hakevat internetsivustolta. .	103
Taulukko 14: Vastaajien internetsivuston sisältö, jota he haluaisivat lisää internetsivustolle.	105
Taulukko 15: Vastaajien ehdottamat sisältöosiot internetsivustolle.	106
Taulukko 16: Vastaajien mielestä Internetsivustolla hyvin toimivat asiat.....	111
Taulukko 17: Vastaajien mielestä Internetsivustolla huonosti toimivat asiat.....	115
Taulukko 18: Vastaajien terveiset internetsivuston uudistajille..	122
Taulukko 19: Vastaajien 4. ominaisuuden arviointi, ulkoasu, sisältö, rakenne ja ..... navigointi.....	130

Liitteet

Liite 1 Lions-liiton internetsivuston etusivu (8.2012)	150
Liite 2 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselyn lomake (osa 1).....	151
Liite 3 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselyn lomake (osa 2).....	152
Liite 4 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselyn lomake (osa 3).....	153
Liite 5 Konsepti Lions-liiton uusista internetsivuista, pääsivu 1 vierailijoille.	154
Liite 6 Konsepti Lions-liiton uusista internetsivuista, pääsivu 2 jäsenistölle.....	155
Liite 7 Rakennekaavion sivu 1, www-sivuston pääsivu 2:sta, jäsenet.	156

Liite 1 Lions-liiton internetsivuston etusivu (8.2012)

Suomeksi | På svenska | etsi Etsi

SUOMEN LIONS-LIITTO R.Y.

“ME PALVELEMME”

Etusivulle | Yleistä liioneista | Toiminta | Yhteystiedot | Jäsenkeskus

Puheenjohtajalta | Bändiskaba | Nuorisovaihto | Lions Quest | Kummilapset

- Etusivu
- Suomi johtoon
- Sri Lankan lionsprojektit
- LION-lehti
- Yhteystiedot
- Katastrofirahasto
- Kiinnostaako jäsenyys?
- Ame Ritari -säätö

Onnistunut vuosikokous Jyväskylässä

11.06.2012 13:41

Aurinkoinen Jyväskylä täyttyi leijonista B. -10.6.2012, kun Suomen Lions-liiton vuosikokoukseen saapui noin 2.400 osanottajaa eri puolilta Suomea. Kokous on Euroopan suurin vuosittainen lionstapahtuma. Suomen Lions-liiton vuosikokouksen yhteydessä pidettiin myös Suomen Leojen vuosikokous.

Suomen Lions-liiton vuosikokouksessa valittiin liitolle uusi puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kaudelle 2012-2013. Puheenjohtajan tehtävään nousi lappeenrantalainen pääluottamusmies, psykologi Seppo Söderholm. Hänellä on pitkä kokemus lionstoiminnasta vuodesta 1987 alkaen. Söderholm kuvailee itseään positiivisesti asioihin suhtautuvaksi ja uudistushenkiseksi. Varapuheenjohtajaksi valittiin kehitysohjaaja, hallintotieteiden tohtori Asko Merilä Utajärveltä. Lue koko uutinen täältä

Viimeksi päivitetty 11.06.2012 14:01

Piirit ja Klubit

A,B,C,D,E,F,G,H,I,K,L,M,N,O

Liite 2 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselylomake (osa 1).

SUOMEN LIONS-LIITTO R.Y.
"ME PALVELEMME"

Lions-liiton nettisivujen kehittäminen

Käyttäjäkysely

Oletko Lions- tai Leo-klubin jäsen?

Olen
 En ole

Oletko käynyt sivuillamme aikaisemmin?

olen
 En ole

Jos olet käynyt aiemmin, miten usein käyt sivuilla?

Joka päivä
 Kerran viikossa
 Kerran kuukaudessa
 Harvemmin

Sivuilta haen

Uutisia
 Tietoa toiminnasta
 Ohjeita
 Asiakirjoja

Näiden lisäksi haen myös

Liite 3 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselyn lomake (osa 2).

Näiden lisäksi haen myös

Haluaisin sivulle lisää

- Uutisia
- Tietoa toiminnasta
- Ohjeita
- Asiakirjoja

Näiden lisäksi haluaisin sivuille myös

Yleisarvio sivuista: 1=heikko, 2=välttävä, 3=tyydyttävä, 4=hyvä, 5=erinomainen

	1	2	3	4	5
Sivujen ulkoasu	☐	☐	☐	☐	☐
Sivujen sisältö	☐	☐	☐	☐	☐
Sivuston rakenne	☐	☐	☐	☐	☐
Sivuilla navigointi	☐	☐	☐	☐	☐

Sivuilla toimii mielestäni hyvin

Sivuilla toimii mielestäni huonosti

Liite 4 Lions-liiton jäsenistölle suunnattu käyttäjäkyselyn lomake (osa 3).

Sivuilla toimii mielestäni hyvin

Sivuilla toimii mielestäni huonosti

Terveiseni sivuston uudistajille

Taustatietoni

Olen

- mies
 nainen

Ikäni on

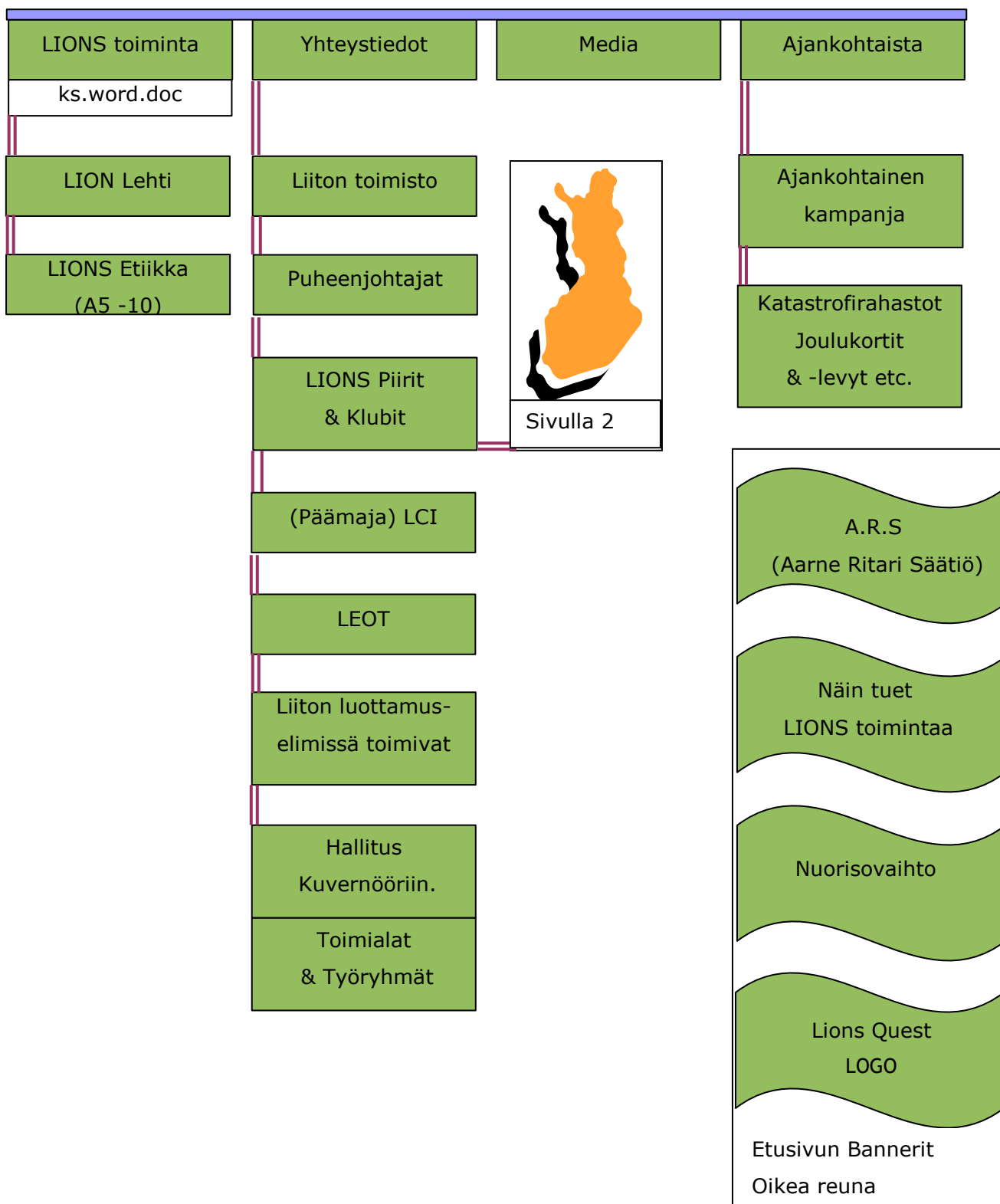
- alle 20 vuotta
 20-29 vuotta
 30-39 vuotta
 40-49 vuotta
 50-59 vuotta
 60-69 vuotta
 70-79 vuotta
 yli 80 vuotta

Atk-taitoni ovat: 1=heikot, 2=välttävät, 3=tydyttävät, 4=hyvät, 5=erinomaiset

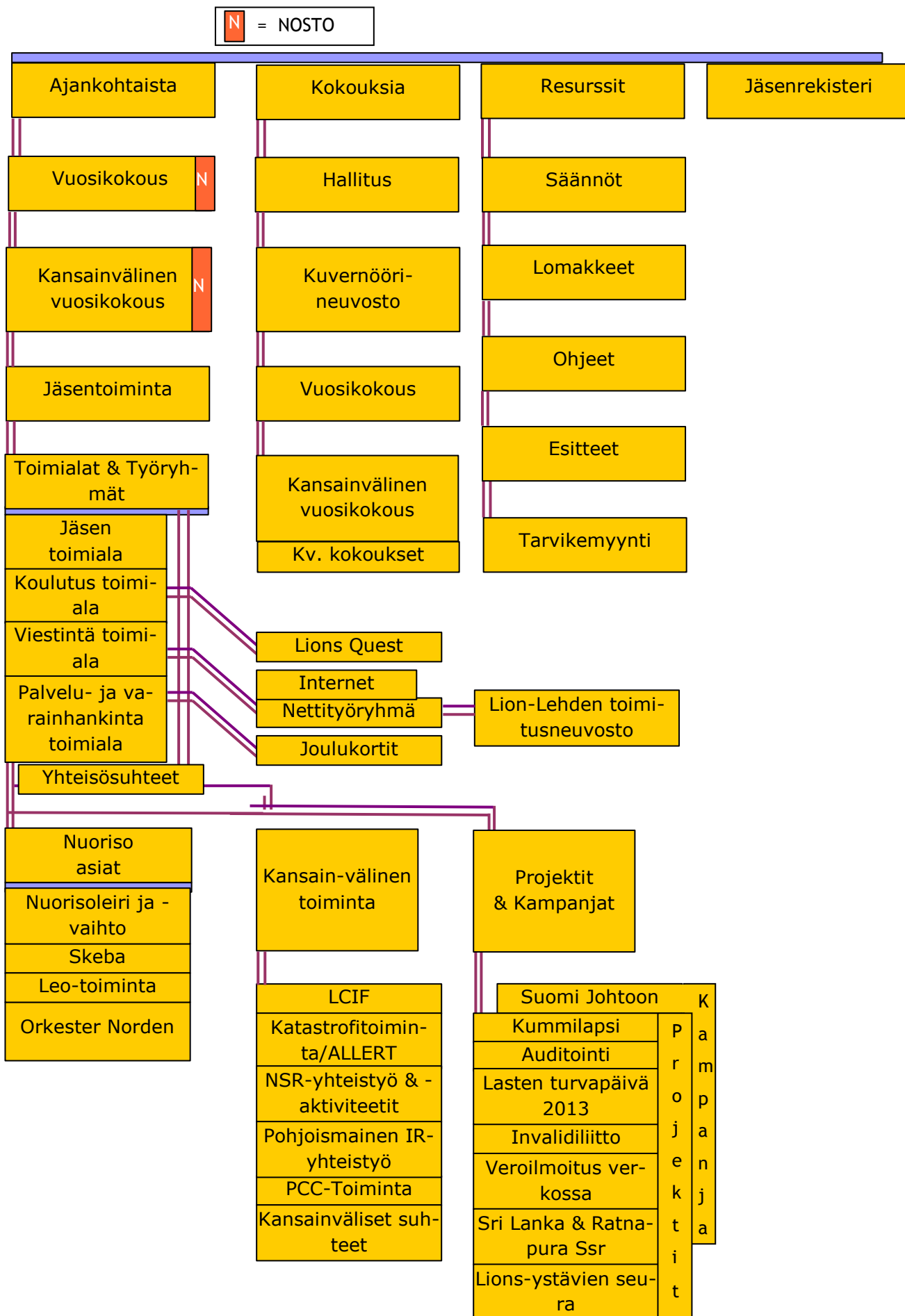
	1	2	3	4	5
Oma arvioni	☐	☐	☐	☐	☐

Lähetä

Liite 5 Konsepti Lions-liiton uusista internetsivuista, pääsivu 1 vierailijoille.

Liite 6 Konsepti Lions-liiton uusista internetsivuista, pääsivu 2 jäsenistölle.

Liite 7 Rakennekaavion sivu 1, www-sivuston pääsivu 2:sta, jäsenet.

